

KOLMAPÄEV, 3. DETSEMBER 2008

ISTUNGI JUHATAJA: Hans-Gert PÖTTERING

president

(Istung algas kell 15.00.)

1. Istungjärgu jätkamine

Juhataja. – Kuulutan neljapäeval, 20. novembril 2008 katkestatud Euroopa Parlamendi istungjärgu taasalanuks.

2. Eelmise istungi protokollki kinnitamine (vt protokoll)

3. Parlamendi koosseis (vt protokoll)

4. Parandused (kodukorra artikkel 204 a) (vt protokoll)

5. Presidentuuri avaldused

Juhataja. – Nädal tagasi, 26. novembril pandi Indias Mumbaiis toime dramaatiline kooskõlastatud terrorirünnakute seeria. India siseministeeriumi andmete kohaselt sai nende kohutavate rünnakute tulemusena surma ligi 190 inimest, kellest 22 olid välismaalased. Neis rünnakutes sai vigastada 200 inimest ja siiani ei ole kindel, kui paljud neist elama jäävad.

Ma tahaksin Euroopa Parlamendi nimel väljendada nõrdimust nende põlastusväärsete rünnakute pärast, mis pandi toime süütute inimeste vastu, ja väljendada meie sügavaimat kaastunnet kõikide hukkunute perekondadele.

Samuti tahaksin rünnakutes vigastatutele ja nende perekondadele kinnitada, et me toetame neid ja tunneme neile siiralt kaasa.

Euroopa Parlament mõistab need terroriaktid täielikult hukka ning väljendab sel kurval ajal oma solidaarsust India riigi, rahva ja valitsusega. India rahvas on täna meie kõigi südames.

Terrorism on otsene rünnak vabaduse, inimõiguste ja demokraatia vastu. Terroristid püüavad valimatu vägivalda abil hävitada väärtused, mis meid Euroopa Liidus ja meie liikmesriikides ühendavad.

Daamid ja härrad, te teate, et Euroopa Parlamendi rahvusvahelise kaubanduse komisjoni delegatsioon viibis täpselt nende rünnakute ajal Mumbaiis.

Keset kogu seda traagilistest sündmustest tingitud leina sooviksime siiski väljendada oma rõõmu ja kergendustunnet, et kõik Euroopa Parlamendi delegatsiooni liikmed on meie juures elu ja tervisega tagasi, sest mõned delegatsiooniliikmed viibisid rünnakute ajal neis hotellides, mille vastu rünnakud toime pandi, ja olid seega otseses surmaohus.

Tere tulemast tagasi Brüsselisse!

Daamid ja härrad, eriti tahaksin tervitada meie keskel delegatsiooni juhti Ignasi Guardansit, aga ka Daniel Casparyt, Béla Glattfelderit, Syed Kamalli, Sajjad Karimi, Erika Manni, Jan Tadeusz Masieli ja Mia De Vitsi. On imetore, et te kõik jälle siin olete.

(Aplaus)

Samuti on mul hea meel, et meie seas on taas Euroopa Parlamendi kaastöötajad Alberto Rodas, Christopher Ford, Levente Csaszi ja Vladymyr Dedobbeleer, fraktsioonide kaastöötajad Arielle Rouby ja Barbara Melis, Euroopa Parlamendi tõlk Vincent Capet ning vabakutselised tõlgid Karen Twidle ja Michael Hill. Ma tervitan teidki kogu südamest.

(Aplaus)

Me kõik tunneme kergendust, et üldiselt on teiega nüüd kõik hästi, ja ma loodan, et te saate peagi ka vaimselt sellest kohutavast kogemusest üle.

Ma tahan eriti tänada ja tunnustada ka India rahvast, kes vaatamata ebakindlale olukorrale pakkus teile kaitset ja abi.

Täna ka Euroopa Liidu liikmesriikide konsulaate, kes Euroopa lepingu vaimus näitasid üles solidaarsust, pakkudes teile hädaolukorras abi.

Ma tahaksin kõikidele meelde tuletada, et kõik Euroopa Liidu kodanikud, kelle päritoluriigil puudub kohalik esindus, nagu antud juhul Mumbai, võivad pöörduda ükskõik millise teise liikmesriigi konsulaadi poole. Sellistes olukordades väljendub Euroopa Liidu rahvaste vaheline solidaarsus kõige ehedamal ja konkreetsemal kujul.

(Aplaus)

Head kolleegid, täna on aga meie mõtted eelkõige Indias toimunud rünnakute ohvrite ja nende perede juures. Nende surma ja selleni viinud asjaolude näol on tegemist kuritegudega, mis on igal juhul vastuvõetamatud.

Terroriaktidele, ükskõik kus ja kelle poolt neid toime pannakse, tuleb reageerida kindlameelse tegevuse ja solidaarsusega. Euroopa Liitu kutsutakse üles koos rahvusvahelise üldsusega võitlema igasuguse terrorismi vastu.

Selles võitluses juhindume õigusriigi põhimõtetest. Terrorismivastane võitlus peab toimuma üksnes kooskõlas nende väärtustega, mida me kaitseme.

*

* *

Ma kuulsin just kohutavat uudist, et vähem kui tund aega tagasi mõrvati Baskimaal Azpeitia linnas 70-aastane ärimees Ignacio Uría Mendizábal; väidetavalt on selle taga ETA, ent seda ei ole veel kinnitatud.

Ma mõistan selle terroriakti hukka ning tahaksin väljendada oma suurt kurbust ja sügavat kaastunnet härra Uría perekonnale ja sõpradele. Samuti tahan ma väljendada solidaarsust Hispaania rahva, valitsuse ja demokraatlike institutsioonidega.

Ma paluksin teil tõusta, et mälestada Mumbai ohvreid ning Hispaanias tapetud Euroopa Liidu kodanikke.

(Parlament tõusis püsti ja pidas minutilise leinaseisaku.)

*

* *

Daamid ja härrad, paljud teist kannavad täna väikest punast lindikest. Eelmisel esmaspäeval, 1. detsembril 2008 tähistati 20. ülemaailmset AIDSi päeva.

AIDS-HIV on kohutav haigus, millesse kogu maailmas nakatub ööpäevas umbes 7000 inimest – seda ise teadmata. Kõige rängemalt mõjutab see haigus Aafrikat, kus on juba 33 miljonit HIVi nakatunut.

Kuid ka Euroopas nakatuvad inimesed iga päev selle viirusega. Maailma Terviseorganisatsiooni ametlike andmete järgi leidis Euroopas aastatel 1999–2006 kinnitust üle 800 000 uue nakatumisjuhu, kusjuures veidi alla 270 000 juhul nakatuti Euroopa Liidu liikmesriikides.

Vähemalt iga kümnes värskest nakatunud inimene on alla 25 aasta vana. See kõik viitab sellele, et meil on hädasti vaja tõhusamaid teabe- ja ennetuskampaaniaid ning võimalust teha vabatahtlikult anonüümseid teste.

Me peame võtma enesele poliitilise kohustuse suurendada vahendeid võitluseks selle haigusega ja rakendama abinõusid selle haiguse varajaseks avastamiseks ning seeläbi võimalikult kiire hoolduse ja ravi pakkumiseks.

Ma tahaksin Euroopa Parlamendi nimel kutsuda liikmesriike sõnaselgelt üles võtma meetmeid, et vältida nakatunud inimeste igasugust diskrimineerimist ja häbimärgistamist.

(Aplaus)

6. Esitatud dokumendid (vt protokoll)

7. Suuliselt vastatavad küsimused ja kirjalikud deklaratsioonid (esitamine) (vt protokoll)

8. Nõukogu edastatud kokkulepete tekstid (vt protokoll)

9. Assigneeringute ümberpaigutamine (vt protokoll)

10. Tööplaan

Juhataja. – Käesoleva osaistungjärgu päevakorra projekti lõppversioon, mille koostas esimeeste konverents oma neljapäeva, 20. novembri 2008. aasta koosolekul kooskõlas kodukorra artiklitega 130 ja 131, on välja jagatud. Taotletud on järgmisi muudatusi päevakorra projektis.

Kolmapäev

Euroopa Ühendatud Vasakpoolsete / Põhjamaade Roheliste Vasakpoolsete liitfraktsioon ning Roheliste / Euroopa Vabaliidu fraktsioon teevad ettepaneku lükata edasi hääletus Véronique De Keyseri raporti üle Iisraeli Riigi osalemise kohta ühenduse programmides ja hääletus samateemalise arutelu lõpus esitatud resolutsiooni ettepanekute üle.

Francis Wurtz, *fraktsiooni GUE/NGL nimel.* – (FR) Austatud juhataja! Meie taotlus põhineb väga selgel asjaolul, mis on kõigile teada. Mai lõpus sõitis Euroopa Parlamendi ametlik delegatsioon, milles olid esindatud kõik fraktsioonid, Iisraeli ja külastas Palestiina alasid, sealhulgas Gaza sektorit.

Selle põhjal, mida delegatsiooni liikmed kohapeal nägid, võtsid nad visiidi lõpus ühehäälselt vastu avalduse. Avalduses öeldakse järgmist:

„Me oleme veendunud, et kui ei ilmne tõsiselt võetavaid hea tahte märke, mille väljenduseks on olukorra reaalne paranemine kohapeal, ei ole aeg veel küps Euroopa Liidu ja Iisraeli vaheliste suhete viimiseks kõrgemale tasemele.”

(FR) Sellest ajast peale ei ole ilmnenud ühtki sellist märki, pigem vastupidi. Seepärast arvame, et nõukogu soovitusel hääletades edastaksime väga vale sõnumi.

Minu fraktsioon teeb ettepaneku lükata see hääletus edasi, kuni Iisraeli poliitikas ja kohapeal ilmneb tõendeid nende märkide kohta, mida Euroopa Parlamenti esindanud delegatsioon mõned kuud tagasi üksmeelselt nõudis.

Daniel Cohn-Bendit, *fraktsiooni Verts/ALE nimel.* – (DE) Austatud juhataja, daamid ja härrad! Mõnikord peame tegema väga raskeid otsuseid. Ma arvan, et Iisraeli ja Palestiina küsimuses on vaidlus Euroopas – siin saalis – alati väga komplitseeritud.

Otsuseid vastu võttes peame tegelikult alati silmas pidama kaugemat eesmärki. See oleks katastroof, kui Euroopa Parlament hääletaks Iisraeli ja Euroopa Parlamendi vaheliste sidemete tugevdamise ettepaneku vastu. Ma kordan: selle ettepaneku vastu hääletamine oleks katastroof. Kuid samas oleks hukatuslik hääletada ka selle poolt, sest me kõik teame, kui raske ja delikaatne olukord on. Ma viibisin Iisraelis 14 päeva tagasi ja nägin oma silmaga, et nii iisraellased kui ka palestiinlased on tõepoolest viimase piirini viidud. See oleks katastroof, kui me suurendaksime iisraellaste rahulolematust, öeldes „ei”. Ja samavõrd halb oleks suurendada palestiinlaste rahulolematust, öeldes „jah”. Seetõttu olgem arukad ja lükakem hääletus edasi. Sest meil on veel vaja arutada ja ka tegutseda. Vahel on arukam arutelu rahulikult jätkata, mitte teha emotsionaalselt ja kiirustades otsus, mis tekitab ühes või teises pooles masendust või rahulolematust.

Meil, Euroopal, on vahendajaroll ja me peame selle säilitama. Seetõttu teeme ettepaneku lükata hääletus edasi. Mõnikord tähendab arukas käitumine ootamist.

José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, *PPE-DE fraktsiooni nimel.* – (ES) Austatud juhataja! Ma pean selle küsimusega seoses mainima, et Euroopa Parlamendi väliskomisjon, sealhulgas raportöör Véronique De Keyser, hääletas ülekaalukalt proua De Keyseri raporti poolt.

Me mõistame seda suurt muret, mida Euroopa Parlament tunneb Palestiina rahvale osaks saavate alanduste ja kannatuste pärast, ja me ütlesime seda eile ka Iisraeli välisministrile, kui ta kohtus väliskomisjoniga.

Kuid, austatud juhataja, just seetõttu oleme veendunud, et Euroopa Parlament peab võtma seisukoha – kõigepealt resolutsiooni vormis. Ma võin teatada, et minu fraktsioon nõustub vasakpoolsete muudatusettepanekutega, mis käsitlevad suhete loomist. Härra Wurtz, küsimus ei ole Iisraeliga suhete kõrgemale tasemele viimises, vaid hääletamises resolutsiooni poolt ja nõusoleku poolt, mille Euroopa Parlament peab talle aluslepingutega antud volituste alusel andma komisjoni ja 27 liikmesriigi alustatud läbirääkimistele.

Lugupeetud juhataja, seepärast arvame, et Euroopa Parlament peab võtma kindla seisukoha Lähis-Idas rahu saavutamise poolt ning andma oma nõusoleku teadus- ja tehnoloogiaalase koostöö lepingule Iisraeliga. See teema peab niisiis jääma selle istungiärgu päevakorda, nagu otsustas ka fraktsioonide esimeeste konverents.

(Euroopa Parlament kiitis taotluse heaks.)

Neljapäev

- Muudatusettepanekuid ei ole.

(Tööplaan kinnitati.)

11. Tervitus

Juhataja. – Head kolleegid! Mul on suur rõõm teile teatada, et ametlike külaliste rõdul on istet võtnud Bulgaaria usujuhid ja kodanikuühiskonna tegelased eesotsas Tema Kõrgeaususe, Vidini metropoliidi Domitieniga. Meie külalised osalevad Euroopa kultuurilisele mitmekesisusele pühendatud seminaril, mis toimub siin, Euroopa Parlamendis, 4. detsembril. Meil on käimas kultuuridevahelise dialoogi Euroopa aasta viimane kuu ja ma tervitan teid kõiki südamest Euroopa Parlamendis. Tere tulemast Euroopa Parlamenti!

(Aplaus)

12. Euroopa Ülemkogu ettevalmistamine (11.–12. detsember 2008) (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on nõukogu ja komisjoni avaldused Euroopa Ülemkogu 11. ja 12. detsembri 2008. aasta kohtumise ettevalmistamise kohta.

Jean-Pierre Jouyet, nõukogu eesistuja. – *(FR)* Lugupeetud juhataja, komisjoni president, austatud parlamendiliikmed! Kõigepealt tahaksin minagi omalt poolt väljendada solidaarsust ja avaldada kaastunnet Mumbai toime pandud barbaarsete rünnakute ohvritele ja India rahvale, kes on samuti selle tragöödia ohver.

Olles Euroopa nimel Roissy lennujaamas tervitanud härra Guardansi, tahaksin ma ka öelda, et me kõik peame õppima koostööst eri konsulaatide vahel, ja ma kordaksin teie sõnu, juhataja: meil tuleb kindlasti parandada kooskõlastamist selles valdkonnas Euroopa tasandil juba enne ühtse diplomaatilise teenistuse loomist.

Lõpuks tahaksin ma veel ühineda kaastundeavaldusega Hispaanias juhtunu pärast ning kinnitada nõukogu nimel solidaarsust meie Hispaania sõprade ja Hispaania valitsusega.

Lugupeetud juhataja, komisjoni president, austatud parlamendiliikmed! Euroopa Ülemkogu eelseisev kohtumine 11. ja 12. detsembril – vabandust, ma jätsin mainimata komisjoni asepresidendi Margot Wallströmi – on erakordselt tähtis. Päevakord on väga tihe: arutusele tulevad Lissaboni lepingu tulevik, Euroopa meetmed vastuseks majanduslikule ja rahalisele olukorrale maailmas, võitlus kliimamuutuse vastu ja energiapakett.

Lissaboni lepingu küsimuses suhtleme komisjoni ja liri sõpradega. Iirimaal on viimastel päevadel tegeldud eri poolte seisukohtade ärakuulamise ja analüüsimisega; selles töös osalesite Euroopa Parlamendi esindajana ka teie, juhataja. Teie esitas sel teemal küsimusi ka liri Parlament. Minu arvates on sellel töö kolm tulemust.

Esiteks leiavad liri Parlamendi liikmed, et Iirimaal on oht jääda Euroopa Liidus teatud määral kõrvale ning see on Iirimaa lühiajalises ja keskpikas plaanis kahjulik.

Teine tulemus on see, et Iirimaa osalemine Euroopa Liidus täieõigusliku liikmena on nende silmis endiselt igati soovitatav.

Viimane ja kolmas tulemus on see, et lirimaa peab välja pakkuma lahenduse, kuidas jääda Euroopa projekti liikmeks, leides samas vastuse neile muredele, mida väljendati 12. juunil toimunud referenduml.

Nagu te teate, ei ole Iiri valitsus veel vastu võtnud ametlikku seisukohta selles, kas ta pooldab neid soovitusi või mitte, kas ta soovib neid rakendada või millisel viisil ta seda tahab teha. Me oleme Iiri valitsusega suhelnud ning enne nädala lõppu leiab aset veel üks kontakt peaminister Coheni ja president Sarkozy vahel.

Te mõistate, et ma ei saa rääkida Iiri valitsuse nimel. Mis aga puudutab eesistujariiki, siis meie oleme igati valmis Iiri sõpru aitama, me tahame mõista nende võimalikke soovide eri valdkondades ja saada teada, milliseid õiguslikke tagatisi nad vajavad, arvestades samas asjaolu, et 25 parlamenti on selle lepingu juba ratifitseerinud, me ootame 26. ratifitseerimist 2009. aasta algul ning me tahame edastada selge ja positiivse sõnumi Lissaboni lepingu tegeliku jõustumise kohta. Selline on lühidalt see tegevuskava, mille me välja pakume ja mida me hakkame arutama Euroopa Ülemkogu eelseisval kohtumisel.

Majandus- ja finantsolukorra teemal oleme Euroopa Parlamendis pidanud juba mitmeid arutelusid. Ma kordaksin üle põhiküsimused, sest majanduslangus mõjub Euroopale rängalt. Olles silmitsi erakorralise olukorraga, peame näitama, et suudame sellele reageerida. Me peame olema ühtsed ja näitama üles sedasama otsustamissuutlikkust, mida me ilmutasime oktoobris, kui tuli leida kooskõlastatud tegutsemisviisi vastuseks kogu finantssektori kokkuvarisemise ohule. Just selles vaimus kavatseb eesistujariik juhtida Euroopa Ülemkogu tööd 11. ja 12. detsembril.

Komisjoni president Barroso räägib sellest minust paremini, kuid ma mainin ära, et komisjon võttis 26. novembril vastu ettepanekud Euroopa majanduse taastamise kava kohta; need ettepanekud vaadati läbi konkurentsivõime nõukogu esmaspäevalisel kohtumisel ning majandus- ja rahandusministrite kohtumisel. Selle kava näol on tegemist Euroopa kooskõlastatud reageerimisega majanduskriisile. Kava raames kasutatakse ära olemasolevad ühenduse vahendid ning võimaldatakse liikmesriikidel rakendada nende olukorras kõige sobivamaid abinõusid, tehes üksteisega tihedat koostööd ja järgides teatavaid põhimõtteid.

Ma tahaksin öelda, et eesistujariigi arvates liigutakse komisjoni ettepanekutega õiges suunas. Me peame püüdma vabastada ühenduse eelarvest vabu vahendeid, kus iganes neid ka ei leiduks; ma pean silmas Euroopa Sotsiaalfondi, Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi ja struktuurifonde. Samuti peame komisjoni ettepaneku kohaselt rohkem kasutama Euroopa Investeeringuspanga raha ning me loodame, et Euroopa Parlament osaleb täiel määral ühenduse institutsioonide rakendamises kriisi lahendamisse.

Liikmesriikide ülesanne on kasutada kõikvõimalikke vahendeid majandustegevuse toetamiseks eelseisval aastal, arvestades nii komisjoni kui ka teiste institutsioonide koostatud prognoose. Komisjon teeb ettepaneku võtta nii ühenduse kui ka liikmesriikide ühiste jõupingutuste tulemusena kasutusele kuni 200 miljardit eurot ehk 1,5% ühenduse SKTst. Ma tean, et need arvud tunduvad veidi hirmutavad. Eesistujariik leiab, et komisjoni poolt välja pakutud meede aitab lahendada meie ees seisvad probleemid ja selle näol on tegemist vajaliku stiimuliga.

Me teame hästi, et ühenduse ametivõimud ei saa kõike garanteerida, sest nende võimalused on piiratud, eriti eelarve ja pädevusvaldkondade osas, ning et kõike ei saa teha ühenduse tasandil. Ametivõimud peavad siiski tagama, et liikmesriikide poolt majanduse taastamiseks võetavad meetmed on sidusad ja kooskõlastatud, nii et nende kogumõju Euroopa Liidu majanduse taastamise seisukohalt oleks võimalikult suur.

Nagu komisjon, usume meiegi, et me vajame suunatud valdkondlikke ja ajutisi toetusmeetmeid. Need meetmed peavad olema kooskõlas Euroopa Liidu pikaajaliste prioriteetide ja Lissaboni strateegiaga ning neid tuleb kiiresti võtta. Meie arvates tuleks muude esmatähtsate meetmete seas keskenduda Euroopa tööstuslikule baasile, iseäranis olulistele sektoritele, näiteks autotööstusele, mida, nagu te teate, majanduslangus väga tõsiselt mõjutab. Liikmesriikidel tuleks lubada koostöös Euroopa Investeeringuspangaga toetada oma tootjaid, et edendada jõupingutusi uute tehnoloogiate, eelkõige keskkonnahoidlike autode väljatöötamiseks.

Nagu rõhutati ka konkurentsivõime nõukogus, peame saama rohkem manööverdamisruumi väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete toetamiseks, sest neile mõjub praegune kriis eriti rängalt ja Euroopa finantssektori olukorra tõttu ohustavad neid laenupiirangud. Me oleme seadnud sihiks jõuda Euroopa Ülemkogu eelseisval kohtumisel 11. ja 12. detsembril võimalikult ambitsioonika üldise tegevuskavani.

Austatud juhataja! Homme toimub Euroopa Parlamendis arutelu kliima- ja energiapaketi teemal. Ma tahaksin nõukogu nimel taas kord tänada Euroopa Parlamenti tema väga konstruktiivse suhtumise eest selles dialoogis, mida me energia- ja kliimapaketi teemal pidanud oleme. Meie eesmärk oli ja on saavutada kokkulepe esimesel lugemisel juba enne selle kuu lõppu. See ei ole mingi projekt, millega eesistujariik Prantsusmaa tahaks oma edevust rahuldada; küsimus ei ole eesistujariigi veel ühes n-ö võidus. Asi on hoopis muus. Asi on selles, et

Euroopa peab olema valmis järgima rahvusvahelisel tasandil kokku lepitud tähtaegu, pidades silmas 2009. aasta ajakava, ning võtma soovitud initsiatiivi Poznańis äsja alanud konverentsil ja järgmise aasta novembris Kopenhaagenis toimuval konverentsil.

Teie raportöörid teavad seda väga hästi. Läbirääkimiste edukaks lõpuleviimiseks on Euroopa Parlamendi ja Jean-Louis Borloo vahel toimunud mitu sisukat mõttevahetust. Eesistujariigi soov ja eesmärk on selge. Me oleme seadnud teatud eesmärgid ja komisjoni poolt välja pakutud pakett on sidus. Neid eesmärke ja seda sidusust tuleb kaitsta. Me ei tohi kõrvale kalduda komisjoni poolt algul välja pakutud loogikast.

Me peame käsitlema kaht küsimust. Esimene küsimus hõlmab piisavat paindlikkust nende riikide suhtes, kes oma geograafilise olukorra ja majandusliku arengu tõttu peavad tegema jõupingutusi kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise vallas – ma pean eelkõige silmas meie Kesk- ja Ida-Euroopa sõpru. Teine küsimus puudutab majanduskriisiga seoses vajalikku paindlikkust tööstussektorete puhul, mida need energiatarbimise probleemid kõige enam mõjutavad. Need on tegevussuunad, mille raames me teeme väga tihedat koostööd komisjoni ja teiste liikmesriikidega; me kõik peame olema ühtsed, et oleks võimalik saavutada konkreetseid tulemusi ja et see pakett võetaks vastu veel enne aasta lõppu.

Niisiis, lugupeetud juhataja, president Barroso, austatud parlamendiliikmed – see Euroopa Ülemkogu kohtumine on otsustava tähtsusega. Euroopa on praegu teelahkmel nii mitmeski valdkonnas, nimelt institutsioonide, majanduse ja energeetikaga seotud valdkondades. See Euroopa Ülemkogu kohtumine tuleb kindlasti keeruline. Ülemkogu peab suutma leida lahenduse Euroopa Liidus valitsevale olukorrale. Seetõttu peame nõukogus, komisjonis ja Euroopa Parlamendis tegema absoluutselt kõik, mis meie võimuses, et saavutada edukalt need mitmesugused eesmärgid. Muidugi oleme ka teadlikud sellest, kui raske on meie ees seisev ülesanne.

José Manuel Barroso, komisjoni president. – (FR) Lugupeetud juhataja, härra Jouyet, austatud parlamendiliikmed! Lubage mul kõigepealt ühineda sellega, mida teie, härra Pöttering, ütlesite Mumbais toimunud tragöödia kohta, ning öelda lisaks, et ka minu arvates on vaja Euroopa solidaarsust ja et see solidaarsus peab praktikas väljenduma tõelises Euroopa kodakondsuses.

Ma arvan, et me kõik oskame teha neist sündmustest järeldusi ning rakendada praktikas Euroopa kodakondsuse ja solidaarsuse üllaid ideid.

Lugupeetud juhataja, austatud parlamendiliikmed! Viimastel kuudel on Euroopa Liit tõepoolest olnud silmitsi mitmete suurte probleemidega: Gruusia konflikti, enneolematu finantskriisi ja ootamatu majanduslangusega.

Euroopa Liit on neid erakorralisi sündmusi seni õigesti hinnanud ning minu absoluutset veendumust mööda austust väärivalt tegutsenud. Tänu meie kolme institutsiooni ühisele tegutsemisele ja tihedale koostööle ning – ma pean lisama – eesistujariigi Prantsusmaa aktiivsusele ja pädevusele on Euroopa mõõtme kasulikkus ja asjakohasus selgelt ilmsiks tulnud. Me oleme näidanud eurooplastele ja kogu maailmale, et Euroopa Liit on olukorra kõrgusel: suuteline leidma kiireid ja kooskõlastatud lahendusi ning valmis töötama käsikäes koos oma partneritega maailmaarenil.

Kuid olgem üksteisega siiski täiesti ausad: kõige tähtsam töö seisab meil lähinädalatel veel ees. Meie ees on palju väljakutseid, eelkõige kolm põhiülesannet, mille me suudame täita üksnes siis, kui Euroopa Liidu kolm peamist institutsiooni – Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon – jätkavad koostööd, milles igaüks täidab oma rolli meie ühiste eesmärkide poole püüdlemisel. Need ülesanded on järgmised: esiteks, võtta otsustavaid ja viivitamatult rakendatavaid meetmeid selleks, et viia Euroopa majanduskasvu teele ja leida lahendus reaalmajanduse kriisi ületamiseks; teiseks, näidata, et Euroopa varustab end vahenditega, mis on vajalikud selleks, et saada maailma juhtivaks vähem süsinikdioksiidi heitkoguseid tekitava majandusega piirkonnaks, ja et me suudame hoida oma positsiooni üleilmse kliimamuutuse vastase võitluse eestvedajana; ning kolmandaks, koostada Lissaboni lepingu rakendamiseks tegevuskava.

Kindlasti võiksin mainida mitmeid teisigi teemasid, eriti välissuhete valdkonnas, mille kohta ma tahaksin öelda, et me oleme komisjonis uhked selle üle, et heakskiidu on saanud teatis, milles on esitatud tõelise idapartnerluse poliitika vägagi ambitsioonikad eesmärgid, kuid kuna aega on vähe, siis ma keskendun nüüd neile kolmele suurimale ülesandele, mis Euroopa Ülemkogu ees detsembris seisavad.

Vaadakem kõigepealt Euroopa majanduse taastamise kava. Arutelude käigus, mis toimusid enne Euroopa Ülemkogu oktoobrikuist kohtumist, räägiti sellest, et probleemid kanduvad edasi ja finantskriis on levimas juba reaalmajandusse.

Nädal aega hiljem tegi komisjon oma teatises ettepaneku Euroopa Liidu tasandil võetavate meetmete raamistiku kohta. Me ütlesime, et me vajame vastuseks finantskriisile majanduslikke meetmeid ja neid meetmeid tuleb võtta kooskõlastatult. Selle tegevusraamistiku suhtes saavutati laialdane üksmeel: see kiideti heaks Euroopa Ülemkogu eelmisel mitteametlikul kohtumisel ja Euroopa Parlamendi osaistungjärgul eelmisel kuul. Lisaks kajastus see tegevusraamistik ka G20 tippkohtumisel määratletud üleilmses strateegias, kuna oli tippkohtumisel toimunud arutelu aluseks. Oma tegevussuundade kindlaksmääramisel võtsid selles tegevusraamistikus soovitatud lähenemisviisi omaks ka liikmesriigid.

Euroopa majanduse taastamise kava, mida ma tutvustasin eelmisel nädalal, sisaldab üksikasjalikke rakendusmeetodeid ja sellega on kooskõlastamine viidud uuele tasandile.

Ma olen Euroopa Parlamendile tänulik, et ta on andnud majanduse taastamise kavale omapoolse toetuse parlamendikomisjonides ja täiskogu osaistungjärgul peetud aruteludes ning eriti arutelus, mis mul oli esimeeste konverentsiga, ning ma tahan tänada Euroopa Parlamendi presidenti ja eri fraktsioonide esimehi nende panuse eest, mis need arutelud võimalikuks tegi. Selle kava elluviimisega peab kaasnema sama pidev dialoog, mis toimus kava ettevalmistamise ajal.

Euroopa majanduse taastamise kava, milles tehakse ettepanek suunata meie majanduse hoogustamisse 200 miljardit eurot, hõlmab kümnet üksikasjalikult välja toodud prioriteeti ja selles kajastub Euroopa tasandil seni enneolematu ühistegevuse tase. Ülesanne oli äärmiselt keeruline, suur oli ka ebaõnnestumise oht, sest meil tuli välja töötada vajadusele vastavas suurusjärgus ambitsioonikas kava. Kava ei põhine vähimal ühisnimetajal, kuid samas võetakse selles arvesse, et liikmesriikide eelarve- ja majandusolukord on väga erinev, ehkki kõik liikmesriigid on osalised ühisturul ja enamikus neist on käibel ühishaha. Seega peame tunnistama, et tegemist ei ole kerge ülesandega ning et nii intellektuaalselt kui ka muidugi poliitiliselt oli tõepoolest üsna keeruline leida majanduslik lahendus 27 riigile, mille lähtekohad on niivõrd erinevad.

Seetõttu ei koostanudki me kõigile ühesugust kava, vaid panime paika kooskõlastatud kava, tuginedes neile vahenditele, mis Euroopas juba meie käsutuses on, stabiilsuse ja kasvu paktile ning majanduskasvu ja tööhõive Lissaboni strateegiale ning määratledes ühised eesmärgid, mida me kooskõlastatult tegutsedes majanduse taastamisega seoses saavutada tahame.

See kava tuleb nüüd ellu viia. Peale kokkuleppimise staadiumi peab kooskõlastamisega arvestama ka rakendamise ajal, sest tegevusetuse hind on lubamatult kõrge. Me oleme ise selle tunnistajaks: töökohad kaovad iga päev. Me ei saa oodata, kuni majanduslangus süveneb ja muutub tõsiseks kriisiks.

Ma arvan, et me kõik näeme suhtumise muutumist, isegi kui see ei ole veel täielikult ilmnenu konkreetsetes otsustes. Kõik teavad väga hästi, et meil ei ole tegemist tavapärase konjunktuuri muutusega. Me oleme täiesti teistsuguses olukorras ja tegemist ei ole majandustegevuse tavapärase vähenemisega. Ma kordan: asjaolud on erakorralised ja nüüd on tulnud aeg tegutseda.

Kõik institutsioonid peavad täitma oma kohustusi. Komisjon on kava esitamisega täitnud oma osa ja jätkab tegutsemist kava rakendamise tagamise nimel. Ma loodan, et Euroopa Parlament on valvas ja tuletab kõikidele institutsioonidele nende kohustusi meelde. Majanduse taastamise kavas pakutakse välja otsustavate ja ambitsioonikate meetmete võtmiseks vajalik tegevusraamistik. Minu arvates on see kava ühtaegu nii ambitsioonikas kui ka realistlik; pole ju mõtet esitada ettepanekuid suurte eesmärkide kohta, kui neid ettepanekuid mingil juhul heaks ei kiideta. Kuid siiski peame jääma kõrgete sihtide juurde.

See kava näitab, et stabiilsuse ja kasvu paktis ning Lissaboni strateegias sätestatud põhimõtted on võimaldanud meil leida tõelise Euroopa lahenduse.

See on suurepärane võimalus, mille Euroopa peab ära kasutama. Ma leian, et see on Euroopa jaoks tõsine proovikivi. Peale selle, et proovile pannakse meie majanduslik lahendus – ja see on juba isegi suur katsumus –, pannakse proovile kogu meie arusaam Euroopast. Milline on meie arusaam Euroopast? Kas me tahame rakendada Euroopa lahendusi Euroopa ja üleilmsetele majandusprobleemidele või ei taha?

Ühiselt tegutsedes saab Euroopa tõestada, et ta on suuteline tagama vajaliku kooskõlastamise, nii et igaüks saaks kõik oma jõud võitlusesse rakendada; tagama vajadustele vastava eelarvelise stimuleerimise, et saavutada reaalne mõju, hoides samas riiklikud kulutused keskpikas ja pikas plaanis kontrolli all; tagama lühiajaliste vahendite aruka kasutamise pikaajalise konkurentsivõime suurendamiseks, tabades kaks kärbest ühe hoobiga: stimuleerimine peab lühiajalises plaanis piirama kriisi mõju kodumajapidamistele, töötajatele ja ettevõtetele ning samal ajal lihtsustama üleminekut vähem energiamahukale majandusele ja toetama Euroopa konkurentsivõime suurendamise nimel keskpikas ja pikas plaanis tehtavaid reforme; ning tagama, et kogu

meie tegevuse aluseks on solidaarsuse ja sotsiaalse õigluse esmatähtsad põhimõtted, mis tähendab, et tähelepanu pööratakse eelkõige neile, kes on selles kriisis kõige kaitsetumas olukorras.

Niisiis oleme seadnud kolm selget prioriteeti, kolm nurgakivi, mille rajaneb strateegia, mille keskmes on kõige kaitsetumas olukorras olevate ühiskonnakihtide vajadused.

Praegu ei ole õige aeg piirduda ainult liikmesriikide tasandil võetavate meetmetega. See peab olema täiesti selge. See on sõnum, mille ma tahaksin edastada Euroopa Ülemkogule, ja ma tean, et võin selles arvestada Euroopa Parlamendi toetusega. Ainult Euroopa tasandi lahendusel on vajalik ulatus, et kutsuda esile muudatusi, mis on kasulikud kõigile.

Euroopa Parlamendi toetus on hädavajalik. Seetõttu tahaksin paluda teil tutvuda uute ettepanekutega, kiirendada menetlusi ja muuta Euroopa eelarveraamistikku. Ka see asi peab selge olema. Minu arvates oleks täiesti vale, kui me nüüd paluksime liikmesriikidel teha täiendavaid jõupingutusi seoses oma eelarvete ja nende stimuleerimisega, kui me Euroopa tasandil ei suuda kasutada ära kõiki vahendeid, mis ühenduse eelarve kaudu meie käsutuses on.

Komisjon on seega minu arvates esitanud hea ettepaneku, öeldes, et kõik kasutamata vahendid tuleks ära kasutada teatud programmide toetamiseks ja teatud Euroopa meetmete käivitamiseks, mis on seotud näiteks omavaheliste ühenduste, uuenduste ja kliimasäästlike energialiikidega või sellise majanduse taastamise poliitikaga, millel on potentsiaali ka keskpikas perspektiivis. Ma leian, et see on vähim, mida tuleks teha.

Kuid ennekõike kutsun ma teid üles selgitama meie kaaskodanikele, kuidas Euroopa Liit kaitset pakub: mitte liikmesriikide asemel tegutsedes, vaid – vastupidi – liikmesriikide meetmete tulemuslikkust suurendades, et ühendada meie jõupingutused nõudluse stimuleerimiseks ja usalduse taastamiseks, mis on kõigi kodanike huvides.

Teine teema Euroopa Ülemkogu päevakorras on kliimamuutus. Ma tean, kui palju aega ja tähelepanu Euroopa Parlament on pühendanud kliimamuutuse- ja energiapaketi. Te olete näidanud, et see on tõepoolest üks meie aja peamisi poliitilisi, majanduslikke ja n-ö tsivilisatsioonilisi projekte. Kui me tulevikus vaatame tagasi sellele ajaloolisele otsusele, mille me teeme, siis näeme, et teie toetus sellele eesmärgile ja teie panus selle eesmärgi saavutamise viisi leidmisel olid hindamatu väärtusega.

Peaaegu aasta on möödunud sellest, kui komisjon oma ettepanekud esitas. Selle aja jooksul oleme olnud tunnistajaks suurele majanduslangusele. Me oleme kuulnud, et tööstussektor on sel pingelisel ajal arusaadavalt mures.

Ent pühendumine peamiste sihtide saavutamisele ei ole kõikuma lõonud: me tahame aastaks 2020 saavutada 20/20/20 eesmärgid, olla Kopenhaagenis järgmisel aastal toimuval konverentsil üleilmse kokkuleppe sõlmimise eestvedaja ning tõestada, et meil on neist küsimustest rääkides tõsi taga.

Loomulikult on veel palju teha, enne kui nõukogu ja Euroopa Parlament jõuavad lõplikule kokkuleppele. Nii see peakski olema. Tegemist on ülioluliste otsustega, mis mõjutavad iga eurooplase elu. Neid tulebki tõsiselt võtta. Me peame kõik õigesti tegema.

Järgmisel nädalal toimuv Euroopa Ülemkogu kohtumine on otsustava tähtsusega 27 liikmesriigi riigipeade ja valitsusjuhtide vahelise kokkuleppe sõlmimise seisukohalt. Kuid ehkki 27 liikmesriigi kokkuleppe on edasiliikumise vajalik tingimus, ei piisa üksnes sellest. Uskuge mind, keegi ei tea komisjonist paremini, kui tähtsat rolli etendab Euroopa Parlament kaas-seadusandjana. Te olete ikka ja jälle tõestanud, et teie panus on hädavajalik mitte ainult Euroopa õigusaktide demokraatliku legitiimsuse, vaid ka nende tulemuslikkuse mõttes.

Teie töö on otsustava tähtsusega õigusaktide suhtes erakonna- ja riigiülese konsensususe loomisel. On vaja, et te etendaksite seda rolli ka kliima- ja energiapaketi puhul. Hiljutise kolmepoolse töö tulemusena on juba palju saavutatud. Ma olen kindel, et läbime ka ülejäänud tee koos. Ma tõesti usun, et me suudame jõuda ja peakimegi jõudma Euroopa Ülemkogu kohtumisel kokkuleppele, ning mul on väga hea meel nõukogu äärmiselt tegusa eesistujariigi Prantsusmaa jõupingutuste üle; komisjon teeb nõukoguga aktiivselt koostööd. Seetõttu teen ma ettepaneku hakata kohe pärast Euroopa Ülemkogu kohtumist kolmepoolselt – koos Euroopa Parlamendiga – käsitlema kohtumise tulemusi, et siluda võimalikke järelejäänud erinevusi ja teisendada poliitiline kokkulepe õigusaktideks.

Olen kindel, et me suudame lõpetada töö õigel ajal ning näidata, et kliimamuutuse, energiaruustuskindluse ja majanduskasvuga seotud küsimustega saab tegelda ja peabki tegelema nii, et need valdkonnad üksteist

vastastikku toetavad. See on parim sõnum, mille me saame edastada enne Euroopa Parlamendi valimisi, enne Ameerika Ühendriikide järgmise presidendi ametisseastumist ja enne Kopenhaageni konverentsi. Luban, et komisjon teeb selleks teiega väsimatult koostööd.

Lõpuks tahan märkida, et kahtlemata on neid, kelle arvates tähendab Lissaboni lepingu arutamine praeguses olukorras tähelepanu kõrvalejuhtimist. See on vale. Rohkem kui kunagi varem tõestab Euroopa Liit nüüd oma olulisust kodanike majandusliku ja sotsiaalse heaolu edendajana. See, kui talle antakse selle ülesande tulemuslikumaks ja demokraatlikumaks täitmiseks vahendid, ei ole tähelepanu kõrvalejuhtimine. See on hädavajalik. Kriisid, mis mõjutavad meid kõiki, on seda vajadust rõhutanud.

Minu arvates on Euroopa Liit suhtunud sellesse, et Iirimaa ütles referendumil „ei”, väga küpselt, austades referendum tulemust ning andes Iiri valitsusele aega selle üle järele mõtlemiseks ja selle analüüsimiseks ning aega olukorra lahenduse väljatöötamiseks.

Ennekõike on Euroopa näidanud oma otsusekindlust uue lepingu sõlmimise suunas liikumisel. Üks liikmesriik teise järel on selle lepingu ratifitseerinud. Komisjon, nagu ka Euroopa Parlament, on jätkuvalt seda lepingut põhjendanud. Ja me oleme selleks, et leida edasiliikumiseks õige tee, töötanud koos Iirimaa – mitte Iirimaa vastu.

Lepingu kiire jõustumine on endiselt hädavajalik. Tuleb austada nende 25 riigi parlamendi otsust, kes on selle lepingu ratifitseerinud. Ja Euroopa Ülemkogu põhieesmärk peab olema leida edasiliikumiseks usaldusväärne tee, mis võimaldab ka Iirimaa see leping ratifitseerida. Järgmise nädala lõpuks peab meil olema tegevuskava, mis meid sellest ummikust välja viib.

2008. aasta läheb ajalukku aastana, mil Euroopa Liit pidi ületama väga keerulised katsumused. Kuid ma usun, et see läheb ajalukku ka aastana, mil Euroopa Liit näitas end piisavalt sihikindla, otsustava ja vaprana, et selle ülesande kõrgusel olla. Kasutagem eelseisvaid nädalaid selleks, et jätta tulevastele põlvkondadele tugevam ja ambitsioonikam Euroopa Liit.

(Aplaus)

Joseph Daul, *fraktsiooni PPE-DE nimel.* – (FR) Austatud juhataja, härra Jouyet, komisjoni president, daamid ja härrad! Järgmisel nädalal kogunev Euroopa Ülemkogu käsitleb eelkõige praeguse majanduskriisiga seoses võetavaid meetmeid ja ma tahaksin kõigepealt tänada komisjoni tema töö eest. Alates finantskriisi algusest on komisjon esitanud suurel hulgal dokumente, mille eesmärk on reformida maailma finantsarhitektuuri. Eelmisel nädalal esitatud majanduse taastamise kava, mille üle meil on hea meel, lisandub kõigile neile meetmetele ja selle näol on tegemist sobiva vahendiga meie praegustele raskustele vastamiseks.

Me jagame komisjoni arvamust, et taastamiskavad tuleb võimalikult kiiresti ellu viia ja et edu võtmeks on majanduse taastamise meetmete kooskõlastamine. Meie riikide majanduslik ja sotsiaalne ühtekuuluvus on äärmiselt tähtis. Et lahendada meie probleemid pikemat perspektiivi silmas pidades, peame ilmutama nii otsusekindlust kui ka vastutustundlikkust. Komisjoni ettepanekud, mille eesmärk on rakendada võitluses selle kriisi vastu kõik Euroopa ja riiklikul tasandil kasutatavad poliitilised hoovad, on suurepärane lähenemine.

Me peame esmatähtsaks seadma selle, et me teeme kõik, mis meie võimuses, et vältida majanduslanguse allakäiguspiraali. Me peame taastama tarbijate usalduse, sest ainult see võib olukorda kiiresti muuta. Ma olen väga kurb, et mõned fraktsioonid ei jaga seda arusaama ja kavatsevad kasutada kriisi poliitilise profiidi lõikamiseks. Meie, parementsentristide eesmärk ei ole loosungitega lehvitamine; me tahame taastada stabiilsuse, majanduskasvu ja töökohad. Punkt.

Meie eesmärk on ka näidata eurooplastele, mida tuleb kaitsta iga hinna eest: meie sotsiaalse turumajanduse mudelit, mida kogu maailm kadestab ja mille eest me peame võitlema, sest ainult see saab tagada ja kindlustada meie sotsiaalse ühtekuuluvuse. Kui ma oleksin kapitalist, siis teaksid seda kõik!

Seistes silmitsi kriisiga, mis nõuab kiireid, realistlikke ja pragmaatilisi meetmeid, eelistavad mõned inimesed süüdistada vastasleeri, et varjata omaenda patte. Me oleme väga hästi teadlikud selle kriisi tõsidusest, kuid me oleme teadlikud ka oma kohustusest võtta meetmeid, tuginedes oma väärtustele ja pragmaatilisele lähenemisviisile, ning leida õige tasakaal lühi- ja pikaajalise perspektiivi vahel.

Meetmed, mis on muutunud vajalikuks meie praeguste probleemide tõttu, ei tohi ohustada meie tulevikku. Seetõttu toetame komisjoni lähenemisviisi, mis lähtub majanduskasvu ja tööhõive keskenduvast Lissaboni strateegiast. Tõepoolest, see strateegia on meie sotsiaalse mudeli säilimise parim garantii; igasugune muu

strateegia oleks vastutustundetu. Kuid majanduse taastamise meetmete võtmine ei tähenda seda, et liikmesriigid võivad taganeda oma majanduse kohandamiseks hädavajalikest struktuurireformidest.

Daamid ja härrad, Euroopa Ülemkogu kohtumine on suures osas pühendatud ka kliima- ja energiapaketele, millest eesistujariik Prantsusmaa on täiesti õigesti teinud ühe oma peamistest prioriteetidest. Praegu käivad veel läbirääkimised enamiku sellesse paketti kuuluvate dokumentide üle ja ma kutsun kõiki läbirääkimistel osalejaid üles tegema kõik endast oleneva, et saavutada rahuldav kokkulepe.

Globaalne soojenemine on reaalsus, mida ei ole muutnud ei finantskriis ega praegune majanduskriis. Euroopa Liit peab olema oma partneritele maailmaarenil eeskujuks, võttes omaks vastutustundliku poliitilise suhtumise, mis vastab praegusele olukorrale. Meie võitlus kliimamuutuse vastu peab aga jätkuma.

Asjaolu, et edusamme on tehtud ühe kliima- ja energiapaketti kuuluva dokumendi osas, on väga hea märk ja annab tunnistust tõelisest soovist liikuda nende tekstidega edasi. Mul on selle üle hea meel. Ma tunnustan eesistujariigi Prantsusmaa otsusekindlust; eesistujariik on andnud endast kõik, et jõuda kokkuleppele. Ma tahaksin väljendada ka soovi, et meie liri sõbrad esitaksid Euroopa Ülemkogule ettepaneku tegevuskava kohta, mis oleks ühtaegu realistlik ja ambitsioonikas ning sisaldaks ajakava sellest institutsionaalsest ummikseisust väljumiseks.

See kriis näitab meile veel kord, et Euroopa peab suutma teha otsuseid tõhusamalt ja demokraatlikumalt. Lõpetuseks tahaksin tänada komisjoni idapartnerluse projekti eest, mille kohta ta kavatseb nõukogule ettepaneku teha.

Juhataja. – Kui ma nüüd ütleksin, et te peate alati eeskujulikult kõneajast kinni, siis võidaks seda tõlgendada erapoolikusena.

Poul Nyrup Rasmussen, fraktsiooni PSE nimel. – Austatud juhataja! Meil on praegu Euroopas 17 miljonit töötut. Kui me midagi ette ei võta, kasvab töötute arv Euroopas aasta jooksul 21 miljonini ja 2010. aasta alguseks 25 miljonini.

14. novembril ütles meie fraktsioon, et meil peab olema selge eesmärk, ning sotsiaaldemokraatide fraktsioon ütles sedasama nädalavahetusel. Meie eesmärk peab olema mitte lasta tööhõivemääral langeda. See selge eesmärk – hoida inimesed tööturul – on meie rahalise stimuleerimise aluseks. Töökohti küll kaob, kuid me loome uued, et inimestel oleks tööd. Komisjoni plaanidest ei puudu minu arvates mitte suund, vaid ambitsioonikas ja tõeline kooskõlastamine.

Ma tean, et see on keeruline. Palun ärge öelge, et lihtne jõupingutuste ühendamise – mida valitsused on alati teinud – on kooskõlastamine, sest see ei ole nii. Ma nõustun teie kooskõlastamisesmärgiga, kuid ühendagem jõud – Euroopa Parlamendi, teie ja nõukogu eesistuja jõud –, et paluda valitsustel lõpuks mõista, kui suurt lisaväärtust annab kooskõlastatud tegutsemine. Teie teate ja mina tean, et teie liikmesriikides on tulevane mõju kahekordne.

Nüüd räägin ma teisest küsimusest. Kui te seda teete, siis kas ma võiksin paluda, et teie ja nõukogu eesistuja esitaksite oma kolleegidele, riigipeadele ja valitsusjuhtidele, kes nõukogus kokku tulevad, järgmise küsimuse: kui me tahame tagada seda tööhõivemäära, siis kui palju raha me vajame? Ma olen teinud makromajanduslikud arvutused, mis näitavad, et me peame investeerima – nagu tegi Hispaania valitsus – ühe protsendi SKTst mitte ainult järgmisel aastal, vaid ka 2010. ja 2011. aastal. Muidu ei suuda me hoida tööhõivemäära sellel tasemel.

Kuidas me seda siis teeme? Ma teeksin sellise ettepaneku, et teie, komisjoni president, koostate loetelu prioriteetidest, mille aluseks on meie nutika ja keskkonnahoidliku majanduskasvu strateegia ja Lissaboni eesmärgid, ning 27 liikmesriiki saavad öelda, et nad on teie ja nõukoguga selle nimekirja osas nõus. Siis näitate Saksamaale, Prantsusmaale, Itaaliale – meile kõigile –, kui palju lisaväärtust me ühiselt tegutsedes saame. Seejärel koostate ajakava, mis näeb näiteks niisugune välja: kui te teete oma otsused enne jõule, siis me kohtume uuesti veebruaris, enne kevadet, et mõju hinnata. Siis oleme kevadel valmis koostama teise paketi ja sügisel kolmanda paketi, mis moodustavad osa meie pikaajalisest eesmärkide saavutamise strateegiast.

Ma ei ütle, et see on lihtne. Ma ütlen, et ma jagan teie ambitsioone, kuid ma ei näe eesmärkide rakendamist praktikas. Ühendagem jõud ja tehkem see ära.

Graham Watson, fraktsiooni ALDE nimel. – Austatud juhataja! Kui me viimati kohtusime, siis kiitsime nõukogu kiiret reageerimist finantskriisile. Kuid eelseisva Euroopa Ülemkogu puhul ei tundu kiirus enam

olevat oluline. Aga peaks olema. Euroopa Liidu ees on reaalsed probleemid. Majanduslangus lähendab ettevõtteid ja kliimamuutus muutub üha ilmsemaks.

Nõukogu ja komisjon peavad tunnistama hädavajadust tegutseda nüüd ja kohe, nagu kunagi ütles Martin Luther King. Eile ei mõistnud meie rahandusministrid majanduse taastamise kava kiireloomulisust. Stimuleerimise hoog on hakanud raugema. Eesistujariik peaks meile ütleva, kes liikmesriikidest olid vastu. Me peame jääma stabiilsuse ja kasvu pakti juurde, pidama kinni konkurents- ja riigiabieskirjadest ning püüdma Lissaboni strateegia eesmärkide suunas, kuid me peame tegutsema kiiresti.

Muidugi otsib nõukogu õiguslikult siduvat raamistikku süsinikdioksiidi heitkoguste vähendamiseks. Edusamme on tehtud: teatava ülempiiri raames kauplemine, reguleerimise ja halduskoormuse vähendamine, erandid väikestele heitkoguste tekitajatele, konkreetsete riikide olude arvessevõtmine ja heitkoguste enampakkumise libisev skaala – need kõik on mõistlikud vahendid. Kuid poleks mõistlik, kui keegi liikmesriikidest loobuks pikaajalistest plaanidest lühiajalise isikliku kasu nimel. Kui me kliimamuutusega praegu ei tegele, siis peame tulevikus maksma väga kõrget hinda. Eelmisel nädalal sõlmitud kokkulepe sõidukitest pärineva süsinikdioksiidi kohta näitab, kui lihtne on minna väiksema vastupanu teed ja tõsta erahuvid üleilmsetest huvidest kõrgemale. Kliimamuutust käsitleva kokkuleppega kaasnevad teatavad kulud, ent see toob enesega kaasa ka võimalusi. Euroopa võib keskkonnahoidlike uuenduste vallas olla teerajaja. Võidu võtavad julged, ja Euroopal peab olema julgust käituda oma veendumuste järgi.

Eelmisel nädalal avaldasid iirlased põhjaliku aruande Lissaboni lepinguga seotud võimaluste kohta. Nüüd peab liri peaminister esitama edasiliikumiseks konkreetse plaani ja selge ajakava, sest Euroopa kodanikud soovivad tõhusat Euroopa Liitu. Teil ei õnnestu kunagi panna inimesi meie liitu usaldama, kui see ei toimi. Ja eelmisel nädalal me nägime näidet selle kohta, kuidas Euroopa Liit ei toimi. Euroopa Parlamendi liikmetele, kes põgenesid Mumbais eelmisel nädalal toimunud pommirünnakute eest, ütles Euroopa Liidu ühe liikmesriigi konsul, et ta aitab ainult oma riigi kodanikke. Miski ei tõesta paremini tungivat vajadust Euroopa Liidu kooskõlastatud konsulaarkaitse järele.

Euroopa Liit peab kaitsma kõiki oma kodanikke, kui need on sattunud hädasse. Komisjoni president on öelnud, et „me kas upume või ujume koos“. Mõned võivad eelistada vett niisama sõtkuda, kuid Euroopa on seda juba teinud ja see ei toimi. Nüüd vajame Euroopa Ülemkogult tegutsemist.

Rebecca Harms, fraktsiooni Verts/ALE nimel. – (DE) Austatud juhataja, daamid ja härrad! Nädal enne seda, kui Euroopa Parlamendi delegatsioon sõidab Poznańisse, tuleb hinnata, kas see, mida komisjon nüüd aina kordab, on tõesti nii – nimelt kas reageerimine reaalmajanduse kriisile ja finantsturgudel valitsevale kriisile on seotud ambitsioonika kliimakaitsestrateegiaga. Ma kordan siinkohal veel kord, et praegused kolmepoolsed läbirääkimised kliimapaketi üle räägivad sellele vastu, mida komisjon selle teemaga seoses seni on öelnud. Nädala algul sõidukite kohta sõlmitud kokkulepe edastab sellise sõnumi: Euroopa on tõepoolest ambitsioonikalt lubanud kaitsta kliimat ja päästa maailma. Euroopa tahab muuta kõike, kuid mitte oma autosid. Ma leian, et me oleme edastanud erakordselt halva sõnumi.

Vaatame nüüd heitkogustega kauplemist. Me teame, et heitkogustega kauplemine on Euroopa kliimakaitsepoliitikas kõige tähtsam vahend ja et enampakkumised on meie tegevuse A ja O. Nüüd tahetakse läbi rääkida koguni energiatööstuse erandi üle ning energiamahukale tööstusele tehakse erand peaaegu kogu järgmiseks kümnendiks. Ma arvan, et nüüd, mil Poznańis on jäänud vaid üks nädal, on see väga kahetsusväärne sõnum. Vähemalt pool suurtest jõupingutustest süsinikdioksiidi vähendamise nimel tuleks teha arengumaades, mitte Euroopas endas. Kuid me ei taha rahastada ka neid arengumaades võetavaid meetmeid.

Härra Barroso, ma paluksin südamest, et te lõpuks sõnastaksite selle uue rohelise kokkuleppe, millest härra Dimas alati nii palju räägib. Ma tahaksin teile öelda ka seda, et minu arvates oleks Euroopa Liidu kodanike usaldus palju suurem ja kasvaks veelgi, kui analüüsitaks komisjoni varasemates majandusstrateegiates tehtud vigu, sealhulgas finantsturgudega seotud vigu, ning kui te tunnistaksite, et aasta tagasi hinnati olukorda valesti.

Siis ehk inimesed usuksid uut algust ja me võiksime arvestada ka sellega, et Lissaboni leping leiab parema vastuvõtu. Nagu kaks nädalat tagasi Strasbourgis, palun ma tänagi, et te oleksite selles küsimuses aus. Kas uus roheline kokkulepe on olemas või soovite tõesti lähtuda eelmise kümnendi strateegiatest?

Brian Crowley, fraktsiooni UEN nimel. – Austatud juhataja! Ma tahaksin tänada nõukogu eesistuja esindajat härra Jouyet'd ja komisjoni presidenti nende tänaste sõnavõtude eest.

Tahaksin väga lühidalt peatuda majanduse taastamise kaval, sest see puudutab inimesi nii mitmeski mõttes kõige enam – nende jaoks on tähtis, kuidas me reageerime neile enneolematutele üleilmsetele probleemidele, mis meid viimastel kuudel on tabanud. Mul on hea meel komisjoni esitatud taastamiskava ja ettepaneku üle. See sobib kenasti kokku sellega, mida liikmesriigid juba teevad, ja tegelikult ka sellega, mida liikmesriigid on eesistujariigi Prantsusmaa juhtimisel lubanud kooskõlastatud kava kohaselt teha.

On üsna ainulaadne ja mõnes mõttes ka üpris irooniline, et seda kriisi oli vaja selleks, et Briti valitsus ühineks teistega ning uuriks, kuidas me saame teha koostööd ja tegevust kooskõlastada, ehkki paljude aastate vältel püüdis ta end distantseerida ja omaenda teed käia.

Rohkem kui miski muu viib see äratundmiseni, et meil on tõepoolest iseseisvus, me saame tõepoolest teha asju omamoodi, kuid kui me tegutseme koos, kui me koondume ning toome kokku 27 liikmesriigi aju, uuenduslikkuse, anded ja energia, siis suudame selle kollektiivse jõupingutuse abil maailma tõeliselt muuta. Ma tunnustan komisjoni presidenti Barrosot ja nõukogu eesistujat, et nad võimaldavad Euroopa Liidul 2008. aastal küpseks saada ning reageerida täiskasvanulikult tõsistele kriisidele ja kriitikale Euroopa reageerimissuutlikkuse suhtes.

See toob mind teise punkti juurde, mida me Euroopa Ülemkogul käsitleme, nimelt Lissaboni lepingu küsimuse juurde. Muidugi tunnevad paljud suurt muret selle üle, kuidas me kavatsame lahendada probleeme, mis on tingitud asjaolust, et kõik liikmesriigid ei ole Lissaboni lepingut ratifitseerinud. Ma olen üsna kindel, et liri valitsus esitab edasise tegevuse kohta mingi plaani. Selle plaani kohaselt kutsutakse ka teisi liikmesriike tegutsema. Irlased ei peaks üksinda selle probleemiga tegelema. Selle probleemiga peavad tegelema kõik liikmesriigid – ja nad peavad tegutsema ühtselt.

Ma paluksin kõikidel parlamendiliikmetel lugeda aruannet, mille esitas liri parlamendi erikomitee. On tähelepanuväärne, et ainsad inimesed, kes olid selle aruande vastu, olid needsamad, kes avaldasid vastuseisu Lissaboni lepingule ja kõikidele sellele eelnenud lepingutele. Need on needsamad varjokujud, kes eelistavad peituda pimedusse ja kes väidavad, et on olemas mingi parem tee, ütlemata kunagi, milline see tee on; needsamad inimesed, kes kunagi ei tee ettepanekut selle kohta, mis oleks lirimaa ja Euroopa huvide seisukohalt parim lahendus, vaid peavad silmas üksnes väikest isiklikku poliitilist kasu. Tegelikkus on selline, et üheskoos suudame saavutada rohkem ja paremini, kuid see eeldab kompromissivalmidust, mõistmist ja sallivust erinevate vaatenurkade suhtes, mida võidakse esitada.

ISTUNGI JUHATAJA: RODI KRATSATSAGAROPOULOU

asepresident

Mary Lou McDonald, *fraktsiooni GUE/NGL nimel*. – Austatud juhataja! Järgmisel nädalal kohtuvad Brüsselis Euroopa Liidu juhid ja kui liri peaminister Brian Cowan ütleb, et iirlaste toetust Lissaboni lepingule on võimalik tagada poliitilistes avaldustes kokkuleppimise teel või teatud küsimustes rahustamise teel, siis see on äärmiselt eksitav. liri peaminister on püüdnud juhtida tähelepanu kõrvale sügavalt rahulolematusest, mida inimesed – mitte ainult lirimaal, vaid palju laiemalt – tunnevad Euroopa Liidu valitud suuna suhtes. lirimaal korraldatud arvamusküsitlused ja isegi valitsuse enda uuringud vastuhääletamise kohta tõid välja inimeste mure töötajate õiguste, avalike teenuste, militariseerimise ja demokraatia pärast ning seda muret jagavad miljonid töötajad ja pered üle kogu Euroopa Liidu.

Praegune majanduskriis näitab, et rohkem kui kunagi varem vajavad avalikud teenused ja töötajate õigused kaitset vabalt toimivate, reguleerimata turujõudude eest. Nüüd, mil valitsused maadlevad kriisiga, muutub järjest selgemaks, et Lissaboni leping on iganenud. Valitsused on taas mõistnud, et riik peab sekkuma, kui see on avalikes huvides, ning et inimeste vajadustele tuleb reageerida paindlikult ja taktitundeliselt. See on olnud kulukas õppetund. Valitsused on teada saanud, et turg ei ole kuningas. Turg ei saa lahendada kõiki probleeme, ent ometi tahetakse Lissaboni lepinguga tõsta troonile see vabaturul põhinev läbikukkunud lähenemisviis, mis tingiski praeguse kaose.

Me vajame uut suunda ja on selge, et Lissaboni leping seda ei paku. liri valitsus ei ole suutnud algatada arutelu teiste valitsustega; ta ei ole suutnud leida paremat lahendust – mitte ainult lirimaa, vaid kogu Euroopa Liidu jaoks. liri valitsus peaks õppima oma rahvalt; ta peaks õppima juhtima. Ja ta peab olema teenäitaja. Kuid kõikidel Euroopa Liidu juhtidel lasub kohustus tegelda realselt inimeste muredega.

Küünilised poliitilised manöövrid ja sisutühi retoorika ei pane iirlasi Lissaboni lepingut toetama, ei kõrvalda Lissaboni lepingu tõsiseid puudusi ega – mis kõige tähtsam – näita uusi teid, mida Euroopa Liit vajab. Juhid seisavad valiku ees. Nad võivad juhtimisel lähtuda oma rahva arvamusest ja meelsusest või teha otsuseid,

mis on lobistide ja bürokraatide huvides. Ma ütlen Euroopa Liidu juhtidele: tehke õige valik; kuulake lirimaad ning kuulge iirlaste vastuses prantslaste ja hollandlaste vastuse kaja, reformi, uuendamise ja muutuse nõudmist.

Hanne Dahl, *fraktsiooni IND/DEM nimel*. – (DA) Austatud juhataja! Nüüd hakkab selgeks saama, et lirimaaga kavatsetakse jõuda mingile vastikule kompromissile, et sundida teda Lissaboni lepinguga nõustuma. Ma olen siin, Euroopa Parlamendis, kuulnud kõike alates manipuleerimisest kuni halvasti varjatud ähvardusteni, näiteks: „Mida te arvate, mis riik kaotab oma voliniku, kui meil on Nice'i lepingu järgi edaspidi vähem volinikke kui liikmesriike?” Ma olen kuulnud, kuidas tuntud avaliku arvamuse kujundajad, sealhulgas isegi üks ajalehetoimetaja minu kodumaal, räägivad sellest, et lirimaa tuleks Euroopa Liidust välja heita. Esimeeste konverentsil otsustati, et põhiseaduskomisjonis tehtud otsust lirimaa ja Lissaboni lepingu kohta ei panda täiskogu istungil hääletusele. Sellele vaatamata otsustas põhiseaduskomisjon oma esmaspäevasel kohtumisel, et just see otsus on presidendi ja seega ka Euroopa Parlamendi ametliku seisukoha aluseks. Kuid Euroopa Parlamendil ei saa olla ühist seisukohta selles küsimuses.

Selle otsuse hääletamisel anti 16 häält poolt ja 6 vastu. Lähtudes eelkõige sellest, et täiskogul ei ole arutelu korraldatud, on see ühise seisukoha esitamiseks väga napp alus. On häbiväärne, et demokraatiat tõrjutakse siin, Euroopa Parlamendis, kus meile nii väga meeldib vibutada näppu ja lennutada kriitikanooli riikide suunas, kus demokraatia puudub ja kus me autasustame demokraatia eest võitlejaid niinimetatud Sahharovi auhinnaga. Demokraatlik Euroopa ei saa edasi liikuda näruste kompromisside, armetute lubaduste ja ebamoraalsete ähvarduste abil. Meid peab edasi viima aus ja avatud arutelu.

Neis vähestes liikmesriikides, kus riigijuhid on julgenud küsida oma rahva arvamust, oli tulemuseks nii põhiseaduse kui ka Lissaboni lepingu selge tagasilükkamine. Prantsusmaal, Hollandis ja lirimaal ütles rahvas „ei”. Mida on veel vaja selleks, et Euroopa Parlament ärkaks üles ja näeks, et me ei kuula üldse, mida meie valijad tahavad? Kus on kõik need, kes ajavad end puheville ning ähvardavad iirlasi ja tšehhe? Kas nad julgevad valijatega kohtuda ja lasta neil otsustada selle üle, milline peaks Euroopa olema?

Jim Allister (NI). – Austatud juhataja! Ehkki eelseisval tippkohtumisel peaks tähelepanu olema suunatud eelkõige majanduskriisile, mis meile kõigile rängalt mõjub, kulutatakse paraku palju aega sellele, et mõelda, kuidas allutada liri valijate demokraatlikult väljendatud tahet.

On ilmselge, et väikese riigi õiguspäraselt väljendatud arvamusse Lissaboni lepingu kohta suhtutakse lugupidamatult. Mõne suurema riigi puhul ei julgeks keegi proovida sellist mugabelikku, ohvreid nõudvat käitumist. Samas peetakse normaalseks seda, kui liri Vabariigi valijaid kamandab Euroopa eliit, kelle jaoks on nende armas Lissaboni projekt tähtsam kui ühe rahvusriigi demokraatia. Just selline ülbus ja selle projekti elluviimise takistajate teadlik terroriseerimine on põhjustanud Euroopa Liidu võõrandumise inimestest. Kogu see näotu saaga räägib rohkem türanniseerimispoliitikast kui demokraatiast.

Jean-Pierre Jouyet, *nõukogu eesistuja*. – (FR) Austatud juhataja, komisjoni president, fraktsioonide esimehed, lugupeetud parlamendiliikmed! Kõigepealt viitan ma sellele, mida ütles härra Daul, ja ühinen tema kiidusõnadega komisjoni töö kohta, eriti mis puudutab finantsarhitektuuri tugevdamist. Tegelikult on komisjon nüüdseks esitanud neli olulist direktiivi, mis kiideti heaks majandus- ja rahandusministrite nõukogus, ning see kõik on toimunud alates septembrist ehk väga lühikese aja jooksul.

Joseph Daul rõhutas täiesti õigustatult seda tööd, aga ka vajadust taastada usaldus ja väljendada oma suhtumise kaudu enesekindlust. See usaldus tekib ühtsuse ja kooskõlastamise kaudu, nagu märkisid mitmed parlamendiliikmed.

Ma tahaksin öelda härra Daulile, keda ma väga hästi tunnen, et ta on palju lähemal sotsiaalse turumajanduse väärtustele ja ta ei ole kindlasti mingi metsik kapitalist. Ma kinnitan kõigile, et kui te temaga veidikenegi suhtlete, siis mõistate seda isegi. Seetõttu tahaksin ma teda tänada ning öelda, et me oleme tööpoolest algatanud institutsionaalse kava koostamise ja et ma olen teadlik neist muredest, mida tema ja tema fraktsioon selle valdkonna puhul on väljendanud.

Härra Rasmussenile ütlesin, et tööhõivemääraga seotud eesmärk, millest ta rääkis ja millele viitasid ka teised parlamendiliikmed, on kahtlemata eesistujariigi Prantsusmaa tähelepanu keskmes. Teisisõnu, me oleme teadlikud, et suurema kooskõlastamisega suurendame lisaväärtust kaks korda või isegi rohkem. Tegutsemisviisi ehk konkreetsete projektide, praktiliste eesmärkide ja ajakava kindlaksmääramise osas oleme härra Rasmusseni märkustega nõus.

Samuti tahaksin ma kinnitada härra Graham Watsonile, kes on väga pragmaatiline ja punktuaalne, et ta on täiesti õigesti rõhutanud asjaolu, et meil on endiselt veel vaja kiiresti tegutseda. Ma ei usu, et ma peaksin seda

nõukogu eesistujale meelde tuletama, kuid ma siiski palun tal tegutseda veelgi kiiremini. Ma tõesti ei usu, et ta on kiiresti tegutsemise vajaduse unustanud. Ma tahaksin härra Watsonile veel öelda, et pakilisus ei ole kuhugi kadunud, me oleme sellest täiesti teadlikud. Ka oleme teiega ühel meelel – ma ütlen seda ka teile, proua Doyle – selles, et me ei tohi kliimamuutuse vastu võideldes tuua pikaajalisi vajadusi ohvriks lühiajalistele huvidele. Seda rõhutas ka proua Harms. Samuti ei või me lasta võidutseda enesekesksusel, mida mõned ilmutavad, vaid peame olema solidaarsed oma Kesk- ja Ida-Euroopa sõpradega, eriti Poola, Balti riikide ja teiste liikmesriikidega. Ka seda arutatakse 11. ja 12. detsembril Euroopa Ülemkogu kohtumisel.

Ma olen proua Harmsile öelnud, et me ei tohi neist eesmärkidest taganeda. Eesistujariigil ei ole mingit kavatsust neist eesmärkidest taganeda. Ma ütlesin, et komisjoni pakett on sidus ja see sisaldab mitmeid eesmärke, mis otsustati õigel ajal – mitte eesistujariigi Prantsusmaa poolt. Need eesmärgid tuleb saavutada. See on praeguses kriisis meie moraalne kohustus; me ei saa minna rahvusvahelistele läbirääkimistele eeldusega, et pingutama peavad eelkõige arengumaad. Selles valdkonnas peame olema arengumaadega solidaarsed.

Mis puudutab kolmepoolsete läbirääkimiste käigus saavutatud kokkulepet, mille eest ma tänan Euroopa Parlamenti, siis ma leian, et tegemist on tasakaalustatud kokkuleppega. See sisaldab autotööstust hõlmavat väga täpset pikaajalist eesmärki ning järkjärgulist ja väga motiveerivat sanktsioonide süsteemi, mis puudutab ka tootjaid, ning keskkonnanahoidlike uuenduste edendamist.

Proua Harms, seoses finantsturgudega viitan ma ka sellele, mida ütlesin härra Dauli sõnade toetuseks. Mul on hea meel, et härra Crowley osutas kooskõlastamise vajadusele. Ma saan aru, mida ta liri valitsuse algatustest rääkides silmas pidas. Meil on tihe koostöö ja me jälgime olukorda väga hoolikalt ning te võite olla kindlad, et eesistujariik ilmutab seda mõistmist ja sallivust, millele te viitasite.

Proua McDonaldile tahan ma öelda, et me teame, milline on valimistega seotud ja sotsiaalne olukord Iirimaal, me saame Iirimaast aru ning kogu selles protsessis ja ka dialoogis liri valitsusega ei tehta mingeid küünilisi manöövreid. Kumbki pool üritab olla konstruktiivne, nii et – nagu rõhutas president Barroso – me saaksime püsida seatud kursil, mis – nagu praegune kriis selgelt näitab – on institutsioonilise raamistiku ja Lissaboni lepingu puhul endiselt hädavajalik.

Proua Dahlile ütleksin, et me tegutseme Iirimaaga koos ja et muidugi peame olema Iirimaaga solidaarsed, kuid kumbki pool peab ilmutama ka vastutustundlikkust. Härra Allisterile kinnitan, et me võime eri valdkondades tõhusalt tegutseda.

Lõpetuseks ütleksin, et eri kõnelejate ja president Barroso tänastest sõnavõttudest jääb mulle meelde eelkõige vajadus jääda ühtseks ja ilmutada oma solidaarsust: solidaarsust ja kooskõlastamist majandus- ja finantsküsimustes; solidaarsust kliimaga seotud ohte silmas pidades; solidaarsust riikidega, millel on kõige suuremad raskused energiavarustuskindluse vallas; solidaarsust ka kõikides kaitsepoliitika küsimustes; solidaarsust arengumaadega ning lõunapoolsete riikidega – Vahemere Liidu kontekstis; solidaarsust Iirimaaga, millega kaasneb ka kohustus leida lahendus ja tegutseda nii, et Lissaboni leping rakenduks võimalikult kiiresti; solidaarsust ka idapoolsete riikidega, sealhulgas idapoolsete naaberriikidega, järgides komisjoni idapartnerluse algatust, mis Euroopa Ülemkogu järgmisel kohtumisel tõenäoliselt heaks kiidetakse. Ma leian, et need on meie praeguste raskuste ületamiseks võetavate meetmete olulisemad aspektid.

José Manuel Barroso, komisjoni president. – Austatud juhataja! Ma tahaksin keskenduda oma avalduse kõige tähtsamale punktile, Euroopa majanduse taastamise kavale, ning tänada Euroopa Parlamenti selle väga suure toetuse eest, mida komisjoni esitatud kavale avaldati. Ma pean silmas härra Dauli, härra Rasmussenit, härra Watsoni ja härra Crowley sõnavõtte – tänan teid väga toetuse eest. Olen kindel, et tänu eesistujariigi Prantsusmaa väga aktiivsele tegutsemisele – ja ma tahaksin siinkohal rõhutada Jean-Pierre Jouyet' pühendunud tegutsemist – on meil minu arvates võimalik saavutada reaalseid edusamme.

Härra Rasmussen rääkis ambitsioonidest ja ütles lõpetuseks, et ta jagab meie ambitsioone. Ma tänan teda tema märkuste eest. Esiteks, ma olen nõus, et tööhõive peaks olema üks olulisi teemasid. See on täielikult kooskõlas Lissaboni majanduskasvu ja tööhõive strateegiaga. Olen nõus, et tööhõivemäära mõõtmise teel saame mõne aja pärast hinnata, kui tulemuslikud meie meetmed on olnud. See on kriitiline ja raske aeg ning meie ülesanne on väga keeruline. Mis puudutab kooskõlastamist, siis te võite komisjonile loota: me tahame võimalikult ulatuslikku kooskõlastamist ja meil on selleks ka mõned vahendid. Nagu me ütlesime oma teatistes, tahame liikmesriikidele stabiilsuse ja kasvu pakti raames uut lähenemisprogrammi ning me saame kasutada ka Euroopa strateegiat, s.t Lissaboni strateegiat, mis on pühendatud majanduskasvule ja tööhõivele. Nii et Lissaboni strateegiast tulenevad konkreetsetele riikidele suunatud soovitusel – ja me tuleme sellele teemale juurde pärast Euroopa Ülemkogu kohtumist 18. detsembril tagasi – ning uued stabiilsus- ja lähenemisprogrammid võimaldavad meil olla kindlad, et liikmesriigid kooskõlastavad ka rakendamise viisi.

Aga nüüd ma olen teiega – nagu alati – väga aus ja otsekohene. Te ütlete, et te toetate seda. Palun toetage ka meid, toetage eri poliitilisi erakondi, nagu ka omaenda poliitilist erakonda, kui te räägite oma valitsuste rahandusministritega. See on väga tähtis. Kui me tahame edu saavutada, siis on oluline saavutada riikide- ja erakondadeülene kokkulepe meie valitsustega.

See on meie proovikivi, sest tavaliselt, nagu te teate, osutavad liikmesriigid kooskõlastamise mõttele väga suurt vastupanu. Kui me tegelesime pärast Koki raportit Lissaboni strateegia läbivaatamisega, siis lükkasid mõned liikmesriigid kooskõlastamise idee ühemõtteliselt tagasi. Mõni aeg tagasi, kui praegune kriis oli puhkemas, olid mõned väga tähtsad poliitikud Euroopa kava koostamise vastu, rääkimata kooskõlastamisest.

Nüüd võib öelda, et taastamiskava raames teatava kooskõlastamise suhtes on üksmeel olemas. Kuid ausalt öeldes pole meil veel täielikku üksmeelt näiteks vajaduse suhtes võtta kasutusele Euroopa Ühenduse eelarve kasutamata vahendid. Seda arutati eile majandus- ja rahandusküsimuste nõukogus, ilma et kokkuleppele oleks jõutud. Saavutati üks väga tähtis kokkulepe, mis puudutas meie ettepanekut suurendada Euroopa Investeeringupanga kapitali. Sõlmiti ka teisi väga olulisi kokkuleppeid.

Lõpetuseks tahaksin ma öelda, et me toetame tugevdatud koostööd, kuid te teate, et traditsiooniliselt on sellele mõningat vastupanu osutatud. Poliitilisest seisukohast tahaksin ma küsida järgmist: kui me nüüd, kriisiolukorras, ei suuda leppida kokku ulatuslikumas kooskõlastamises, siis millal me seda suudame? Sellepärast ütlesingi oma avasõnavõttus, et see on Euroopa proovikivi. Peale selle, et meie meetmete konkreetset majanduslikud aspektid on olulised, tuleb tähtsustada ka seda, kas kõik see, mille pärast me muret tunneme, sunnib Euroopat oma tegevust tõeliselt kooskõlastama, pidades silmas tulevikku. See on komisjoni seisukoht, mille ma Euroopa Ülemkogu kohtumisel esitan.

Kõige lõpuks veel nutikast keskkonnahoidlikust majanduskasvust. Jah, see on osa meie ettepanekust. Täna teid teie märkuste eest sel teemal. Me oleme teinud väga konkreetseid ettepanekuid energiatõhususe, keskkonnahoidlike toodete kiire kasutuselevõtu ning autotööstuses ja ehitussektoris puhaste tehnoloogiate arendamise kohta, sest me tahame rõhutada seda, et me ei tee liikmesriikidele ettepanekut kulutada lihtsalt kulutamise pärast.

Kulutamine kulutamise pärast ei ole mingi lahendus. Tähtis on see, et kulutusi tehtaks arukalt. Kulutused peavad vastama vahetutele, lühiajalistele vajadustele, et stimuleerida nõudlust – põhjustel, mida minu arvates ei ole vaja selgitada. Samas peab nende kulutuste näol olema tegemist tõelise investeeringuga tulevikku, meie keskkonnanägemise saavutamise, meie võitlusesse kliimamuutusega, energiatõhususse, vastastikusse ühendustesse ja uuendustesse. See ongi meie ettepanek: kulutused, mis lühiajalises plaanis ei ole vastuolus keskpika ja pikaajalise plaani eesmärkidega. See on ettepanek, mille heakskiitmise me püüame Euroopa Ülemkogu kohtumisel saavutada. Ma tõesti arvan, et me oleme nüüd sellele palju lähemal, ja loodan, et eelseisval Euroopa Ülemkogu kohtumisel tehakse ajaloolisi otsuseid.

Timothy Kirkhope (PPE-DE). - Austatud juhataja! Mul on hea meel pöörduda taas kord Euroopa Parlamendi poole Briti konservatiivide delegatsiooni vastvalitud juhina. Ma kinnitan teile, et Euroopa Parlamendi valimiste eel seisan mina kindlalt sellise Euroopa eest, mida minu erakond soovib näha, olles samas tõepoolest väga kriitiline sotsialistliku Euroopa suhtes, mida härra Rasmussen, kes äsja lahkus, ja tema kolleegid kirjeldavad oma sellenädalases valimismanifestis. See on kindlasti väga masendav lugemine.

Kaks minu kolleegi viibisid eelmisel nädalal kaubandusdelegatsiooni koosseisus Mumbais ja nad olid suures ohus. Ma mõistan hukka need koletud rünnakud ja tahan tänada eriti eesistujariiki Prantsusmaad kiire tegutsemise eest ja kaitse eest, mida pakuti delegatsiooni koosseisus olnud Euroopa Parlamendi liikmetele, sealhulgas minu Briti kolleegidele.

Euroopa Ülemkogu päevakord on väga tihe: majandus- ja finantskriis, Lissaboni leping, kliimamuutus ja ühise põllumajanduspoliitika tulevik. Mina keskenduksin praegu üksnes majandusküsimustele. Ühendkuningriigi valitsus on teatanud meie ajaloo suurimast riigivõlast. Rahandusminister suurendab meie riigivõlga järgmise viie aasta jooksul kaks korda, s.t ühe triljoni naelani. Ta teatas ka, et väljamakseid tehakse 20 miljardi naela ulatuses, samas kui kõrgemate maksude näol võetakse tagasi 40 miljardit naela. Tema niinimetatud eelarvestiimulitega tagatakse, et meie majanduslangus – nagu komisjon õigesti ütles – on teiste Euroopa Liidu liikmesriikidega võrreldes kõige pikaajalisem ja sügavam. Ainult nendes riikides, kus riigi rahandus on heal järjel, võivad sellised stiimulid, millest meile on teatatud, abiks olla. Ühendkuningriik on aga lähitulevikus koormatud suure laenuga.

Eelmisel nädalal saime teada komisjoni koostatud majanduse taastamise kava üksikasjadest. See kava sisaldab minu arvates mõningaid väga häid mõtteid, kuid ma kardan, et see algatus üksi ei saa lahendada meie

praeguseid probleeme. Tuleks keskenduda sellele, et panna pangad üksteisele, ettevõtetele ja tavainimestele laenu andma. Ajal, mil töötuse määr kasvab hoogsalt, peame looma usaldust ning mitte pärandama oma lastele ja lastelastele võlgu ja kõrgemaid makse.

Jo Leinen (PSE). - (DE) Austatud juhataja! Erinevalt härra Kirkhope'ist leian mina, et Madridis vastu võetud valimismanifest on dokument, mis annab lootust ja edastab sõnumi, et kriisist väljumiseks on võimalusi, mida me peaksime kogu oma jõuga toetama.

Euroopa Parlament toetab järgmisel nädalal toimuval tippkohtumisel eesistujariiki Prantsusmaad, et lõpuks saada selgust Lissaboni lepingu ratifitseerimises. Me ei saa minna vastu Euroopa Parlamendi valimistele, teadmata, kas see leping tuleb või mitte. See annaks kõikidele Euroopa vastastele ilmaaegu võimaluse kasutada neid valimisi näidismatšiks, poolt- ja vastuargumentide esitamiseks lepingu kohta, mille on juba ratifitseerinud 25 liikmesriiki. Seetõttu on põhiseaduskomisjon koostanud resolutsiooni, milles kutsutakse üles tegema kõik selleks, et tagada ratifitseerimine – ehk isegi enne valimisi. Me peame tippkohtumisel lõpuks selguse saama. Seda ei tohi edasi lükata järgmisesse aastasse.

Lugupeetud asepresident, lirmaal korraldatakse teine rahvahääletus. Meie avaldus, mis käsitleb ühist teavitamist, paneb proovile selle, kas me suudame inimesi teavitada. Me ei tohi teavitamist jätta Euroopa vastaste hooleks.

Andrew Duff (ALDE). - Austatud juhataja! Minu arvates oleme Lissaboni lepingu puhul lõpuks ometi saavutanud teatavat edu. Tšehhi kohus ja liri parlament on täielikult ja otsustavalt nurjanud natsionalistlike ja tagurlike jõudude rünnakud selle lepingu vastu. Sinn Féini nimekas esindaja on muidugi lahkunud, kuid mina räägin selle küsimusega seoses kui demokraat, mitte kui lobist või bürokraat.

Nüüd peavad Tšehhi parlament ja liri valitsus astuma järgmised otsustavad sammud. Me vajame liri peaministrilt selget lubadust, et ta korraldab mingil konkreetsel ajahetkel teise rahvahääletuse, ja me vajame ka professionaalsemat kampaaniakava. Euroopa Parlament apelleerib liri rahva ülimale suuremeelsusele ja tarkusele ning loodab, et iirlased mõistavad, kui tõsised on nende järjekordse vastuhääletamise tagajärjed.

Konrad Szymański (UEN). - (PL) Austatud juhataja! Poola on teinud palju selleks, et jõuda kliimamuutusepaketi osas kompromissile. Me tegime ettepaneku muuta algaastat ja võtta arvesse ka seda süsinikdioksiidikogust, mille neelavad endasse metsad. Täna soovime teha ettepaneku süsteemi kohta, mis põhineb parimate tehnoloogiate kriteeriumidel ja mõningate tundlike tööstusharude väljaarvamisel enampakkumiste süsteemist.

Järgmise käigu peab nüüd tegema eesistujariik. Kui me suutsime leida lahenduse Saksa autotööstuse jaoks, siis miks ei võiks me leida lahendust ka Kesk-Euroopa riikide jaoks? Meie riik ei saa nõustuda ilmse kompromissiga, mis lihtsalt aeglustab Poola liikumist enampakkumiste süsteemi poole.

Me ei saa nõustuda sellega, et hüpoteetilise kliimamuutusega seotud eesmärkide saavutamise hinnaks on kasvavad energiahinnad, elektri-, tsemendi-, metalli- ja klaasitootmise viimine väljapoole Euroopa Liitu, aeglasem majanduslik areng ja massilised koondamised. Poolas ei nõustuks sellega ükski inimene. Sellega ei nõustuks ei valitsus ega ka opositsioon.

Bernard Wojciechowski (IND/DEM). - Austatud juhataja! Tänapäeval on maailmamajanduse aluseks hiiglaslik võlgade püramiid – see kehtib nii riikide, pankade kui ka ettevõtete kohta. Need võlad on omavahel seotud. Majandussüsteemi praegused struktuurilised puudused ja moonutatud turumajandussüsteem on põhimõtteliselt seotud laenusüsteemiga.

Majanduse puudulik toimimine on tingitud sellest, et raha tekitamise süsteem on seotud laenamisega. Maurice Allais võrdles seda vähkkasvajaga, mis visalt hävitab kapitalistlikku majandust seestpoolt. Selle süsteemi alusel tekitatakse ostujõud, millel puudub tegelik ekvivalent. Seetõttu tuleb ellu viia pangandus- ja finantssüsteemide põhjalikud reformid. Tuleb muuta maksusüsteemi ja börside toimimist.

Mis puudutab kavatsust ületada rahaline madalseis rahasüstide abil – ja seda tehakse ilmselt ka minu kodumaal –, siis minu arvates võiks selle kava saata sinna, kus päike ei paista.

Jana Bobošíková (NI). - (CS) Daamid ja härrad! Ma loodan, et Euroopa Liidu liikmesriikide valitsusjuhid lükkavad järgmisel nädalal tagasi komisjoni ettepaneku võtta vastuseks majanduskriisile ühtseid meetmeid. 200 miljardi euro ulatuses maksumaksja raha tsentraliseeritud kulutamine keskkonnahoidlikele investeeringutele ja uuendustele ei ole 27 majanduse jaoks mingi lahendus. Samuti ei ole lahenduseks maksude tsentraliseeritud tõstmine või langetamine ega eelarvepuudujääkide ja valitsuste garantiide summade

tsentraalne reguleerimine. Ma olen veendunud, et liikmesriigid peavad tegema koostööd, kuid nad peaksid ise määrama kindlaks oma konkreetseid meetmed, mis vastavad nende olukorrale; neid meetmeid ei peaks liikmesriikidele dikteerima Brüssel.

Daamid ja härrad! Nõukogu peaks samuti keelduma avaldamast liikmesriikidele survet Lissaboni lepingu ratifitseerimise lõpuleviimiseks. Tuleb mõista, et Lissaboni leping ei ole iirlaste tõttu läbi kukkunud. Ma kardan, et Lissaboni leping võib muuta tänase Euroopa konflikti, reetmise ja lõhestumise paigaks. Seda seetõttu, et see leping annab suurriikidele seadusliku malaka, millega nüpendada väiksemaid riike, ning see võib sünnitada üksnes vägivalda, sõdu ja vaesust. Seega ohustab Lissaboni leping Euroopa Liidu kui vabaduse, jõukuse ja rahu kantsi olemasolu.

Karl von Wogau (PPE-DE). - (DE) Austatud juhataja, daamid ja härrad! Mumbaist Euroopa kodanike evakueerimisel kogetud raskustest ilmnes vajadus tihedama kooskõlastamise järele julgeoleku- ja kaitseküsimustes Euroopa Liidus. Koostöö nõukoguga on viimastel kuudel toiminud väga hästi. Koostöö eesistujariigi Prantsusmaa ja nõukoguga oli vägagi tulemuslik.

Keskne sündmus oli kahtlemata kriis Gruusias. Siin tegutses eesistujariik kiiresti. Ta leppis kokku relvarahus ja tagas vaatlejate jõudmise Gruusiasse õigel ajal, ning Euroopa Liit oli sündmuste keskmes. Samas ilmnesid siiski ka puudused. Me nägime tollal, et Brüsseli kriisiohjamisvahendid on tõepoolest ammendunud. On täiesti selge, et me peame veelgi parandama Euroopa Liidu suutlikkust ennetava analüüsi vallas ning kriisiohjamisvahendeid.

Nagu me teame, kavatsetakse Euroopa Liidus selle aasta lõpuks vaadata üle meie julgeolekustrateegia. See julgeolekustrateegia on oma kasulikkust tõestanud. Põhimõtted peavad jääma samaks. Mõningaid punkte tuleb siiski muuta ja kohandada uuemale olukorrale. Kuid julgeolekustrateegia kohandamisest veelgi olulisem on selle strateegia rakendamine. Seetõttu on meie soov, et Euroopa Parlamendis koostatakse julgeoleku- ja kaitsepoliitika valge raamat. Eeskujuks võiks ehk olla Prantsusmaa samateemaline valge raamat ning me vajame väga laialdast arutelu selle valge raamatu koostamise üle – avalikku arutelu Euroopa julgeolekuküsimuste üle. Euroopa julgeolek ei ole teema, mille kohta tuleks otsuseid teha vaid suletud uste taga. See on teema, mis puudutab kõiki kodanikke.

Proinsias De Rossa (PSE). - Austatud juhataja! Iirimaa soovib väga jääda Euroopa asjadega seotuks ning tagada, et Euroopa võiks liikmesriikide huvides tõhusalt ja läbipaistvalt tegutseda. Seda eelkõige – ja rohkem kui kunagi varem – praeguse finants- ja majanduskriisi tõttu.

Iiri kodanikud vajavad aga kinnitusi, et Lissaboni lepingu vastaste leeri eksitavatel väidetest Lissaboni lepingu, komisjoni, abordi, väeteenistuse, sõjalise neutraalsuse, töötajate õiguste ja avalike teenuste kohta puudub faktiline alus.

Et märkimisväärselt suurendada Lissaboni lepingu ratifitseerimise võimalusi, peavad riigijuhid otsustama, et kui Lissaboni leping on jõustunud, siis kasutatakse selle mehhanisme selleks, et anda kõikidele liikmesriikidele tagasi õigus määrata omapoolne komisjoni liige ilma igasuguste piiranguteta. Minu arvates ei piisa selle õiguse pelgast pikendamisest 2014. aastast 2019. aastani, et tagada lepingu ratifitseerimine Iirimaa.

Lisaks aitaks otsus lisada töötajate lähetamise direktiivi töötajate õigusi käsitlev sotsiaalne klausel, mis on sarnane teenuste direktiivi lisatud klausliga, suuresti kaasa Laval, Vikingi ja Rüfferti kohtuotsustest tõusetuvate ohtude kõrvaldamisele, mis iirlastele samuti muret valmistavad. Ma kutsuksin nõukogu ja komisjoni üles nende küsimustega eelseisval tippkohtumisel viivitamata tegelema.

Janusz Onyszkiewicz (ALDE). – (PL) Austatud juhataja! Komisjoni ja mitmete liikmesriikide poolt võetud kriisivastaste meetmete pakett hävitab stabiilsuspakti. Mul oli hea meel pakti kavandatava läbivaatamise üle, kuid oluline on tagada, et uuest paktist ei saaks kiiresti järjekordne väljamõeldis ja veel üks põhjus ilmse piinlikkuse tundmiseks.

Kui me tegeleme stabiilsuspakti muutmisega, siis kas me ei peaks samal ajal üle vaatama ka eurotsooniga liitumise kriteeriume? Mõned riigid rajavad sellele meetmele valuuta stabiliseerimise lootused, kartes rahvusvaluutade suhtes hiljuti toime pandud spekulatiivsete rünnakute kordumist. Veel üks küsimus: arvestades, et pakti kohaselt lubatakse anda erinevatele tööstusharudele abi, siis mida peaksime arvama Euroopa Liidu jätkusest Poola laevatehaste probleemi suhtes?

Lõpetuseks: kas süsinikdioksiidi heitmetest rääkides on tõepoolest võimatu leida lahendust, mis tagaks, et Poola ei pea enam importima odavat elektrit Ukrainast ja Venemaalt?

Inese Vaidere (UEN). - (LV) Daamid ja härrad! Kõigepealt tahaksin tänada komisjoni majanduse taastamise kava eest ja väljendada lootust, et seda ei kasutata läbikukkunud pankurite toetamiseks ja neile töötasu maksmiseks, vaid et selle kaudu toetatakse reaalselt ettevõtlussektorit. Meie ettevõtjad töötavad ehk kõige raskemates tingimustes, kuna neid koormab tohutu bürokraatia. Samal moel, nagu me korraldame ühise põllumajanduspoliitika tervisekontrolli, peaksime kontrollima ka direktiive ja määrusi, et näha, kas meie ettevõtjaid ei koorma liigsed bürokraatlikud takistused ning kas nende määruste ja direktiivide rakendamine ei ole liikmesriikides muutunud liiga bürokraatlikuks. Ainult ettevõtjad saavad meid kriisist välja tuua. Niisiis, tervisekontroll peaks toimuma „rida-realt“.

Seoses kliimamuutustega tahan ma öelda, et ma tõesti toetan heitmepoliitika paindlikkust, sest näiteks minu kodumaa saavutas ja ületas taastuvate energiaallikate kasutamise kohta seatud 20% eesmärgi juba mõnda aega tagasi. Ma ei tahaks näha, et minu kodumaale, mis väga vajab majanduslikku arengut, seataks lisatakestusi.

Irena Belohorská (NI). - (SK) Vaatamata sellele, et teine poolaasta ei ole eesistumiseks kõige ideaalsem aeg, on Euroopa Liidu eesistujariik Prantsusmaa tõestanud, et teda peetakse õigustatult Euroopa Liidu liidriks ja edasiviivaks jõuks. Ma olen olnud Euroopa Parlamendi liige neli ja pool aastat. Võin kindlalt väita, et Prantsusmaa on olnud kõige aktiivsem liidu kõigi 27 liikmesriigi probleemide lahendamisel.

Ajalooline muutus, mis järgnes karismaatilise ja väga energilise president Sarkozy valimisele, on vaieldamatult positiivne. President Sarkozy võimekus ilmnas ka tema kiires reageerimises Venemaa ja Gruusia probleemile. Sel ajal puhkes ka finantskriis, millele Prantsusmaa operatiivselt reageeris, kinnitades vajadust süsteemse lahenduse ning liidu kontrolli- ja finantsmehhanismide läbivaatamise järele, sealhulgas üleilmsest vaatevinklist. Just Prantsusmaa eesistumise ajal pälvis Euroopa Liit maailma poliitikas aktiivse osaleja maine, kui Prantsusmaa presidendi ja president Barroso algatusel kutsuti kokku G8 ja G20 tippkohtumine.

Usun, et Euroopa Ülemkogu eelseisval kohtumisel saavutatakse edu ja kõik Euroopa institutsioonid tegutsevad ühtselt.

Jacek Saryusz-Wolski (PPE-DE). - Austatud juhataja! Komisjon on nõukogu taotlusel ja Euroopa Parlamendi ootustele vastates koostanud ja täna avalikustanud idapartnerlust käsitleva dokumendi, mida tutvustatakse tippkohtumisel, nagu ütles nõukogu eesistuja minister Jouyet.

Ma tahan komisjoni selle dokumendi puhul õnnitleda ja tunnustada. Euroopa Parlament on idanaabritega suhete süvendamise vajadusest rääkinud juba väga kaua. Me vajame Euroopa Liidu tugevat kohalolekut idapoolsetes naaberriikides, nagu ka Vahemere piirkonna naaberriikides. Vahetu naabruse stabiilsuse huvides peaksime oma lähimatele naabritele pakkuma käegakatsutavaid väljavaateid. Seetõttu tuleks toetada ideed luua tugevdatud partnerlus, mis hõlmab ennekõike järgmist viit valdkonda: assotsiatsioonilepingud, mitmepoolne koostööraamistik, ulatuslik vabakaubanduspiirkond, viisarežiimi lõdvendamine, mille lõpptulemuseks on viisavabadus, ning lõpuks – ent mitte tähtsuse järjekorras – energiavarustuskindlus.

Eriti tervitavatav on ettepanek suurendada Euroopa Liidu finantsabi, mis nähakse ette Euroopa naabruspoliitikale idanaabrite suhtes. Kaks aastat tagasi tuli Euroopa Parlament välja mõttega tugevdada ida poole suunatud naabruspoliitika parlamentaarset mõõdet. Meie ettepaneku kohaselt tuleb luua ühine parlamentaarne assamblee, mis koosneks Euroopa Parlamendi liikmetest ja kuue riigi parlamentide liikmetest. Selline foorum annaks väga hea võimaluse meie partneritega suhtlemiseks, aga ka partneritevaheliseks suhtlemiseks.

Euroopa Liit vajab enda ümber sõpru, kuid vaja on ka seda, et meie sõbrad oleksid omavahel sõbrad. Seetõttu on mul eriti hea meel mõtte üle kutsuda kokku assamblee nimega Euronest. Kui komisjon seda mõtet toetab, siis saaks sellest assambleest kasulik vahend idapartnerlusega seotud projektide demokraatlikuks ja parlamentaarseks kontrollimiseks.

Ma leian, et idapartnerlus ei ole üksnes uus, tõhusam formaat, vaid see tugevdab Euroopa Liitu nii seest kui ka väljast. Idanaabritega poliitiliste ja majanduslike suhete laiendamine ja kõrgemale tasandile viimine aitab kaasa meie majanduse arengule ning suurendab meie poliitilist ja rahvusvahelist mõjujõudu.

Jan Andersson (PSE). - (SV) Austatud juhataja! Lähiaastatel on Euroopa poliitikute kõige tähtsam ülesanne kaitsta tööhõivet ja heaolu. Seljataha on jäänud mõned head aastad, kuid nüüd kasvab töötus kiiresti. Ma jagan komisjoni arvamust, et vaja on teha kooskõlastatud jõupingutusi ning seostada lühiajalised kohustused ja jõupingutused pikaajaliste kohustustega. Ma toetan ka härra Rasmusseni ettepanekut seada töökohtade säilitamiseks selged eesmärgid.

Mis puudutab lühiajalisi jõupingutusi, siis tähtis on tagada tarbijate usaldus majanduse vastu. Ennekõike peame kaitsma neid, kes on kõige halvemas olukorras, ja toetama nendepoolset tarbimist.

Kui rääkida pikemaajalistest lahendustest, siis vajalikud pole mitte üksnes need investeeringud, mida keskkonnasäästlikumasse infrastruktuuri ja keskkonnasäästlikumatesse ehitistesse oleks niikuinii tehtud, vaid investeerida tuleb ka töötajate oskustesse, et meil oleks tulevikus tugev positsioon. Me peame ühendama Euroopa tasandil oma käsutuses olevad vahendid liikmesriikides tehtavate kooskõlastatud jõupingutustega. Me ei tohi teha liiga vähe, nagu mõned soovivad, sest siis tekib peale suurema eelarvepuudujäägi ohu ka suurema tööpuuduse ja väiksema heaolu oht. Me peame tegutsema kiiresti ja piisavalt jõuliselt.

Mirosław Mariusz Piotrowski (UEN). – (PL) Austatud juhataja! Teemad, mida Euroopa Ülemkogu eelseisval kohtumisel arutama hakatakse, hõlmavad kliimamuutusepaketti.

Süsinikdioksiidi heitmed ja kõik muud küsimused, mis on seotud niinimetatud üleilmse soojenemisega, muutuvad aina enam ideoloogiliseks. Puhas õhk ja looduslik keskkond on olulised meie kõigi jaoks. Kuid uuringud on näidanud, et inimeste mõju kliimamuutusele on äärmiselt väike.

Kui on tõsi, et inimtegevuse tulemusena tekib ainult 4% kogu maailma süsinikdioksiidi heitmetest ja et Euroopa Liidu osa sellest on 15%, tähendaks see, et me tahame kulutada sadu miljardeid eurosid, vähendamaks üleilmseid süsinikdioksiidi heitmeid vähem kui 0,5% võrra, samas kui sellistes riikides nagu India ja Hiina nende heitmete hulk kasvab.

On raske uskuda, et Euroopa Liidu otsustajad ei oska neid aspekte hinnata. Ei ole ilmselt juhus, et mõned riigid, nagu näiteks Prantsusmaa, kavatsevad müüa oma süsinikdioksiidi saastekvoote teistele riikidele. Selle tegevuse tulemus on prognoositav: peagi võtavad müüjad tegelikkuses üle muu hulgas Poola elektrijaamad.

Seda arvestades tuleb Euroopa solidaarsuse tähendus uuesti sõnastada.

Avril Doyle (PPE-DE). – Austatud juhataja! Eelseisval tippkohtumisel on kavas käsitleda palju tõsisemaid küsimusi, sealhulgas Euroopa Liidu kooskõlastatud meetmeid vastuseks rängale majanduslangusele, mis on probleem kogu maailmas. See kõik on tingitud usalduse puudumisest meie pangandussüsteemide vastu, mis ei ole suutnud tagada meie kõikides liikmesriikides igapäevase kaubanduse ja tööstuse toimimiseks vajalikku likviidsust. Praegugi on seetõttu ohus miljonid toimivad töökohad ja tuhanded tugevad ettevõtted. Jah, me peame mobiliseerima kõik Euroopa institutsioonid, et vastata kriisile, mis – nagu öeldakse komisjoni taastamiskavas – tekkis enne suurt struktuurilist üleminekut vähem süsinikdioksiidi heitmeid tekitavale majandusele. Sellega kaasnevad uued majanduslikud võimalused ja eelised neile, kes kiiresti tegutsevad.

See toob mind tippkohtumisel arutatava kliima- ja energiapaketi juurde, mille kohta meil on homme kavas pikk arutelu, nii et ma piirdun vaid ühe punktiga. Ma tahan rõhutada, et on vaja täielikult kinni pidada nõukogu ja Euroopa Parlamendi vahelisest kaasotsustamismenetlusest ning et väga töökas eesistujariik Prantsusmaa peab esitama kõik poliitilised kokkulepped lahendamata küsimustes, mida riigipeade ja valitsusjuhtide tippkohtumisel arutatakse ja mille kohta seal otsused tehakse, kompromissettepanekutena kolmepoolsetel kõnelustel, kusjuures Euroopa Parlament võib nende ettepanekutega nõustuda, ent ei pruugi. Me teeme teatavaks oma seisukoha ja ehkki ma toetan täielikult esimesel lugemisel kokkuleppele jõudmise eesmärki, hoiatan ma teid, et me ei lepi kokku iga hinna eest.

Nüüd Lissaboni lepingu küsimus. Jah, meil on olnud aega seedida ja analüüsida 12. juuni rahvahääletuse tulemust, kuid härra Jouyet, me ei ratifitseeri ega peaks isegi mitte üritama seda lepingut järgmise aasta alguses uuesti ratifitseerida, sest see katse võib meie valitsuse äärmist ebapopulaarsust arvestades läbi kukkuda. Ärge lootke liialt, et meie peaministri tegevuskava – kui see üldse esitatakse – sisaldab rahvahääletuse kuupäeva. Ma istusin ja kuulasin siin täna Sinn Féini küünilisi heietusi selle kohta, kuidas Lissaboni lepingu väikeses trükis sätetes varitseb meid militariseerimise oht, ja härra Allisteri ebasiirast muretsemist liri valijate pärast. Need on järjekordsed näited intellektuaalsest pettusest, millega liri valijaid kostitatakse. Kuid see valimispiirkond tekitab tõepoolest muret. Ma tänan eesistujariiki Prantsusmaad lubaduse eest pakkuda abi õiguslike tagatiste ja kinnituste näol, mida võidakse soovida. Ma tänan kõiki kolleege ja tänan ka teid, proua juhataja, teie mõistvuse eest, sest me ületame pidevalt teie kannatlikkuse piire.

Jan Tadeusz Masiel (UEN). – (PL) Austatud juhataja, lugupeetud volinik! Ma tunnustan eesistujariiki Prantsusmaad tema edusammude eest ja soovin talle edu ka tippkohtumiseks. Oma eesistumisperioodi algul ei teadnud Prantsusmaa, et maailmas puhkeb finantskriis ja et sellest kriisist saab tema suurim väljakutse. Ma hindan kõrgelt Prantsusmaa ja Euroopa Liidu tegutsemist vastuseks sellele kriisile.

Mis puudutab teist tippkohtumisel arutatavat teemat, kliimamuutust, siis mul on hea meel, et eesistujariik Prantsusmaa mõistab – ja loodetavasti võtab ka arvesse – neid raskusi, mis mõnedel riikidel tekivad elektri tootmiseks kivisöe kasutamise kiirel lõpetamisel. Asjaolu, et maailma kliimakonverents toimub Poznańis,

näitab Poola valmisolekut osaleda süsinikdioksiidi heitmete vähendamise protsessis. Kuid me vajame siiski aega, et muuta oma energiasüsteeme, ja loodame kogu Euroopa Liidu solidaarsusele selles küsimuses.

Othmar Karas (PPE-DE). – (DE) Austatud juhataja, daamid ja härrad! Ma tahaksin väljendada teistsugust vaatenurka. Tippkohtumine toimub ajal, mil kodanike usk Euroopa Liitu kasvab. Üle kahe kolmandiku Austria elanikkonnast – ja mitte ainult nemad – on arvamusel, et me suudame sellest kriisist välja tulla üksnes Euroopa Liidu abiga, s.t ühiselt.

Teadlikkus ühisraha euro olulisusest kasvab ka väljaspool euroala. Inimesed leiavad, et ainult ühtse Euroopa maailmajaona on meil võimalus maailmaareenil mingit rolli etendada ja midagi saavutada. Energiasõltuvuse vähendamine, pühendumine võitlusele kliimamuutusega, finantskriisi ohjamine ning usaldusväärse kaitse-, julgeoleku- ja välispoliitika väljatöötamine eeldavad Euroopa ühtsuse, kindlameelsuse ja teovõime suurendamist.

Kui me kasutame selle võimaluse ära, vastame vastutustundlikult kodanike ootustele. Meil tuleb reformilepingu ratifitseerimiseks leida ühine tegevuskava. Meil tuleb vastuseks finantskriisile töötada välja sidusad, tõhusad ja professionaalsed õigusaktid. Tuleb luua Euroopa reguleerivad asutused, võttes aluseks Euroopa Keskpanga mudeli. Näidakem, et sotsiaalne turumajandus toimib vastutustundlikult Euroopa reguleeriva raamistikuna kliimakaitse valdkonnas.

Meil ei ole üksnes kriis või palju ülesandeid – meil on ka võimalus. Kasutagem see võimalus ära ja õppigem minevikus tehtud vigadest. Me teadsime palju, kuid tegime liiga vähe ja liiga hilja. Nüüd on aeg koos Euroopa kodanikega panna alus uuele algusele.

Umberto Pirilli (UEN). – (IT) Austatud juhataja, daamid ja härrad! See kriis, millest me räägime, on nagu tsunami: ränk ja laastav. Seni on see enesega kaasa toonud finantsturgude kokkuvarisemise ning raputanud reaalmajanduse alustalasid. Ettepanek kasutada kokku 200 miljardit eurot, milles lepitakse lõplikult kokku Euroopa Liidu tippkohtumistel, näib minu hinnangul olevat täiesti ebapiisav. See summa on väiksem kui kahjud, mida iga päev kanti Euroopa börsidel, kui need suure puudujäägiga sulgusid. Me peame olema vaprad, julgema, euroopalikumad.

Ma toetan oma fraktsiooni nimel ideed, et liikmesriigid võiksid tugineda oma reservidele, saades vastu turgudel kaubeldavad Euroopa võlakirjad. President Barrosot on selle teemaga juba tegelema volitatud. Siis on liikmesriigid ka kohustatud samas mahu investeerima infrastruktuuridesse, raskes olukorras olevate inimeste toetamisse ja tootmissüsteemidesse. Need võlakirjad, mis on seotud riikide reservide väärtusega, peaksid tekitama usaldust ja aitama kaasa vajaliku likviidsuse saavutamisele (2–5 protsendipunkti SKTst), et meil oleks võimalik jätkata poliitikat, mille vajalikkuses me ühel meelel oleme. Kõik see toimub väljaspool Maastrichti lepingut ja sellele lisandub asjakohane taastamiskava.

ISTUNGI JUHATAJA: MARIO MAURO

asepresident

Vito Bonsignore (PPE-DE). – (IT) Austatud juhataja, daamid ja härrad! See finantskriis on kindlasti enneolematu, kuid minu arvates oleks seda saanud ja tulnud ette näha ja vältida. President Barroso sõnusti oli see majanduskriis äkiline ja ootamatu. President Barroso, lubage mul teile vastu vaielda. Majanduskriis oli äkiline, kuid kõik kriisi märgid olid olemas, alustades Rahvusvahelisest Valuutafondist 2007. aasta kevadel. Nüüd aga on nõukogu eesistuja ja president Barroso väljaütlemised muutunud asjakohasemaks ning väljendavad minu arvates täielikku arusaamist olukorra tõsidusest.

Ma nõustun härra Karasiga. Euroopa kodanikud vaatavad meie poole ja me peame tegutsema. Härra volinik, teie Euroopa kava, mis näeb ette 200 miljardit eurot, on minu arvates ebapiisav. See tuleb selgelt välja öelda. Võib-olla see oligi kõik, mida te saite teha, kuid sellest ei piisa. Minu arvates peaksite tegelema sellega, et leida muid lisavahendeid, laenates sel erakorralisel ajal otse turult.

Peatugem korra ka Euroopa Keskpangal. Sellest institutsioonist rääkides jäetakse paljugi ütlemata, kuid ma ei hakka selle põhjuseid käsitlema. Minu arvates peaks Euroopa Keskpang hakkama vähendama intressimäära ühe protsendipunkti võrra. Kui ta vähendab intressimäära ainult poole protsendipunkti võrra, siis valmistab see turgudele taas pettumuse. Euroopa Keskpanga ülesanne – nagu olete öelnud teie komisjonis ja kõik teisedki – on hoida hinnad stabiilsed. Kuid minu arvates võiks selle tulemuse saavutada ka ilma, et intressimäärade puhul järgitaks inflatsioonindeksit; mõnikord on vaja rohkem paindlikkust ning ettenägelikkust.

Ma olen president Barrosoga nõus selles, et kulutused tuleb hoida kontrolli all. Me peame liikuma selles suunas Euroopa Liidu institutsioonides ja liikmesriikides, sealhulgas ka Euroopa Parlamendis. Võib-olla peaksime rohkem toetama seda tegutsemisjulgust, mida komisjon praegu ilmutab.

Elmar Brok (PPE-DE). – (DE) Austatud juhataja, proua volinik, daamid ja härrad! Ma tahaksin tänada eesistujariiki Prantsusmaad selle eest, et ta on viimastel rasketel kuudel toonud välja ja lahendanud mitmed probleemid. Samas me teame, et tegutsemisvõimalused sõltuvad suurel määral ka Lissaboni lepingust. Me teame, et liri parlament on esitanud aruande. Teie, austatud eesistuja, olete öelnud, et see on väga vastutustundlik, kaugelenägelik ja arukas aruanne, milles on välja toodud probleemid, ent milles osutatakse ka sellele, kuidas meie, eurooplased, saaksime selle probleemi ühiselt lahendada.

Ma tahaksin kutsuda eesistujariiki Prantsusmaad üles algatama tegevuskava koostamise, et tõepoolest oleks võimalik võtta arvesse iirlaste neid seisukohti ja muresid, mis ei ole kuidagi seotud Lissaboni lepinguga, näiteks volinike küsimust, ning et esitataks võimalused demokraatia puudujääkide kõrvaldamiseks – iirlased ise soovivad selleks parandada parlamendi ja valitsuse vahelisi suhteid. See annaks meile Lissaboni lepingu ratifitseerimiseks võimaluse, kui me läheme seda teed, millele liri parlament on üsna selgelt osutanud. Ma arvan, et meil tuleb seda teha, et julgustada liri sõpru, ja seda tehes peaksime silmas pidama ajakava, et vältida hiljaksjäämise võimalust, arvestades, et Ühendkuningriigis on valimised ettepoole toodud. Finantskriis näitab selgelt, et üha enam kodanikke tunnistab Euroopa hädavajalikkust; seda on kinnitanud ka nõukogu eesistujariigi Prantsusmaa tegutsemine Gruusias ja finantskriisi ajal.

Neena Gill (PSE). – Austatud juhataja! Minister Jouyet viitas äsja Mumbais toime pandud terrorirünnakule ja väljendas solidaarsust Indiaga. Mul on selle üle siiralt hea meel. Kuid soojade sõnadega peavad kaasnema ka teod. Arvestades seda, kui palju elusid kaotatakse terrorirünnakute tõttu kogu maailmas ning et idas, läänes, põhjas ja lõunas on nende rünnakute sihtmärgiks süütu inimesed, näitab asjaolu, et seda teemat ei ole arvatud Euroopa Ülemkogu järgmise nädala kohtumise päevakorda, nõukogu hoolimatust. See teema on sama tähtis kui kõik muud küsimused, mida me arutame. Ameerika Ühendriigid tegutsevad, kuid Euroopa mitte.

Condoleezza Rice on praegu seal, aga kus on Javier Solana? Pinged kahe tuumariigi vahel on kasvamas. Euroopal tuleks ja oleks võimalik teha rohkem, eelkõige oma lepingute kaudu, näiteks Indiaga sõlmitud strateegilise partnerluse kaudu, ning toetades neis lepingutes seatud eesmäärke piisavate vahenditega, et neid eesmäärke oleks võimalik saavutada.

Anneli Jäätteenmäki (ALDE). – (FI) Austatud juhataja! Tippkohtumisel on kavas arutada seda, kuidas Lissaboni leping ellu viia. Üks lahendus oleks see, kui igal liikmesriigil oleks oma volinik. Ma loodan, et seda võimalust kaalutakse tõsiselt ja rakendatakse ka praktikas. Oma eesistumise ajal saaks Prantsusmaa vaevalt vaidlustada seda ideed põhjusel, et niimoodi paisuks komisjon liiga suureks: me ju teame, et Prantsuse valitsuses on praegu 37 ministrit. Väide, et komisjon oleks sel juhul liiga suur, kui igal liikmesriigil oleks oma volinik, ei ole kunagi olnud jätkusuutlik. Minu arvates lähendaks see liikmesriike omavahel ja suurendaks legitiimsust ning ma loodan, et selles küsimuses jääb peale mõistuse hääl ja varasemad otsused muudetakse ära, eriti seepärast, et need ei olnud täiesti mõistlikud.

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Austatud juhataja! Poola on pärast Kyoto protokolliga allkirjastamist vähendanud süsinikdioksiidi heitkoguseid 33% võrra. Samal ajavahemikul on Euroopa Liidu teised liikmesriigid oma heitkoguseid suurendanud, ehkki nende elektritootmine ei põhine eelkõige kivisöe kasutamisel. Ettepanek, mille kohaselt heitkoguseid hakataks mõõtma Kyoto protokolliga allkirjutamise kuupäevaga võrreldes hilisemal kuupäeval, näitab, kui ebaõiglaselt selle probleemiga tegeldakse.

Samal ajal on finantskriisi leevendamine Poola laevatehaste 80 000 töötaja tööst ilmajätmise teel tõeliselt erakordne mõte. Ma loodan endiselt, et komisjon muudab selle otsuse ära, sest see on praegustes oludes äärmiselt ebamõistlik.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Austatud juhataja! Ma palun kõigepealt vabandust, et mul on hääl ära, ehkki see on võib-olla isegi hea. Ma oleksin võinud pahandada mõnede märkuste peale, mille kolleeg Sinn Féinist tegi Lissaboni lepingu kohta.

Lubage mul lihtsalt öelda, et Iirimaa on meil vanker rakendatud hobuse ette. Nüüd, mil rahvahääletus on toimunud, on meil tegelikult käimas väga hea arutelu Lissaboni lepingu üle. Aga oleks pidanud olema vastupidi! Nüüd räägitakse Iirimaa asjadest loogiliselt ja mõistlikult.

Ja ma võin öelda bürokraatidele ja lobistidele, keda on palju kritiseeritud, et minu arvates te olete parim, mis meil on. Tõepoolest, te peaksite vastulöögi andma, sest irooniline on see, et Sinn Féin räägib avalikest teenustest, mida korraldavad bürokraadid, ja seejuures mõistab needsamad institutsioonide bürokraadid hukka.

Ootame ära, mida liri valitsus järgmisel nädalal ütleb. Praegu ei ole rahva usaldus valitsuse vastu eriti suur, nii et praegu ei pruugi olla parim aeg rääkida uuest rahvahääletusest, kui seda on soov korraldada. Kuid ma usun, et mõistuse häääl jääb lirimaal peale, inimesed mõtisklevad tekkinud olukorra üle ning mõistavad nüüd, et me peame olema Euroopaga seotud, arvestades ka praegust kriisi.

Richard Corbett (PSE). - Austatud juhataja! Olukorras, kus 25 või 26 riiki on öelnud Lissaboni lepingule „jah” ning ainult üks on öelnud „ei”, ei ole ebamõistlik ega ka mitte ebademokraatlik küsida sellelt ühelt riigilt, kas ta oleks valmis ümber mõtlema, tingimusel et meie, ülejäänud, oleme valmis võtma arvesse neid muresid, mida „ei” ütlemisega väljendati. See ei tähenda lirimaa rahvahääletuse tulemuse eiramist; see tähendab seda, et me reageerime lirimaa rahvahääletuse tulemusele, uurime, mille suhtes muret väljendati, ja proovime seda muret hajutada.

Aga see muidugi eeldab seda, et lirimaa ütleb meile, teistele riikidele, mille pärast iirlased täpselt muret tunnevad; koostab loetelu nõudmistega, millele me saaksime vastata või mille üle saaks vähemalt läbirääkimisi pidada. Lahendus peab muidugi olema vastuvõetav kõigi 27 riigi jaoks. Eelistatavalt tähendab see seda, et kogu Lissaboni lepingu üle ei hakata uuesti läbi rääkima, vaid lepingut tõlgendatakse ja selgitatakse ning kohandatakse selle rakendamise viisi, et oleks võimalik arvesse võtta lepingu suhtes väljendatud muret. Mina isiklikult olen kindel, et seda on võimalik teha, kuid selle eelduseks on, et lirimaa teeb esimese sammu. Mul on hea meel, et liri parlament on võtnud initsiatiivi enda kätte ega ole jätnud seda valitsusele.

Theodor Dumitru Stolojan (PPE-DE). – (RO) Austatud juhataja! Rumeenias toimusid äsja parlamendivalimised ja ma võin teile kinnitada, et moodustatav valitsus kavatseb ellu viia mõistlikku majanduspoliitikat.

Ma tahaksin tänada eesistujariiki Prantsusmaad ja Euroopa Komisjoni nende kiire ja oskusliku tegutsemise eest üleilmsest majandus- ja finantskriisist tingitud probleemide lahendamisel.

Mulle oleks meeldinud, kui meetmepaketis oleks rohkem räägitud liikmesriikidest, kes ei kuulu eurosooni, ja sellest, kuidas hädaolukorras likviidsust tagada.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Töötajate vaba liikumise takistuste kõrvaldamine tagab korralikud ja inimväärsed töötingimused kõikidele Euroopa töötajatele ning aitab tõhusalt kaasa sotsiaalse dumpingu ja maksupettuste vastu võitlemisele.

Ma teaksin ettepaneku, et Euroopa Ülemkogu päevakorda lisataks eriküsimusena Bulgaaria ja Rumeenia töötajate vaba liikumise takistuste kõrvaldamine. Nüüd, mil nende kahe riigi ühinemisest Euroopa Liiduga on möödunud kaks aastat, on see samm minu arvates muutunud vajalikuks, arvestades eriti majandus- ja finantskriisi.

Ka energiavarustuskindlus ning energia- ja kliimamuutusepakett tuleb lisada Euroopa Ülemkogu päevakorda. Euroopa ei pea tootma vähem, vaid lihtsalt keskkonnasäästlikumalt ja tõhusamalt. Seetõttu tuleb liikmesriike toetada märkimisväärselte investeeringute tegemisel, mille eesmärk on ajakohastada rajatise energiamahukates tööstussektorites, suurendada tootlikkust ja arendada transpordi infrastruktuuri.

Jean-Pierre Jouyet, nõukogu eesistuja. – (FR) Austatud juhataja, proua asepresident, härra volinik, lugupeetud parlamendiliikmed! Täna arutelu puudutati kolme olulist punkti, mille juurde ma tagasi tulen, kuid kõigepealt tahaksin tänada härra von Wogaud ja härra Kirkhope'i nende tänusõnade eest eesistujariigi Prantsusmaa aadressil seoses Mumbai tragöödiasse sattunud Euroopa kodanike abistamisega.

Me tegime koos Euroopa Parlamendi peasekretariaadiga aktiivselt tööd seoses teie esindajate ja valitsusametnikega, kes Mumbais viibisid, kuid ma pean ütlema – nagu mitmel korral on rõhutatud –, et meil tuleb jätkata tööd selle nimel, et konsulaatide ja kohalike diplomaatliste teenistuste tegevus oleks sellistes kriisiolukordades paremini kooskõlastatud, arvestades näiteks seda, mis toimub praegu Tais. Meil on õnnestunud seda teha ja me peame seda tööd jätkama. Ma olin Roissy lennujaamas, kui Mumbaist tulnud lennuk maandus, ja nägin, et sel tsarterlennukil olid Euroopa üheteistkümne rahvuse esindajad.

Samuti tahaksin korrata seda, mida ütlesid proua Gill ja härra von Wogau – Euroopa peab tõepoolest olema kohal ja tegema rohkem seoses terroriohuga nii selles piirkonnas kui ka mujal maailmas. Ja see tõstatab ühe

küsimuse, millele arutelu käigus ei viidatud, kuid mida arutatakse Euroopa Ülemkogu kohtumisel, nimelt Euroopa julgeolekustrateegia küsimuse. Meil tuleb kohandada ja ajakohastada seda strateegiat, et vastata terrorismiohule, küberkuritegevusele ja muudele uutele ohtudele. Me peame Euroopa tasandil parandama ka oma süsteeme seoses tsiviil- ja sõjaliste operatsioonide planeerimise ja läbiviimisega – ja mul on hea meel, et proua Gill sellele osutas. Need Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika aspektid on tähtsad, nagu te teate, ning eesistujariik Prantsusmaa soovib tagada, et me teeksime selles valdkonnas edusamme ja võtaksime selles selge suuna juba enne aasta lõppu.

Nüüd tulen ma tagasi selle juurde, mida öeldi institutsionaalsete probleemide ja Lissaboni lepingu kohta. Ma kuulsin proua Doyle'i ja proua McGuinnessi sõnavõtte, mis olid väga selged ja vastutustundlikud, ning ma tänan neid nende eest. Ma kuulsin ka härra Broki, härra Corbetti, härra von Wogau, härra Duffi ja härra Leineni sõnavõtte selles küsimuses.

Esiteks, ma arvan, et me teeme edusamme. Me teeme edusamme selles mõttes, et võtame lirimaa soove tõsiselt, ning selle märkuse adresseerin ma proua Doyle'ile ja proua McGuinnessile. Me mõistame iirlasi ja me mõistame ka poliitilist olukorda, mis liri parlamendis on tekkinud. Ka teame, milliseid jõupingutusi selles keerulises olukorras tehakse. Me näeme seda kõike selgesti. Kuid siiski peavad kõik osalised ilmutama vastutustundlikkust. Meie teeme seda; me pakume välja tasakaalustatud lahenduse, mis võimaldab meil teha edusamme ja liikuda koos – ma rõhutan sõna „koos” – Lissaboni lepingu rakendamise suunas, kui aeg selleks on küps, kuid ma mõistan täielikult meie liri sõprade ajalisi piiranguid. Neid piiranguid tuleb järgida – on olemas ka poliitilised tähtjad – ja arvesse võtta.

Jo Leinen rõhutas järgmist asjaolu. On vaja paremat teavitamist ja me peame olema inimestele lähemal. Me teeme seda koos proua Wallströmiga, kes on selles valdkonnas minust pädevam ja kes on teinud suuri jõupingutusi. Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon on jõudnud kokkuleppele teavitamispoliitika strateegias ning ka volinik Wallström on välja töötanud strateegia, mille – nagu ma Dublinis nägin – kõik soojalt vastu võtsid. On tõsi, et selles valdkonnas on vaja rohkem tõestada, et me teeme jõupingutusi, muu hulgas teavitamisega seoses.

Mis puudutab kõike seda, mida räägiti kliima- ja energiapaketi kohta, eriti meie Poola sõprade poolt, siis – nagu ma ka ütlesin – kahtlemata peame arvesse võtma problemaatilist energiatruktuuridega riikide konkreetset olukorda, et saavutada eesmärgid. Me peame need eesmärgid säilitama. Ma arvan, et meil on olemas vahendid, mis võimaldavad vajalikku paindlikkust, et võtta arvesse konkreetseid olusid ja meie Poola sõprade soove. Eesistujariik Prantsusmaa teeb kõik endast oleneva, et saavutada vajalikud kompromissid, säilitades samas need eesmärgid. Kuid te võite olla kindlad, et me võtame arvesse Poola, teiste Kesk- ja Ida-Euroopa riikide ning Balti riikide eripära ja nende soove energiavarustuskindluse valdkonnas.

Proua Doyle'ile, kes rõhutas ka seda asjaolu oma sõnavõtus, tahaksin ma öelda, et temalegi teadaolevalt on kaasotsustamismenetlus Prantsusmaa kui eesistujariigi jaoks üks tähtsamaid küsimusi. Nõukogu ja Euroopa Parlament on algatanud kolmepoolsete läbirääkimiste menetluse, mida on viimase kuu jooksul aktiivselt arendatud ja mille tulemusena on vastu võetud peaaegu 90% paketist. Proua Doyle teab seda. Nüüd on meie ees vaid lõpusirge – 10% probleemidest, millele mitmed austatud parlamendiliikmed neis aruteludes viitasid.

Majandus- ja finantskriisiga seoses tahaksin ma öelda, et siin räägitu on oluline ning – nagu juba öeldud – nõukogu ja komisjon mõistavad seda, et meil on kiire. Ma tahaksin tänada härra Pirillit tema originaalsete mõtete eest reservide kasutamise kohta ja öelda härra Bonsignorele, et see kava sõltub ka ühenduse vahendite kättesaadavusest. Ei saa ju kava koostamisel eirata pädevust ühenduse tasandil, olemasolevaid vahendeid ja olemasolevat eelarvet. Rohkem me teha ei saanud.

Teisalt arvan, et Euroopa Keskpank on kiiresti reageerinud ja hästi toiminud. Tegelikult oodataksegi praegu teadet intressimäärade kohta. Vaatame, millise otsuse Euroopa Keskpank teeb. See kõik on tervitav ja seda teemat ma rohkem ei kommenteeri.

Härra Karas rõhutas täiesti õigesti – ja Austria on selle kohta suurepärase näide –, et me peame suutma kasutada kriisiga seotud võimalusi, et euro – ning see on kinnitust leidnud ja volinik Almunia teab sellest rohkem –, et Euroopa Liitu kuulumise tunne – eriti sellises riigis nagu teie oma – on majandus- ja finantskriisi tulemusena teisenenud ja muutunud ning et eurost on nii euroala riikide kui ka väljaspool euroala olevate riikide jaoks saanud orientiir ja sümbol. See on väga julgustav.

Proua Belohorská tahaksin öelda, et kõik see, mida te rääkisite, edastatakse sõna-sõnalt president Sarkozyle, ning ma tänan teid selle eest, mida te eesistujariigi Prantsusmaa ja selle tegevuse kohta ütlesite. Lõpetuseks ütlesin ma härra Wolskile, et kõik, mis on seotud meie naabritega, on tähtis, ja me arutame komisjoni

suurepärasest idapartnerluse ettepanekut esmaspäeval välisministrite nõukogus, välissuhete nõukogus ja loomulikult ka Euroopa Ülemkogu kohtumisel.

Margot Wallström, komisjoni asepresident. – Austatud juhataja! Kõigepealt tahaksin tänada kõiki kõnelejaid väga konstruktiivsete, asjakohaste ja huvitavate sõnavõttude eest. On kaks konkreetset küsimust, millele ma tahaksin kohe vastata, ja seejärel keskenduksin Lissaboni lepingule.

Härra Jouyet juba mainis – ja see on vastuseks härra von Wogaule –, et nõukogu võtab vastu aruande, milles käsitletakse Euroopa julgeolekustrateegia rakendamist viie aasta jooksul. Lubage mul härra Jouyet' sõnadele lisada, et kahtlemata oleks ka Lissaboni lepingust kasu, kuna see tugevdaks ja lihtsustaks märgatavalt institutsionaalset struktuuri selles valdkonnas. See annab nõukogule võimaluse uurida, kuidas aidata tagada kõigi meie vahendite sidusust ning tasakaalu nn raske ja pehme julgeoleku vahel. See oli vastuseks härra von Wogaule.

Bernard Wojciechowski küsis idapartnerluse kohta. Komisjoni tänase kohtumise põhjal võime öelda, et me võtsime vastu ettepaneku idapartnerluse kohta, mis hõlmab tegevuse suuremat rahastamist, majanduslikku integratsiooni, liikuvuse küsimusi, sotsiaalse ja majandusliku arengu poliitikat, koostööplatvorme, vabakaubandust ja üliõpilaste liikuvust. Kõik need elemendid sisalduvad selles idapartnerluses. Mul on hea meel, et me oleme seda plaani arutanud ja selle nüüd vastu võtnud.

Tänane arutelu näitas, et praegu on Euroopa Liidu jaoks oluline aeg, ja illustreeris arusaama jätkusuutlikkusest. Jätkusuutlik areng tähendab seda, et me ei saa mässida end võlgadesse ega paluda siis tulevastel põlvkondadel leida lahendusi. Me ei saa jätta reostuse, jäätmete ja keskkonna- või kliimamuutusega seotud probleeme tulevaste põlvkondade kanda. Me ei saa tekitada sotsiaalseid probleeme, mida peab järgmine põlvkond lahendama. Jätkusuutliku arengu kogu mõte seisneb selles, et me peame otsima võimalusi, kuidas rahuldada oma vajadusi nii, et see ei mõjutaks tulevasi põlvkondi ega nende soovi rahuldada oma vajadusi.

Järgmisel kuul tuleb meil lahendada kolm kesket ja omavahel seotud küsimust, mis on tõusnud selgelt esiplaanile: majanduse taastamise kava, mille järgimisel Euroopa Liidu otsustav tegevus võiks järgneva aasta jooksul avaldada reaalselt mõju Euroopa sotsiaalsele ja majanduslikule heaolule; kliima- ja energiapakett, mis aitab Euroopal näidata usaldusväärset, saavutatavat teed vähem süsinikdioksiidi heitmeid tekitava tulevikumajanduse poole liikumisel; ning Lissaboni leping, mille puhul meil on vaja määrata kindlaks edasised sammud, et saavutada selline leping, mis võimaldab eurooplastel nautida demokraatlikuma ja tõhusama Euroopa Liidu hüvesid.

Ma olen täiesti kindel, et minu kolleegid volinik Almunia ja volinik Dimas käsitlevad majanduse taastamise kava – sest nii paljud teist kommenteerisid seda – ning kliima- ja energiapaketti üksikasjalikumalt. Ma saan aru, et see toimub täna õhtul ja homme hommikul; seega teen ma lihtsalt veel mõned märkused Lissaboni lepingu kohta.

Ma arvan, et need kaks teemat on parim näide sellest, miks meil on vaja Lissaboni lepingut. Kliimamuutus ja majanduskriis eeldavad sellist Euroopa Liitu, mis suudab teha õigeid otsuseid kiiresti, tõhusalt ja demokraatlikult. Kui Euroopal on vaja teha rasket tööd, et selline põhimõtteline muudatus ellu viia, siis vajab ta selleks tööks õigeid vahendeid.

Euroopa Parlamendi ja komisjoni pühendumine Lissaboni lepingule on alati olnud ilmselge. Me tahtsime, et Euroopa astuks suure sammu edasi ja et otse valitud Euroopa Parlamendil oleks rohkem volitusi. Liikmesriikide parlamentide jaoks tahtsime kodanike nimel rääkimiseks rohkem sõnaõigust, ajakohastatud institutsioone ja selgust selles, kes mida Euroopas teeb. Kõige selle edasilükkumine valmistab muidugi pettumust, kuid see ei tohiks juhtida meie tähelepanu kõrvale keskselt eesmärgilt – Lissaboni lepingu jõustumiselt. See tähendab, et loodetavasti me suudame jätkata liikumist täieliku ratifitseerimise poole. See omakorda eeldab, et me peame võitma lirimaa toetuse.

Ma ise olin eelmisel kuul lirimaal, kus püüdsin selgitada, miks me minu arvates Lissaboni lepingut vajame. Ma tahtsin ka mõista, miks Iiri valijatel on kahtlusi. See, mida ma kuulsin, oli vastavuses küsitluste tulemustega, mida me oleme näinud. Mõnedes küsimustes – näiteks maksu- ja kaitsepoliitika küsimustes – oli valijatel muresid, millel puudus seoses Lissaboni lepinguga alus. Teistes küsimustes, näiteks Iiri voliniku küsimuses, lähtusid nad kõige mustemast stsenaariumist, mis võiks lepingu rakendamisel tekkida. Paljude arvates oli teave ebapiisav või ebaselge ning vastuhäätamine tundus olevat ohutuim valik.

See suurepärase aruanne, mille me Iiri parlamendi erikomisjonilt saime, aitab märkimisväärselt kaasa iirlaste murede täpsustamisele ja ka nende murede võimalike lahenduste leidmisele. Kui minult seda küsiti, siis ütlesin ma neile, et minu mulje kohaselt on kõikjal Euroopas palju head tahet iirlaste probleemide

lahendamiseks. Komisjon kavatseb anda oma parima, et teha parlamendi ja liri valitsusega koostööd, tõhustamaks Euroopa kohta teabe andmist lirimaal. Me tegeleme vastastikuse mõistmise memorandumiga koostamiseks, et seda tööd oleks võimalik kohe koos liri valitsuse ja rahvaga alustada.

Kuid ma ütlesin ka selgelt välja, et minu mulje pärast eri liikmesriikidega suhtlemist on selline, et keegi ei tahaks uuesti alustada läbirääkimisi selle institutsioonilise lahenduse üle, milles kompromissile jõudmine nõudis seitse aastat pikki ja raskeid läbirääkimisi, ning et 25 liikmesriiki, kes on Lissaboni lepingu nüüdseks ratifitseerinud ja kellest paljud olid varem ratifitseerinud põhiseaduse – kahe rahvahääletuse tulemusena, pange tähele –, ei taha seda protsessi uuesti alustada. Nüüd, mil tulemas on Euroopa Parlamendi valimised, on aeg lõpetada jutud institutsioonidest ja hakata rääkima Euroopa Liidu poliitikavaldkondadest, mis on kodanike jaoks olulised, ning sellest, kuidas neid suuri väljakutseid ja probleeme lahendada.

Järgmisel nädalal toimuv Euroopa Ülemkogu kohtumine peaks andma meile selge tegevuskava, et selle protsessiga kiiresti edasi liikuda. Olen kindel, et Euroopa Ülemkogu annab selle kollektiivse toetuse, mis on vajalik Lissaboni lepingu täielikuks ratifitseerimiseks. Komisjon püüab sellele võimalikult palju kaasa aidata.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Euroopa Liidu juhid eiravad rahva arvamust Lissaboni lepingu eelnõu kohta, mida väljendati ainsal rahvahääletusel, mida oli võimalik korraldada – sest seda nõudis riigi põhiseadus. Sel rahvahääletusel kordasid inimesed otsust öelda „ei”, mille prantslased ja hollandlased olid teinud juba seoses Euroopa põhiseadusega. Suhtumise tõttu, mis on ebademokraatlik ja näitab täielikku lugupidamatust kodanike arvamuse vastu, tehakse taas katseid avaldada survet ja tegelda väljapressimisega, et sundida lirimaad korraldama uut rahvahääletust või – mis veelgi hullem – muutma oma põhiseadust nii, et oleks võimalik vältida rahvahääletust ja rahva arvamuse ärakuulamist. Me protestime taas valjuhäälselt sellise seisukoha vastu.

Sellisest poliitikast tuleb kohe loobuda. Meie soovime Portugali ja Euroopa jaoks uut suunda, millega seatakse esikohale inimesed, kollektiivse heaolu parandamine ja austus nende inimeste väärikuse vastu, kes loovad rikkust. See uus suund peab tagasi lükkama selle, mida president Sarkozy nimetab kapitalismi ümberkujundamiseks, ning ütleva „ei” majandus- ja rahaliidu poliitikale, sellega seotud stabiilsuspaktile ja Euroopa Keskpanga väärreelisele iseseisvusele. Nn Euroopa majanduse taastamise kava seda kõike ei võimalda.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Euroopa Ülemkogu eelseisev kohtumine on järjekordne etapp vastuvõetamatus protsessis, mille eesmärk on suruda peale Euroopa rahvaste poolt kolm korda juba tagasi lükatud lepingu eelnõu.

Selle asemel, et austada prantslaste, hollandlaste ja iirlaste tahet, on Euroopa Liidu institutsioonid (Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon) näidanud, et nende tõeline olemus on ebademokraatlik, nõudes lepingu eelnõu (parlamentarse) ratifitseerimise (mida seni on tehtud ainult Saksamaal, Poolas ja Tšehhi Vabariigis) protsessi jätkamist, samas vältides rahvahääletuste korraldamist (näiteks sellise rahvahääletuse, mis korraldati hiljuti Rootsis) nagu katku.

Euroopa suurettevõtete ringkonnad ja Euroopa poliitika elluviijad – parempoolsed ja sotsiaaldemokraadid – eiravad liri rahva iseseisvalt ja demokraatlikult väljendatud tahet ning püüavad iirlasi isoleerida, et oleks võimalik neile paremini survet avaldada, neid šantažeerida ning sundida neid korraldama uut rahvahääletust. Täpselt sama tehti Nice'i lepingu puhul.

Vaadake või Euroopa Parlamendi (nn) põhiseaduskomisjoni vastuvõetamatut resolutsiooni ettepanekut 17. novembrist 2008, milles põhiseaduskomisjon „kordab ja kinnitab oma heakskiitu Lissaboni lepingule” (nagu oleks tema pädevuses seda teha ...) ning „vajadust viia selle ratifitseerimine liidu liikmesriikides lõpule ... niipea kui võimalik”.

Euroopa Liit näitab oma tõelist olemust!

Tunne Kelam (PPE-DE), kirjalikult. – Ma tahaksin nõukogule ja ka komisjonile meelde tuletada, et Euroopa Liit rajaneb teatud põhiväärtustel, milleks on demokraatia, õigusringkond ja inimõiguste järgimine.

Seetõttu mõistan ma resoluutselt hukka selle, millises vaimus toimus hiljuti Nice'is korraldatud Euroopa Liidu ja Venemaa tippkohtumine. Ei ole vastuvõetav, et kõik läheb jälle tavapärastesse rööbastesse põhjendusega, et puudub alternatiiv.

Inimõiguste süvalaiendamine välispoliitikasse ja austus õigusriigi põhimõtete vastu on need alused, millel rajanevad igasugused suhted kolmandate riikidega.

Venemaa ei saa olla erand, arvestades eriti asjaolu, et ta ei ole täitnud kõiki tingimusi, mis sätestati Gruusias toime pandud agressiooni järel sõlmitud kokkuleppes.

Ma kardan, et Euroopa Liit kaotab rahvusvahelisel areenil tõsiseltvõetava ja sõltumatu osaleja maine. Lisaks on tõenäoline, et Euroopa Liidu kõhklemine rahvusvaheliste käitumisharjumiste sellise ettekuulutatud rikkumise suhtes selgete piirangute kehtestamisel julgustab sarnaseid rünnakuid Venemaa poolt ka tulevikus.

Seetõttu kutsun tungivalt komisjoni ja nõukogu üles tõsiselt kaaluma oma otsust jätkata nii, nagu poleks midagi juhtunud.

Rareș-Lucian Niculescu (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Ma tahaksin viidata komisjoni hiljutisele teatisele, mis käsitleb Euroopa Liidu majanduse taastamise kava.

Tahaksin rõhutada selle kava teatavate sätete tähtsust, täpsemalt neid sätteid, mis puudutavad olemasolevate elumajade ja ühiskondlike hoonete energiatõhususe suurendamiseks meetmete võtmist.

Komisjon teatas, et ta kavatseb teha ettepaneku muuta struktuurifondide määruseid, et neid meetmeid toetada ja laiendada võimalusi selles valdkonnas.

Minu arvates on eluliselt tähtis, et selle muudatusega seataks eesmärgiks kasutada Euroopa Regionaalarengu Fondist eraldatavaid vahendeid elamistingimuste parandamiseks ja suurendada praegust 2% määra.

13. Finantsturgude ülemaailmne ülesehitamine tulevikus ja ELi majanduse taastamiskava (arutelu)

Juhataja. – Me tervitame Rooma Euroopa Ülikooli tudengeid, kes istuvad röödul.

Järgmine päevakorrapunkt on arutelu nõukogule ja Euroopa Komisjonile esitatud suuliselt vastatava küsimuse üle, mis käsitleb finantsturgude ülemaailmset ülesehitamist tulevikus ja ELi majanduse taastamiskava ((O-0124/2008 – B6-0487/2008) ja (O-0125/2008 – B6-0488/2008)).

Pervenche Berès, küsimuse esitaja. – (FR) Lugupeetud juhataja, härra Almunia, härra Novelli ja härra Barroso! Veidi aega tagasi öeldi meile, et kätte on jõudnud hetk, mil Euroopa Komisjon peaks liikmesriike tagant tõukama. Kui selline on komisjoni strateegia, olete te siin Euroopa Parlamendis teretunud ning me toetame teid täielikult niisuguse strateegia elluviimisel.

Meie jaoks seisneb praegune probleem selles, mil määral teevad liikmesriigid omavahel koostööd. Liiga sageli näeme seda, et tegutsetakse olukorra kiireloomulisuse sunnil ning kõrvutatakse riiklikud lahendused, millele seejärel kleebitakse Euroopa lahenduse silt. Me arvame, et peame edasi liikuma teistmoodi, kui soovime oma ressursse paremini ära kasutada.

Mis puutub rahvusvahelisse finantsstruktuuri, siis sai G20 kokku ja määras kindlaks edasised tähtajad. Kui me vaatame Euroopa Liidu majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu (ECOFIN) järeltulekut, mis võeti eile vastu, siis mind hämmastab üks aspekt – ma ei näe nendes järeltulekutes mitte mingisugust mandaati Euroopa Komisjonile. Seetõttu sooviksin kuulda nõukogult, kuidas ta kavatseb need soovitusused ellu viia, eriti mis puudutab võitlust teatud kohtude soovimatuse vastu teha koostööd ning Rahvusvahelise Valuutafondi (IMF) rolli määratlemist teiste rahvusvaheliste finantsinstitutsioonide suhtes.

Ma soovin veel, et nõukogu ja komisjon ütleksid meile, missugused on järgmised etapid, arvestades vastuvõetud ajakava, ja missugustel tingimustel saaks Euroopa Parlamendi nendesse aruteludesse kaasata, sest ma arvan, et just niiviisi tuleb meil jätkata, kui me soovime tekitada Euroopa dünaamika.

Mis puutub taastamiskavasse, siis toonitatu arv 1,5%. Võrreldes varem esile toodud arvudega tuleb seda pidada õiges suunas tehtud sammuks. Kas sellest piisab, kas see on tõesti 1,5% või on see juba kavandatud kulutuste ümbernimetamine? Me peame seda põhjalikumalt käsitlema.

Kava enda kohta soovin ma teha kolm märkust. Esiteks, kui puudub tegelik koostöölastamine asutamislepingu tähenduses, artikli 99 tähenduses – selles kutsutakse liikmesriike üles käsitlema oma majanduspoliitikat kui ühise huvi küsimust –, siis see ettevõtmine meil ebaõnnestub. Mind paneb imestama see, et isegi eilsetes ECOFINi järeltulekutes ei ole selle meetodi kasutamisele tähelepanu juhitud. Liikmesriikide majanduspoliitika

kooskõlastamine selles olulises etapis ei saa seisneda üksnes selles, et liikmesriigid esitavad majanduse taastamiskavad, mida on arutanud kõigepealt nende valitsused ja millele komisjon on seejärel hinnangu andnud. Sellest ei piisa.

Teiseks paneb mind imestama asjaolu, et selles dokumendis ei ole esitatud paranemisväljavaadet, mis – ma tean – on vastuolus asutamislepinguga selle praeguses etapis, kuid samamoodi ei ole enam käsitletud ideed euroala liikmesriikide laenude võimaliku ühendamise kohta, mida arutati siin ja seal ning mis on minu arvates väga õige.

Kui komisjon tahab tegutseda julgelt, siis nüüd on aeg algatada arutelud nimetatud teemadel. Nõukogu ei toeta võib-olla kohe niisuguseid ettepanekuid, kuid võttes arvesse teie seniseid saavutusi siin parlamendis, siis ma olen üsna kindel, et te võidate parlamendi toetuse, mis annab nende põhimõtete elluviimisele kaalu juurde.

Kolmas märkus puudutab töökohti ja palkasid. Te osutate just töökohtadega seotud eesmärgi olulisusele. Ärge unustage, et need peavad olema kvaliteetsed töökohad, vastasel korral ei saavuta me Lissaboni strateegias kindlaks määratud eesmäärke.

Lõpetuseks lubage mul teha üks märkus Euroopa Investeerimispanka kohta. Tal on praegu palju ülesandeid, kuid me peame jälgima seda, kuidas rakendavad pangad ise neid meetmeid ja vahendeid, mida nüüd uuesti välja pakutakse, sest väiksed ja keskmise suurusega ettevõtted on kohustatud kasutama pangandussüsteemi, et neile ligi pääseda. Me teame küll, kui habras on pangandussüsteem. Seega palun ma jälgida seda küsimust hoolikalt ning kutsun meid kõiki üles õppima ühiselt minevikukogemustest, teisiti öeldes määrama kooskõlastatult kindlaks avaliku sektori kulutused, mis teenivad meie pikaajalisi eesmäärke. Vastasel korral on need kulutused mõttetud.

Juhataja. – Me soovime öelda tere tulemast tagasi nõukogu eesistujale Novellile, kes oli meie parlamendi liige 1999. aastast 2002. aastani, kui ma õigesti mäletan.

Hervé Novelli, nõukogu eesistuja. – (FR) Austatud juhataja, volinik, lugupeetud parlamendiliikmed! Ma soovin vastata kõigepealt proua Berèsile, tehes lühikese tagasisivaate sellele, mis on juhtunud umbkaudu viimase aasta jooksul.

Kriis, mis sai alguse Ameerika Ühendriikidest, nagu te teate, avaldab jätkuvalt mõju. Ehkki finantssektori olukord näib olevat stabiliseerunud ja näitab paranemise märke – kuigi olukord ei ole veel täielikult rahunenud –, on nüüdsest alates meie ülesanne vähendada finantskriisi mõju reaalmajandusele ja ettevõtetele nii palju kui võimalik.

Novembri alguses komisjoni poolt avaldatud prognoosi kohaselt väheneb Euroopa Liidu majanduskasv järsult. Eeldatakse, et see on 2008. aastal 1,4%, samal ajal kui alles 2007. aastal oli see 2,9%.

Komisjoni hinnangu kohaselt seiskub ettevõtlusalane tegevus 2009. aastal Euroopa Liidus. Ta ennustab, et aasta keskmiseks kasvumääraks jääb 0,2% SKTst. Kasv hakkab eeldatavasti aasta jooksul taastuma väga aeglaselt, saavutades aastal 2010 aasta keskmiseks kasvuks 1,1%. Niisugune on olukord tulevaste nädalate ja kuude jooksul, nii palju kui seda saab ette ennustada.

Mis puudutab finantsolukorda, siis kui see näib minevat paremas suunas kui paar kuud tagasi, on see liikmesriikide ja keskpankade, sealhulgas Euroopa Keskpanga otsustava tegevuse tulemus. Kuna minu kolleeg ja sõber Jean-Pierre Jouyet on sellel teemal palju kõnelenud, siis ma seda enam ei käsitle.

Euroala riikide riigipead kohtusid 12. oktoobril ja leppisid esimest korda kokku kooskõlastatud tegevuskavas, mille põhimõtted Euroopa Ülemkogu 15. ja 16. oktoobril heaks kiitis.

Kõik liikmesriigid on nüüd võtnud vastu nimetatud kavale vastavad riiklikud meetmed, näiteks, nagu te teate, tagatismehhanismid pankade ja süsteemide rahastamise jaoks, et võimaldada neid rekapiitalizeerida.

Lisaks sellele on Euroopa Keskpank teinud märkimisväärseid pingutusi likviidsuse tagamiseks turul, mitmekesistades pakkumise esitamise kutseid ja suurendades tagatistega seotud võimalusi.

Ma arvan, et oleme näidanud üles solidaarsust, toetades finantsraskustesse sattunud liikmesriike. Me aitasime novembri alguses üht meie liikmesriikidest, nimelt Ungarit, sest seda oli vaja teha. Nüüdseks oleme kokku leppinud vajaduses suurendada niisuguste laenude ülemmäära, mida liit võib asjaomastel tingimustel anda, 12 miljardilt eurolt 25 miljardile.

Ma usun – nagu te, proua Berès, juba ütlesite –, et nüüd on aeg meie majandust elavdada. Liikmesriigid ja Euroopa Liit peavad tegutsema kooskõlastatult ning aitama reageerida kriisile laiemalt üleilmsel tasandil.

Mis puudutab Euroopa majanduse elavdamist, siis komisjon võttis enda kätte initsiatiivi ning avaldas 26. novembril teatise „Euroopa majanduse taastamiskava majanduskasvu ja töökohtade loomiseks”. Nõukogul on selle teatise üle väga hea meel ja minul on väga hea meel, et teie, proua Berès, peate seda sammuks õiges suunas.

Et lahendada kriis täielikult ja teha sellest oma järeldused, tuleb meil juhtunut analüüsida. Kõigepealt ilmnesid finantsrahutused, nagu te teate, kõrge riskitasemega hüpoteeklaenude turul USAs. Need levisid järk-järgult, tekitades tõsiseid häireid meie finantssüsteemides.

Makromajanduslikust aspektist lähtudes kajastab kriis ka sisemise tasakaalutuse märke seoses perekondade võlakooriaga ning välise tasakaalutuse märke, eriti seoses USA praeguse väliskaubanduse puudujäägiga. Kuid ma soovin toonitada, et eelkõige on see finantsturgude reguleerimise kriis, mis toob esile meie reguleerimis- ja järelevalveraamistike teatavate aspektide puuduliku toime.

Paljusid neid aspekte on juba arutatud tegevuskavade ja ECOFINi töö raames Prantsusmaa eesistumisperioodi ajal. Lisaks ühenduse tasandil võetud kiireloomulistele meetmetele, millega tahetakse taastada finantsturgude usaldusvärsus ja kaitsta hoiuseid, toetada finantsinstitutsioone ning aidata raskustesse sattunud liikmesriike, on põhjanevad reformid, mida te palusite, proua Berès, minu arvates juba käimas.

Selle teemaga seoses sooviksin öelda, et olen väga rahul sellega, et nõukogus saavutati kokkulepe nelja direktiivi eelnõu suhtes, millel on otsustav mõju finantssektori stabiilsuse parandamisele, üksikisikute kaitsele ja siseturu veelgi tugevamaks muutmisele. Nendeks on pankade kapitalinõuete direktiiv, hoiuste tagatiste direktiiv, kindlustust käsitlev direktiiv Solvency II ja eurofondide (UCITS) direktiiv.

Lisaks sellele tehakse praegu tööd selle nimel, et kontrollida neid finantsinstitutsioone, mida seni kontrollitud ei ole. Reitinguagentuure käsitlevaid Euroopa eeskirju on hakatud juba välja töötama ning loodetavasti viiakse see lõpule 2009. aasta kevadel.

Ma olen veendunud, et Euroopa Parlament jagab meie otsusekindlust, tagamaks, et need tekstid võetakse vastu võimalikult kiiresti. Lisaks sellele on nõukogu eesistujariik Prantsusmaa võtnud enda kohustuseks alata finantsregulatsiooni protsüklilisuse pikaajaline käsitlemine, et vaadata läbi järelevalve- ja raamatupidamismudelid, ning samuti finantssektori pakutavate stimuleerivate vahendite käsitlemine, uurides äärmiselt olulist küsimust juhtide ja turul kaubitsejate tasustamise kohta. Seoses järelevalvega Euroopas on viimase paari kuu jooksul juba teatatud konkreetsetest edusammudest. Nendeks on riiklike järelevalvesüsteemide tavade suurem ühtlustamine nii, et dokumente rakendatakse võrdsel määral, piiriüleste kontsernide järelevalvesüsteemide tugevdamine nõukogude loomise kaudu ning Euroopa järelevalvekomiteede tõhusam tegevus, kehtestades oma koosolekul otsuste vastuvõtmiseks kvalifitseeritud häälteenamuse korra, et otsuste vastuvõtmise menetlust parandada.

Ma arvan aga, et kõnealuses valdkonnas on vaja põhjalikumaid muudatusi, ning me ootame innukalt Jacques de Larosière'i juhitud kõrgetasemeline töörühma töö tulemusi; selle raames käsitletakse samuti järelevalvet, eriti aga investeerimisfondide järelevalve küsimust.

Igal juhul näitavad need edusammud ja kogu töö seda, et Euroopa Liit on jätkuvalt kriisile reageerimise rahvusvahelises tegevuses liikumapanevaks jõuks. Liit on edendanud kahtlemata niisugust rahvusvahelist tegevust, mille eesmärk on reformida üleilmset finantsstruktuuri, eriti suurendada rahvusvaheliste finantsinstitutsioonide suutlikkust hoida ära kriisitegurite taasesinemine.

Kriis on näidanud väga selgelt, et üleilmse ulatusega probleemid tuleb lahendada üleilmsel tasandil. Eesistujariik Prantsusmaa on seega võtnud endale ülesandeks teha Ameerika Ühendriikidele ettepanek korraldada rahvusvaheline tippkohtumine, milles osaleksid peamised tärkava majandusega riigid, et määrata kindlaks rahvusvahelise finantsstruktuuri uuendamise põhimõtted ja esialgne tegevus.

Seda eesmärki silmas pidades esitas eesistujariik liikmesriikidele ettepanekud. Neid arutati ECOFINis. Seejärel võtsid riigipead ja valitsusjuhid need vastu. Euroopa seega suutis – ma arvan, et see on väga oluline – rääkida Washingtonis 15. novembril toimunud kohtumisel ühel häälel.

Enne G20 kohtumist täitis ECOFIN oma ülesande ja määras kindlaks Euroopa Liidu ühise sõnumi rahvusvahelise finantsstruktuuri kohta. 4. novembri koosolekul käsitles nõukogu kõiki olulisi küsimusi, et

otsustada, kuidas reageerib Euroopa Liit kriisile. Neid otsuseid toetasid seejärel riigipead ja valitsusjuhid oma mitteametlikul kohtumisel 7. novembril.

Ma usun, et see Euroopa ühtsus on võimaldanud saavutada märkimisväärset edu ja seda eriti meie partneritel USA-l ja tärkava majandusega riikidel nii üleilmse majanduskasvu edendamisel kui ka üleilmsete finantsturgude reguleerimisel ja kontrollimisel. Asjaomaste turgude põhimõtet on laiendatud kõikidele sidusrühmadele, turgudele ja kohtupiirkondadele.

Ma olen veendunud, et see tippkohtumine kujutab endast rahvusvaheliste finantsinstitutsioonide vahendite ja ressursside läbivaatamise lähtepunkti. IMFi kasutusse tuleb anda palju erinevaid vahendeid, mis võimaldaksid tal toetada liikmesriike paindlikult ja kiiresti. Maailmapanka tuleks ergutada, et ta saaks anda vajalikud vahendid tärkava majandusega ja vaestele riikidele, võimaldamaks neil toime tulla kitsaskohtade ja turuvahendite hinnatõusuga.

Lisaks sellele, et rahvusvahelistel finantsinstitutsioonidel peavad olema vahendid kriisidega tegelemiseks, tuleb neil mängida ka võtmerolli kriiside ennetamises. Iseäranis IMF peab seoses finantsstabiilsuse foorumiga suutma tuvastada finantssüsteemides riskide kuhjumise ja ebajätkusuutlike suundumuste tekke ning pakkuma välja vastava majanduspoliitika.

Nõukogu toetab seetõttu kindlameelselt G20 riikide riigipeade ja valitsusjuhtide 15. novembril teatavaks tehtud avaldust. Nüüd on kõik olemas selleks, et töötada välja ühine Euroopa seisukoht, et seda Washingtoni deklaratsiooni saaks rakendada nii, nagu ette nähtud rahvusvahelises ajakavas.

Lugupeetud juhataja! Kokkuvõtteks soovin öelda – mis kõige olulisem –, et minu arvates võib lisaks põhiküsimustes saavutatud edusammudele teha kaks tähtsat järeldust.

Pärast väga kiiret ettevalmistust rääkis Euroopa Washingtoni tippkohtumisel ühel häälel. Seega peab Euroopa jääma praeguses rahvusvahelise finantsstruktuuri reformimist käsitlevas arutelus peamiseks liikumapanevaks jõuks.

Meie sisemised arutelud ja reformid, mida me läbi viime, peavad jätkuma, et saaks edasi minna kõnealune protsessiga, millega me alles algust tegime.

Joaquín Almunia, komisjoni liige. – (ES) Lugupeetud juhataja, härra Novelli, härra Jouyet, proua Berès, head kolleegid! Vähem kui kuu aja eest rääkisime Strasbourgis Washingtoni kohtumise tulemustest ja järeldustest.

Täna küsib proua Berès nõukogult ja komisjonilt, missuguseid meetmeid tuleb võtta, et rakendada neid järeldusi tegelikkuses, kes neid peaks võtma ja missugune peaks sellest tulenevalt olema Euroopa institutsioonide tegevus.

Ma pean ütlema talle, et need otsused – näiteks need, mis kiideti heaks ECOFINis ja Euroopa Ülemkogus alates 2007. aasta septembrist – tuleb langetada väga kiiresti, võttes sealjuures arvesse kõikide ühenduse institutsioonide rolli. Kõik ühenduse institutsioonid peavad osalema konsensuse saavutamises, et Euroopal oleks ühtne seisukoht kõikides küsimustes, mis aitavad reguleerida finantssüsteemi tõhusamalt ja leida lahendused selle probleemidele. EL saab seega hoida maailmas jätkuvalt juhtrolli ja esitada lahendusi tulevastel kohtumistel, mis leiavad aset pärast Washingtoni kohtumist.

Komisjon teeb mõistagi selle nimel tööd. Me täidame oma ülesandeid ühest küljest de Larosièrre'i töörühmas ning teisest küljest töötame välja oma algatusi. Alles eile rääkis komisjon ECOFINis oma töö arengusuundadest. Lisaks sellele on komisjonil kindlasti kavas koostöös nõukogu ja Euroopa Parlamendiga kasutada oma pädevusi, et saavutada nõutav kokkulepe võimalikult kiiresti.

Väga oluline on kooskõlastada ELi tegevust ja seisukohti rahanduse valdkonnas, sest me osaleme üleilmses kooskõlastamisprotsessis ning Euroopa ei saa seda teha, kui tal on mitu erinevat seisukohta. Me peame osalema ühtse seisukohaga, mis on Euroopa Liidus ametlikult vastu võetud.

Mis puutub majanduse taastamise ja elavdamise kavas, mida ECOFINis eile arutati, siis võttes arvesse majanduse olukorda ja majanduslangust, mis mõjutab Ameerika Ühendriike, Jaapanit, euroala ja mõnesid suuri Euroopa Liidu majandusi väljaspool euroala, nõustuvad ministrid komisjoni seisukohaga, et eelarvete toetamine on oluline. Rahanduspoliitikaga tuleb säilitada jätkuvalt nõudlust, kuid vaid sellega ei saa kõiki probleeme lahendada, eriti kui võtta arvesse finants- ja laenuurgude praegust olukorda.

Eelarvepoliitika peab samuti tekitama stiimuli. Komisjon esitas ühe sellise, mida ta peab meie praeguses olukorras nii vajalikuks kui ka võimalikuks. Me määrasime täpsemalt kindlaks summa, mille ulatuses aitame

Euroopa vahendite ja meetmetega ning seda nii ELi eelarve kui ka Euroopa Investeeringupanga ja Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga tegevuse kaudu. Ma tunnistan, et paljud ECOFINi liikmed ei kiitnud kahjuks heaks nõukogule ja Euroopa Parlamendile mõeldud ettepanekut, mille kohaselt oleks võimalik kasutada paindlikumalt vabu vahendeid, muutmata sealjuures ELi eelarve üldist ülemmäära ja võimaldades meil seega kulutada viis miljardit eurot investeeringuteks infrastruktuuri ja kliimamuutuse vastases võitlusesse Euroopa tasandil.

Ettepanek ei leidnud kahjuks aga piisavalt üksmeelset toetust. Sellest hoolimata loodame, et saavutame siiski edusamme. Lisaks Euroopa püüdlustele (ELi eelarve ja Euroopa Investeeringupanga kaudu – siinkohal ministrid tegelikult nõustasid enne 2009. aasta lõppu kapitali suurendama, nagu komisjon välja pakkus) palusime liikmesriikidel eraldada 2009. aastal 170 miljardit eurot selleks, et võtta vastu nende arvates praegustes oludes kõige sobivamad nõudlust edendavad meetmed.

Selles ettepanekus võetakse arvesse liikmesriikide enda vastutust, sest neil on olemas vahendid majanduse taastamiseks eelarvepoliitika kaudu. Selles võetakse arvesse ka seda, et liikmesriikide manööverdamisruum on erinev. Me ei saa paluda Ungaril või Lätil panustada praegu sama palju kui Saksamaal või Hollandil. See ei ole mõistagi komisjoni seisukoht. Kõik liikmesriigid peaksid saama kasu tõusust ja sellest tulenevast majanduse taastumisest, kuid nende panus ei saa olla sama suur, sest lähteolukord on erinev. Kooskõlastamine on seega oluline.

Tegevuse kooskõlastamisega võime saavutada selle, et üks pluss üks võrdub kolm. Tegevust kooskõlastamata võib üks pluss üks anda negatiivse tulemuse. See on selge näide selle kohta, et kooskõlastamine on hädavajalik. Mõnel riigil puudub igasugune manööverdamisruum, samal ajal kui teised peavad otsustama, kas olemasolevat ruumi kasutada või mitte. Kui me ei kasuta iga riigi jõudu ja võimalusi maksimaalselt, siis lõpuks kaotame sellest kõik. See on sõnum, mille komisjon esitas eile ECOFINi ministritele.

Ma soovin esitada kolm väga konkreetset märkust.

Esiteks ütles eelmise arutelu käigus üks parlamendiliige, et stabiilsuse ja kasvu pakt ei kehti enam. Nagu ma Euroopa Parlamendile olen palju kordi öelnud – ja ma kordan seda veel kord –, stabiilsuse ja kasvu pakt on täielikult jõus. See on täielikult jõus sellepärast, et me vaatasime selle 2005. aastal läbi ning muutisime selle paindlikumaks. Seda oli vaja selleks, et paktist oleks kasu niisuguses olukorras nagu praegune. Pakt on jõus, sest me vaatasime selle 2005. aastal läbi, ja seda ei ole vaja enam uuesti leiutada ega muuta. Meil on aga vaja seda rakendada ja järgida, kuid meil tuleb seda järgida etteantud piirides ja nii paindlikult, nagu nõuab eelarvepoliitika sellisel ajal nagu praegu.

Teiseks viitas proua Berès Euroopa võlakirjadele. On mõned suurriigid, kes välistavad selle võimaluse ja keelduvad seda kaalumast. Kas peaks toimuma ühine riiklike võlakirjade emissioon? Mõned euroala suurriigid keelduvad sellest võimalusest. Siiski on olemas kolmas võimalus, millele on antud ühehäälneline toetus ja mida me kavatseme kasutada. Selle raames eraldab Euroopa Investeeringupank täiendavad ja sihtotstarbelisemad vahendid nendele investeeringutele ja meetmetele, mida peetakse oluliseks nõudluse säilitamiseks, ja selleks, et niisuguse üleeuroopalise püüdluse mõju oleks maksimaalne sellisel ajal nagu praegu.

Viimaseks, ma nõustun täielikult proua Berès'i nõudmisega kvaliteetsete töökohtade järele. Kui komisjon lisis taastamiskavasse peale eelarvealaste püüdluste ka kümme prioriteetset meetet arukateks investeeringuteks, siis me soovisime saavutada suuremat majanduskasvu, rohkem jätkusuutlikkust ja parema kvaliteediga tööhõivet, kui saavad tagada mõned lühiajalised meetmed. Niisugused meetmed võivad mõõndavasti olla ajutised, mis on üks majanduse elavdamise peamisi eeldusi. Neil puuduvad aga kaks omadust, mis teeksid neist kvaliteetsed eelarvealased püüdlused. Nimelt peab nendega suutma tekitada ja suurendada nõudlust lühiajaliselt ning nendega peab saama avardada meie majanduste võimalusi majanduse taastamise ajal, mis kindlasti järgneb.

Jean-Paul Gauzès, *fraktsiooni PPE-DE nimel*. – (FR) Lugupeetud juhataja, ministrid ja volinik! Kõigepealt soovin ma küsimuste kohta öelda, et need näitasid selgelt Euroopa Parlamendi soovi olla jätkuvalt teemaga kursis ja osaleda rohkem finantsturgude struktuuri ümberkorraldamises. Parlament on samuti veendunud, et Euroopa peaks kõnelema ühel häälel, nagu juba öeldud.

Nagu juba esile toodi, on Euroopa majanduse taastamiseks mõistagi oluline ühine ja kooskõlastatud tegevus. Omalt poolt toetame komisjoni ettepanekut ühendada kõik kättesaadavad Euroopa ja liikmesriikide poliitilised hoovad, et kriisi vastu võidelda. Praegu tuleb tõepoolest taastada eurooplaste ja seega ka tarbijate usaldus.

Meil tuleb samuti saavutada tasakaal pika- ja lühiajaliste aspektide vahel. Selle finantskriisi vastu võitlemiseks on head eeskätt pangandussektori jaoks võetud meetmed: kapitali suurendamine, pankadevaheliste laenude

tagatised ja laenutagatised. Me peame aga olema valvsad nende meetmete eesmärkide tegeliku elluviimise suhtes, s.o pankadele nende peamise rolli tagasiandmises likviidsuse ja krediidi pakkujana, lühidalt öeldes reaalmajanduse rahastamise eesmärgi suhtes.

Euroopa Investeerimispanka ja Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga rolli tuleb tugevdada. Euroopa Investeerimispanka reserve tuleb kasutada selleks, et suurendada tema kapitalibaasi. Eelarve struktureerimine on samuti samm õiges suunas. Lisaks sõnadele on aga eelkõige oluline kavandatud meetmed ellu viia. Me peame hoiduma oma seisukoha pidevast muutmisest. Ma mainiksin siinjuures pangaga seotud programmidele antavat riigiabi. Ma nimetaksin siinjuures veel – te just rääkisite sellest – stabiilsuse ja kasvu pakti. Me peame mõistma, et meie kaaskodanikud, kes ootavad praegusel kriisiajal, et Euroopa pakuks lahendusi, ei peaks tundma, et Euroopa ütleb ühel päeval nii, teisel naa.

Viimaseks, lugupeetud minister, käsitledes reitinguagentuuride reguleerimise teemat, mille raportöör ma siin parlamendis olen, siis me teeme hoolsalt tööd, et viia ellu tõhus ja pragmaatiline süsteem, mis lisaks praegusele kriisile reageerimisele võimaldab nendel agentuuridel tegutseda ka pikaajaliselt.

Poul Nyrup Rasmussen, fraktsiooni PSE nimel. – Lugupeetud juhataja! Kõigepealt soovin ma kinnitada volinik Almuniale, et üks pluss üks ei ole kaks, vaid kolm, kui me tegutseme koos. Ma püüan selgitada seda oma väikesele lapselapsele ning ta mõistab seda, sest temast saab hea eurooplane.

Ma ei käsitle koostöölastamise teemat, sest arvan, et minu hea kolleeg Berès juba toonitas seda nagu teiegi. Ma soovin öelda selle kohta vaid üht ja see on ka mõeldud Euroopa Liidu eesistujariigile ja nõukogule. Nimelt on suur oht, et meie liikmesriigid ei ole mõistnud veel tegelikult seda, kui suur on vajadus finantsinvesteeringute järele. Lubage mul tuua üks näide. Kui meie eesmärgiks on säilitada tööhõive praegune tase Euroopa Liidus, tuleb meil investeerida sellesse 2009. aastal lisaks veel 1% SKTst ning nii 2010. kui ka 2011. aastal veel 1%. See on dokumenteeritud meie makromajanduslikes arvutustes, mis hõlmavad kogu Euroopa Liitu.

Ma loodan, et see, mida me teeme enne jõule, on alles algus. Ma tean, et ka eesistujariik Prantsusmaa jagab seda arvamust. Seega, palun koostage ajakava, milles on öeldud, et mõjusid tuleb hinnata enne järgmise aasta kevadet ja enne Euroopa Ülemkogu kevadist kohtumist. Olgem valmis enne Euroopa Ülemkogu kevadist kohtumist looma uued finantsstiimulid. Sest ma kardan, et komisjoni praegune prognoos – mis on küll koostatud nii hästi kui võimalik – asendatakse uuega, milles näidatakse, et vajaminev töö esitab veelgi suuremaid nõudmisi.

Lõpetuseks soovin ma rääkida reguleerimisest. Ma soovin tänada eesistujat selle eest, et ta ütles, et see kriis seisneb reguleerimises. Olen nõus. Seetõttu valmistas mulle pettumust teave, mille ma sain eile majandus- ja rahanduskomisjonilt, mida juhtis kolleeg Berès. Me leppisime siin parlamendis ühehäälselt kokku raportis, milles oli öeldud, et selle reguleerimiskriisi tõttu peavad meil olema uued õigusaktid, millega antakse õigused eranditult kõikidele finantsvaldkonna sidusrühmadele, sealhulgas riskifondidele ja erakapitalile.

Eile sain ma volinik McCreevylt teate, milles oli öeldud: „Käesolevaga kutsun ma kõiki sidusrühmi uuele konsultatsioonile riskifondide teemal.” Viimased konsultatsioonid riskifondide teemal olid meil kaks aastat tagasi ja nendes keskenduti üksnes Londonis tegutsevatele sidusrühmadele. Nüüd kaks aastat hiljem on meil uus konsultatsioon. Meil ei ole vaja rohkem konsultatsioone. Meil on vaja reegleid. Me teame täpselt, milles probleem seisneb. Veel ütles volinik McCreevy eile: „Muide, erakapitali suhtes ei ole mul kavas midagi ette võtta.” Samas küsis ta erakapitali lobiorganisatsioonidelt, kas nad oleksid nii lahked ja paluksid neil, keda tegevusjuhend ei hõlma, teha nii, et see hõlmaks ka neid.

(Teise parlamendiliikme sekkumine sõnavõttu)

(FR) Daamid ja härrad, praegu on minu kord!

Ma tahan öelda seda, et ma vajan teie abi – siinjuures pöördun ma volinik Almunia poole. Ma tahan, et te mõistaksite, et inimesed lihtsalt ei saa aru sellest, et meie, Euroopa Liidus, ei suuda täita oma kohustusi ja reguleerida finantsturgu kõikehõlmaval viisil, tagamaks, et niisugune olukord ei korduks, ja samuti seda, et me saame rahastada seda laiendamist täpselt nii, nagu volinik Almunia kirjeldas.

Ma palun siiralt, et te vastaksite enne jõule, et ma saaksin öelda oma väikesele lapselapsele: „Teeme ära!”

Daniel Dăianu, fraktsiooni ALDE nimel. – Kui me ei jõua ELis tõelist reformi pooldavale ilmselgele ühisele seisukohale, siis on finantsturgude jaoks piisavate üleilmsete reeglite saavutamine tunduvalt raskem. Arukad inimesed ütleksid, et reguleerimise ja ülevaate täielik puudumine koos liigselt lihtsustatud majandusliku

paradigma ilmsiks tulnud nõrkustega annavad vaieldamatu vastuse selle kohta, mida teha tuleb. Mõned inimesed väidavad aga ikka, et nõrgad õigusaktid peaksid olema uue süsteemi normiks. Minu arvates nad eksivad hoolimata sellest, kas nad seda tõepoolest arvavad või juhinduvad nad kitsarinnalistest huvidest.

Üks Keynesi intellektuaalsetest päranditest – see, et äärmiselt muutlikud kapitalivood mõjuvad kaubandusele ja öitsengule kahjulikult – on tõestanud praeguses suures segaduses ja teistes kriisides, aga ka tärkavatel turgudel oma paikapidavust. Aastakümneid on kogu maailmas üha korrutatud: riiklikus poliitikakujundamises ei saa kuigi palju ära teha, sest maailmaturul karistaksid valitsust. Kas maailma finantsturgude korraldust juhib jumal? Kas maailmaturul, välja arvatud nende tehnoloogilised mootorid, ei ole mitte samuti inimeste otsuste tulemus rahanduse, kaubanduse ja investeeringute kohta? Väide, et rahanduse suhtes ei saa midagi ette võtta, kui see tekitab viletsust, ei ole eriti veenev. Palju saab ära teha kõikide finantsüksuste (sealhulgas riskifondide ja erakapitalifondide) reguleerimise, mõjutusvahendite piiramise, protsükliisuse ja aruandlusega tegelemise, valdkondade parema kooskõlastamise ja reitinguagentuuride käsitlemise kaudu.

Niisuguse paradigma vähenemist, mille kohaselt võrdsustatakse turumajandus reeglite kaotamisega, tuleb vaadelda seoses multipolaarse majandusliku maailma esiletõusuga, püüdes tekitada uut rahvusvahelist finantssüsteemi. Viimasele toetub ka usk avatud maailma majandussüsteemi. Kui me praegu õigesti ei tegutse, tekib oht, et kahjustame sellega oma liberaalset demokraatiat. Ma loodan, et uus Ameerika valitsus on selle suhtes edasipüüdlikum. Kuid meie siin kodus, Euroopas, peame tegutsema selle perioodi olulisusele vääriliselt.

Rebecca Harms, fraktsiooni Verts/ALE nimel. – (DE) Lugupeetud juhataja! Ma soovin avaldada kõigepealt siirast toetust kolleeg Rasmusseni hinnangule, mille kohaselt me räägime kogu finantsmaailma silmas pidades täiesti uuest suhtest riigi ja turu vahel. Ma arvan, et selles punktis oleme ühel meelel. Volinik McCreavy rolli kohta soovin ma samuti öelda, et ta peaks täitma väiksemat osa kui varem ning et tal ei tohiks lubada nüüd mitte mingil juhul viivitada.

Me võime finantsturgude kokkuvarisemisest õppida seda, mis juhtub siis, kui riik hoiab ennast liialt tagaplaanile ega julge kohaldada reegleid, mille ta korrektseks on tunnistanud.

Ma soovin Euroopa taastamiskavaga ühendada taas praeguse arutelu uue rohelise kokkuleppe üle. Minu arvates on Euroopa Ülemkogu ikka veel liiga palju kahtlejaid, kes eeldavad, et säästvuse strateegiad või jõuline kliimakaitse toimuvad töökohtade arvelt. Samal ajal need jõud, kes siin tegevust takistavad, pidurdavad meie arvates – meie, roheliste fraktsioon, oleme samuti mures töökohtade pärast – jätkusuutlike tootmismeetodite ja majandussüsteemide ning uute jätkusuutlike toodete arendamist ning blokeerivad meie väljapääsu Euroopast tulevastele üleilmsetele turgudele.

Ma leian, et see on äärmiselt ohtlik, ja arvan, et see nõrk sõidukite valdkonda reguleeriv õigusakt, mida me praegu välja töötame, on halb märk sellest, kui kartlikud me oleme. Taastamiskava sisaldab midagi Keynesist, midagi keskkonnahoiust, kuid tegelikult sisemiselt on see ikka seesama vana asi.

Ma arvan, et Euroopale ei piisa väikestest muudatustest. Võib-olla saab kooskõlastamine suurema poolehoiu osaliseks, kui strateegiaid sidusamalt sõnastada. Kogu ELi eelarve läbivaatamine järgmise aasta alguses annab komisjonile võimaluse käsitleda mitmesuguseid suuri kriise, millega me toime peame tulema, süstemaatilisemalt ja ühtsemalt.

Sergej Kozlík (NI). – (SK) Lugupeetud juhataja, austatud parlamendiliikmed ja külalised! Ma avaldan heameelt Euroopa Liidu institutsioonide algatuse üle, millega anti tõuge finantskriisiga toimetulemiseks maailma tasandil. Kuid majanduslik reageerimine finantskriisi tagajärgedele kava alusel, millega tahetakse taastada majanduskasv ja tööhõive Euroopa Liidus, näib mulle olevat pigem kiirustades valminud improviseering.

Kavas idealiseeritakse olukorda ja unustatakse, et Euroopa Liit koosneb rahvusriikidest, kus valitsevad erinevad olud ning millel on erinevad prioriteedid ja lahendused seoses majandusprobleemide ja -arenguga. Kavas alahinnatakse seda, kui oluline on energiainfrastruktuuri kui terviku, mitte üksnes keskkonnasäästliku energia kooskõlastatud arendamine ning samuti maantee- ja raudteeinfrastruktuuri kooskõlastatud arendamine, mis on investeeringute tõhusa jagunemise eelduseks. Samuti alahinnatakse vajadust käsitleda põllumajandussektori rahastamise küsimust. Põhjus seisneb selles, et lisaks finantskriisile seisab maailm vastamisi ka ohuga, et tekib energia- ja toidukriis.

José Manuel García-Margallo y Marfil (PPE-DE). – (ES) Lugupeetud juhataja! Ma ei räägi palju praeguse kriisi erakordsest ajaloolisest olemusest. Kõik kolleegid on seda maininud ja kolleeg Rasmussen tegi seda eriti ilmekalt. Ma soovin lisada vaid kolm punkti. See on suurim likviidsuskriis, mida ma tean, ja aastaid on

mul omajagu. Selle kriisi jaoks puuduvad konkreetset juhised või tegevuskavad ja kolmandaks, me teame hästi, et finantskriis jätkub ja et turud on rahast tühjad.

Seega tuleb meil kõigepealt taastada tavapärane olukord finantsturgudel ja sellega seoses räägin ma Euroopa Keskpangast.

Siin parlamendis suhtutakse Euroopa Keskpanga teatava aukartusega. Ma olen paljudes valdkondades võhik, kaasa arvatud selles valdkonnas, kuid pean ütlema, et Euroopa Keskpangal tuleb intressimäärasid alandada kiiremas korras. Ülekandemehhanismid ei toimi, nagu me oktoobris nägime, kui ametlike intressimäärade alandamine ei avaldanud piisavalt mõju tegelikele intressimääradele.

Teiseks tuleb likviidsus tagada pikaajalisemalt, kui seda praegu tehakse. Ma tean, et selleks peab muutuma tagatiste raamistik, kuid seda tuleb teha. Finantsinstitutsioonid annavad pikaajalist laenu ning nad vajavad ka usaldusväärset pikaajalist rahastamist.

Riiklikud pangad aitavad Euroopa Keskpanga poliitika raames tagada likviidsust, see võib aga avalduda riigiabis, mis moonutaks konkurentsi. Seetõttu peame kõnealust valdkonda hoolikalt jälgima.

Minu kolmas ja viimane punkt on see, et praegu on eelarvepoliitika mänginud palju kesksemat, juhtivamat rolli kui rahanduspoliitika. Eelarvepoliitika toob kaasa välismõjud ning see tähendab, et tugev kooskõlastamine on oluline. Ma nõustun täielikult sellega, mida volinik ütles.

Eeltoodu jätkuks, ma nõustun ka sellega, et oluline on kulutada, kuid kõige tähtsam on kulutada arukalt ja selgetele eesmärkidele, mis suurendavad Euroopa majanduse konkurentsivõimet. Vaid nii saame tasakaalustada oma eelarvet taas keskpikas plaanis.

Ma nõustun, et stabiilsuse ja kasvu pakt on ikka veel jõus ja et esimese asjana peaks volinik ütlema meile, mida ta mõistab fraasi all „on erinev kontrollväärtusest”. Kas see tähendab mõnda sajandikku, mõnda kümnendikku või mõnda protsenti? Uskuge mind, volinik, ma jälgin hoolikalt teie tööd, mida teil tuleb teha, et stabiilsuse ja kasvu pakt jõusse jääks. Kui te selle saavutate, siis jumal tasub teile, ja kui ei, siis peate talle sellest aru andma.

Elisa Ferreira (PSE). – (PT) Me oleme täna siin mitmel korral kuulnud, et kriis loob tavaliselt võimaluse, ja see on tõsi. Kui me soovime seda võimalust ära kasutada, on lihtne otsustada selle meetmete üle.

Esiteks oleme Euroopa Liidu tasandil teadlikud vajadusest kehtestada finantsturgudel läbipaistvuse, reguleerimise ja järelevalve mehhanismid. Volinik McCreevyl ei ole vaja alustada rohkem konsultatsioone ega eesistujariigil analüüsida või esile tuua rohkem uuringuid ja ettepanekuid. Me ei pea vaatama kaugemale kui sotsiaaldemokraatide ettepanekud, mis esitati sobival ajal ja millest suurt hulka on parlament hakanud käsitlema.

Teiseks rahvusvaheline tasand. Euroopa ei saa osaleda rahvusvahelisel areenil passiivselt. Ta peab uue rahvusvahelise korra ülesehitamisel täitma aktiivset osa ning ta peab kaitsma uut struktuuri, mis ei tekita süsteemi musti auke nagu need, mida põhjustavad praegu maksuparadiisid.

Kolmandaks kuulsime täna komisjoni presidendilt, et mitmed riigid on võtnud tõrjuva hoiaku strateegiate kooskõlastamise suhtes. Tõsi on see, et kui me ei oleks kuulnud nii mitmel korral komisjoni liikmetelt seda, et turg reguleerib end ise, et riik ei peaks sekkuma ning et finantsturud ei avalda mingisugust mõju majanduskasvule või tööhõivele, oleks solidaarsus ja valmisolek niisuguseks tegevuseks võib-olla eri riikide seas suurem.

Ettepanek, mis täna meie ees on, on vaid esimene osa pikast protsessist, kui me võrdleme seda Hiina ja Ameerika Ühendriikide programmidega. Selle eesmärgi ei ole selgelt määratletud, kuid see eesmärk peab olema tööhõive. Ning viimaseks, Euroopa programm ei saa kujutada endast riiklike tegevuskavade sulamit.

Nüüd on kätte jõudnud hetk, mil me peame näitama Euroopa kodanikele, et Euroopa on õiguste võrk, mis hõlmab ka majandussfääri, et ta kaitseb neid kriisi ajal ning et ta edendab solidaarsust, majanduskasvu ja toetusprogramme, mis on mõeldud väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele, kes ei tunne veel pangandussektoris tehtud sekkumiste tagajärgi. Reaalmajandus seisneb just nimelt selles ning me oleme siin eurooplastena, et näidata kodanikele, et ka Euroopa on siin ja mis veelgi olulisem – on nende poolel.

Sophia in 't Veld (ALDE). – (NL) Lugupeetud juhataja! Minu jaoks on see üsna kummaline, et viimastel aastatel ei ole olnud kunagi piisavalt vahendeid hariduse, hoolekande, uuendustegevuse ja keskkonna jaoks, kuid nüüd äkki peab meil olema võtta varnast miljardeid. Parim päästeplaan tulevikuks on tugev Euroopa

turg kombineerituna olemasolevate riiklike vahenditega, sest me ei tohiks kulutada tulevaste põlvkondade varasid.

Erasektori laenukriisi ei tohiks vahetada lihtsalt avaliku sektori laenude vastu. Komisjon peaks võtma kindla seisukoha ning nõudma stabiilsuse pakti ja riigiabi eeskirjade ranget järgimist. Sellest tulenevalt avaldan ma heameelt härra Almunia ja proua Kroesi avalduste üle. Lõppude lõpuks peavad lisaks pankuritele ka poliitikud kulutama kodanike raha mõistlikult. Kuid kiirendada ei tule mitte raha küsimusi, vaid Lissaboni strateegiat, sest selles on palju aspekte, mis võiksid meile kasulikud olla.

Näiteks teenuste vaba turg võib luua sadu tuhandeid uusi töökohti, nõudmata sealjuures lisaraha. Minu arvates on seega üllatav, et liikmesriikidel läheb nii kaua aega teenuste direktiivi kehtestamisega. Päästeplaani on vaja õpingute katkestajatele, keda on järjest enam ja kellel puudub kvalifikatsioon, sama hädasti nagu petetud hoiustajatele, sest ilma kvalifikatsioonita ei ole nendel inimestel elus midagi peale hakata.

Samuti peaksime investeerima 2000. aastal kindlaks määratud teadus- ja arendustegevuse 3% eesmärgi saavutamisse. Ehkki tööstussektor ei andnud kunagi oma lubatud 2% suurust panust, saab ta praegu miljarditesse ulatuvat toetust.

Lõpetuseks, kuigi asjad võivad vabal turul minna väga valesti ning reeglid ja turu järelevalvajad on kindlasti vajalikud, ei saa isegi sellisel juhul olukorda võrrelda majanduse ja ühiskonna varematega, mille jätsid maha mitmesugused katsed natsionalistlike ja sotsialistlike riikide majandustega.

Hans-Peter Martin (NI). - (DE) Lugupeetud juhataja! Ma ei ole ainus, kellel on raske ühineda Euroopa otsustajate esile kerkinud enesekiitusega, kui asi puudutab finantsturu kriisi juhtimist, sest kui Euroopa, kui Euroopa Liit oleks toimiv demokraatia, tuleks tõstatada kõigepealt vastutuse teema ja küsida, kuidas see kõik sai juhtuda.

See ei ole lihtsalt tõsi, et kõik meie praegused probleemid on tsunami tagajärg või on looduse tekitatud. Need on tekitanud inimene. Pidades silmas reguleerimise indu, mis seda liitu iseloomustab, võib küsida endalt, miks ei võetud siis midagi ette, kui pangad hakkasid märkimisväärselt ületama riikide piire. Miks ei võetud asjaomastele hoiustajatele vaatamata midagi siis ette, kui tuletisväärtpaberid hakkasid tasapisi turule tulema? Ma mäletan selgelt, et Nobeli preemia laureaat Joseph Stiglitz käsitles kõiki neid punkte. Siis vaikiti, see oli tabu. Just sellest tuleb alustada, sest oma vigade tunnistamine on ainus viis, kuidas leida lahendus tulevikuks.

Margaritis Schinas (PPE-DE). - (EL) Euroopa Parlamendil tuleb esitada selge sõnum tänase arutelu mõlema poole kohta: esiteks tuleviku tarbeks rajatava finantssüsteemi põhimõtte kohta ja teiseks selle kohta, kuidas me reageerisime alguses taastamiskavale, mille komisjon esitas 26. novembril. Neist esimese suhtes sai komisjon kahtlemata juba selgesti aru, et isereguleerimise või mittereguleerimise ajajärg on nüüdseks möödas. Kui komisjonis või isegi parlamendis on keegi, kes arvas, et reaalmajanduse saab rajada reeglite puudumise põhimõttele, siis praegused sündmused on tõestanud selle seisukoha paikapidamatust. See võttis meil veidi aega, kuid nüüd me mõistame. Ma arvan, et selles ei peaks süüdistama volinik Almuniat. Teised oleksid võinud komisjonile selle põhimõtte välja pakkuda, kuid nüüd on liiga hilja. Nüüd tuleb rajada uus majanduskord põhimõttele, mille kohaselt katavad seda reeglid, reeglid ja veel kord reeglid.

Komisjoni poolt eelmisel nädalal esitatud taastamiskava teine osa hõlmab mõnda positiivset aspekti ning meil tuleb tunnistada, et komisjonil õnnestus ühendada eri seisukohad (ma tean, kui raske see on) ja esitada valitsustele omavahel ühendatud, ühise põhimõttega meetmete raamistiku. Nüüd ma kuulen, kuidas inimesed vasakult ja paremalt ütleavad, et me soovime, et see oleks teistmoodi, see võib olla liiga kallis või see ei meeldi meile. Need on needsamad inimesed, kes juhul, kui komisjon ei oleks midagi ette võtnud, oleksid öelnud: komisjon ei tee midagi, me ootame, et komisjon esitaks meile kava. Seetõttu ma usun, et teine sõnum, mille me komisjonile peame saatma, on see, et esitatud paketi põhimõte on õige, see aitab valitsusi ja see võiks olla väga hästi päästeparv, tänu millele reaalmajandus võib kriisi esimestel päevadel ellu jääda. Aitäh.

Donata Gottardi (PSE). - (IT) Lugupeetud juhataja, volinik, head kolleegid! Euroopa majanduse pääste- ja taastamiskava ettevalmistamise kaudu edastab Euroopa Liit esmase sõnumi lisaks turgudele ka oma kodanikele. See tekitab suuri ootusi ning me ei tohi neile pettumust valmistada. Ajal, mil rahandusala konsolideerumist ja riigivõla taset võib riiklik sekkumine ebasoodsalt mõjutada, seda nii tegelikult eraldatavate ressursside kui ka tagatud ressurssidega seoses, vajame Euroopa tasandil kooskõlastatud lähenemisviisi, et püüda päästa suuri finants- ja tööstusvaldkonnas osalejaid, kes avaldavad ilmselgelt mõju avaliku sektori rahastamisele ja üksikisikute sissetulekule, samuti selleks, et võidelda maksudest kõrvalehoidumise ja maksuparadiiside vastu. Oluline on see, et kõiki assigneeringuid ja riiklike kavasid kooskõlastataks rangelt ja tõhusalt ning et need teeniksid samu huve.

Mul on heameel tuua esile, et kavas on selgitada seda, kuidas kohaldada paindlikult stabiilsuse pakti, mis peab olema sihtotstarbeline, ajutine ja nõuetekohane ning hõlmama mehhanisme, mis on suunatud struktuurimuutustele, riiklike vahendite tõhusale jaotamisele, riiklike kulutuste ümberkujundamisele ja kasvu toetavatele investeeringutele kooskõlas Lissaboni strateegia eesmärkidega, pöörates eritählepanu väikestele ja keskmise suurusega ettevõtete rollile. Ühine lähenemisviis peab käsitlema ka makromajanduslikku eelarvepoliitikat, aga ka palgapoliitikat ning maksukoormuse alandamist palkade ja pensionide puhul järk-järgult ja järsku. Seda tuleb rakendada maksudest mahaarvamiste, läbivaadatud maksumäärade ja kompensatsiooni kaudu maksuvaba määra korrigeerimata jätmisel vastavalt inflatsioonile, selleks et vähendada vaesust, mitte üksnes äärmuslikku vaesust, ning edendada tarbimist ja majanduskasvu, reageerides seeläbi antitsükliiselt praegusele majanduskriisile, mis ennustab majanduslangust. Kuid hoiatuse märgiks – täita tuleb ka kohustus, mis on seotud sissetulekute säilitamise ja tarbijate nõudluse elavdamisega, keskendudes sealjuures tegelikult keskkonnasäästlikkusele ja sotsiaalsele jätkusuutlikkusele, hoidudes seega vajadusest taasluua pimesi mudeleid ja süsteeme, mis on näidanud oma nõrkust.

Margarita Starkevičiūtė (ALDE). - Lugupeetud juhataja! Minu jaoks on selles taastamiskavas puudu viide finantsturgudele. Selle aasta alguses, kui arutati majanduse üldsuuniseid, tegi Euroopa Parlament ettepaneku lisada suunistesse finantsturu mõõde.

Kahjuks oli siis komisjon selle ettepaneku vastu. Sündmuste areng aga näitas, et meil oli õigus. Ma palun teilt tungivalt seda viga mitte korrata ning siduda majanduse taastamiskava ajakohastatud finantsteenuste tegevuskavaga. Kui me selle strateegia vastu võtame, on võimalik pikaajalises plaanis esile tuua reaalmajanduse vajadusi ELi finantsstruktuuri jätkuvas moderniseerimises.

– (LT) Ma sooviksin ka julgustada teid kontrollima oma ettepanekuid finantsturul osalejate vaatepunktist. Komisjon esitab praegu nii palju uusi ettepanekuid, et isegi meil, parlamendiliikmetel, on raske nendega toime tulla. Need ei ole eriti hästi kooskõlastatud. Mõelge, kuidas peavad tundma ennast finantsturu institutsioonide juhid ja investorid, kellel on tõepoolest raske otsuseid langetada. See ei jäta kaugeltki muljet, et meie turg on stabiilne. Seetõttu arvangi, et vaja on rohkem kooskõlastada.

John Purvis (PPE-DE). - Lugupeetud juhataja! Me oleme üsna palju kuulnud kooskõlastamisest, kuid ma hakkan tasapisi kahtlema selles, kas kooskõlastamisest üksi enam piisab. Võib-olla peaksime liikuma pigem solidaarsuse kui pelgalt kooskõlastamise suunas, sest kriis ei piirdu enam pankadega – mis on juba iseenesest piisavalt halb –, vaid on muutunud riike hõlmavaks kriisiks. Nii nagu kooskõlastamine on põhjendatult liikunud riiklikult Euroopa ja maailma tasandile, peaksime nüüd võib-olla kaaluma, kas oleks vaja rohkem solidaarsust. Ma küsin komisjonilt ja nõukogult, kas nad tõepoolest käsitlevad üleilmseid institutsioone, sest suuliselt vastatavas küsimuses oli küsitud konkreetselt Rahvusvahelise Valuutafondi kohta, või alternatiivseid institutsioone, mis võivad täita üleilmsel tasandil solidaarsuse osa.

Minu teine küsimus puudutab seda, missugust stiimulit peaksime eelarve stiimuleid otsides silmas pidama, kui see on tõepoolest eelistatud tee. Kas peaksime keskenduma käibemaksule ja kas peaksime teatud valdkondades langetama käibemaksu määrasid kõrgelt ja keskmiselt tasemelt allapoole – mida me selle suhtes ette võtame? Kas ei oleks parem maksualandusi koondada, kui hajutada neid laiemalt ning sealjuures alandada väiksemal määral?

Reguleerimine – me kuuleme sageli, eriti meie vasakpoolsete vaadetega sõpradelt, et peame järjest enam reguleerima, kaotama riskifondid ja erakapitalifondid, krediidireitingu agentuurid ja nii edasi. Ma sooviksin aga kutsuda komisjoni ja nõukogu kaaluma seda, kas me ei peaks ootama, hoolega järele mõtlema ja vältima iga hinna eest soovimatuid tagajärgi. Kui uus õigusakt on põhjendatud – ja see võib seda olla –, peab see olema õige õigusakt ja see ei tohi osutada taastumise tõkkeks ega takistada või edasi lükata taastumist. Teatud aspektist lähtudes soovin ma tõepoolest toetada volinik McCreevy tema mõõduka reaktsiooni eest probleemidele ja mitte teda hukka mõista, nagu paljud kolleegid näivad soovivat.

Ja viimaseks, riigi rahandus. Stabiilsuse ja kasvu pakt mõjutab nii euroala riike kui ka sellest väljapoole jäävaid riike. Kui ajutised ülemäärased eelarvepuudujäägid on õigustatud – kui need seda tõepoolest on –, peavad need olema ajutised, neid peab olema võimalik tasakaalustada realistliku ajakava alusel. Kui mõned riigid saavad endale võlga lubada, kuid teised mitte, jõuame kahtlemata tagasi vastastikuse solidaarsuse küsimuse juurde. Ma palun, et komisjon ja nõukogu ütleksid mulle, missugune on nende arvates mõistlik ajakava niisuguste teemade käsitlemiseks.

Paul Rübzig (PPE-DE). - (DE) Lugupeetud juhataja, volinik, daamid ja härrad! Ma soovin teada, mida te arvaksite sellest, kui Island ja Ungari võtaksid euro kasutusele teise valuutana. Kas te arvate, et see lahendaks nende riikide probleeme?

Teiseks, kas teie arvates oleks võimalik kehtestada tuletisväärtuspaberitele riskipremia, mida kasutatakse pankade omakapitali suurendamiseks?

Kolmandaks, kas teie arvates ergutaks käibemaksu vähendamine importi, eriti Hiinast ja Indiast? Kas ei oleks mõttekam kaaluda maksuvabastusi meie enda ettevõtetele ja töötajatele, maksta investeerimispreemiat, keskenduda progressiivsele varade ümberhindamisele ja eelkõige väikese väärtusega varade suurendamisele kümnekordselt, et vältida näilise kasumi maksustamist ja pigem jätta ettevõttele rohkem raha, mis võimaldab seega ka palkasid lihtsamalt välja maksta?

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Euroopa Liidu majanduse taastamiskava näeb ette usaldusväärseid investeringuid, mistõttu toetatakse selles tulevaseks perioodiks eelarve assigneeringute suurendamist kasvu ja stabiilsuse pakti raames 200 miljardi euro võrra.

Mul on iseäranis hea meel Euroopa Keskpanga valmisoleku üle vähendada intressimäärasid, tagamaks likviidsust niisugusel tasemel, mida on vaja, et pangandussüsteem saaks investeerida reaalmajandusse.

Samuti on mul eriti hea meel ettepaneku üle täiendada finantsraamistikku, et investeerida järgmise kahe aasta jooksul viis miljardit eurot lairiba-infrastruktuuri väljatöötamise ja Euroopa energiainfrastruktuuri ühendamisse.

Ma avaldan heameelt Euroopa Investeerimispanka ja teatavate riiklike pankade algatuse üle luua aastani 2020 toimiv fond energia- ja kliimamuutusealaste meetmete jaoks ja transpordiinfrastruktuuri väljatöötamiseks.

Võimalik on kasutada riigiabi, et toetada teadus- ja arendustegevust, innovatsiooni, side- ja teabetehnoloogiat, transporti ja energiatõhusust.

Ján Hudacký (PPE-DE). – (SK) Ma arvan, et kaheks aastaks ette nähtud majanduse taastamiskava võib olla Euroopa Liidu heaks, kooskõlastatud vastuseks majanduskriisile, kui seda viiakse ellu ja rakendatakse mõistlikult. Liidu majanduse toetuseks esitatud summad peaksid moodustama finantsraamistiku, millest piisab selleks, et anda tõuge liikmesriikide majandustele uueks arenguks. 30 miljardit eurot, millest pool eraldatakse Euroopa Liidu eelarvest ja poole eraldab Euroopa Investeerimispank, tuleb kasutada sihtotstarbeliselt nii teadmistepõhise ja vähem süsinikdioksiidiheiteid tekitava majanduse arendamiseks kui ka keskpika perioodi ja pikaajaliste energiatõhususe programmide jaoks.

Mis puudutab maksusoodustusi, siis ma arvan, et need meetmed peaksid jääma liikmesriikide pädevusse. Isiklikult pooldan ma käibemaksu vähendamise ideed teatavate otseselt energiatõhususele suunatud toodete puhul, mis võivad energiasäästu märkimisväärselt edendada.

Kokkuvõtteks soovin öelda, et pean tunnistama, et olen veidi mures kava pärast kohaldada maksimaalset paindlikkust, mis on tehtud võimalikuks läbivaadatud stabiilsuse ja kasvu paktiga. Teatud valitsustel on kalduvus kasutada niisuguseid meetmeid oma populistlike ja puhtalt poliitiliste eesmärkide nimel, ilma selge arengu käsitusega.

Charles Tannock (PPE-DE). – Lugupeetud juhataja! Ma soovin avaldada austust eelkõige Saksamaa kantslerile Angela Merkelile, kellest on saanud Euroopa uus Margaret Thatcher. Samamoodi nagu raudne leedi usub ta tasakaalustatud eelarvesse ega arva, et krediidikitsikusest ja majanduskriisist väljasaamiseks tuleks põhjendamatult raha välja anda. See-eest ja vastupidi Merkelile on Briti peaministril Gordon Brownil suur eelarve kriisimeetmete majanduspakett, mis seisneb laenamises ja kulutamises, kuid sealjuures puudub võimalus saavutada tasakaalustatud eelarvet.

Ehkki ma tunnistan, et need olid meie enda Briti pangad, kelle hoolimatu laenamine – halva reguleerimise ja valitsusepoolse järelevalvega – selle segaduse meile tekitas, usun ma, et niisugune eelarvepoliitika – mis on äärmiselt vastutustundetu – peaks hõlmama avaliku sektori kulutuste kärpimist ja põhjalikult läbimõeldud kavasid, kuidas rahastada eelarvet pikaajalises plaanis. Vastasel korral tekitame pärast majanduse koomale tõmbumise perioodi massilise inflatsiooni perioodi, mis nõrgendab meie sääste ja õõnestab Euroopa majandusi.

Colm Burke (PPE-DE). – Lugupeetud juhataja! Ma avaldan heameelt töö üle, mida liikmesriigid, nõukogu ja komisjon teevad selle raske küsimuse lahendamisel. Paljud minu kolleegid on käsitlenud juba põhjalikult meetmeid, mis on vaja võtta. Niisugusel ajal aga ei tohiks liikmesriigid unustada oma kohustusi arenguriikide ees. ELi liikmesriigid peaksid jätkama ülemeremaadele arenguabi andmist. Finantskriis avaldab tõenäoliselt

suurt mõju humanitaarabi rahastamisele. Mõnede analüütikute hinnangute kohaselt väheneb ülemeremaadele antav arenguabi kolmandiku võrra või rohkemgi.

ELi liikmesriigid ei peaks aastatuhande arengueesmärkide täitmise suhtes ennast lõdvaks laskma praegu, mil on kiusatus kulutusi vähendada. Üleilmne finantsvaldkonna kokkuvarisemine on rõhutanud meie maailma üksteisest sõltuvat, üleilmset olemust. Isegi kui arenguriigid on tänu vähestele kokkupuutele maailmaturgudega paljudest finantskriisi vahetutest tagajärgedest puutumata jäänud, on majandusteadlased hoiatanud, et see avaldab siiski mõju nendele riikidele nii abi andmise ja rahaülekannete kui ka otseste välisinvesteeringute ja majanduskasvu vähenemise kaudu.

Me võime näha arenguriike märgatavalt kannatamas finantsvaldkonna segaduse pärast, mida nemad ei ole tekitanud. Seetõttu peaksid liikmesriigid säilitama asjade praeguse seisu.

Juhataja. – Ma palun vabandust härra Gollnischilt ja härra Sikierskilt, kes soovisid sõna. Kahjuks oleme oma ajakavast maas ja seetõttu peame piirduma viie sõnavõtuga.

Hervé Novelli, nõukogu eesistuja. – (FR) Lugupeetud juhataja, volinik, daamid ja härrad! Ma soovin öelda kõigepealt volinik Almuniale, et ta toonitas õigesti kolme aspekti, mis on taastamise tõhususe tagamiseks äärmiselt olulised.

Esimene neist käsitles piisavalt tugevaid meetmeid. Sellest vaatepunktist kujutab poolteist protsenti SKTst minu jaoks üsna olulist taastamisesmärki, võttes arvesse kaalul olevaid summasid.

Teine aspekt käsitles seda, et arvesse tuleb võtta liikmesriikide erinevaid olukordi. Volinik toonitas õigesti, et liikmesriikide majanduslik ja eelarve olukord on erinev, kuid see ei vabasta neid tõeliselt kooskõlastatud jõupingutuste tegemisest. Just seda teemat on eesistujariigid kavas käsitleda enne järgmist Euroopa Ülemkogu kohtumist. Ma olen veendunud, et sellisel viisil suudame lõpuks – ehkki ma ei tea, kui kaua see aega võtab – elavdada majanduskasvu ja tööhõivet.

Härra Gauzès, ma soovin öelda, et te tõite õigesti esile selle, et kõik meie püüdlused keskenduvad reaalmajanduse rahastamisele. Kui me aitame pankasid, saavad nemad investeerida sellesse majandusse ning meie ainus eesmärk – teil oli õigus, kui seda rõhutasite – on rahastada väikesed ja keskmise suurusega ettevõtteid. Ma arvan, et eile suutis nõukogu veenda komisjoni vajaduses aidata pankasid. Selge on see, et me soovime, et otsused pankadele ja finantsinstitutsioonidele praegustes oludes antava abi suhtes tehtaks paindlikult ja kiiresti. Ma usun, et nõukogu on kuulda võetud, ja soovin öelda teile, härra Gauzès, et nõukogu jagab teie soovi reguleerida reitinguagentuure Euroopa ja ma lisaksin juurde rahvusvahelisel tasandil tõhusalt, nagu paljud minu kolleegid ja parlamendiliikmed on öelnud.

Härra Rasmussen, teile soovin öelda, et ehkki teie sõnavõtt oli suunatud rohkem komisjonile, nõustusin ma teiega, kuna rõhutasite, et ühtki turusegmenti ei tohiks vabastada eeskirjade täitmisest ega nende kontrollimisest. Kui on tõesti ainult üks sõnum, mille me saime, siis see on see, et teatavate turusegmentide reguleerimine on puudulik. Kõnealuseid eeskirju tuleb seega parandada ja mõnikord uued luua, kui see on mõõdapäasmatu. See oli jõuline sõnum, mille me 15. novembril toimunud Washingtoni tippkohtumiselt saime, ning Euroopa peab mõistagi tegutsema nende eesmärkide suunas, kaasa arvatud spekulatiivsete fondide valdkonnas.

Härra Dăianu, see on tõsi, et finantsturgude reguleerimist tuleks kooskõlastada rahvusvahelisel tasandil. Just sellepärast toimus Euroopa Liidu algatusel Washingtoni tippkohtumine. Ma arvan, et see oli Euroopa hää, ühtse Euroopa hää, mis sai selle tippkohtumise otsustavaks teguriks ja võimaldas seal töötada välja n-ö tegevuskava rahvusvahelise finantssüsteemi tõelise reguleerimise kohta ja seda seepärast, et Euroopa suutis teha tõhusat tööd oma programmiga.

Proua Harms, kui täpne olla, siis taastamiskavas tehakse ettepanek pikaajalisteks investeeringuteks, võib-olla mitte nii, nagu teile meeldiks, kuid sellele vaatamata on see välja pakutud.

Härra Kozlík, teile soovin öelda, et jah, meil tuleb toetada nii põllumajanduspoliitikat kui ka teisi olulisi Euroopa valdkondi. Te nimetasite energiapolitiikat ja ma usun, et õigustatult. Need on prioriteedid ja need peavad ka nendeks jääma, isegi niisugusel raskel ajal.

Härra García-Margallo, Euroopa Keskpanga tegevus on minu arvates mänginud otsustavat osa nendest raskustest ülesaamises, mida kogesime alles hiljuti. Euroopa Keskpanga president on selgelt näidanud, et inflatsioon Euroopas väheneb, ja seetõttu näeb ta ette – nagu paljud parlamendiliikmed täheldasid – rahanduspoliitikas uut manööverdamisruumi.

Mulle tundus, et proua Ferreira oli liiga karm Euroopa Liidu reaktsiooni suhtes. Ma usun, vastupidi tema seisukohale, et Euroopa Liit reageeris kriisile kiiresti, võttes tänu meie institutsioonide – komisjoni, nõukogu ja Euroopa Parlamendi – heale koostööle vastu ranged otsused väga lühikese ajaga ja ma tänan teid selle eest.

Mis puutub VKEdes toetamisse, siis meil toimub peagi konkurentsivõime nõukogus arutelu Euroopa väikeettevõtete õigusakti vastuvõtmist käsitlevate otsuste üle ja ma usun, et ka selles valdkonnas on täitnud Euroopa oma osa seoses VKEdes rahastamisega ja pööranud neile nõuetekohaselt tähelepanu ning seda ka majanduslanguse ajal.

Proua in't Veld, te töite õigesti esile, et lühiajaline taastamine peaks tuginema Lissaboni strateegia raames läbiviidavatel pikaajalistel struktuurireformidel. See strateegia ei ole olnud kunagi varem nii oluline kui praegusel majanduslanguse ajal ning struktuurireforme peab saama nõuetekohaselt ellu viia.

Härra Martin, ma kuulsin teid selgesti, kui te kutsusite üles ühistegevusele, et määrata kindlaks tõelised prioriteedid.

Härra Schinas, meil olid reeglid, kuid need ei toimunud. See on tegelik põhjus. Seega vajame reegleid, kuid selliseid, mis on tõhusad. Me ei vaja ülereguleerimist, vaid tõelist raamistikku, mis on kohandatud vastavalt Euroopa konkurentsivõimele.

Proua Gottardi, teile soovin öelda, et jagan täielikult teie soovi võidelda maksupettuse vastu. Pealegi on eesistujariik Prantsusmaa muutnud selle Euroopa ja rahvusvahelisel tasandil esmatähtsaks. Ma soovin teile veel öelda, et nõustun teie asjasepuutuvate märkustega, et me vajame tõhusat majanduse elavdamist.

Proua Starkevičiūtė, ma nõustun teiega, et finantssektori tegevuse tavapärase aeglustumine on Euroopa majanduse taastamise lahutamatu osa ning et see peaks toimuma kooskõlastatult.

Härra Purvis, ma nõustun, et meil tuleb liikuda suurema solidaarsuse suunas – see on oluline. Pealegi pidasime seda ka silmas, kui tegime ettepaneku tugineda rahvusvahelise finantssüsteemi reformimisel Bretton Woodsis asutatud institutsioonidele, sealhulgas iseäranis Rahvusvahelisele Valuutafondile, mis on universaalne ja poliitiliselt seaduslik institutsioon ning mille rolli tugevdamist – ma olen veendunud – me lähiaastate jooksul näeme. Te nimetasite käibemaksu teemat. Eesistujariik pooldab tegelikult käibemaksu alandamist, mis on suunatud sektoritele, mis on äärmiselt töömahukad ja mida ei saa teise asukohta üle kanda.

Härra Rübig, te rääkisite samal teemal. Käibemaks on vahend, mis võib – kui seda alandatakse, siis kindlasti – säilitada majandustegevuse ja eeskätt tööhõive, kuid need käibemaksu alandamised võivad olla vaid sihtotstarbelised. Siinjuures pean ma silmas seda, et nende puhul peab olema võimalik tõendada, et need on täiesti põhjendatud. Arutelu selles küsimuses ei ole aga veel küps, nagu te teate.

Proua Tīcuna usun, et komisjoni esitatud majanduse taastamist käsitleva ettepaneku üks põhimõte on investeerimine, mis on tõeline ja õigeaegne, aga ka püsiv ja struktuurne. Ma nõustun teiega selles küsimuses täielikult.

Härra Hudacký, jah, Euroopa Investeerimispank on väga oluline vahend majanduse taastamisele kaasaaitamiseks ja seda mitmesuguste investeringute näol. Ma arvan, et see on põhjapanev punkt. Meil on võimalus käsitleda seda teemat nõukogu järgmise nädala arutelude jooksul.

Härra Tannock, ma olen samuti arvamusel nagu ka kogu nõukogu, et me vajame taastumiskava, mis on kooskõlastatud, kuid mida saab tagasi võtta, kui majanduskasvu tingimused taastuvad.

Lugupeetud juhataja, volinik, daamid ja härrad! Lõpetuseks soovin öelda, et see arutelu ja kõik teie küsimused on olnud nõukogu jaoks väga olulised ja huvitavad. Need näitavad, et me oleme suurel määral ühel nõul, et me vajame tugevat ja ühtset Euroopa häält, mida kuuldaks rahvusvahelistel foorumitel. Euroopa Parlamendi toetus on äärmiselt tähtis. Selle eest soovin ma teid tänada.

Me peame – ja selles olen ma täielikult veendunud – muutma põhjalikult oma lähenemisviisi finantssüsteemile ja selle reguleerimisele. Seda tuleb teha Euroopa tasandil, võttes aga sealjuures arvesse ka rahvusvahelisel tasandil väljapakutavaid lahendusi, sest kui sellest kriisist on midagigi õppida, siis seda, et tänapäeva finantssüsteemil on tõeliselt rahvusvaheline mõõde, ja seepärast tuleb Euroopa õhutusel leida need lahendused just rahvusvahelisel tasandil.

Joaquín Almunia, komisjoni liige. – (ES) Lugupeetud juhataja, härra Novelli, daamid ja härrad! Kõigepealt soovin öelda, et olen väga tänulik teie märkuste ja tähelepanekute ning huvi eest komisjoni algatuse, eriti taastumiskava vastu, mida me täna pärastlõunal oleme arutanud. Ma ei hakka kordama neid paljusid vastuseid,

mis härra Novelli just andis. Ma nõustun peaaegu kõikide nende märkustega parlamendiliikmete sõnavõtte kohta.

Ma soovin nimetada vaid kuut punkti väga kiiresti. Kõigepealt nõustun ma nende seisukohtadega – alustades härra Gauzèsi omast –, kes ütlesid, et krediitkriis on äärmiselt suur ning sellel põhinevad suured probleemid, millega reaalmajandus vastamisi seisab. Alles eile arutasime ECOFINis seda, kuidas muuta tõhusamaks rekapiitaliseerimise ja hoiuste tagamise kavad, mille on mitmesugused liikmesriigid juba vastu võtnud või mille vastu võtavad. Kaalul on suur hulk maksumaksja raha: märkimisväärsed summad on läinud pankade ja finantsinstitutsioonide tegevuse tagamiseks või neile kapitali kindlustamiseks. Nüüd on küsimus selles, et raha hakkaks krediidi näol voolama tagasi majandusse, sest see on majanduse nõuetekohase toimimise möödapääsmatu osa.

Kuna majandus ei toimi hästi, siis majandusproгноos, mida härra Rasmussen mainis ja mille ma esitasin kuu aega tagasi, ei ole enam prognos, mille ma täna esitaksin. Just seepärast teatasin ma eile ministritele, et avaldan uue majandusproгноosi 19. jaanuaril.

Samal ajal on Rahvusvahelise Valuutafondi, Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni ja teiste institutsioonide 2009. aasta kohta avaldatud hinnangud veelgi pessimistlikumad, kui komisjoni 3. novembri prognos. Euroopa Keskpanga prognos avaldatakse homme ja see on samuti masendav.

Minu teine märkus on see, et finantsteenuseid hakatakse kindlasti rohkem reguleerima. Tegelikult tehakse seda juba praegu. Nagu härra Jouyet enne ütles, andis nõukogu alles eile komisjoni algatusel heakskiidu, kui ma õigesti mäletan, siis vähemalt neljale komisjoni ettepanekule finantsturgude või -teenuste eri aspektide reguleerimise kohta. Kehtivaid regulatsioone tuleb muuta, reguleerimata valdkonnad reguleerida ning samuti tuleb parandada reguleerimise kvaliteeti ja seda, kuidas nende reeglite rakendamist Euroopa ja maailma tasandil kontrollitakse. Me räägime sellest kõigest.

Kuna parlament hakkab peagi käsitlema otsust Solvency II direktiivi eelnõu kohta, siis lubage mul öelda, et nõukogu vastus ei ole ikka veel alati kooskõlas nõukogu enda avaldustega selle kohta, mida on vaja teha finantsreeglite ja -järelevalve valdkonnas. Parlament on sellest teadlik, sest on nimetatud direktiivi teemal pidanud nõukoguga kõnelusi. Puudub üksmeel selles, kuidas kooskõlastada järelevalvemeetmeid kindlustuse sektoris. Meil tuleb Euroopa tasandil jõuda kiiresti niisuguse järelevalve suhtes kokkuleppele ning me räägime juba ka järelevalveasutuste kogu loomisest maailma tasandil tegutsevate institutsioonide jaoks.

Mis puudutab riskifonde, siis meie seisukoha aluseks on põhimõte, mille kohaselt tuleb nende tegevust reguleerida. Me ütlesime seda komisjonis, seda on öelnud nõukogu ja öeldi ka Washingtoni kohtumisel.

Muu hulgas analüüsib seda ka Jacques de Larosièrre'i juhitud kõrgetasemeline töörühm. Volinik McCreavy kohtus eile majandus- ja rahanduskomisjoniga.

Ma nägin Euroopa Komisjoni presidenti kordamas teile siin saalis oma viimase külaskäigu ajal, et komisjonil on kavas riskifonde reguleerida, ja seda me ka teeme. Arutatakse veel seda, mil määral, mis valdkondades ja mis osades tuleb riskifondide tegevust reguleerida, nii et see ei puudutaks ainult riskifonde. Oluline panus sellesse arutellu on antud tööhõive sektorist ja härra Rasmusseni algatusel koostatud parlamendi raportiga.

Ma olen täiesti nõus nende parlamendiliikmetega, kes nimetasid investeeringuid ja vajadust siduda keskpika perspektiivi ja pikaajalised investeeringud energia ja kliimamuutuse paketiga. Ma nõustun nendega, kes ütlesid, et meie rahanduspoliitika on manööverdamisruumi, ilma et sealjuures ohustataks Euroopa Keskpanga ja teiste keskpankade sõltumatust. See on ilmselge. Euroala inflatsioon oli Eurostati andmetel novembri lõpus 2,1%. Kõigest paar kuud tagasi rääkisime inflatsiooninäitajatest, mis olid kaks korda suuremad, ning seda manööverdamisruumi praegu kasutatakse. Euroopa Keskpanga koosolek toimub homme siin Brüsselis. Ma ei tea, mida seal tehakse, kuid olen kuulnud panga presidendi Jean-Claude Trichet' avaldust ning panga seisukoht kõnealuses küsimuses on täiesti selge.

Minu järgmine punkt käsitleb stabiilsuse ja kasvu pakti. Paktis on selgelt öeldud, et kui eelarvedefitsiit on suurem kui 3%, algatakse eelarvepuudujäägi menetlus, välja arvatud ühel juhul – nimelt, kui tegemist on erakorralise majandusliku olukorraga ja praegu on meil erakorraline majanduslik olukord. Teine tingimus, mida kohaldatakse esimesest tingimusest tulenevalt, on see, et ülemäärane defitsiit peab olema ajutine, kuid ajutine ei tähenda mitut aastat, vaid ainult ühte aastat. Kolmas tingimus, mis kaasneb kahe esimesega, on see, et defitsiit ei tohi olla kontrollväärtusest liiga palju suurem. Ma ei hakka rääkima tehnilistest üksikasjadest, sest see oleks koormav siinse parlamendi peamiselt asjatundmatutele kuulajatele, kuid härra García-Margallo, siinkohal räägime me mõnest kümnendikust protsendist.

Lõpetuseks, vastuseks härra Parishile – ja seda käibemaksu küsimust nimetas veel keegi – ütlen, et komisjoni dokument või kava hõlmab mitut instrumenti, mida saab kasutada eelarvestiimulite tekitamiseks. Üks neist on kindlasti vähendada niisugust olulist maksu või pigem niisuguse olulise maksu nagu käibemaksu määra. Tõsi on aga ka see, et komisjon ei hakka kedagi selleks sundima. Lugege kava ja te näete, et see ei hõlma kohustuslikke meetmeid, sest neid ei saakski olla. Kolmas punkt – see teave pärineb ECOFINi eilsetest kõnelustest – on see, et 27 liikmesriigist oli eile vaid üks selle meetme kasutamise poolt ning see oli liikmesriik, kes on seda ka juba kasutanud.

Juhataja. – Suur tänu, volinik, eriti selle eest, et käsitlesite teemasid, mis ulatuvad matemaatikast teoloogiani.

Arutelu on lõppenud.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Louis Grech (PSE), kirjalikult. – Finantskriis on põhjustanud Euroopa Liidu ja maailma majandusele suuri probleeme. Liikmesriikide kooskõlastatud jõupingutused on aidanud ELi pangandussüsteemi tõhusalt stabiliseerida, kuid teha on veel palju selleks, et takistada kriisi levimist majandusse laiemalt ning et kaitsta majapidamisi, ettevõtteid ja töökohti. Üksteisest sõltuvas maailmas võib nende probleemide ohjamine anda Euroopa Liidule võimaluse täita juhtrolli, et tuua üleilmsele finantsstruktuuri selgus ning sotsiaalse vastutuse ja ennustatavuse aspekt.

Mis tahes leevendusmeetmete rakendamine peab toimuma õigel ajal, kõikehõlmavalt ja kooskõlas asjakohaste õigusmeetmetega, mis käsitlevad kriisi põhjusi. Eritähelepanu tuleks pöörata eeskirjadele, mis käsitlevad nii uusi finantstooteid, nagu kõrge riskitasemega hüpoteeklaenuid ja nende tuletisväärtpaberid, kui ka nende turustamisega tegelevaid üksusi, nagu pangad, riskifondid ja erakapital. Läbi on vaja vaadata reitinguagentuuride ärimudelid ja nende reitingute õiguslik seisund.

Taastumisprotsessis peame pidama esmatähtsaks lahendusi, millega kaitstakse töökohti ja ühiskonna kõige haavatavamaid rühmi, edendatakse kasvu, majanduslikku jõudu ja stabiilsust, tagades, et asjaosalised, kellel on põhjendatud huvi säilitada asjade praegune seis, hoitaks eemale.

Gábor Harangozó (PSE), kirjalikult. – (HU) Mul on heameel Euroopa ühiste püüdluste üle kriisiga toime tulla ja algatuste üle, millega tahetakse säilitada Euroopa töökohti ja luua uusi.

Samal ajal soovin ma juhtida tähelepanu asjaolule, et riikidel, kes on nii halvas eelarveolukorras nagu Ungari, ei ole kasutada mitte mingisuguseid rahanduslikke, märkimisväärsed eelarvelisi või maksualandamise vahendeid. Seega saab nendes riikides olla majanduslikuks stiimuliks peamiselt Euroopa vahendite ümberjaotamine ja nende tõhus kasutamine, aga ka palgakulude kärpimine, tõhustatud konkurentsieeskirjad ja halduskulude vähendamine.

Mul on iseäranis heameel, et meie asjaomaseid ühiseid püüdlusi toetab ka volinik Joaquín Almunia. Sellel põhjusel pean ma tõukefondidega soetud algatusi kõige olulisemaks ning toetan kindlalt nende viivitamatut vastuvõtmist. Nõudlust saavad aidata suurendada nii suurprojektide vastuvõtmise kiirendamine kui ka VKEdele kättesaadava krediidi toetamine.

Samal ajal olen seisukohal, et meie püüdlused enim abi vajavate isikute nimel ei ole ikka veel piisavad, ja seega palun ma tungivalt, et maa-arendus ja uusehitus lisataks samuti muudatuste hulka, mida pakutakse välja elamutoetuse valdkonnas. Vähemarenenud piirkondades ja asulates on teatavad maatükid või arendused, mida ei saa korda seada. Seega peame propageerima tänapäevaste energiatõhusate elamute ehitust. Niimoodi tegutsedes saame aidata kaasa Euroopa Liidu eesmärkidele seoses energia säästmise ja ka töökohtade loomisega, aidates samal ajal neid, kes seda enim vajavad.

Janusz Lewandowski (PPE-DE), kirjalikult. – (PL) Euroopa Komisjon reageeris oma kriisitegevuskava avaldamisega tõelisele vajadusele ühenduse meetmete järele, millega majandust stabiliseerida ja elavdada. Tegevuskava avaldati aga paar päeva pärast nn lepitust, millega määratakse kindlaks Euroopa Liidu 2009. aasta eelarve. Eelarves ei eraldata täiendavaid vahendeid kriisist ülesaamiseks, kuid raske on ette kujutada 200 miljardi euro suurust kava, mis ei avalda eelarvele mitte mingisugust mõju.

Pikk vaidlus selle üle, millistest vahenditest eraldada üks miljard eurot näljahäda ohus olevate riikide abistamiseks, näitab, et 27 liikmesriigi seas ei ole lihtne saavutada kokkulepet täiendavate vahendite suhtes, nimelt makseteks eraldatud rohkem kui 116 miljardi euro suhtes, milles Euroopa Parlament ja nõukogu kokku leppisid. Kas või ainult sellepärast on José Manuel Barroso kava üksnes riiklike jõupingutuste summa, millega kaasnevad lubadused teha mõõndusi eelarvedefitsiidi ja riigiabi eeskirjade suhtes.

Sellest hoolimata loodan ma, et stabiilsuse ja kasvu pakti tingimuste võimalik leevendamine ei ole Euroopa Komisjoni kava ainus tulemus. See saab toimuda siis, kui me viime ellu lubaduse suurendada ettemakseid ja lihtsustada tõukefondide tingimusi, mis peaksid kujutama endast 2009.–2010. aasta kohalikke ja valdkonnast lähtuvaid kriisipakette. See võiks lõpu teha laastavale tendentsile, et suureneb lõhe kohustuste ja tegelikult kasutatavate regionaalpoliitika vahendite vahel.

14. Euroopa romide strateegia (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on arutelu nõukogu ja komisjoni avalduste üle, mis käsitlevad Euroopa romide strateegiat.

Jean-Pierre Jouyet, nõukogu eesistuja. – (FR) Austatud juhataja, volinik, daamid ja härrad! Nõukogu nõustub täielikult Euroopa Parlamendi 31. jaanuari resolutsioonis esitatud seisukohaga, et romide olukorra parandamiseks ja nende põhiõiguste kaitseks on asjakohaste meetmete võtmine ülimalt tähtis.

Nagu te teate, on Prantsusmaa eesistumisajal tehtud tõsiseid edusamme diskrimineerimise vältimise ja sotsiaalse kaasatuse küsimustes ning sellega seoses on olnud võimalik võtta arvesse ka romide olukorda, eeskätt volinik Špidla poolt 2. juulil esitatud paketi, mis puudutab sotsiaalmeetmete kava.

Komisjoni esitatud paketi eesmärk on anda uus tõuge poliitilistele jõupingutustele, mille eesmärk on võidelda kõige haavatavamaid elanikkonnarühmi puudutava vaesuse, tõrjutuse ja diskrimineerimise vastu. Sellest vaatepunktist on komisjoni ettepanekud, milles antakse hinnang ka juba olemasolevatele vahenditele, mis on mõeldud romi elanikkonna suuremaks kaasamiseks, tõepoolest väga väärtuslikuks panuseks.

Nõukogu väljendab omalt poolt kahetsust, et liikmesriigid ei suutnud kokkuleppele jõuda finantsmeetmetes, mis puudutavad vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemist käsitlevat paketti. Tahtsin seda ka praegusel arutelul mainida.

16. septembril toimus esimene Euroopa Liidu tippkohtumine romide küsimuses. Selle korraldamist toetasid komisjoni president ja Euroopa Liidu eesistujariik Prantsusmaa. Vastuvõetud deklaratsioonis rõhutatakse liikmesriikide kohustusi tagada romide tegelik kaasamine, rõhutades inimeste individuaalsete õiguste tugevdamise vajadust ja romide organisatsioonide osaluse olulisust.

Teine võrdse kohtlemise teemaline tippkohtumine toimus 29. ja 30. septembril 2008. Sellel tippkohtumisel juhtisime tähelepanu romi elanikkonda liigagi sageli puudutavatele probleemidele, mis on seotud haridusele, tööhoiule, kutseõppele ning ka muudele toodetele ja teenustele juurdepääsuga. See võimaldas meil leida viise, kuidas võidelda tõhusamalt seda elanikerühma puudutava diskrimineerimise vastu.

Me tunneme ühtlasi heameelt, et Euroopa Liit on romide olukorra enda tähelepanu alla võtnud, ning me kanname hoolt, et sellest saaks üks Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti prioriteete.

Eesistujariik Prantsusmaa koostas hiljuti romide olukorda puudutavate järelduste eelnõu. Need järeldused esitatakse järgmisel esmaspäeval ja teisipäeval välisministrite nõukogule ning üldasjade ja välissuhete nõukogule. Teisipäeval annan ma neist aru Euroopa Parlamendi väliskomisjonile.

Järelduste eelnõus kutsutakse komisjoni ja liikmesriike üles võtma arvesse romide olukorda põhiõiguste kaitset puudutava poliitika kujundamisel ja rakendamisel, vaesuse ja diskrimineerimise vastase võitluse poliitikas, soolise võrdõiguslikkuse poliitikas ning haridusele, eluasemele, tervishoiule, töökohtadele, õiguskaitsele ja kultuurile juurdepääsu käsitlevas poliitikas. Järelduste eelnõus nõuame, et komisjon ja liikmesriigid töötaksid 2009. ja 2010. aastaks välja konkreetseid meetmed.

Seda silmas pidades soovitakse ka tõukefondide paremat kasutamist. Seetõttu palub nõukogu komisjonil esitada 2010. aastal aruanne saavutatud edu kohta, jätkata arutelusid ning korraldada vajalikud mõttevahetused romide organisatsioonidega.

Härra juhataja, daamid ja härrad! Sellele tahtsin ma Euroopa Parlamendi tähelepanu juhtida.

Vladimír Špidla, komisjoni liige – (CS) Austatud juhataja, daamid ja härrad! 16. septembril Brüsselis toimunud esimene Euroopa Liidu romide tippkohtumine oli selle valdkonna peamiste huvirühmade partnerluse jaoks määrava tähtsusega. Tippkohtumine, kus osales üle 500 kõrgetasemelise esindaja ELi institutsioonidest, liikmesriikidest ja vabaihendustest, peegeldas meie tugevnenud otsusekindlust suurendada romide sotsiaalse tõrjutuse kõrvaldamiseks mõeldud jõupingutusi.

Saadeti selge sõnum, et üldeesmärk peab olema romide täielik lõimimine Euroopa majanduslikku, sotsiaalsesse ja kultuuriellu ning tagada kõigile ELi elanikele, sealhulgas romidele võrdsed võimalused. Vaja on kodanikuühiskonna täielikku kaasamist sellesse partnerlusse. See tähendab, et romid peavad osalema neid puudutava poliitikaga seotud ettepanekute tegemises, selle poliitika elluviimises ja järelevalves. Seetõttu tunneb komisjon heameelt vabaihenduste panuse üle tippkohtumisse, näiteks ELi romide poliitika koalitsiooni (EU Roma Policy Coalition) deklaratsiooni. Tänu ELi ja liikmesriikide ühistele jõupingutustele ning vastastikusel usaldusel ja heal tahtel põhinevale koostööle on tänavu õnnestunud saavutada romide lõimimise osas enneolematu edu.

Komisjoni hinnangul olid tippkohtumise tähtsaimad tulemused järgmised: püstitati ülesanne edendada romi meeste, naiste ja laste individuaalseid õigusi; tunnistati fakti, et ELil ja liikmesriikidel lasub ühine vastutus toetada romide lõimimist enda vastutusalas; tunnistati fakti, et EL peab kaasa aitama liikmesriikide poliitika elluviimisele koostöölastamise ja tõukefondidest antava rahalise toetuse kaudu; jõuti üksmeelele, et tuleb toetada romidele suunatud ja kultuurilises mõttes delikaatseid meetmeid, mis soodustavad nende lõimimist ühiskonda, ilma et see tooks kaasa muude sama ebasoodsas olukorras olevate ühiskonnaliikmete tõrjumise.

Tippkohtumisel anti ka selge märguanne, et komisjon võtab oma vastutusalas kõik vajalikud meetmed romide olukorra parandamiseks ja tagab, et nad saaksid põhiõiguste hartaga garanteeritud põhiõigusi täiel määral kasutada. Ühenduse õiguse rikkumise korral sekkub komisjon kõhklematult ning see puudutab ka põhiõigusi.

Seoses tippkohtumiste järeldestega tegi president Barroso koos minuga ettepaneku luua romide kaasamise platvorm. See looks raamistiku kõrgetasemelistele kahepoolsetele kohtumistele, nii et näiteks ühtekuuluvust ja maapiirkondade arengut puudutavat poliitikat toetavaid finantsvahendeid võiks romide lõimimiseks paremini kasutada. Lisaks pakuks selline platvorm konkreetset katet komisjoni lubadusele muuta ühenduse vahendid ja poliitika tõhusamaks ning anda saadud tulemustest aru.

Seoses Euroopa Ülemkogu juunikuulise istungil tehtud järeldestega peaksid liikmesriigid nüüd hindama tehtud edusamme ja suurendama jõupingutusi romide täielikuks lõimimiseks. Komisjon muidugi toetab liikmesriike. Lisaks sellele ootab komisjon üldasjade nõukogu 8. detsembri kohtumist, kus arutatakse romide lõimimist puudutavate järeldestega seotud ettepanekuid.

ISTUNGI JUHATAJA: MAREK SIWIEC

asepresident

Livia Járóka, fraktsiooni PPE-DE nimel. – (HU) Austatud juhataja, volinik, minister, head kolleegid! Viimase aasta jooksul on tehtud olulisi edusamme, teadvustamaks Euroopa tasandil fakti, et kõigi Euroopa riikide huvides on liikmesriikides elava kümne miljoni puudustkannatava romi lõimimine ja nende õiguste täielik tagamine.

Mulle tundub, et see protsess on sellest hoolimata nüüdseks pidurdunud. Euroopa Parlamendi ja vabaihenduste andmeil läheb vaja professionaalset järelevalvet ja Euroopa Ühenduse kontrolli, sest ehkki liikmesriigid on Euroopa Liidule esitatud kavades osutanud kavatsusele nendes riikides elavaid romisid lõimida, ei toeta nende vastuvõetud eelarved ja senised tulemused neid väiteid.

ELi vahenditest rahastatud üksikprojektid ei ole just rabavaid tulemusi saavutanud. Mis puudutab Euroopa romide väljatõrjutust majandusest ja eluasemetest, juurdepääsu puudumist kvaliteetsele haridusele ja murettekitavaid tervisenäitajaid, siis ei ole olukord paranenud, vaid pigem halvenenud, nõrgestades jätkuvalt Euroopa sotsiaalset ühtekuuluvust.

Vaja läheb senistest projektipõhistest algatustest märksa ulatuslikumaid kõrgetasemelisi jõupingutusi ning need peavad olema suunatud nii romidele kui ka ülejäänud ühiskonnale, et arendada mainitud valdkondi edasi viisil, mis ei sõltu parteidest ja valimistsüklitest. Nende jõupingutuste õnnestumise põhieelduseks on see, et Prantsusmaa eesistumisajal ettevalmistatud Euroopa ühiste meetmete elluviimist jätkavad ka järgmised eesistujariigid.

On hädavajalik, et võetaks kiireid meetmeid romide ühiskondlikuks aktsepteerimiseks ja nende majandusliku suutlikkuse ärakasutamiseks Euroopa arengu huvides. Alates ühtekuuluvuspoliitika elluviimise algusest kuni 2004. aastal toimunud laienemiseni tehti mõned edusammud, ent veel kolmkümmend aastat on ootamiseks liiga pikk aeg. Praegune olukord ei nõua midagi vähemat kui kriisimeetmed. Ainuke võimalus romide getode likvideerimiseks on nende tuhandete elanike uuesti tööturule lõimimine, majanduse uute ja väljaarendamata

sektorite – näiteks taastuvad ja alternatiivsed energiaallikad või keskkonnakaitse – maksimaalne kasutamine ning kvaliteetse lõimitud haridussüsteemi loomine.

Samal ajal tuleb tugevdada romide endi identiteeti, nende asukohariigist tulenevat identiteeti ning nende sotsiaalset ja majanduslikku identiteeti. Viie miljoni euro suuruse maksumusega katseprojekti lisamine 2009. aasta eelarvesse tagab meile võimaluse sellel teemal arutleda, ent see protsess ei tohi sellega peatuda. Kahepoolsete kohtumiste asemel on meil vaja ELi strateegiat, mis aitab välja töötada uusi poliitika elemente, õiguslikke aluseid, võimalikke sanktsioone ja ka rahalisi mehhanisme.

Jan Marinus Wiersma, *fraktsiooni PSE nimel.* – (NL) Austatud juhataja! Viimasel ajal on Euroopa Parlament võtnud jõuliselt sõna Euroopa romide lõimimise pikaajalise strateegia väljatöötamise kaitseks. Viimase aasta jooksul on saanud selgeks, et selles valdkonnas on vaja aktiivsemalt tegutseda, peamiselt liikmesriikide, aga ka Euroopa Liidu poolt. Nõukogu käsitleb seda teemat varsti jälle. Juba see näitab, et meie valitsusjuhid peavad romide vastu suunatud diskrimineerimise ning nende sotsiaalse ja majandusliku tõrjutuse vastu võitlemist põhjendatult suure poliitilise tähtsusega teemaks, mis nõuab tõhusat poliitikat.

See teema on ka komisjoni tegevuskavas tähtsal kohal. Septembris korraldas komisjon esimese romide küsimust puudutava tippkohtumise, mis andis liikmesriikide esindajatele, komisjonile endale ja eeskätt romi kodanikuühiskonna esindajatele võimaluse teha ettepanekuid Euroopa romide poliitika kohta.

Osana Euroopa romide strateegiast peaks igal aastal toimuma kõrgetasemeline poliitiline kohtumine, mille eesmärk oleks käsitleda poliitilisi edusamme ja vahetada positiivseid kogemusi, tehes vajaduse korral ka kriitilisi märkusi. Ma loodan, et volinik saab täna meile vastavasisulise lubaduse anda.

Siiski on vaja teha enamat. Seetõttu on Euroopa Ülemkogu andnud komisjonile selge ja konkreetse ülesande: töötada välja laiaulatuslik, strateegiline ja pikaajaline poliitiline raamistik, et murda tõrjutuse nõiarõng, mis hoiab lõksus terveid Euroopa romide põlvkondi.

Poliitiliste ettepanekute elluviimisega viivitamiseks ei ole ühtegi põhjust. On selge, mida tuleb teha: peamised kitsaskohad on lugematute uuringute ja poliitiliste ettepanekute abil välja selgitatud. Euroopa Parlamendi resolutsioonid annavad poliitiliste algatustega seotud võimalustest selge ja konkreetse ülevaate.

Viktória Mohácsi, *fraktsiooni ALDE nimel.* – (HU) Austatud juhataja! 31. jaanuaril võtsime siinsamas suure hääleteenamusega vastu Euroopa Parlamendi resolutsiooni, milles nõuti sõnaselgelt Euroopa Komisjonilt ELi romide strateegia väljatöötamist. Nelja eelisvaldkonnana, kuhu tuleks suunata materiaalseid ja inimressursse, tõsteti esile haridus- ja eluasemeküsimused, tööhõive ja tervishoid.

Äsja kuulnud komisjoni avaldus ei kõlanud väga veenvalt ning ma pean ausalt öeldes märkima, et see meenutas mulle kõhedakstegevalt Ida-Euroopa sotsialistlike diktatuuririikide propagandasõnumeid. Nagu tol ajal, nii kuuleme ka praegu üksnes edusammudest ja arengust ning saame muid positiivseid sõnumeid, samal ajal kui tegelikkuses elavad romid endiselt laagrites ja getodes ning langevad iga päev alanduste, diskrimineerimise ja halvimal juhul rassistlike rünnakute ohvriks. Selle tagajärjel on ainuüksi Itaaliast pagunud ligi 30 000 romi, kes rändab mööda Euroopa Liidu territooriumi, otsides liikmesriiki, kus endale viimaks kodu leida.

Austatud juhataja! Ma hoian käes asepresident Barrot' 6. novembri kirja, milles ta kinnitab mulle ja neljale minu kolleegile, et me võime kindlad olla, et ta teeb volinik Špidlaga ELi romide strateegia osas tihedat koostööd, tagamaks, et see vastab romide vabaihenduste ootustele. Ometi ei mainita siin mingit strateegiat, vaid üksnes romide kaasamise platvormi. Kuidas seda seletada?

Euroopa Liidu romide tippkohtumise kohta olen ma kuulnud üksnes vabaihenduste kriitikat, et nad ootasid sellelt ajalooliselt tippkohtumiselt märksa enamat ja et neid ei kaasatud selle ettevalmistamisse. Ent ma lähen veelgi kaugemale: siia maani ei ole selge, mismoodi on Berlusconi valitsus Euroopa Komisjonile sõrmejälgede võtmise kohta aru andnud.

Daniel Cohn-Bendit, *fraktsiooni Verts/ALE nimel.* – (DE) Austatud juhataja, komisjon, nõukogu! See mõttevahetus on veidi silmakirjalik. Nimetagem asju õige nimega. Romidega seoses on meil probleem ning see seisneb asjaolus, et nad on enamikus ühiskondades erineval määral, ent tugevalt tõrjutud. Siin mainiti Itaaliat; Tšehhis ja Rumeenias on toimunud tõelised pogrommid ja rassistlikud rünnakud.

Sellises olukorras peaks Euroopa Liit tegema ühte asja, nimelt andma romidele Euroopa vähemuse staatuse. Teisisõnu, esimene samm tõrjutuse vastu võitlemiseks on vähemuse ametlik tunnustamine. Teiseks peaksime seejärel koos romidega välja töötama strateegia, mis peaks siiski koosnema kahest osast. Üks osa peaks puudutama paikseid romisid ning teine osa ringirändavaid romisid. Sest rändureid ei saa vägisi paigale

sundida ega paikseid elanikke rändama sundida. Probleem on keeruline. Frankfurdi linnavalitsuses töötasin ma romide küsimusega kuus aastat ja ma tean, kui keeruline see igapäevatöö on.

Ent põhiprobleem on järgmine ja seetõttu on õige ka see, mida öeldi organisatsioonide kohta: kui me ei tee struktuuride väljatöötamisel koostööd romide organisatsioonidega, ei saavuta me oma eesmärgi, sest me räägime nende probleemidest alati isalikult positsioonilt ega ürita nende probleeme koos nende endiga lahendada, võttes arvesse ka nende vastuväiteid. Näiteks räägime koolidest. Ometi leidub romide perekondi, kes ei taha oma lapsi kooli saata, ja perekondi, kes seda tahavad. Need on erinevad probleemid. Seetõttu olen ma nõus, et me peaksime lõpetama positiivsete aruannete väljastamise stiilis „Me oleme mures” ja „Meil on programmid” ja nii edasi juhul, kui me teame, et see ei toimi.

Lühidalt: esiteks tuleb probleemi selgemalt tunnistada ja teiseks on vaja romide organisatsioonide suuremat kaasamist protsessi.

Roberta Angelilli, *fraktsiooni UEN nimel*. – (IT) Austatud juhataja, head kolleegid! Ma nõustun täielikult komisjoni lähenemisviisiga romide küsimusele. Ma mõistan pragmaatilist, poliitilist ja ideoloogilist taagast vaba lähenemist, sellist lähenemist, millesse – nagu president Barroso 16. septembril Brüsselis peetud tippkohtumisel ütles – tuleb kaasata eranditult kõik juhid alates romi kogukonnast kuni ametiasutusteni eesotsas Euroopa Komisjoniga.

Romisid puudutav poliitika kuulub selgelt liikmesriikide pädevusse, kuid hea on see, et seda viimaks ühenduse tasandil kooskõlastatakse. Edukate meetodite kasutamist tuleks kooskõlastada ning rahaliste vahendite kasutamist korrapäraselt kontrollida. Kui palju ressursse on viimastel aastatel raisatud? Kui palju võimalusi on käest lastud? Tegelikku olukorda vaadates ja asjakohaseid erandeid arvesse võttes on eelarve kahjuks puudujäägis. Kasutatud on liiga palju rahalisi vahendeid, liiga palju on raisatud meetmetele ja projektidele, mis ei ole tulemusi toonud. Kui me tahame probleemi tõsiselt käsitleda, ei saa me teeselda, et seda ei ole juhtunud. Siinkohal saame tõepoolest öelda: „Kes on ilma patuta, see visaku esimesena kivi!” Komisjon on liikmesriikide tarbeks koostanud kasuliku dokumendi. Nüüd peab igaüks andma oma panuse, alustades igasuguse rassismi ja diskrimineerimise vastu suunatud järeleandmatust võitlusest ning tõsise lõimispoliitika edendamisest. See poliitika puudutab peamiselt kolme eelisvaldkonda: haridus, vaksineerimine ja tervishoid, samuti ametialane koolitus ja tööturule sisenemise programmid, mille tarbeks kasutatakse ka mikrokrediidi fonde.

Kuid me peaksime nõudma romidelt omapoolse vastutuse võtmist. Lubage mul tuua üks näide. Me peame täielikult loobuma sallivusest romidest vanemate suhtes, kes sunnivad oma lapsi kerjama, takistades neid seetõttu koolikohustust täitmast. Ekspluateerimist ja seadusevastast tegevust ei saa ühelgi kujul sallida. Nende probleemide lahendamiseks saab õige strateegia leida vaid solidaarsuse, lõimimise ja õigusnormidest kinnipidamise ühitamisel.

Giusto Catania, *fraktsiooni GUE/NGL nimel*. – (IT) Austatud juhataja, head kolleegid! Pärast seda, kui Euroopa Parlament oma resolutsiooni vastu võttis, külastasime me romide laagreid ja võisime oma silmaga näha, kuidas nad külalisi tervitavad ja kuidas nad elavad. Me külastasime Roomas asuvaid laagreid ja veendusime selles, et tegelikkuses vajavad romid tõepoolest eraldi kaitset, isegi kui ainsaks põhjuseks on see, et pärast ELi laienemist on nad muutunud üheks suuremaks vähemuseks Euroopa Liidus. Meil tuleb tagada, et seda vähemust tunnustataks igas mõttes Euroopa rahvusvähemusena.

Viimastel aastatel tehtud jõupingutused on olnud kaoatilised ning Euroopa Liit ei ole neid kooskõlastanud. Nii palju raha on raisatud, ilma et see oleks suutnud tuua kaasa romide olukorra olemusliku ja püsiva paranemise, eriti sellistes valdkondades nagu haridus, eluasemed ja tööhõive. Me näeme iga päev rassilist diskrimineerimist, nii kohalikul tasandil kui ka programmides, mis ei ole lõimimisele suunatud. Samuti näeme pidevalt politseipoolset diskrimineerimist või isegi rassiliste stereotüüpide juurutamist valitsuste poolt, kes kaaluvad romide registreerimist sõrmejälgede võtmise abil või muude registreerimisviiside kaudu. Euroopas toimub romide kogukonna vastu tõeline kriminaliseerimise kampaania. Iga päev kuuleme nii parem- kui ka vasakpoolsete poliitikute avaldusi, mis selles suunas kalduvad.

Ma loodan, et kolleeg Angelilli suudab veenda enda partei juhti, kes on ühtlasi Itaalia parlamendi alamkoja esimees, et romisid on võimalik lõimida, vaatamata sellele, et too on avalikkuse ees vastupidist väitnud.

Frank Vanhecke (NI). – (NL) Austatud juhataja! Palun vabandust eelmiselt kõnelejalt, kuid väide, et romidega koos elamisega seotud peamised probleemid võib taandada lihtsalt diskrimineerimisele või eelarvamustele, võib olla küll poliitiliselt korrektne, ent ei pea tegelikkuses sugugi paika.

Just romid ise peavad kinni paljudest tavadest, mida on raske, kui mitte võimatu sobitada enamikus Euroopa riikides kehtivate peamiste reeglitega. Tohtu tööpuudus täiskasvanute seas ning romi laste hulgas koolikohustuse täitmata jätmise kohutav ulatus ei ole eeskätt mingisugusest diskrimineerimisest tingitud.

Eelmisel nädalal otsustas Itaalia kassatsioonikohus, et mustlaste kerjamine on romide kultuuri lahutamatu osa ning seda ei saa seetõttu keelata. Mind huvitab, kuhu me niimoodi jõuame. Mina isiklikult pooldaksin väga lugupidavat ja inimlikku, ent samal ajal ühemõttelist lähenemisviisi.

Kõik, kes tahavad meie ühiskonnas elada, peaksid selle seadustest ja reeglitest kinni pidama. Kerjamine, lastele põhilise arstiabi mitteväimaldamine või veel hullem, koolikohustuse pidev täitmata jätmine on meie ühiskonnas täiesti väär.

Magda Kósáné Kovács (PSE). – (HU) Austatud juhataja! Täname arutelu on osa protsessist, mille käigus tuleb veel teha olulisi otsuseid. Seetõttu rõhutan veel kord, et Euroopa suurima vähemuse elamistingimusi võib julgesti võrrelda arengumaailmas valitsevaga. Olukorda võib muidugi pisendada väitega, et see on nende endi süü, samas kui arengumaailmaga võib võrrelda just nende inimeste hariduse, eluasemete, tervishoiu ja tööhõivega seotud olukorda. Ilma kohese, koondatud ja suunatud välise abita ei ole neil 10–12 miljonil inimesel mingit võimalust vaesusest ja tõrjutusest välja rabeleda. Sellise ulatusega sotsiaalne tõrjutus takistab romidel saavutamast elementaarset inimväärikust ja võrdseid võimalusi.

Euroopa on juba mitukümmend aastat tagasi väljunud ajastust, mil võisime distantsilt mõtiskleda asjaolu üle, et niivõrd suure majandusliku potentsiaali juures võib Euroopa territooriumil viibida nii suurel hulgal inimesi, kes elavad põlvest põlve sotsiaalselt tõrjutuna. Majandusarengu üheski etapis ei tekkinud sotsiaalse redeli alumises otsas asuvatele inimestele tegelikku sotsiaalse mobiilsuse võimalust.

Me jagame ühist vastutust, eelkõige seetõttu, et romide olukord ei ole uutes liikmesriikides pärast laienemist paranenud ning seda pole ka juhtunud kandidaatriikides, mis ootavad laienemist. Samal ajal on romidevastased meeleolud muutumas üha varjamatumaks äärmuslikke vaateid koondavaks loosungiks; loosungiks, mille levitamine tuleb peatada. Asjaolu, et see teema on päevakorras, osutab sellele, et meil on palju teha. Volinik Špidla loetles paljusid eesisevaid ülesandeid, mida minu kolleegid täiendasid. Ühendame oma eesmärgid ning veebruaris arutab Euroopa Parlament antud teemat uuesti.

Jiří Maštálka (GUE/NGL). – (CS) Head kolleegid! Tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni variraportöörina tahaksin väljendada tohutut imetlust, mida ma tunnen nii komisjoni kui ka raportööri töö suhtes, kuna nad otsisid usinalt lahendust Euroopa Liidu ühe vähemusega seotud probleemile. Arutelu näitas – ma kardan, et volinik Špidla kõne oli kas halvasti tõlgitud või mõistis kolleeg Mohácsi või kolleeg Cohn-Bendit seda valesti. Ma olen pärit Tšehhist, riigist, mida selles küsimuses on sageli ja minu arvates üsna ebaõiglaselt kritiseeritud ja millel on antud probleemiga palju kogemusi. Sellest lähtuvalt soovin tuua välja neli punkti. Ma nõustun komisjoni seisukohaga, et probleemi saab lahendada üksnes piirkondlike, riiklike ja üleeuroopaliste struktuuride võimalikult ulatusliku ühendamise teel. Teiseks nõustun ma seisukohaga, et meie praegustest vahenditest piisab lõimumispoliitika elluviimiseks. Kolmandaks tahaksin väljendada kindlat nõusolekut komisjoni ja mõnede mu kolleegide seisukohaga, et eduka lahenduse võti sõltub ka romi vähemuse esindajate endi koostööst.

Adrian Severin (PSE). - Härra juhataja! Romid moodustavad üleeuroopalise etnokultuurilise kogukonna, mida puudutavad olulised sotsiaalsed ja majanduslikud probleemid. Nende probleemide lahendamiseks peaks tegelema peamiselt Euroopa Liit asjakohase ühise poliitika kaudu, mis eeldab selgete õiguslike aluste olemasolu.

Kui romid otsustavad kindla rahvusriigi kodakondsusest loobuda, ei saa me väljamõeldist romi kodakondsusest reaalsuseks muuta. Romid on Euroopa kodanikud, kellel puudub kindel asukohariik. Tavaliselt rahvusriigi tasandil rahvusvähemuste suhtes kohaldatavad mudelid siin seetõttu ei tööta. Romide sotsiaalne ja kultuuriline lõimimine on riikidevaheline küsimus ning seetõttu kuulub see eelkõige Euroopa Liidu vastutusalasse.

Muidugi on ka liikmesriikidel romide suhtes kohustused, mis puudutavad diskrimineerimise vältimist, sotsiaalset kaasamist ja kohalikul tasandil võetavaid eeliskohtlemise meetmeid. Ent selliste ülesannete täitmist tuleb lugeda toetavateks meetmeteks. Kui komisjon rõhutab, et põhivastutus lasub liikmesriikidel, siis keeldub ta tegelikult endale kuuluvaid ülesandeid täitmast ning naaseb ebatõhusaks osutunud mudeli juurde.

Me peame rajama, me peame välja töötama romidele mõeldud Euroopa avaliku ruumi, mehhanismi, mis võimaldaks romidel poliitika väljatöötamisel ja elluviimisel tõhusalt osa võtta. Ilma selleta ei saa me seda probleemi tegelikult lahendada. Meil ei ole muidu tõelist strateegiat.

Katalin Lévai (PSE). - (HU) Hoolimata asjaolust, et Euroopa institutsioonid on näidanud üles pühendumust Euroopa väärtustele ja põhiõigustele ning diskrimineerimise vastu võitlemisele, on tegelik pilt Euroopa romide lõimimisest heidutav. Enamik Euroopa romisid elab viletsates sotsiaalsetes oludes ning neid ahistavad probleemid on aastaid olnud samad. Peamised neist probleemidest on sotsiaalne tõrjutus, tööpuudus, hariduslik segregatsioon ja romi naiste mitmes mõttes ebasoodsam olukord.

Ajal, mil Euroopas valitseb majanduskriis, on kerge otsida patuoinast kõige haavatavamate sotsiaalsete rühmade seast. Seetõttu tõuseb romide vastu suunatud vägivaldsete rünnakute arv, mille ohvriteks on süütud inimesed, kusjuures enam kui ühel korral on rünnakud põhjustanud inimeste surma.

Sellises olukorras ei ole lahendus etniliselt diskrimineerival viisil sõrmejälgede kogumine ega selliste õiguskaitseorganite või eraisikute rühmituste moodustamine, mille tegevuse eesmärk on korralike inimeste minemapeletamiseks hirmu tekitada. Tegelik lahendus on Euroopa romide strateegia, mis käsitleb viit valdkonda: haridus, tööhõive, eluase, tervishoid ning romide aktiivne osalemine ühiskonnas. Ilma sellise Euroopa romide poliitikata ei saa olemas olla ka ühtegi riiklikku romide poliitikat.

Zita Plešinská (PPE-DE). - (SK) Romisid käsitleva strateegia vastuvõtmine on Euroopa Liidu kohus, ehkki ka liikmesriigid peaksid selles valdkonnas aktiivsemad olema. Ma ise elan Slovakkia piirkonnas, kus romid moodustavad umbes 10% elanikkonnast. Seetõttu olen nende sotsiaalselt ebasoodsa ja spetsiifilise olukorraga hästi tuttav. Peamine vastutus lasub kohalike omavalitsuste esindajate õlgadel. Sageli jäetakse nad üksi tegelema väga keerukate küsimustega, mis tulenevalt romi elanikkonna madalast haridustasemest on peamiselt seotud tööpuudusega.

Kui me soovime leida tasakaalustatud lahendusi, peame astuma dialoogi eelkõige romi vähemuse esindajatega, kes on selle kogukonna probleemidega isiklikult tuttavad. Üksnes siis saame jõuda toimivate lahendusteni. Euroopa Sotsiaalfond on tähtsaim vahend inimeste lõimimiseks tööturule. Kutsun liikmesriike üles tagama, et ülemäärased halduslikud takistused ei mõjuks pärssivalt vabaihenduste ja kohalike omavalitsuste katsetele saada Euroopa Sotsiaalfondist vahendeid, et rahastada projekte, mis aitavad romide probleemi tõhusalt lahendada.

Marusya Ivanova Lyubcheva (PSE). - (BG) Põhimõtteliselt toetan ma komisjoni seisukohta. Vaatamata sellele, et romi kogukonda puudutavat probleemi on sageli arutatud, ei ole me ikka veel leidnud sobivaimaid lahendusi, mis võiksid kaasa tuua nende püsiva lõimimise ühiskonda. Minu arvates kehtib see kõikide liikmesriikide kohta. Peamiseks põhjuseks on endiselt probleemi etnotsentriline olemus. Tundub, nagu oleks me käsitlenud romide sotsiaalseid probleeme etnosekeskselt, just nagu need probleemid puudutaks üksnes eraldiseisvat etnilist rühma. Me peame lähenemisviisi muutma. Jah, valdav osa romidest on vaesed ning neil ei ole juurdepääsu eluasemele ja piisavale haridusele, ent sellised probleemid ei puuduta ainult neid. Selliste sotsiaalsete probleemide ühendamine üheks eraldiseisvaks etniliseks probleemiks toob kaasa avaliku diskrimineerimise. Seetõttu on romide lõimimine muutunud keerukamaks ja pingelisemaks ning nende probleemide lahendamine on muutunud raskemaks. Seega pean ma oluliseks rakendada individuaalsete õiguste kaitse poliitikat ja kasutada põhivahendina subsideerimist.

Bulgaarias esineb suur hulk probleeme, mida me seostame romidega. Selle tagajärjel oleme astunud samme raamprogrammi ettevalmistamiseks, et kõrvaldada romide etnilist diskrimineerimist põhjustavad sotsiaalsed eeldused. Me pakume teistele liikmesriikidele, kelle jaoks on tegu ulatusliku probleemiga, võimalust vahetada arvamusi seoses selle raamprogrammi põhielementidega.

Elly de Groen-Kouwenhoven (Verts/ALE). - (NL) Minu arvates on olemas sarnasus romide probleemi ja Ameerika Ühendriikide rassiprobleemi vahel. Kui ameeriklased on vähemalt osaliselt suutnud selle probleemi lahendada, tehes Obama võiduga olulise edusammu, siis Euroopas kestab edasi praegune skandaalne olukord – paremat sõna ma ei leia.

Miks me kõik selle resolutsiooni jaanuaris toimunud täiskogu istungil vastu võtsime? Selleks oli hea põhjus. Resolutsioonis kinnitati muu hulgas, et me pooldame romide üksuse loomist komisjoni juurde, romisid käsitlevat Euroopa strateegiat, üldist lähenemisviisi, mille hulka kuulub koostöö liikmesriikide ja komisjoni vahel, ning Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni välja töötatud romidelt romidele käsitust. Tegusid pole järgnenud, kui välja arvata üks tippkohtumine, kus tehti veelgi rohkem sõnu, ilma et sellega oleks kaasnenud koostöö romide endiga.

Ma võin öelda, et romi kogukond, kellega mul oli meeldiv kümne aasta pikkune tihe koostöö, oli tulemuse üle erakordselt pettunud. Palun vabandust volinik Špidlalt, et ma ei suuda teie platvormist vaimustuda, kuna

see on vaid järjekordne, ehkki kõrgetasemeline arutelufoorum kahepoolsete kohtumiste raames. Rääkida oleme küllalt saanud. Kui me üldse midagi vajame, siis on need teod.

Hiljuti lugesin artiklit, mis algas sõnadega: „Tulemas on veresaun.” Mitmes Euroopa riigis tegutsevad mundris omakaitsepatrullid, kes tegelevad romide provotseerimisega. Kas me peaksime ootama, kuni Itaalia olukord, kus terveid laagreid maha põletatakse, levib ka mujale?

Hannes Swoboda (PSE). - (DE) Härra juhataja! Palun kolleegidelt ja juhatajalt vabandust, et ma nii hilja saabusin, eriti kuna ma ise olen alati meie fraktsiooni liikmeid täpsusele keelitanud. Seetõttu on mul topletpiinlik.

Tahaksin teha ainult ühe märkuse. Olen kuulnud nii härra Jouyet' kui ka voliniku arvamust. Eesmärkide osas jagame täielikult üksteise arvamust, ent Euroopa Liit ei käi liikmesriikidele – ja ka kandidaatriikidele või potentsiaalsetele kandidaatriikidele – piisavalt jõuliselt peale.

Juba on mainitud neid sündmusi, mis toimusid hiljuti näiteks Belgradis ja teistes riikides, aga ka Euroopa Liidus. See, et me räägime täna endiselt romide laagritest, on häbiväärne. Seetõttu tahaksin nii nõukogu kui ka komisjoni esindajalt tungivalt paluda, et nad hoiataksid ja kutsuksid liikmesriike jõulisemalt üles oma ülesandeid lõpuks ometi täiel määral täitma. Olukord ei ole nii roosiline, nagu siin vahel kirjeldatakse.

Olen härra Cohn-Bendit'le tänulik, et ta mul kõneleda laskis.

Juhataja. – Istungit juhatan mina, mitte härra Cohn-Bendit. Jõudsime just üheminutiliste sõnavõtude juurde. Seetõttu saitegi te sõna, nii et mingeid privileege teile ei antud.

Jean-Pierre Jouyet, nõukogu eesistuja. - (FR) Austatud juhataja! Tahaksin märkida, et nõukogu jaoks oli see arutelu äärmiselt oluline. Tooksin välja selle, et nagu paljud teie seast rõhutasid, on romide kui rahvusrühma olukord ebasoodne ning nad on väga haavatavad seoses sellega, mis puudutab vaesust, diskrimineerimist ja rassistlikke rünnakuid. See öeldi siinkohal välja ning kahjuks on see tõsi, nagu paljud teie seast rõhutasid.

Nagu härra Severin, härra Cohn-Bendit ja proua Mohácsi täiesti õigesti märkisid, on samuti selge, et me ei peaks hellitama võltsoptimismi ning strateegia elluviimine saab olema väga raske. Nagu te rõhutasite, peame oma igapäevases töös eristama paigseid ja rändavaid inimesi. Nende vahel on erinevus: nende inimeste kombed ja elutingimused ei ole ühesugused. Igapäevane praktika näitab, et kuigi me tõesti tahame aidata, on see tegelikkuses väga keeruline. Me ei tohi naiivse optimismi võrku langeda. Me peame otsustavalt ja järjekindlalt tegutsema ning ma tahaksin härra Severinile kinnitada, et selles valdkonnas Rumeenia algatusel nõukogu töö käivitamine on samuti hea märk. See, et nõukogu asus selle küsimusega tegelema teie rahvuskaaslaste nõudel, on äärmiselt oluline.

Minu arvates peame teadvustama, et meie ees seisab pikaajaline töö. Me peame seda selgelt tunnistama, nagu teie olete teinud. Ma arvan, et ainuke võimalik tegutsemisviis on, nagu öeldud, struktuuride ja ühenduste loomine. Seda me üritamegi teha, ent see on tõepoolest väga keeruline.

Teiseks, nagu te rõhutasite, on Euroopa lähenemisviisi väljatöötamine määrava tähtsusega, esmajoones seetõttu, et tegu on piiriülese, mitte puhtalt riigisisese probleemiga. Ent samuti on ilmne – ma ütlen seda komisjonile ja tehtud märkustest lähtuvalt –, et me peame olema avameelsed ja tunnistama fakti, et ka liikmesriikidel on selles küsimuses konkreetsed kohustused. Euroopa tasandil saame teha seadusandlikke algatusi üksnes siis, kui need kuuluvad praegu kehtivate lepingute kohaselt ühendusele antud pädevusse. Me peame – ma ütlen seda nii proua Angelillile kui ka proua Járókale – astuma reaalseid samme ka liikmesriigi tasandil.

Kokkuvõtteks arvan seega, et sel aastal on probleemi üha rohkem tunnistatud, isegi kui see protsess, nagu te möönate, on olnud aeglane. Ma ei ole kindel, kas me peaksime selles osas, mis vähemusi puudutab, varemõeldut täiendama ja milliselt aluselt me seda teha saaksime. Lisaks peab nõukogu oma tööd jätkama ning eelkõige tuleb tugevdada liikmesriikide tegevust ning riiklikul ja kohalikul tasandil juba võetud meetmeid, sest praegune olukord on ebainimlik ja vastuvõetamatu. Ent me peame ka tunnistama, et praktikas on tegu väga mitmetahulise probleemiga. Täna teid väga teie kommentaaride eest.

Vladimír Špidla, komisjoni liige. - (CS) Daamid ja härrad! Komisjon peab romide olukorda eetilises ja poliitilises mõttes pakiliseks küsimuseks ning on loomulikult valmis tegema kõik, mis meie võimuses, et aidata kaasa sidusa lähenemisviisi väljatöötamisele ning tugevdada sünergiaid nii Euroopa tasandil kui ka liikmesriikide poliitika tasandil, et liikmesriigid saaksid keskenduda pigem romide kaasamisele suunatud poliitika väljatöötamisele kui sellisele poliitikale, mis sageli põhjustab nende tõrjumise jätkumist. Komisjon mõjutab

liikmesriike lahendama seda küsimust kultuurilises mõttes delikaatsel viisil, võttes arvesse romide erivajadusi, ent püüdes samal ajal anda neile juurdepääsu ühiskonna peavoolule, haridusele, tööturule ja eluasemetele. Kuid komisjon ei tohi teeselda, et ta on suuteline liikmesriike selles valdkonnas esindama, kuna see poleks mitte lihtsalt ebatõhus, vaid ka ebaõiglane.

Daamid ja härrad! On selge, et me peame oma jõupingutusi neljakordistama. Ent vaatamata asjaolule, et me oleme eesmärgi saavutamiseks ikka veel kaugel, on selge, et jää on hakanud liikuma, kuna juba esimene Euroopa Liidu romide tippkohtumine ise märgib muutust. Ka asjaolu, et Euroopa Liit käsitleb romide küsimust ning sellest räägitakse nüüd korrapäraselt kõrgeimal tasemel, näitab muutust. Kui me suudame romide platvormi tõhusalt tööle panna, oleme rajanud asjakohase aluse, mis võimaldab meil suundumusi jälgida, ettepanekuid teha ning poliitikat senisest märksa paremini kooskõlastada. Daamid ja härrad! Lubage mul naasta kõne alguses öeldud mõtte juurde. Komisjon peab romide olukorda nii eetilises kui ka poliitilises mõttes pakiliseks küsimuseks ning teeb kõik, mis jääb tema võimete ja pädevuse piiridesse.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Me peame tunnistama, et alates sellest, kui komisjon esitas 2005. aastal oma esimese selleteemalise üleskutse, ei ole romide lõimimiseks piisavalt tehtud.

Esimene samm selles suunas oleks töötada välja romide hariduse edendamise poliitika. Seda poliitikat peaks lisaks riigile ellu viima ka vabaihendused, kes ei peaks enam seadma oma põhieesmärgiks diskrimineerimisjuhtude kindlakstegemise, vaid etniliste rühmade harimise. See lahendus ei põhine üksnes ametivõimude kohustuste täitmisel, vaid ka romide kogukondadel.

Mõned romide tööpuuduse põhjused on seotud kirjaoskamatusega ning hariduse ja ametialase kutseoskuse puudumisega, rääkimata teabele juurdepääsu puudumisest.

Seda etnilist rühma puudutavat haridusreformi saab läbi viia kolmel viisil: kirjaoskamatuse vähendamine, õpingute lõpetamise tagamine ning ametialane spetsialiseerumine ja ümberõpe. Selline reform peab austama romide erilist kultuuri ja traditsioone, sidudes haridussüsteemi samas Euroopa kultuuri ja tsivilisatsiooni väärtustega.

Kutsun komisjoni üles töötama välja ühtse kava romide üleeuroopaliseks lõimimiseks, mis põhineks olemasolevate valitsusvaheliste ja vabaihenduste projektide koostööl. See hõlmab ka projekte, milles osalevad haridusasutuste esindajad. Sihiks peaks olema kvaliteetsele haridusele juurdepääsu suurem tähtsustamine, et see muutuks ühenduse poliitika põhieesmärgiks.

15. Iisraeli Riigi osalemine ühenduse programmides – Iisraeli Riigi osalemine ühenduse programmides (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on ühisarutelu järgmistel teemadel:

- väliskomisjoni nimel Véronique De Keyseri koostatud raport ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus Euroopa – Vahemere piirkonna lepingu (millega luuakse assotsiatsioon ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Iisraeli Riigi vahel) protokoll (milles käsitletakse Euroopa Ühenduse ja Iisraeli Riigi vahelist raamlepingut Iisraeli Riigi ühenduse programmides osalemise üldpõhimõtete kohta) sõlmimise kohta (05471/2008 – C6-0180/2008 – 2007/0241(AVC)) (A6-0436/2008) ja

- nõukogu ja komisjoni avaldused Iisraeli Riigi osalemise kohta ühenduse programmides.

Véronique De Keyser, raportöör. – (FR) Austatud juhataja! Palusime täiskogu istungil hääletust edasi lükata ning mul on selle üle hea meel, ent tunnen raportöörina vajadust enda seisukohta selgitada.

Nagu kolleeg Salafranca varem osutas, on õige, et 6. novembril võttis Euroopa Parlamendi väliskomisjon vastu kaks ettepanekut Iisraeli osalemise kohta ühenduse programmides. Üks neist puudutas nõusolekut ja teine resolutsiooni. Mõlemad ettepanekud võeti suure hääleteenamusega vastu – tegelikult sai resolutsiooni puudutav ettepanek ühehäälse nõusoleku.

Mida need tekstid sisaldavad ning mis sõnumi soovib väliskomisjon Iisraelile saata? Nõusolekumenetluse tulemus oli positiivne. Väliskomisjon nõustus Iisraeli osalemisega ühenduse programmis, arvestades, et Iisrael juba osaleb seitsmendas teadusuuringute raamprogrammis; et Iisraeli avaldus puudutas üksnes

uuendustegevuse ja tehnoloogia programmis osalemist; et kõigil naabruspoliitika partnerriikidel on õigus osalemiseks soovi avaldada ja et seega ei ole tegu spetsiaalse teenega Iisraelile ega riigi poliitilise staatuse ümberhindamisega.

Assotsiatsioonilepingud põhinevad inimõigustest kinnipidamisel. Seetõttu tahtsid väliskomisjoni liikmed lisada nõusolekule poliitilise raamistiku väga otsustava resolutsiooni kujul, mis kutsuks üles tunnustama Euroopa Liidu ja Palestiina Vabastusorganisatsiooni ajutist assotsiatsioonilepingut, tugevdama kontrolli ja kehtestama sanktsioonid nende Iisraeli toodete suhtes, mida imporditakse sooduskorra alusel okupeeritud aladelt, ning kasutama teadusliku koostöö tulemusi tsiviileesmärkidel. Komisjon peaks koostama iga-aastase raporti, mis võimaldaks Euroopa Parlamendil kontrollida nendest tingimustest kinnipidamist. Lühidalt öeldes oli resolutsioon positiivne, kuid range ning see kiideti heaks pikaajalistel läbirääkimistel, milles osalesid erinevad fraktsioonid, kes näitasid kompromissi saavutamisel üles erakordset pühendumust. Tahaksin neid selle eest tänada.

Nii et miks me siis praegu kõhkleme, väljendades kartust ja seeläbi hääletust edasi lükates? Peamine põhjus, austatud juhataja, on see, et humanitaarolukord Gazas on muutunud vastuvõetamatuks. Kui Euroopa Parlamendi delegatsioon, kuhu ka ma ise kuulusin, suve alguses Gazat külastas, tekitasid inimeste elutingimused juba siis muret. Järgmine delegatsioon külastas okupeeritud territooriume novembris ning tuli tagasi täpselt samasuguse aruandega. Mingit edasiliikumist ei toimu, olukord on katastroofiline ning blokaad ei ole Hamasi nõrgestanud, vaid veelgi radikaalsemaks muutnud.

Kolm päeva tagasi osutas Louis Michel, et Gaza piiriületuspunktide jätkuv sulgemine tähendab Palestiina tsiviilelanike ühist karistamist, mis on vastuolus rahvusvahelise humanitaarõigusega. Seda ütles meie enda volinik. Abipalveid on esitanud Gaza põgenikega töötav ÜRO abiorganisatsioon (UNRWA) nagu ka Oxfam, Amnesty International, Médecins sans frontières ja teised vabaihendused, kes ei saa praegu isegi Ezezi piiriületuspunkti kasutada.

Täna sain ma teada, et meie mehhanism PEGASE on Gazas töötamise täielikult lõpetanud ning ei suuda enam energiavarustust tagada, et Palestiina omavalitsuse ametnike palku ja pensione ei maksta enam välja ning kinni on peetud ka kõige vaesematele elanikele mõeldud maksed. Ka UNRWA on pidanud peatama programmi, mis on mõeldud Gaza kõige vaesemate elanike abistamiseks. See on vastuvõetamatu, austatud juhataja, seda ei saa sallida ja seetõttu toetasin ma vastu tahtmist selle hääletuse edasilükkamist.

Praegu arutatakse nõukogu tasandil kiirustades ja täiesti läbipaistmatul viisil suhete süvendamist Iisraeliga. Just asjaolu, et neid suhteid võidakse süvendada, torkab praegu piirkonna poliitilise olukorra taustal silma ja paneb kodanikke meile sadu e-kirju saatma. Seega peab nõukogu suurendama läbipaistvust praegu toimuvate arutelude osas ning andma Euroopa kodanikele vastuseid.

Euroopa Parlamendi jaoks on olukord praegu üsna selge: me soovime palestiinlastele inimlikke elutingimusi ja Gaza blokaadi lõpetamist. Blokaad ei suuda Hamasi nõrgestada, ent põhjustab lubamatuid kannatusi süütutele inimestele, kellest pool hääletas muide 2006. aasta valimistel Fatah' poolt. See hääletustulemus kehtib muide siiani. Me sirutame Iisraeli suunas sõbrakäe, ent me ei loobu põhiväärtustest, millele Euroopa Liit on ehitatud. Pall on nüüd Iisraeli väljakupööl.

Ma kasutan praegust võimalust – palun vabandust, austatud juhataja, te võite selle aja minu järgmisest kahest minutist maha arvata –, ma kasutan praegust võimalust, et mõista hukka poliitiline surve, laimukampaaniad ja antisemitismi süüdistused Euroopa Parlamendi liikmete vastu, kes astuvad üksnes välja rahu ja õigluse kaitseks. Ühtlasi tahaksin avaldada tunnustust kõigile meie juutidest sõpradele nii Iisraelis kui ka mujal, neile tänapäevastele õiglastele inimestele, kes erakordselt raskes olukorras samuti rahu soovivad ja kutsuvad üles rahvusvahelisest õigusest kinni pidama. Me peaksime selle saavutamiseks koostööd tegema. Me peame Gaza piiramisrõnga murdma ning sõjaline lahendus, mida ma olen kuulnud soovitatavat, oleks puhas hullumeelsus.

Jean-Pierre Jouyet, nõukogu eesistuja. – (FR) Austatud juhataja, volinik Verheugen, raportöör De Keyser, austatud Euroopa Parlamendi liikmed! Tahaksin alustuseks raportöör De Keyserit suurepärase raporti eest tänada. Nagu temagi, märkasin ma, et ennist otsustas Euroopa Parlamendi enamus raportööri kirjeldatud põhjustel hääletuse edasi lükata.

Nõukogu seisukoht on, et Iisraeli osalemist ühenduse programmis tuleb vaadelda ühenduse ja Iisraeli kahepoolsete suhete arendamise vaatepunktist. Seda silmas pidades saatis nõukogu 16. juunil toimunud ELi ja Iisraeli assotsiatsiooninõukogu 8. kohtumisel vastavasisulise märguande. Suhete selline arendamine haakub Euroopa naabruspoliitika tugevdamisega.

Nõukogu on veendunud, et suhete selline arendamine on kasulik mõlemale poolele ega ole üksnes selle riigi huvides, keda me Euroopa perekonnale lähemale toome. See teenib ka Euroopa huvisid, kuna see võimaldab meil rajada tihedamaid sidemeid ja luua suuremat usaldust uute Iisraeli elanikerühmadega, olgu need üliõpilased, teadlased, äriettevõtted või insenerid.

Seega annaks see Euroopale positsiooni, mis võimaldaks konkreetselt näidata mitmepoolse koostöö eeliseid rahu ja jõukuse kujul. Tahaksin raportöör De Keyserile öelda, et sellistel õppetundidel on oma hind sellises piirkonnas nagu Lähis-Ida. Seega saaks Euroopa tõde tulevikus jõulisemalt ja usaldusväärsemalt väljendada, suurendades enda suhtes usaldust.

Seda silmas pidades kuulasin ma tähelepanelikult, milliseid ootusi raportöör De Keyseri sõnul väliskomisjonis väljendati. Ma viitan muidugi tema mainitud sõnumile, mis puudutab asunduste ehitamise täielikkust ja kohest külmutamist, vajadust koostöös Palestiina omaavalitsusega rahuprotsessi edendada, eemaldada Gaza ja Jordani Läänekalda elanikke puudutavad piirangud ning vältimatut vajadust parandada blokaadist mõjutatud Gaza elanike olukorda, milles Euroopa Parlamendi delegatsioon hiljuti veendus.

Daamid ja härrad! Kinnitan teile, et nõukogu, ja ma olen kindel, et ka komisjon jagab neid ootusi. Seejuures sisaldab 16. juuni 2008. aasta deklaratsioon mõnda väga selgesõnalist avaldust nii suhete arendamist puudutava poliitilise konteksti kui ka sõnumite kohta, mida Euroopa soovib Iisraelile nendes küsimustes saata.

Nagu te teate, on tõsi, et Iisrael on olnud nendest sõnumitest teadlik juba aastaid. Ma jagan nende arvamust, kes peavad kahetsusväärseks, et neid sõnumeid ei ole asjakohaselt kuulda võetud. Ent nõukogu poolt juunis võetud riski eesmärk oli kasutada kahepoolsete suhete parandamist ära selleks, et saata neid sõnumeid jõulisemalt, kõrgemal tasandil ja suurema hulga kontaktide kaudu. See on nõukogu tegevuse eesmärk.

Samuti märkisite te, et Euroopa esitatud kutse teatud ühenduse programmidega liitumiseks ei laiene üksnes Iisraelile, vaid kõigile naabruspoliitika riikidele, sealhulgas antud piirkonnas.

Austatud juhataja, volinik Verheugen, daamid ja härrad! Euroopa Parlament võib täna aidata kaasa Euroopa algatatud piirkondliku koostöö protsessile piirkonnas, mis on Euroopa enda julgeoleku ja heaolu seisukohast kriitilise tähtsusega.

Arvestades asja toimunud hääletust, loodan ma, et kui õige aeg kätte jõuab, järgite te enda raportööri soovitusi ja toetate plaanitavas, sama teemat puudutavas resolutsioonis toodud seisukohti, mis esitati assotsiatsiooninõukogus ja mis, nagu leiab eesistujariik, peegeldavad liikmesriikide valitsuste koostöös pika aja jooksul välja kujunenud mõistlikku tasakaalu ning aitavad kaasa piirkonna rahule ja stabiilsusele.

Günter Verheugen, komisjoni asepresident. – (DE) Austatud juhataja, nõukogu eesistuja, daamid ja härrad! 2006. aasta detsembris tegi komisjon ettepaneku kaasata Euroopa naabruspoliitika partnerriigid täielikult teatud poliitikasuundade elluviimisesse ja mitmesse ühenduse programmi. Meie ettepanek käsitles eeskätt selliseid valdkondi nagu teadus- ja arendustegevus, uuendustegevus, tarbijakaitse ja infoühiskond, kui nimetada vaid mõnda.

Nõukogu on sellest ettepanekust lähtudes mitmeid algatusi teinud. 2007. aasta märtsis toetas nõukogu komisjoni ettepanekut, mille kohaselt peaks kõikidel partnerriikidel olema võimalik osaleda teatud ühenduse programmides.

Iisrael on meie naabruspoliitika esimene partnerriik, kes kinnitas tänavu ametlikult protokolli, milles käsitletakse raamlepingut Euroopa Ühendusega Iisraeli ühenduse programmides osalemise üldpõhimõtete kohta.

Komisjon peab seda tulemust positiivseks, kuna see peegeldab meie pikaajalist ja lähedast koostööd meie partneri Iisraeliga. Alates 1995. aastast on Iisraelil teadus- ja arendustegevuse raamprogrammis assotsieerunud liikme staatus. Aastate jooksul on sellest tihedast koostööst saanud alguse mitu ühisprojekti, millel on muide märkimisväärsed tulemused, nagu mul endal oli möödunud aastal võimalik Iisraelis kohapeal näha.

Iisraeli teadlaste ja Iisraeli ülikoolide hea kvaliteet teeb Iisraelist äärmiselt huvitava ja väärtusliku partneri. Ka uuendustegevuse valdkonnas võib Iisrael oluliselt kaasa aidata. See on kasulik mõlemale poolele, sest keskpikas plaanis avab see tee märksa tihedamale tööstuskoostööle. Samal ajal on ELi ja Iisraeli äriühingute vaheline dialoog, mille käivitasin ma koos peaminister Olmertiga, olnud hea algus ja see annab tulemusi.

Peale selle võtab Iisrael juba praegu osa ettevõtluse ja uuendustegevuse programmist, mis on üks meie konkurentsivõime ja uuendustegevuse programmi kolmest nurgakivist. See programm on eriti oluline

väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete jaoks. Mõlemal poolel on tugevdatud koostöö suhtes suured ootused ja lootused. Seetõttu rõhutas ELi-lisraeli assotsiatsiooninõukogu eelmisel aastal oma viimasel kohtumisel, et soovib suhete tõhustamist lisraeliga ühise tegevuskava alusel.

Meie suhteid saab kahtlemata laiendada. Me peaksime tingimusteta toetama kõiki algatusi, mis teevad inimeste kohtumise lihtsamaks, viivad kokku ajakirjanikke, kunstnikke, teadlasi ja ettevõtjaid ning edendavad dialoogi ja vastastikust mõistmist. See mõjutab positiivselt praegust dialoogi inimõiguste teemal.

Suhete jätkuv tugevdamine Euroopa naabruspoliitika keskmes oleva lisraeliga on Euroopa Liidu strateegilistes huvides. Täna siin arutatud nõukogu otsus paigutub samasse konteksti, aidates märkimisväärselt kaasa meie ja lisraeli vahelise koostöö tugevdamisele. Seetõttu palun ma teil, daamid ja härrad, toetada resolutsiooni projekti ja hääletada komisjoni ettepaneku poolt.

Jana Hybášková, fraktsiooni PPE-DE nimel. – (CS) Austatud juhataja, volinik, nõukogu eesistuja! See, mis täna toimus, on minu hinnangul parlamentaarses menetluses pretsedenditu käitumine. Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide fraktsioon oli valmis sotsialistide raportit, sealhulgas sotsialistide muudatusettepanekuid, täielikult toetama. Sotsialistid ise keeldusid oma raportit poolt hääletamast. Sellest hoolimata on väliskomisjon raportit vastu võtnud, see ootab menetlust ning on hädavajalik, et Euroopa Parlament oma praeguses koosseisus raportit hääletusele paneks. Meie fraktsioon on täielikult valmis raportit üle arutlema ja seda vastu võtma.

See, mis täna toimus, kahjustab Euroopat. Euroopa soovis tagada omaenda rahaliste annetuste tagasisaamise, kindlustada enda mõju Lähis-Idas ning võimaluse rahuprotsessile kaasa aidata. Täna heitsime kõrvale vahendi, mis oleks aidanud meil oma raha tagasi saada. Ühtlasi heitis Euroopa kõrvale ulatusliku abi teadus- ja arendustegevuse vallas, abi, mis oleks olnud seotud teaduse, uurimistegevuse ja tehnoloogia arendamisega, terrorismivastase võitlusega ja inimõiguste parandamisega Vahemere piirkonnas. Ma usun, et kõnelused arengukava puudutava komisjoni ja nõukogu ettepaneku üle jätkuvad. Ma usun samuti, et minu enda koduriigi eesistumisel ajal paranevad Euroopa ja lisraeli suhted. Ent ikkagi on Euroopa Parlament heitnud kõrvale võimaluse mõju avaldada, muutudes paigaks, kus triumfeerivad tumedad, mitteeuroopalikud jõud, mis ei soovi Lähis-Ida olukorra paranemist. Ma pean absurdseks mõtet seada Euroopa Parlament vastuollu meie riikide ja meie enda kavatsustega. Seetõttu jätkame tööd.

Hannes Swoboda, fraktsiooni PSE nimel. – (DE) Austatud juhataja, komisjoni asepresident, kolleeg Hybášková! Püsigem maa peal. Ka teie olete arvestanud, et täna me ei hääleta. Me peaksime tõesti faktidest kinni pidama. Meie sotsiaaldemokraatide fraktsioonis toetame raportööri ning hääletasime poolt ka parlamendikomisjonis, kuna oleme antud küsimuses veendunud. Komisjoni asepresident ja ka te ise ütlesite selle tegelikult välja.

Ometi ei ela me hermeetiliselt suletud toas, vaid poliitilises olukorras. Kujutage ette, kui me lihtsalt ei nõustuks millegagi, mida teie ütlesite või mina ütlesin praegu Gazas valitseva katastroofilise, ebainimliku olukorra kohta, ja käituksime, nagu seal ei toimiks midagi. Ent tegelik olukord on teistsugune. Austatud nõukogu eesistuja! Te ütlesite, et see algatus aitab kaasa rahule. Kas te tõesti arvate, et praegune olukord aitab rahule kaasa? Kahjuks on võimalik, et olukord ei muutu. Ehkki olukord on tõsine, hääletame mingil hetkel siiski. Ent me peame vähemalt sõnumi saatma.

Austatud nõukogu eesistuja! Vastuseta jääb küsimus, mida arvab rahvas selle kohta, kuidas see algatus piirkonnas tervikuna vastu võetakse. Mida arvab rahvas selle kohta, kuidas reageeritakse Palestiinas ja teistes riikides, kui just praegu jõuame me lisraeliga esimese riigina kokkuleppele, samal ajal kui inimõigusi brutaalselt jalge alla tallatakse ja seda mitte üksnes lisraeli poolt. On üsna selge ja meie fraktsioon on alati olnud veendumusel, et igasugune terrorism, olgu raketi- või muude rünnakute kujul tuleb täielikult hukka mõista.

Meie fraktsioon toetas Roheliste / Euroopa Vabaliidu fraktsiooni ja Euroopa Ühendatud Vasakpoolsete liitfraktsiooni ettepanekut, kuna me tahame praegu vähemalt üks kord saata märguande, et me lihtsalt ei saa leppida praeguse olukorraga Lähis-Idas. Jah, see koostöö hakkab tulevikus toimima. Ärge muretsege, te teate üsna hästi, et see koostöö hakkab toimima ja see ei ole protsessi lõpp, vaid selge märguande saatmine. Jah, me tahame lisraeliga koostööd teha, aga me tahame ka, et piirkonda saabuks lõpuks rahu ja et inimesi ei represseritaks.

Annemie Neyts-Uyttebroeck, fraktsiooni ALDE nimel. – (NL) Austatud volinik, lugupeetud nõukogu eesistuja! Nagu vastutustundlikule fraktsioonile kohane, arutlesime pikalt, kas me peaksime hääletuse nii resolutsiooni projekti kui ka protokolli heakskiitmise osas edasi lükkama. Arvamused meie fraktsioonis jagunesid kaheks. Jõuvahekord oli umbes 50 : 50 ning väike enamus toetas siiski hääletamist. Seega oli minu fraktsioon küsimuse üle hääletades jagunenud kaheks.

Seda seisukohtade lõhenemist võib osaliselt selgitada meie suure murega Lähis-Idas valitseva olukorra ning Iisraeli-Palestiina konflikti pärast. Ma ei tea kedagi, ja see käib ka minu kohta, kes oleks külastanud okupeeritud alasid ja keda poleks naastes vallanud suur mure, suur kaastunne ja viha seal valitseva olukorra vastu.

Kõige häirivam ja murettekitavam on see, et alates Annapolise lepingute sõlmimisest on Iisraeli poliitika muutunud üksnes halvemaks, rangemaks ja karmimaks. Ei ole vaja pahatahtlikkust, et küsida, kas Iisrael või mõned selles riigis tegutsevad jõud, keda toetab Iisraeli sõjavägi, ei ole loomas okupeeritud aladel pöördumatut olukorda, mis põhjustab selle, et kahe riigi lahenduse saavutamine muutub võimatuks.

Seetõttu suudan ma mõista, et me tahtsime hääletuse edasilükkamisega saata Iisraelile sõnumit, kuna me ei soovi luua muljet, et me premeerime seda riiki ajal, kui üle miljoni Gazas elava palestiinlase igapäevane olukord on halvenemas. Ma loodan, et järgnevatel nädalatel ja kuudel toimuvad muutused, mis võimaldavad meil mõlemat dokumenti suurema kindlusega heaks kiita.

David Hammerstein, *fraktsiooni Verts/ALE nimel.* – (ES) Austatud juhataja! Loevad faktid, mitte sõnad. Faktid on sõnadest tuhat korda enam väärt. Oleme Euroopa Parlamendis vastu võtnud palju resolutsioone. Jah, mitmes meie vastu võetud resolutsioonis on olnud kriitikat ja häid kavatsusi, ent faktid on tähtsamad.

On tõsiasi, et Annapolise protsessi raames toimunud aastapikkused kõnelused on läbi kukkunud. On tõsiasi, et asunduste laiendamise protsess jätkub. On tõsiasi, et olukord Gazas on halvem kui kunagi varem. Samuti on tõsiasi see, et täna, mil me siin räägime, toimuvad vastasseisud asunike ja Iisraeli armee enda vahel.

Ma soovin, et me saaksime mõne kuu pärast selle resolutsiooni üle hääletada. Ma soovin, et me võiksime oma suhteid Iisraeli Riigiga süvendada. Ma ütlen seda seetõttu, et Iisraeli tõelised sõbrad, need meie seast, kes armastavad Iisraeli, julgevad tõtt rääkida. Tõde on see, et praegu kestav okupatsioon ei saa kauem jätkuda. See ei saa kauem kesta. Me peame saatma sõnumi, et Euroopa Liidu tegevus sõltub rahuprotsessist ja inimõiguste elementaarsest austamisest. Sel moel saame edasi liikuda. Me tahame rohkem ja paremaid suhteid Iisraeli ja palestiinlastega ning me peame seda näitama selgete tingimuste ja selgete tegude, mitte üksnes sõnade kaudu.

Luisa Morgantini, *fraktsiooni GUE/NGL nimel.* – (IT) Austatud juhataja, head kolleegid! Polnud lihtne paluda hääletust edasi lükata, ent ma arvan, et see oli vajalik samm, mis toob minu arvates Euroopa Parlamendile tunnustust.

Iisrael ei saa alati end rahvusvahelisest õigusest kõrgemal olevaks pidada. Tahaksin kolleeg Hybáškovále öelda, et koostööd Iisraeliga ning erinevaid projekte pole praeguseks lõpetatud. Blokeeritud ja külmutatud on üksnes suhete süvendamine, mitte koostöö, mis jätkub endiselt. Ma üksnes loodan, et koostöö saab jätkuda, sest see on oluline. Isegi mina võin selle eeliseid tunnistada. Kuid ma tahaksin rõhutada: Iisrael peab mõistma, et ta peab rahvusvahelisest õigusest kinni pidama. Kaalul on ka meie au ja vääriskus.

Seetõttu loodan ma, et ministrite nõukogu kuulab Euroopa Parlamenti ning näitab üks kord üles järjekindlust, öeldes Iisraelile, et see peab oma rahusoovist konkreetsete tegudega märku andma ning et riik peab lõpetama Jordani Läänekalda asunduste vastu suunatud blokaadi, mis mõjutab Gaza elanike elutingimusi.

Meie, Euroopa Liidu projektid on blokeeritud. Näiteks on peatunud projekt PEGASE. Seda takistab blokaad, mis ei võimalda kaupadel piirkonda jõuda. Homme ei maksta palku välja. ÜRO Abistamise ja Rehabilitseerimise Amet on sunnitud vaeseimatele peredele mõeldud abi andmise peatama. Toimuv on häbiväärne! Ma ei kritiseeri siiski üksnes Iisraeli, kaugel sellest! Sõprus Iisraeliga tähendab ühtlasi, et me peame sundima teda arvestama nii tema enda kui ka meie kohustustega. Ma loodan seega, et me saame uuesti alustada, ent täna saadetud sõnum on oluline. Me saatsime selle sõnumi palestiinlastele ja kõigile Iisraellastele, kes usuvad kindlalt rahu, ent sellisesse rahu, mis allub õiglusele ja seadustele.

Bastiaan Belder, *fraktsiooni IND/DEM nimel.* – (NL) Austatud juhataja! Mul on hea meel toetada kõiki nõukogu ja komisjoni jõupingutusi vastastikustes huvides suhete süvendamiseks juutide Iisraeli Riigiga. Minu arvates saadab hääletuse edasilükkamine neile täiesti vale sõnumi.

Sellest hoolimata seisan ma nõukogu eesistuja ees väga vastuoluliste tunnetega, kuna üks nõukogu dokument on lekkinud Iisraeli päevalehele Ha'aretz – viitan esmaspäevasele lehenumbrile. Lekkinud dokumendi alusel tahaksin nõukogu eesistujale esitada kolm küsimust.

Kas te nõustute, et selle dokumendi pealkiri „Tegevusstrateegia rahu saavutamiseks Lähis-Idas” on õige viis edasi liikuda? Kui nii, siis kas te sunniksite Iisraeli taasavama Palestiina asutusi, sealhulgas Jeruusalemmas asuvat Orient House'i? Viimaks tahaksin teilt küsida, et juhul kui strateegia ongi selline, siis kuidas te kavatsete

seda ühendada suhete parandamisega uue Iisraeli valitsusega, ükskõik mis kuju see pärast valimisi võtab. Jään teie vastuseid ootama.

Luca Romagnoli (NI). – (IT) Austatud juhataja, asepresident Morgantini, head kolleegid! Antud juhul ei ole ma nõus, sest minu arvates jättis Euroopa Parlament täna endast halva mulje sellega, et saatis kolleeg De Keyseri raporti väliskomisjonile tagasi, ja eriti, nagu te kõik kindlasti nõustute, sellega, et arutelu ja hääletus viidi läbi sellise erakordse kiirusega. See sunnib mind arvama, et vasakpoolsed soovisid leida ettekäänet, et takistada Iisraelil uuendus- ja teadustegevuse partnerlusprogrammiga liitumast. Ma tahaksin siinkohal üksnes rõhutada, et me räägime ühest vähestest kui mitte ainsast riigist, millele toetuse pakkumine ei näita üksnes solidaarsust, vaid aitab kaasa ka Euroopa enda äriühingute kasvule ja arengule.

Mitte keegi ei ole veel suutnud Palestiina omavalitsuse käest küsida seda, kui palju abi Araabia Liiga neile annab ja kuidas nad seda kasutavad, või seda, milline osa sellest abist aitab kaasa dialoogile, vastastikusele mõistmisele ning kultuuri ja teaduse arengule. Pean ütlema, et arvestades, kui vähe suudeti hääletama tuua paremsentristidest Euroopa Parlamendi liikmeid, õnnestus vasakpoolsetel hästi enda soovitud hääletustulemus inimõiguste kaitsmise ettekäändel läbi suruda. Mulle jääb siiski mulje, et see kõik takistab piirkondlikku arengut ja võib-olla isegi rahuprotsessi. Vähimal juhul seab hääletustulemus kahtluse alla riigi õiguse julgeolekule. Me peaksime seda õigust kaitsma.

ISTUNGI JUHATAJA: EDWARD McMILLAN-SCOTT

asepresident

Pasqualina Napoletano (PSE). – (IT) Austatud juhataja, head kolleegid! Enne mind kõnelenud raportööridel õnnestus hästi selgitada selle paketi eesmärki, mille üle hääletamise otsustasime täna edasi lükata. Ent ma tahaksin teile meenutada, et kõnealuste suhete puhul on olemas lisaaspektid, eriti poliitilised aspektid, millega nõukogu praegu Euroopa Liidu ja Iisraeli vaheliste suhete arendamise raames tutvub.

Lisaks neile on olemas aspektid, mis mõjutavad siseturgu. Ma usun seega, et me kõik pooldame põhimõtteliselt suhete sellist arendamist Iisraeli ja Euroopa Liidu vahel, samamoodi nagu me pooldame suhete arendamist Palestiina omavalitsusega. Ent see raport peab olema selgesõnaline ning käsitlema mõlema poole kohustusi. Praeguses olukorras ei saa me öelda, et need kriteeriumid on täidetud. Ma tahaksin teile meenutada mitte üksnes traagilist olukorda Gazas, vaid ka illegaalsete asunduste jätkuvat laienemist neil aladel. See probleem puudutab okupeeritud aladelt pärinevate toodete turustamist ning muid küsimusi, millega me vägagi tutvavad oleme.

Minu arvates peab nõukogu põhimõtteliselt enda seisukoha selgelt teatavaks tegema, isegi kui ainsaks põhjuseks on asjaolu, nagu mulle tundub, et eesistujariik Prantsusmaa kavatseb järgmisel nõukogu istungil tutvustada Lähis-Ida rahu võimalust käsitlevat dokumenti. See võib meie jaoks väga oluline olla, kasvõi seetõttu, et see pakub võimaluse konstruktiivseid suhteid arendada. Seetõttu arvan ma, et hääletuse edasilükkamise nõue oli tark otsus, eeldades, et me kõik suudame seda aega kasutada Palestiina ja eriti Gaza elanike kannatuste leevendamiseks. Tahaksin lisada, et me peaksime seda aega kasutama ka Euroopa ja Ameerika Ühendriikide vaheliste suhete ümberkorraldamiseks, mis põhineks ühisalgatusel Lähis-Ida olukorra parandamiseks.

Ärge unustage, et 2008. aasta kuulutati – või oleks kuulutatud – Palestiina riigi põhiseaduse aastaks. 2008. aasta on möödas ning olukord on ikka veel kohutav.

Ioannis Kasoulides (PPE-DE). - Austatud juhataja! Kui tänase arutelu teemaks oleks olnud olukord Gaza sektoris, oleksin ehk ühinenud proua De Keyseri ja kõigi ülejäänud kolleegidega siin saalis ja väljendanud samu seisukohti. Kuid ma kardan, et see, et suhete arendamine ühega Euroopa naabruspoliitika riikidest ja konkreetsemalt Vahemere piirkonna riikidest seoti poliitilise küsimusega, löi pretsedendi, mille tagajärgi ma ei suuda ennustada. Me ei ole lugenud poliitiliste tingimuste seadmist naabruspoliitika raamistikku kuuluvate kahepoolsete küsimuste hulka. Näiteks Maroko puhul ei ole me kunagi maininud Lääne-Saharat ega inimõigusi. Sama kehtib Egiptuse või ükskõik millise Vahemere piirkonna riigi kohta. Ma ei mõista, miks me seekord sellise poliitilise seose loomise kasuks otsustasime.

Teiseks arvan, et mida rohkem me arendame oma riikide partneritega dialoogi, koostööd ja usaldust – nagu nõukogu eesistuja ütles –, seda rohkem mõju me neile avaldame. Täna lõime ukse kinni ja ma ei tea, kuidas me selle uuesti lahti saame.

Kolmandaks olen ma kindel, et me seadsime oma tänase otsusega tingimuse. Me ütlesime, et tegu on kõigest edasilükkamisega ja me naaseme selle küsimuse juurde. Kuidas me selle juurde tagasi tuleme? Millal muutub olukord Gaza sektoris nii rahuldavaks, et me otsustame selle küsimuse juurde naasta? Et kolleeg Napoletano viitas asunduste küsimusele, mis on üks niivõrd paljudest küsimustest, mille puhul me tahame Iisraeli positiivselt mõjutada, siis küsin ma, millal me tunneme, et meie poliitilised tingimused on piisavalt rahuldatud, et võiksime väliskomisjonis ette valmistatud suurepärase resolutsiooni juurde tagasi tulla.

Proinsias De Rossa (PSE). - Austatud juhataja! Euroopa ei saa suhteid Iisraeliga süvendada enne, kuni selle riigi valitsus näitab veenvalt kursimuutust. Iisrael peab lõpetama palestiinlastest elanike kollektiivse karistamise ja lõpetama Gaza piiramise ning näitama enda soovi teha Palestiina juhtidega tõsist koostööd toimiva ja jätkusuutliku, kahte riiki hõlmava lahenduse leidmiseks.

Me kõik soovime Iisraeliga normaalseid suhteid, ent praeguses olukorras on see võimatu. Ma toetan reservatsioonideta Iisraeli õigust end kaitsta, ent selline enesekaitse peab toimuma rahvusvahelise õiguse tunnustatud normide ja kohustuste kohaselt, mille okupatsioonivõim teise riiki tungides endale võtab.

Oma demokraatliku valitsussüsteemi üle uhkust tundev Iisraeli Riik on osutunud palestiinlaste kohtlemises nii mitmel korral rahvusvahelise õiguse rikkujaks, et enamiku inimeste kannatus on katkemiseni pingul. Hiljutisel ametlikul külaskäigul Gazasse, Jeruusalemma ja Jordani Läänekaldale nägin ma oma silmaga tavaliste palestiinlaste igapäevaste elutingimuste tõsist halvenemist.

Nende majandus on purustatud. Illegaalseid asundusi on 210. Palestiinlaste maad ja kodusid konfiskeeritakse pidevalt. Kinnipidamisasutustes viibib 11 000 palestiinlasest vangi ning 40 Palestiina seadusandliku nõukogu valitud liiget. Kinnipidamisasutustes viibib üle 300 alla 18aastase noore inimese, kellest mõni on noorem kui 12 aastat. Gaza on piiramisrõngas. Sektorit ähvardab sõjaline sissetung ning juba praegu sõltub 50% selle elanikest toiduabist. Seda loetelu võiks jätkata. Iisraeli poolt brutaalselt rakendatav kollektiivne karistamine ja maa ülevõtmine rikub rängalt rahvusvahelist õigust ja hävitab võimaluse rahuks.

Sellest tulenevalt on Euroopa Parlamendil nüüd aeg otsustada suhete süvendamisega nõustumise üle. Tegelikult usun ma, et see tuleks edasi lükata kuni 2009. aasta alguses toimuvate Iisraeli ja Palestiina valimiseni. Seni peaks rahvusvaheline üldsus tegema kõik endast sõltuva, et olukorda rahustada ning luua palestiinlastele ja iisraellastele tingimused rahulikuks eluks.

Elmar Brok (PPE-DE). – (DE) Austatud juhataja, nõukogu eesistuja, komisjoni asepresident! Selliste lepingute puhul nagu Iisraeliga suhete parandamine on eesmärk kinnitada konflikti osapooltele, et nad osalevad mõistuspärasel protsessis, mis tagab nende sisemise stabiilsuse ja annab neile kindluse tulevase koostöö ja olemasolu osas. Täna jätsime kasutamata võimaluse sellist tagatist anda. Me jätsime selle kasutamata ja seeläbi valasime minu arvates õli tulle.

Ka mina olen Iisraeli suhtes paljudes küsimustes ning iseäranis näiteks asunduste poliitika küsimuses kriitiline. Ent kuuldes siin täna, et võtmetähtsusega põhjuseks on olukord Gaza sektoris, olen ma täiesti rabatud, eriti kuna seda väidet põhjendatakse vaid poolenisti või isegi veerandi ulatuses. Me peame mõistma, et kui seda põhjendust kasutatakse, leitakse kolme kuu pärast uus ettekääne ja seejärel järgmine, et otsuse vastuvõtmist takistada. Kui ma õigesti mäletan, siis Iisrael lahkus Gazast. Kui ma õigesti mäletan, kukutas Hamas president Abbasi alluvad valimiste teel võimule tulnud ametivõimud ja hävitas vägivaldse ülestõusu teel valitsuse, rikkudes kõiki õigusi. Kui ma õigesti mäletan, siis on just Hamasi tekitatud mõjurid Gaza olukorra suhtes määrava tähtsusega. Kui ma õigesti mäletan, tulistatakse Gazast iga päev korrapäraselt Iisraeli linnade pihta. Ning kui see teadmine ei mängi sellises arutelus mingit rolli ja süüdistatakse üksnes Iisraeli, siis ei tundu see mulle õige viisina, kuidas Jeruusalemmas Euroopa poliitika suhtes usaldust äratada.

Seetõttu arvan ma, et me tegime täna suure vea. Me saame olla piirkonnas rahu edendavaks jõuks üksnes siis, kui me peame tõest täielikult kinni ega tee lihtsalt poliitikat. Ma olen kindel, et see poliitika ei aita ka president Abbasi, vaid aitab kaasa Gazas juba praegu niivõrd tugeva radikaalsuse edasilevikule. Seetõttu arvan ma, et tänane otsus oli vale.

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). – (PL) Austatud juhataja! Pikaajaline konflikt annab võimaluse mõtiskleda ja analüüsida selle põhjuseid ja agressiivset käitumist ning otsida lahendusi. Ma suudan mõista palestiinlaste meeleheitlikke raketilaskjaid, kes käituvad nagu puurinurka aetud rotid, aga ma suudan mõista ka iisraellaste kartust, et nende lapsed ei tule enam kunagi koolist tagasi, kuna eeldatakse, et peaaegu kõik palestiinlased on terroristid. See ei ole must-valge probleem.

Palestiinlaste seas leidub kompromissi püüdlejaid ja kangekaelseid äärmuslasi, täpselt nagu ka iisraellaste seas leidub rahutuvisid ja pistrikke, nagu Tzipi Livni selgeks tegi. Need sisemised lahknevused on konflikti puhul olulised ning mida suuremat rolli nad mängivad, seda võimsamaks üks konfliktipooltest muutub. Minu silmis on iisraellased tugevamad, kuna neil on oma riik, millele neil on loomulikult absoluutne õigus, ja ma toetan neid seejuures. Seetõttu saavad nad kasutada kõiki riigi vahendeid.

See toob endaga suurema vastutuse ja kohustuse astuda samme, mis võivad olla riskantsed, kuid võivad pakkuda tulevase rahu lootust. Seetõttu on Iisraeli nõue, et palestiinlased lõpetaksid raketirünnakud, enne kui kahe riigi lahendust on võimalik ellu viia, võrreldav väitega, et me oleme valmis saama lapsi juhul, kui nad kõik osutuvad intelligentseteks inimesteks ja saavad doktorikraadi või alustavad tulusa äriga.

Ebatavalised olukorrad nõuavad julgust teha ebaharilikke otsuseid ja täpselt seda ma Iisraelilt ootangi. Meie, Euroopa Liit, peame aitama neil selliste otsusteni jõuda. Teisisõnu: *road map for two states*.

Mis puudutab ELi ja Iisraeli suhete tugevdamist, siis tundub see mulle hea strateegiana, kuna see annaks meile suurema mõjujõu ja võimaldaks meil selle traagilise konflikti leevendamisel pikas plaanis konstruktiivset rolli mängida. Ma pooldan meie suhete tugevdamist.

Charles Tannock (PPE-DE). - Austatud juhataja! Euroopa naabruspoliitikat puudutavate raportite raportöörina olen ma pikka aega toetanud Iisraeli suuremat osalust ELi programmides ja asutuste töös, mis on mõlemale poolele kasulik, arvestades Iisraeli riigi edasijõudmist sellistes valdkondades nagu teadusuuringud, eriti keskkonnauuringud. Viimastel nädalatel olen ma saanud mitu e-kirja, milles palutakse mul hääletada ELi-Iisraeli suuremat koostööd puudutava lepingu vastu. Ent ma usun, et EL ja Iisrael on endastmõistetavad partnerid, kuna nad jagavad samu väärtusi: demokraatia, õigusriik ja isikuvabadused ning eeskätt vaba ajakirjandus ja sõltumatu kohtusüsteem.

Mitte kõik ELi strateegilised partnerid ei saa sama öelda. Näiteks Hiina – ma tean, et see on juhatajale südamelähedane teema –, ei tunnista neid väärtusi, ent kummalisel kombel ei saa ma ohtralt palveid ELi ja Pekingi suhete vähendamiseks. Põhjuseks on see, et kahjuks on Iisraeli-vastased jõud avalikkuses ja Euroopa Parlamendis endiselt tugevad. Kui sellised tunded on loogiliselt põhjendatud, siis suudan ma seda austada, ehkki ei nõustu nendega. Sageli põhineb see aga antisemitismil ja antiameerikanismil, kuna USA on Iisraeli lähim liitlane.

Möödunud nädalal otsisid džihaditerroristid Indias Mumbais spetsiaalselt juute, et neid mõrvata. See näitab, et lääs peab juudiriigiga solidaarselt õlg õla kõrval seisma, kuna Iisrael asub rindejoonel, kus käib olemusvõitlus islamistlike terroriorganisatsioonidega nagu Hamas, Hezbollah ja Islami Džihaad, kes on tõestanud oma meelekindlust Iisrael ja meie elulaad hävitada.

Kahjuks otsustas Euroopa Parlament täna hääletada selle lepingu – mida järgmine eesistujariik Tšehhi kalliks peab – suhtes seisukoha võtmise vastu. See otsus on minu meelest katastroofiline ja saadab kriitilise tähtsusega valimisperioodil Iisraeli üldsusele täiesti vale märguande ning tugevdab vältimatult karmi käe leeri toetust Iisraelis.

Juhataja. – Mulle ei ole südamelähedane teema mitte Hiina, vaid demokraatia ja inimõigused Hiinas nagu ka Iisraelis ja Palestiinas.

Jim Allister (NI). - Austatud juhataja! Mõned meie seast tahaksid jätta muljet, et Euroopa Parlamenti ajendas täna tegutsema südametunnistuse kriis. Pean ütlema, et see näib mulle imelik, kui arvestada seda, mitu korda on Euroopa Parlament ühegi ohketa kiitnud heaks lepingud riikidega, mille inimõiguste olukord on tõesti õõvastav ja mille valitsusstruktuurid on tõesti kaugel demokraatiast.

Mulle tundub, et Euroopa Parlament viidi täna õigelt kursilt kõrvale nii seest kui ka väljast korraldatud kampaania abil, mida iseloomustab väga mürgine suhtumine Iisraeli Riiki, ning et me lasime end sellest üleliia mõjutada. Mõne inimese poolt Iisraeli suhtes üles näidatud pime kitsarinnalisus on üsna hirmutav. Iisrael on demokraatlik riik, mis asub piirkonnas, kus on vähe demokraatlikke riike. Iisrael nõustub kahe riigi lahendusega. Iisrael puutub kokku kõige hirmsamat sorti sisemise ja välise terrorismiga ning sellest tulenevalt on tal vaieldamatult õigus ennast kaitsta.

Mõned minu kolleegid tunduvad oma ängist ja Iisraeli vihkamisest nii mõjutatud olevat, et nad on valmis õigustama terrorirünnakuid ja tegelikult valmis õigustama Hamasi liialdusi Gazas, nähes vigu vaid riigis, mida rünnatakse. Ma arvan, et see on vale.

Proinsias De Rossa (PSE). - Austatud juhataja! Neid meie hulgast, kes kõnelesid antud otsuse edasilükkamise poolt, on arutelu käigus mitu korda süüdistatud antisemitismis.

See on täiesti kohatu. Meiega samu seisukohti jagavalt poolelt ei ole keegi teist poolt süüdistanud halbades kavatsustes ega kaalutlustes, mis ei oleks seotud murega Iisraeli rahva ja palestiinlaste tuleviku pärast.

Oleks asjakohane, kui me kõik tunnistaksime fakti, et me muretsame inimeste pärast ja oleme seetõttu sellisel seisukohal. See ei põhine mingisugusel antisemiitlikult ideoloogial.

Juhataja. – Härra De Rossa, juhataja tunnustab täielikult ja tegelikult jagab teie seisukohta.

Hannes Swoboda (PSE). - (DE) Austatud juhataja! Jah, on saadetud palju e-kirju, ent ka Iisraeli saatkond on lobitööga tegelenud. See ei ole ühegi konkreetse otsuse langetamise põhjuseks. Põhjuseks on meie kindel veendumus, et see hääletus ei oleks praegusel hetkel olnud asjakohane.

Paljude Euroopa Parlamendi liikmete argumentid, olgu siis tegu härra Kasoulidese, härra Broki, härra Zaleski või teiste omadega, on läbini väärtuslikud. Ma usun, et pärast seda arvamuste lahknevust on ülim aeg naasta ühise seisukoha juurde, mis tähendab toetust Iisraelile, ent samal ajal ka toetust rahuprotsessile ja palestiinlaste õigusele eksisteerida. Meie jaoks on tähtis nimelt see, ei rohkemat ega vähemat.

Jean-Pierre Jouyet, nõukogu eesistuja. – (FR) Austatud komisjoni asepresident, daamid ja härrad! Nõukogu ülesanne ei ole kommenteerida protseduurilisi küsimusi ega Euroopa Parlamendi võetud otsuseid selles valdkonnas.

Tahaksin härra Swobodale öelda, et on ilmne, et nõukogu jagab neid eesmärgi ja nõustub teie viimases kõnes öelduga, eriti mis puudutab stabiliseerimist. EL ja nõukogu mõistavad hukka igasuguse vägivalda, eeskätt tsiviilelanikkonna pihta rakettide tulistamise, mis peab lõppema. Terrorismivastast võitlust tuleb väsimatult jätkata ning kapral Shalit' saatust valmistab ELile ja kui lubate mul nii öelda, siis eriti eesistujariigile Prantsusmaale erilist muret.

Muus osas pean ütleva, et Euroopa Liit on jätkuvalt tõsiselt mures ja mõistab hukka asunduste laiendamise, mis on hiljuti kiirenenud. Asunduste jätkuv laiendamine, sealhulgas loomuliku laienemise teel, tuleb ruttu peatada, sealhulgas Ida-Jeruusalemmas. See on vastuolus rahvusvahelise õigusega ja see ohustab elujõulise Palestiina riigi loomist. Okupeeritud Palestiina aladele ja nende sees liikumist takistavad tõkked tuleb eemaldada, et võimaldada majandusarengu edendamist. Gaza humanitaarolukorda tuleb ruttu parandada ning selleks tuleb püüda sõlmida vaherahu, avada piiripunktid, võimaldada elanikkonna abistamiseks juurdepääs kaupadele ja teenustele ning aidata abiorganisatsioonidel, eriti ÜRO Palestiina Põgenike Abi- ja Tööorganisatsioonil oma tööd teha. Samuti on oluline, et vabastataks rohkem palestiinlastest vange ja eelkõige alaealisi.

Seega on meil ühesugused eesmärgid ja ma tahaksin seda Euroopa Parlamendile rõhutada nii selgelt kui võimalik. Probleem on selles, kuidas kõige paremini survet avaldada, et saavutada teie soovitud tulemus: kahe sellise riigi loomine, mis eksisteerivad koos turvalisuse ja stabiilse rahu tingimustes – tingimused, mille loomisel on ELil oluline roll. Me peame välja selgitama, kas me võime saavutada tänu dialoogile ja usaldusele kindluse põhimõtetes, mida ma äsja kirjeldasin ja mida Iisrael peab austama, või suudame me, nagu usub nõukogu, kes on selles veendunud ka pärast praeguse arutelu kuulmist, dialoogi meetodit kasutades tagada mõistliku tasakaalu.

Kokkuvõtteks tahaksin teile meelde tuletada, et suhete süvendamist tuleb vaadelda Vahemere Liidu loomise ja Euroopa naabruspoliitika edasiarendamise laiemas kontekstis. Ärge unustage, et suhete süvendamise ettepanekule eelnes Marokoga partnerlussuhte tugevdamine, mis saatis meie Araabia riikidest naabritele Vahemere lõunakaldal jõulise poliitilise sõnumi. Tuletaksin teile samuti meelde, et meie läbirääkimistel Iisraeliga ei ole unustatud Palestiina omavalitsust ja et Euroopa Liit ja Palestiina omavalitsus kohtusid 2008. aasta suvel, et luua uued töörühmad 2005. aastal sõlmitud tegevuskava elluviimise kiirendamiseks. Tahaksin ka rõhutada, et tunneme eesistujariigina endal kohustust teha edusamme kõigis valdkondades, sealhulgas poliitikas, mis on meie ja Iisraeli Riigi suhete lahutamatu osa.

Just selline kõikehõlmav lähenemisviis annab ELi ja Iisraeli suhete süvendamisele tähenduse ja just selline poliitiline dialoog aitab meie arvates tagada, et järgitaks ja kaitstaks paremini põhimõtteid, mida paljud teie seast üles tõstatasid, ja et EL võiks Iisraeli-Palestiina konfliktile lahenduse leidmisel rolli mängida.

Günter Verheugen, komisjoni asepresident. – (DE) Tahaksin käesoleva arutelu lõpus esitada teile lühidalt kolm asjaolu, mida peaksite arvesse võtma.

Esiteks, kui me arutleme enda ja Iisraeli koostöö üle, puudutades põhjusega inimõigusi ja palestiinlaste humanitaarprobleeme, ei tohi me siiski unustada, et meil on Iisraeli suhtes erilised kohustused. Meie poliitikat Iisraeli suhtes ei määra üksnes huvid, vaid ka asjaolu, et juba Iisraeli Riigi eksisteerimine on seotud Euroopa ajalooga ja et sellest tulenevad erilised kohustused.

Selle asjaolu teine tagajärg on see, et partnerlussuhe, mida me soovime Iisraeliga saavutada või mille me oleme ehk juba saavutanud, peab olema usaldusväärne. Me nõuame oma Iisraeli partneritelt usaldusväarsust ja ka Iisraelil on õigus meilt usaldusväarsust nõuda. Meie pakkusime Iisraelile nendes projektides ja poliitikasuundades koostööd. Võib-olla on teil huvitav teada, et sellel, miks Iisrael oli esimene riik – päris esimene riik –, kellele pakuti Euroopa naabruspoliitika raames tegevuskava, olid omad põhjused. See toimus 2003. aastal. Ma tegin selle ettepaneku ise.

Viimase asjana tahaksin öelda, et need programmid ja poliitikasuunad, millest me räägime, ei ole eesmärgid iseenesest. Neil on sügavam poliitiline alus. Selleks sügavaks poliitiliseks aluseks on soov Iisraelile näidata, et Iisraelil on väljavaated pikaajaliseks koostööks Euroopaga, väljavaated, mida Iisrael konfliktijärgsel ajal vajab. Iisrael vajab neid väljavaateid juba selleks, et seda konflikti lõpetada. Veel üks märkus – ükskõik, kui väikesed need algatused ka ei oleks, leidub neis aspekte, mis võimaldavad meil kahe- ja kolmepoolseid projekte edendada. Küllastasin ise hiljuti Jordaaniat, Iisraeli ja Palestiinat, et rääkida algatusest, mis võimaldaks meil luua kolmepoolses raamistikus väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele mõeldud poliitikasuuna. Meil on ka kahepoolseid teadusprojekte. See tähendab, et meil on raaminstrument, mis võimaldab meil piiriülestelt tegutseda ja saavutada täpselt seda, mida me soovime: koostööd ja olukorra normaliseerimist selles kriisipiirkonnas.

Ma hoidun äsja öeldu põhjal kokkuvõtet tegemast. Palun üksnes, et te seda oma hilisemates otsustes arvesse võtaksite.

Véronique De Keyser, raportöör. – (FR) Austatud juhataja! Tahaksin kõigepealt vastata teile, härra Verheugen. Te ütlesite üsna õigesti, et meil on Iisraeli suhtes erilised kohustused.

Need kohustused on ühiselt võetud ja see on oluline. Veelgi enam, te peate nõustuma, et just seetõttu, et meil on Iisraeli ees sellised kohustused, on meil praegu vähemalt samasugused kohustused seoses palestiinlaste olukorraga.

Härra Jouyet, meil on ühesugused eesmärgid ja te loetlesite põhjendatult üsna palju olulisi teemasid, mis vajavad pikas, keskpikas või lühikeses plaanis lahendust. Te kasutasite väga paljutähendavat sõna, kui ütlesite, et Gaza olukorda tuleb ruttu ... Te kasutasite sõna „ruttu”. Me nõudsimme edasilükkamist. Me võtame endale aega, et kontrollida, kas olukorra pakilisust tegelikult arvesse võetakse. Teie usute – ja teil on täiesti õigus oma arvamusele –, et Iisraeliga suhete süvendamine teeb nendega läbirääkimise lihtsamaks. Ma sooviksin, et see oleks tõsi, ent ma ei näe selle kohta ühtki tõendit. Igal juhul oleme läbirääkimisi pidanud Annapolise lepingute sõlmimisest alates rohkem kui aasta. Nagu te teate, on Euroopa Parlamendil väga vähe ressursse.

Me kasutame olemasolevaid meetmeid, et saata Iisraelile sõbralik märguanne, öeldes: „Palun liikuge edasi!” Kahjuks ei kuulnud ma Tzipi Livnilt eile vähimatki märki selle kohta, et midagi sellist võiks juhtuda. Ma ootan ja loodan.

Samuti tahaksin tänada kolleeg Hybáškovát – teid ei olnud kohal, kui ma kõnet alustasin. Ma tahaksin teile öelda, et te olete olnud eeskujulik partner ja oma kohustustele truu nagu meiegi enda omadele. Ma ei luba neil kolleegidel, kes seadsid kahtluse alla tänase otsuse seotuse inimõigustega, veenda meid, et neil on õigus. See on vastuvõetamatu! Mis puudutab süüdistusi antisemitismis ja muud kriitikat, mida ma täna juba kuulsin ja mida, ma pean teid hoiatama, kuuleme ka edaspidi, kordan, et see ei ole Euroopa Parlamendi vääriline!

Miks peaks meid kui Euroopa Parlamendi liikmeid kahtlustatama taktikalistes käikudes, kui me räägime inimõigustest? Kui vastab tõele, et neid õigusi rikutakse, siis on tegu pakilise küsimusega.

Ma pean kinni meie poolt koos poliitiliste partneritega välisasjade suhtes võetud kohustustest. Minu arvates kehtivad need kohustused endiselt, kuid ma arvan, et realistlikult võttes ei ole praegu õige aeg. Me oleme teinud Iisraeli suunas sõbralikke žeste. Me teeme seda loomulikult ka edaspidi. Ent meie mure palestiinlaste saatuse pärast jääb alles ning see on suur.

(Aplaus)

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Arutelu kokkuvõtteks on esitatud üks resolutsiooni ettepanek⁽¹⁾ vastavalt kodukorra artikli 103 lõikele 2.

Hääletus kolleeg De Keyseri raporti üle ja resolutsiooni ettepaneku hääletus toimub järgmisel osaistungjärgul.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Bairbre de Brún (GUE/NGL), kirjalikult. – (GA) – Kui EL praegu Iisraeliga suhteid parandaks, jätaks see halva mulje. See näitaks, et EL on valmis vaatama läbi sõrmede inimõiguste ja rahvusvahelise õiguse ulatuslikule, järjepidevale ja püsivale rikkumisele.

See tähendaks peaaegu seda, et EL annaks Iisraelile vabad käed repressiivseks ja illegaalseks tegevuseks, elanikkonna sunnitud ümberasustamiseks, kohtuvälisteks tapmisteks, Palestiina okupeerimiseks ning illegaalse müüri ja asunduste säilitamiseks.

Me peaksime Iisraelile võimalikult palju survet avaldama, et sundida teda rahvusvahelise õiguse ja ÜRO resolutsioonide alusel antud lubadusi täitma. Meie, kõikjal Euroopast pärit Euroopa Parlamendi liikmed, peame täna saatma Iisraelile tugeva sõnumi, andes neile märku, et meil on küllalt.

2002. aastal hääletas Euroopa Parlament ELi-Iisraeli assotsiatsioonileppe peatamise poolt, kuna Iisrael rikkus rängalt inimõigusi. Sellest hoolimata räägitakse praegu Iisraeli osalemisest ELi konkurentsivõimet ja majanduslikku uuendustegevust puudutavas programmis, ehkki Iisrael hävitab sihilikult Gaza majandust ja infrastruktuuri.

Ma toetan otsust ELi ja Iisraeli suhete süvendamist puudutav hääletus edasi lükata.

Athanasios Pafilis (GUE/NGL), kirjalikult. – (EL) Nõukogu ettepanek rakendada eelistatud kohtlemist ning süvendada ELi ja Iisraeli niigi tugevat koostööd on sõltumata sellest, et Euroopa Parlament sellekohase hääletuse edasi lükkas, ja olenemata vaatenurgast, suur katsumus eurooplastele ja kogu maailma rahvastele ning solvab Iisraeli barbaarsuse tuhandeid ohvreid.

See ettepanek põlistab faktiliselt Iisraeli apartheidirežiimi, autasustab Iisraeli poolt rahvusvahelise õiguse ja palestiina rahva inimõiguste massilise rikkumise, Gaza sektori, Jordani Läänekalda ja Ida-Jeruusalemma okupeerimise ning häbimüüri ja massiliste asunduste ehitamise eest ning vaatab läbi sõrmede Iisraeli suhtes hukkamõistvatele ÜRO resolutsioonidele ning Euroopa Parlamendi 2002. aasta resolutsioonile Euroopa Liidu ja Iisraeli koostöölepingu peatamise kohta.

Ehkki Iisrael on jätkanud palestiina rahva suhtes 60 aasta jooksul ühesugust poliitikat ning riigid ja ÜRO on selle hukka mõistnud, tehti ikkagi provokatiivne ettepanek, mille kohaselt me peaksime jultunud inimõiguste rikkumisele Iisraeli okupatsioonijõudude poolt läbi sõrmede vaatama.

See tõestab uuesti, et EL on inimõiguste austamise osas silmakirjalik ja kasutab oma poliitikas topeltstandardeid, sõltuvalt sellest, millised on igal konkreetsel juhul ühenduse huvid.

Marian Złotea (PPE-DE), kirjalikult. – Ettepaneku kohaselt Iisraeli Riigiga sõlmitav naabruslepe kaasaks Iisraeli teatavatesse ühenduse programmidesse, mis on osa Euroopa naabruspoliitikast. See poliitika on mõeldud reformide ja stabiilsuse edendamiseks Euroopa Liidu naabruses. Selle viivitamatult jõustuva lepingu kohaselt oleks Iisrael kohustatud tegema rahalisi makseid Euroopa Liidu eelarvesse, saades vastutasuks võimaluse osaleda teatud ühenduse programmides. Kui mõlemad pooled on lepingu heaks kiitnud, vaadatakse see iga kolme aasta tagant uuesti üle. Selle naabruslepingu toetamine lähtuks olemasolevast assotsiatsioonilepingust ja tähendaks sammu kaubanduskoostöö parandamise suunas ning tooks lähemale Iisraeli-Palestiina rahuprotsessi lahendamise.

Arvestades Iisraeli välisministri hiljutist külaskäiku Euroopa Parlamenti, kus ta kaitses Iisraeli-ELi suhete poliitilist tugevdamist, samuti kõrge esindaja poolt äsja lõpetatud tegevuskava, oleks sellise naabruslepingu heakskiitmine mõlema poole huvides, parandades mõlemapoolset teineteisemõistmist ning kiirendades rahu ja stabiilsuse saabumist Lähis-Itta ja Vahemere piirkonda.

(1) Vt protokoll.

16. VKEdele parema keskkonna loomine Euroopas – väikeettevõtete õigusakt (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on arutelu suuliselt vastatava küsimuse üle teemal „VKEdele parema keskkonna loomine Euroopas – väikeettevõtete õigusakt”, mille esitasid nõukogule Nicole Fontaine ja Giles Chichester fraktsiooni PPE-DE nimel ning Edit Herczog fraktsiooni PSE nimel (O-0113/2008 – B6-0485/2008).

Edit Herczog, küsimuse esitaja. – Austatud juhataja! Kõigil meil siin parlamendis on hea meel komisjoni ja eelkõige härra Verheugeni poolt koostöös Euroopa Parlamendi ja Euroopa ettevõtetega viimasel viiel aastal saavutatu üle. Me oleme suutnud muuta oma lähenemist Euroopa ettevõtetele ning sellel saavutusel on nüüd ka nimi – väikeettevõtete õigusaktis sätestatud põhimõte „kõigepealt mõtle väikestele”. Peame selle õigusaktiga tegelema.

Praegune majanduskriis rõhutab vajadust võtta väikeettevõtete õigusakt vastu nii ruttu kui võimalik. 23 miljonit Euroopa ettevõtet ja kaks kolmandikku Euroopa töötajatest, keda see puudutab, vajavad selget sõnumit, et üleminek põhimõttele „kõigepealt mõtle väikestele” meie õigusloomealases lähenemises on meie tulevase töö ja käitumise reaalne alus.

Kõige esimene signaal, mille me edastame, on nn VKE-test. Et vaja on selget sõnumit, on meil seetõttu väga kahju, et nõukogu ei andnud väikeettevõtete õigusakti sätetele siduvat olemust.

Loodame väga, et järgmisel nädalal toimuval Euroopa Ülemkogul tulete te selle küsimuse juurde tagasi ning et liikmesriikide peaministrid annavad väikeettevõtete õigusaktile siduvat olemust. Ent meil on hea meel nõukogu otsuse üle esmatahtsate meetmete kohta. Me arvame, et väga oluline on mõelda kõigepealt väikestele selleks, et parandada juurdepääsu rahalistele vahenditele, selleks, et lihtsustada regulatiivset keskkonda, ja selleks, et soodustada turulepääsu.

Palume komisjonil ja nõukogul tegutseda koos. Vaja on kogu Euroopat hõlmavat vastust. Mitme riigi reageerimine võib olla väga tulemuslik, aga selle tagajärjel võib tekkida üksteisest kaugenemine, mitte sidusus, mida me Euroopa idee kohaselt tahame. Seetõttu peab komisjon parandama liikmesriikide aastaaruandluse korda Lissaboni tulemustabeli abil ja ma küsin nõukogult, kas ta on valmis seda tegema.

Euroopa kodanikel, ettevõtjatel ja töötajatel on vaja ideid, aga neil on vaja ka enamat. Neil on vaja, et meie menetlused oleksid uuenduslikud, aga sellest ei piisa. Neil on vaja tegutsemist, aga isegi sellest ei piisa. Meil on vaja meie ideedel, uuendustel ja tegevusel põhinevaid tulemusi. Palun püüdke need saavutada! Euroopa Parlament toetab teid selles.

Nicole Fontaine, küsimuse esitaja. – (FR) Austatud juhataja, lugupeetud minister, lugupeetud volinik, kallid kolleegid! Meie fraktsioon toetab innukalt väikeettevõtete õigusakti eelnõud, mille komisjon meile eelmise aasta juunis esitas.

On tõsi, et alates 2000. aastast on käima pandud väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete jaoks mõeldud algatusi – eelkõige meenub meie kolleegi Dominique Vlasto suurepärane töö VKEde hartaga – algatusi, mida on heaks kiidetud, aga peetud ebapiisavaks, sest liiga sageli pole need midagi enam kui vagad lootused.

Täna peame minema kaugemale. Meie riikides valitsev tõsine majanduskriis, mille tagajärjed on eriti murettekitavad VKEde jaoks, sunnib meid tegutsema seal, kus seda on vaja. Selles mõttes on väikeettevõtete õigusakt osa uuest otsustavalt ettenägelikust lähenemisest.

Mõne nädala pärast vaatame läbi proua Herczogi raporti komisjoni teatise kohta, aga täna otsustasime pöörduda selle suuliselt vastatava küsimusega nõukogu poole.

Austatud minister, võtsime konkurentsinäukogu eilsed järeldused huviga teadmiseks ning tahaksime teada, kas 11. ja 12. detsembril toimuv Euroopa Ülemkogu need järeldused ka edastab ja kas ta nõuab, et liikmesriigid võtaksid üldise juhtpõhimõtte „kõigepealt mõtle väikestele” kiiresti oma õigusesse üle.

Loodame, et nõukogu tegutseb sellega seotud tegevuskava kohaselt ja et sellega kaasnevad praktilised meetmed. Sellega seoses tahaksin mulle antud lühikese aja jooksul esile tuua kolme valdkonda, milles on vaja tugevat juhtimist.

Esimene on süstemaatilised mõjuhinnangud väikeettevõtete õigusakti olukorra kohta liikmesriikides ja regulaarsed järelemeetmed, mille üle teostab järelevalvet Euroopa Parlament. Teine on riigihankelepingute

kättesaadavus. Käitumisjuhend ei ole siduv. Peame koos olema parema kujutlusvõimega ja leidlikumad ning pakkuma välja sobivad praktilised meetmed, mis muudavad need lepingud VKEdele tõepoolest kättesaadavaks. Kolmas ja viimane on juurdepääs rahastamisele, mis on praeguses olukorras olulisem kui kunagi varem.

Teie ettepanekud, minister, on mõistlikud ja nende hulgas peaks olema ka toetus pakkimise korral Aega ei ole raisata. Palun andke meile kinnitus nõukogu kavatsuste kohta.

Jean-Pierre Jouyet, nõukogu eesistuja. – (FR) Austatud juhataja, härra McMillan, lugupeetud komisjoni asepresident, austatud parlamendiliikmed! Nagu te märkisite, daamid, võttis nõukogu esmaspäeval vastu järeldused komisjoni esitatud ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa väikeettevõtete õigusakt. See väikeettevõtete õigusakt tähendab kindlat poliitilist kohustuste võtmist 23 miljoni väikese ja keskmise suurusega ettevõtte ees. Nagu proua Fontaine rõhutas, on see ka oluline vastus praegusele majanduskriisile. Sellepärast olen koos Hervé Novelliga, kes edastab oma vabandused, et ei saa täna siin olla, veendunud, kui kinnitan proua Fontaine'ile ja proua Herczogile, et Euroopa Ülemkogu väljendab väikeettevõtete õigusakti eesmärkidele suurt poliitilist toetust.

Nagu te rõhutasite, ei suuda väikeettevõtete õigusakt lahendada kõiki praegusi majandusprobleeme, aga see peaks tagama põhilised meetmed finantskriisi ja sellest tingitud majanduse aeglustumisega tegelemiseks. Sellepärast võtsime esmaspäeval vastu tegevuskava, mis kohustab liikmesriike neid kiireloomulisi meetmeid rakendama. See õigusakt on ülimalt tähtis ja eesistujariigil Prantsusmaal on eriti hea meel, et kava on nii sisukas. Proua Fontaine andis selles sisalduvatest tungivatest soovitudest hea ülevaate.

Eelkõige peame vaatama VKEde rahastamise probleemi. Sellega seoses peame kiitma Euroopa Investeerimispanka jõupingutusi, sest ta väljastab 2008.–2011. aastani 30 miljardit eurot. Lisaks peame aga ka tagama hilinevad maksete direktiivi läbivaatamise, et leevendada ettevõtete rahavooprobeeme. Väikeettevõtete õigusakti ja tegevuskavaga tahetakse tagada, et VKEdele makstakse võlgnetavate summad ära 30 päeva jooksul. Ma ei tea, kas me saavutame selle eesmärgi, aga olen veendunud, et selle poole peame me liikuma. Hilinevad maksete vähendamine tähendab VKEdele rahavoo vabanemist, samal ajal kui iga neljas maksejõuetusjuhtum Euroopas on tingitud liigsetest makseviivitustest.

Riskikapitalituru suurendamine on teine oluline tegur, sest nagu te teate, on see turg Euroopas Ameerika Ühendriikidega võrreldes liiga piiratud. Meil on kavas luua Euroopa riskikapitalimehhanism, aga ka liikmesriikidevaheline riskikapitalifondide tunnustamise süsteem.

Nagu te mainisite, daamid, on meie teine põhieesmärk lihtsustamine. VKEd kannatavad isegi rohkem kui suured ettevõtted bürokraatia ja paljude haldusülesannete tõttu, mida neilt nõutakse. Just sellepärast peame rakendama ja kohaldama põhimõtet „kõigepealt mõtle väikestele”, mis tähendab VKEde huvidele mõtlemist kõikides liidu õigusaktides.

Samuti loodame luua nn VKE-testi ning võin teile kinnitada, et ühenduse iga VKEsi mõjutava õigusakti kohta tehakse ja avalikustatakse mõjuhindannad ning liikmesriikidelt soovitakse sama. Lisaks võtame endale kohustuse mitte küsida VKEdelt mitu korda üht ja sama teavet – teisisõnu püüame teha kõike ühe korraga.

Rahastamise ja lihtsustamise kohta on veel olulisi meetmeid. VKEd peavad saama ühtselt turust ja eelkõige ekspordivõimalusest täit kasu. Seetõttu võimaldab Euroopa ettevõtete põhikirja vastuvõtmine VKEdel tütarettevõtete loomise kaudu Euroopa eri turgudel sellest turust rohkem kasu saada.

Vastuseks esitatud küsimustele ja arvestades konkurentsinäukogu poolt Euroopa Ülemkogule esitatud palvet on nõukogu kõige kõrgemal tasemel ja komisjon võtnud kohustuse teostada selle tegevuskava üle tihedat järelevalvet, eelkõige seoses Lissaboni protsessiga kaasnevate riiklike reformiprogrammidega.

Meil on tõesti väga hea meel selle tõuke üle, mille eelmise esmaspäeva tegevuskava sellele tööle andis. Nõukogu usub tõepoolest, et VKEde poliitika on meie ühises võitluses majanduskriisi vastu ja Euroopa Liidu majanduse kiirel elavdamisel üks põhivõimalikkond.

Günter Verheugen, komisjoni asepresident. – (DE) Lugupeetud juhataja, väga austatud daamid ja härrad! Kriisi alguses – me oleme kriisi alguses – on küsimus Euroopa väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete tulevikust muutunud veelgi olulisemaks. Sest peame selgelt tunnistama üht – kriisi mõju väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele on suurem kui suurtele ettevõtetele lihtsalt sellepärast, et väiksematel ettevõtetel ei ole omavahendibaasi, mis võimaldaks neil pikema raske perioodi üle elada.

Niisiis tähendab see, et signaal Euroopa väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele peab olema tugev ja selge. Seetõttu olen Jean-Pierre Jouyet'le ja eesistujariigile Prantsusmaale väga tänulik lahke toetuse eest

väikeettevõtete õigusaktile ning tänan proua Herczogi ja proua Fontaine'i, kes haarasid ohjad, et selle üle täna siin arutleda.

See on oluline, sest järgmise nädala Euroopa Ülemkogu oodatakse suure elevusega. Euroopa rahvad pööravad järgmisel nädalal pilgud riigipeade ja valitsusjuhtide poole ning ootavad neilt vastust küsimustele, kuidas kriis üle elada, kuidas säilitada majanduslik heaolu, kuidas hoida alles töökohad ja kuidas säilitada turvalisus. Euroopa 23 miljonit väikest ja keskmise suurusega ettevõtet vaatavad samuti Brüsseli poole lootuses saada riigipeadelt ja valitsusjuhtidelt vastus. Sellepärast ongi mul nii hea meel selle üle, mida Jean-Pierre Jouyet just ütles – et Euroopa Ülemkogu annab tugeva ja selge toetuse. Ja kahtlemata oleme mõlemad ühel meelel, et see tähendab, et järeldest on selle teema kohta kindlasti rohkem kui ainult mõni sõna. See teeb mulle väga suurt rõõmu.

Õigupoolest on see poliitika ka alles algusjärgus. Euroopa Parlamendi roll on selles väga oluline. Ka siin kehtib see, et sõnad on üks asi, aga loevad teod. Ning kõigepealt rakendatakse väikesi ja keskmise suurusega ettevõtteid puudutavaid meetmeid riiklikul, piirkondlikul ja isegi kohalikul tasandil. Peame kandma hoolt, et Euroopas kalliks peetavatele põhimõtetele puhutaks liikmesriikides ja kõikides meie piirkondades elu sisse.

Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted ei ole alandlikud palujad, vaid Euroopa majanduse selgroog. Ainult siis, kui anname neile raamtingimused, mida neil praegu vaja on, suudavad nad täita oma ülesannet Euroopa majanduses.

Giles Chichester, *fraktsiooni PPE-DE nimel*. – Austatud juhataja! Arvestades väikeettevõtete olulisust majanduses tööhõive ja töökohtade loomise, ettevõtluse ja rikkuse loomise, uuenduslikkuse ning uute toodete ja teenuste seisukohast, on nüüd väga õige hetk midagi ette võtta nende jõupingutuste toetamiseks rasketel aegadel. ELi tasandil kaldutakse ilmutama järjest suuremat entusiasmi VKEde potentsiaali ja tulemuslikkuse üle. Negatiivset suhtumist olekski väga raske üles näidata. Ent selle küsimuse ja resolutsiooni ettepaneku mõte on, et peame minema sõnadest kaugemale ja tegema konkreetseid tegusid.

Üks määratletud eesmärke on vajadus parandada VKEde juurdepääsu rahastamisele. See on igavene üleskutse, sest see probleem on pikaajaline. Aga nüüd, finantskriisi ajal, kui krediidi kokkukuivamine on tabanud kõiki ettevõtteid, on kindlasti VKEdele raskem, sest nad on tellimuste ja maksete ahela alumises osas. Seega toetan väga nõuet muuta rahastamine ja krediit kättesaadavamaks. Kahtlen küll, kas pangad sellele reageerivad.

Minu kogemused väikeettevõttes töötamisel ja hiljem selle juhtimisel näitavad, et väga raske on määratleda abivorme, millega võiks VKEsid aidata, sest need on nii erinevad. Minu arvates on parim abi teabe kättesaadavus ja ma arvan, et Internet on minu ettevõtlusajaga võrreldes muutnud väga paljut.

Järgmine hea asi on ettevõtlusvabadus. Seega, kuigi ma arvan, et õigusaktideta ei saa, toetan ka parema õigusloome esmatähtsaks seadmist, eeskätt sellepärast, et see on midagi, mida seadusandjad ja valitsused saavad ära teha. Toetan üleskutset, et nii komisjon kui ka liikmesriigid peaksid tegutsema.

Neena Gill, *fraktsiooni PSE nimel*. – Austatud juhataja! Väikeettevõtted on minu piirkonnas väga olulised. West Midlandsi ettevõtted rõõmustavad põhimõtte „kõigepealt mõtle väikestele” üle. Ent praegune finantskriis on seadnud paljud väikeettevõtted tõsisesse raskustesse. Nagu juba kuulsime, on neil tegu rahavoo ja maksmata võlgade probleemiga ning nad ei saa krediiti. Uusimate maksejõuetust kajastavate arvude kohaselt on viimase kolme kuu jooksul meie piirkonnas pankrotistunud 500 ettevõtet. Seetõttu kiidan Euroopa Investeeringupanga poolse rahastamise heaks.

Arvan siiski, et senised ettepanekud ei ole siduvuse mõttes piisavalt ranged, aga siduvus oleks VKEde sektorile kindlasti kasulik. Seega on minu küsimus nõukogule: kuidas te seda järgmisel nädalal käsitlete? Kuulsin, mida konkurentsinäukogu ütles, aga oluline on see, et kui ettepanekud ei ole siduvad, pole sellest väikeettevõtetele praegu kasu, sest see ei aita neil turgudele pääseda ega raha saada.

Minu arvates on aastaid räägitud, et nõukogu peab selgelt välja ütleva, et kavatseb vähendada halduskoormat. Väikeettevõtete kulud on märkimisväärsed. Kui suured ettevõtted kulutavad igale töötajale ühe euro, siis väikesed võivad kulutada kuni kümme.

Lõpetuseks tahaksin lisada vaid üht. Kuigi finantskriisiga toimetulek on väga oluline, tuleb nüüd teha VKEde jaoks enam, sest nemad on tõeline majandus.

Šarūnas Birutis, *fraktsiooni ALDE nimel*. – (LT) Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted on meie majanduse DNA. Neid tuleb toetada ja samal ajal tuleb Euroopas suurendada konkurentsivõimet ja tööhõivet.

Väikeettevõtete õigusakt on algatus, mida peaks nüüd toetama kõik parteid. See on praegust finants- ja majanduskriisi arvestades Euroopa väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete jaoks väga vajalik.

Selles resolutsiooni projektis kajastuvad Euroopa Parlamendi mured ja nõukogu kohustused.

Peame püüdma väikeettevõtete õigusakti tulemuslikult rakendada kõikides liikmesriikides. Selleks tuleb see lisada riiklikesse tegevuskavadesse ja juriidilistesse dokumentidesse ning liikmesriikides tuleb juurutada selle dokumendiga seotud järelevalvesüsteem.

Peame võtma lisameetmeid, hoolitsemaks selle eest, et väikeettevõtete õigusakti ei tabaks sama kurb saatus nagu Euroopa VKEde hartat. Peame aru saama, et suunisdokumendid jäävad sageli riikide bürokraatide riiulitele ja nende soovitud eesmärgi ei saavutata. Need eesmärgid on alustavate ettevõtete maksukohustuste vähendamine ja nende jaoks mõeldud stiimulid, mikrokrediit, krediitgarantiid, riskikapital, tasuta teave ja nõustamine, ettevõtja kuvandi ja autoriteedi pidev parandamine jne.

Eesmärk pühendab abinõu, ent selleks on vaja pingutust ja julgust. Ma ei kahtle, et väikeettevõtete õigusakti rakendamine kogu ühenduses aitab vältida Euroopa majanduslikku ja sotsiaalset allakäiku ning leevendada finantskriisi tagajärgi.

Corien Wortmann-Kool (PPE-DE). - (NL) Kõigepealt tahaksin kiita eesistujariiki Prantsusmaad kiirete ja õigete järelduste eest seoses väikeettevõtete õigusaktiga, nii et asjad võivad reaalselt liikuma hakata. Reageerisime sellele siin parlamendis kohe oma menetluse muutmisega. Peame majanduskriisi ajal tõepoolest tegema Euroopa VKEde heaks kõik, sest nemad on väikeettevõtete õigusakti põhjus.

Peame Euroopa ettevõtjate potentsiaali palju paremini ära kasutama. Eelkõige tahaksin juhtida teie tähelepanu naiste ettevõtlusele, sest siin on veider paradoks. Naised saavad sellega palju paremini hakkama. Arvude järgi on naisettevõtjate pankrot palju ebatõenäolisem.

Sellele vaatamata on naisettevõtjatel ettevõtte asutamiseks palju raskem krediiti saada. See tuleb lihtsamaks muuta, sest seda on hädasti vaja. See tähendab, et naisettevõtjatele tuleb tagada parem juurdepääs rahastamisele ja olemasolevatele vahenditele.

Ka mikrokrediit on naiste majandusliku olukorra ja sõltumatuse parandamiseks väga oluline vahend, eeskätt vähemust esindavate naiste puhul. Praeguses krediidikriisis, kui pangad annavad vähem krediiti, on see palju raskemaks muutunud ning see on veel üks põhjus, miks peavad Euroopa Investeerimispanka garantiid olema kättesaadavad eriti mikrokrediidi ja naisettevõtjate jaoks.

Naistel peab olema võimalus alustada oma väikeettevõtetega, et nad saaksid töö- ja pereelu kenasti kokku sobitada. Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide fraktsiooni jaoks on ka see tähtis. Mul on hea meel, et nõukogu järeldustes mainitakse juba naisettevõtjaid eraldi. Ütleksin, et jätkake samas vaimus.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Ootame huviga Euroopa väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete õigusliku raamistiku vastuvõtmist. ELi majanduse elavdamise kava avab väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete jaoks uusi rahastamisallikaid.

Halduskoormuse vähendamine, erialase koolituse rahastamine ja Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi loomine on meetmed, mis aitavad kaitsta töökohti ja edendada ettevõtlust. Euroopa Investeerimispank teeb VKEde laenude rahastamiseks kättesaadavaks 30 miljardit eurot. Arvan siiski, et sellest summast ei piisa.

Arvan, et praegusel kriisiajal tuleb võtta järgmisi kiireloomulisi meetmeid: tuleb lihtsustada riigiabi saamise korda, ettevõtte asutamisele kuluvat aega tuleb lühendada kolme päevani ning tuleb tagada avalike asutuste poolt VKEdele võlgnetavate summade tasumine kuni 30 päeva jooksul.

Mul on hea meel komisjoni ettepaneku üle edendada e-arvete kasutamist, millesse investeeritakse hinnanguliselt 18 miljardit eurot. Samuti on muutumas vajalikuks luua konkurentsikärjekesed ettevõtetest, mis investeerivad uute tehnoloogiate uurimisse ja väljatöötamisse.

Dominique Vlasto (PPE-DE). – (FR) Austatud juhataja, lugupeetud minister, lugupeetud volinik! Me kõik teame, et väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted on Euroopa Liidu selgroog, sest nendes töötab üle 70% ELi töötajatest ja nad moodustavad 99% Euroopa ettevõtetest.

Nagu juba kuulsime, paneb finantskriis neid miljoneid VKEsid muretsema ja ohustab neid, sest see vähendab leibkondade ostujõudu ja kindlustunnet ning seega mõjutab tellimusi. Seega on ohus VKEde rahavoog ja

sellepärast peame võtma endale ülesande nende tegevust toetada. Selleks peame kandma hoolt, et pangad tagaksid tulemusliku juurdepääsu vajalikele rahalistele vahenditele ning VKEd saaksid edasi tegutseda.

See on ministri viidatud 1. detsembri konkurentsinnõukogu järelduste ja Euroopa rahandusministrite vastuvõetud majanduse elavdamise kava sisu. VKEde vajadused tuleb seada ühenduse alaliseks poliitiliseks prioriteediks ja mul on hea meel tegevuskava üle, mis toetab Euroopa väikeettevõtete õigusakti. Selles kajastub soov hoolitseda selle eest, et kohaldataks juhtpõhimõtet seada esikohale väikeettevõtted, nimelt Euroopa VKEd.

Nagu volinik ütles ja nagu me kõik arvame, peab nõukogu sellegipoolest teiste Euroopa institutsioonidega koostööd tegema, et see põhimõte saaks reaalsuseks. Peame sõnadest kaugemale, tegudeni minema, rakendama selle kõikides poliitikavaldkondades ja kõikides Euroopa programmides.

Võime siiski öelda, et see tegevuskava on sobiv vastus olukorra kiireloomulisusele. Austatud minister, kui tohib, siis kasutaksin võimalust ja kiidaksin eesistujariiki Prantsusmaad ettenägeliku suhtumise eest, mis on võimaldanud kavatsused kiiresti tegudeks muuta.

ISTUNGI JUHATAJA: MIGUEL ANGEL MARTÍNEZ MARTÍNEZ

asepresident

Juan Fraile Cantón (PSE). – (ES) Austatud juhataja! Palusin sõna, et kiita komisjoni selle algatuse eest, mis on suur edasimineku bürokraatia ja muude selliste takistuste vähendamisel, millega Euroopa VKEd peavad iga päev toime tulema.

Kavas rõhutatakse VKEde tähtsust Euroopa majanduses. Nagu juba märgiti, ei tohi me unustada, et Euroopas tegutseb umbes 23 miljonit väikest ja keskmise suurusega ettevõtet, mis annavad 70% töökohtadest ja tegutsevad kõikides sektorites.

Halduskoormuse vähendamise tegevuskavas on seatud eesmärgiks 25%-line vähendamine aastaks 2012. Pole parata, et praegused õigusaktid tekitavad teatud halduskohustusi, mille hinnanguline maksumus oli 2006. aastal 3,5% Euroopa SKTst. See kõrgelennuline eesmärk on osa laiemast ettevõtluspoliitikast, mille siht on lihtsustada meie VKEde juurdepääsu teistele turgudele, parandada kasvuvõimalusi ja õhutada ettevõtlusvaimu.

VKEde toetamine äritegevuse laiendamisel meie piiridest väljapoole on suurepärane mõte. Lisaks aitab ELis ühtne ettevõtete loomise kord neil asutada tütarettevõtteid teistes ELi liikmesriikides ja saada kasu ühtse turu pakutavatest võimalustest.

Viimase asjana tahan öelda, et meie VKEde jaoks on praegu põhiprobleem raha. Sellepärast on meil hea meel Euroopa Investeerimispanka ettepaneku üle mitmekesistada VKEde toetamise vahendeid, lihtsustada nende kasutamist ja laiendada nende kohaldamisala.

Jacques Toubon (PPE-DE). – (FR) Austatud minister, kui Nicole Fontaine küsimust esitas, oli nõukogu juba vastamas. See on piisavalt haruldane, et väärida äramärkimist.

Õigupoolest vaatas konkurentsinnõukogu komisjoni poolt juulis esitatud kava läbi ja kiitis selle 48 tundi tagasi heaks, samas kui parlament seda alles kaalus. See on eesistujariigi Prantsusmaa juhitud nõukogu jaoks kahtlemata edu ning tahaksin teid, lugupeetud minister, tänada ja kiita teid ja teie kolleege, eelkõige härra Novellit tubli töö eest.

Nõukogu edu on eriti tähelepanuväärne sellepärast, et komisjoni kava tähendas ka seda, et te pidite lisama tegevuskava koos selles sisalduvate põhimõtetega ning eesmärkidega järgmiseks kolmeks, viieks ja kümneks aastaks.

Ma saan aru, et praktikas tähendab see, et peame nüüd kõikide õigusaktide ja meetmete korral mõtlema kõigepealt väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele. Teeme seda Euroopa eraettevõtete ja hilenud maksete direktiivide ning loodetavasti ka käibemaksumäärade vähendamist käsitlevate ja muude õigusaktidega.

Tahaksin siiski lõpetuseks lihtsalt öelda, et eelkõige ei tohi VKEsid getostada – teisisõnu ei tohi meie kehtestatud VKEsid puudutada õigusaktid olla nii erilised, et need tekitavad puude. Olen nõus sellega, mida proua Vlasto just ütles. On selge, et praeguses olukorras, kus neil ettevõtetel on nii suur vajadus raha järele ja selle saamine on nii raske, ei tohi me võtta meetmeid nende eest, näiteks lubada vabastusi raamatupidamistagatisest, nii et nende krediidi saamise võimalused vähenevad ega lase neil nii saada tegevusvahendeid.

Sel põhjusel ei ole väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted allettevõtted. Nad peavad olema ettevõtted nagu kõik teised ja Euroopa majandusele olulised.

Pierre Pribetich (PSE). – (FR) Austatud juhataja! Väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete suure osatähtsuse tunnustamine ja nende igakülgne toetamine võitluses kasvu takistavate probleemidega on kuulutatud väikeettevõtete õigusakti ülimalds eesmärgiks.

Nagu teate, on väikeettevõtetel Euroopa majandusmaastikul kahtlemata kaalukas roll. See hindamatu toetus Euroopa ettevõtluse ja ettevõtlusvaimu kasvule on sätestatud komisjoni kehtestatud põhimõttes „kõigepealt mõtle väikestele”.

Kes saab selle vastu olla? Mida see tähendab? See kõrgelennuline kava puudutab nüüd 99% ettevõtetest. Iga ettevõtte kaks kõige olulisemat asja – ettevõtte maine ja töötajad – ei kajastu selle bilansis.

Miks ma otsustasin tsiteerida Henry Fordi? Selleks, et öelda, et kuigi me kavatseme VKEde elu kergemaks muuta, jäävad ettevõtluse tuumaks siiski inimesed, ja väikeettevõtete õigusakt peab andma ka võimaluse parandada töötajate rolli ettevõtete juhtimises. Õigupoolest peab väikeettevõtete õigusakt olema värske õhu puhang neis ettevõtetes ning parandama nende rolli tunnustamist ja nende püüdlustega arvestamist ning me ei tohi mingil juhul lubada tööõiguse mõttes leebet väikeettevõtete õigusakti.

Zita Pleštinšá (PPE-DE). – (SK) Finantskriisi ajal ei piisa suurtest sõnadest, neile peavad järgnema konkreetsed teod. Sel kriitilisel ajal peame muutma rahalised vahendid väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele kättesaadavaks, et nad saaksid ellu viia oma uuendustegevust ning paranda selle abil oma tehnoloogilist oskusteavet ja konkurentsivõimet.

Selles valdkonnas on vaja tugevdada mikrokrediidi programmi ja riskikapitalifondi. Vaja on luua tingimused väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete uurimis-, arendus- ja uuendustegevuse tehnilisse infrastruktuuri investeerimiseks. Sellepärast on mul hea meel majandus- ja rahandusküsimuste nõukogus kokku lepitud 30 miljardi euro suuruse paketi üle, mis on mõeldud laenuks väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele.

Koostan praegu raportit õigusaktide kohta, mis käsitlevad ehitustoodete turuleviimist. Teen väikeste ja keskmise suurusega ettevõtetele palju koostööd ja arvan, et suudan nende jaoks ette valmistada väga hea õigusakti.

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted peavad järgima seadust nagu kõik ettevõtted, vaatama sellele, et tavaliselt ei ole neil võimalik palgata õigusnõunikku või väga vilunud finantsnõunikke. Samas loovad väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted kõige rohkem töökohti. Sellepärast ongi nii oluline toetada nimetatud sektorit tema suhtes kohaldatavate õigusaktide lihtsustamisega, talle koolituse pakkumisega ja muude meetmetega. Kriisi ajal on eriti vajalik muuta krediit kättesaadavamaks. Võib-olla saaks Solidaarsusfond aidata, kui ta tagaks sellist krediiti. Toetan Euroopa väikeettevõtete harta vastuvõtmist ja kiidan eesistujariiki Prantsusmaad.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) Austatud juhataja! Mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete hädavajalikuks toetamiseks on vaja sisulist muutust poliitikas, mida on kohaldatud soodsas öhkkonna loomiseks, täpsemalt on vaja suurendada rahva ostujõudu ja eelkõige töötajate palka.

Ent meetmete ja krediidiandmise väljakuulutamisest ei piisa. See abi peab jõudma ka mikroettevõtete ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtetele, mitte kaduma bürokraatiasse. Me ei tohi leppida vaid mõne keskmise suurusega ettevõtte toetamisega ning unustada mikro- ja väikeettevõtteid, millel on suur roll majandustegevuses ja töökohtade loomises töötajatele, kelle õigusi peab selles protsessis samuti kaitsma.

Jim Allister (NI). – Austatud juhataja! Küsimuse pealkirjas on juttu VKEdele parema keskkonna loomisest. Lubage mul teha ettepanek, et kui EL tõesti tahab aidata, siis ettearvatava retoorikaga rahuldumise asemel võiks teha midagi mõttekat ja vahetut. Miks me ei võiks üleilmse kriisi ajal kuulutada VKEde jaoks välja puhkuse õigusaktidest? ELi eri tasandite õigusaktide järgimine on nii paljunõudev, nii koormav ja nii kulukas, et see vähendab ELi tootlikkust ja majanduslikku heaolu. Kulud on talumatult suured. Aastas kulub miljardeid. Puhkus õigusaktidest säästaks ettevõtetele ühe liigutusega miljardeid eurosid aastas ja võimaldaks neil kasvada.

Paul Rübiger (PPE-DE). – (DE) Austatud juhataja, lugupeetud volinik, väga austatud daamid ja härrad! Tahaksin volinik Verheugenilt küsida, kas komisjon on valmis koostama õigusliku aluse 2009. või 2010. aasta eelarve eelarverea jaoks. Teiseks tahaksin küsida, kas oleks võimalik hakata pidama esmatähtsaks neid tegevuskavasid, mis muutuvad nüüd finantskriisi arvestades veelgi tõenäolisemaks, sealhulgas vajaduse tõttu toetada väikesi

ja keskmise suurusega ettevõtteid, sest just nüüd on see väikeettevõtete õigusakt muutunud finantskriisi tõttu eriti oluliseks. Kas me suudaksime alustada selles valdkonnas kohe tegevusprogrammiga?

Jean-Pierre Jouyet, nõukogu eesistuja. – (FR) Austatud juhataja! Tahaksin tänada sõnavõtnuid, kes selle arutelu ajal on ühelt poolt toetanud väikeettevõtete õigusakti ja teiselt poolt nõudnud karmi kohustuslikku järelevalvet. Samuti tahan kinnitada neile, kes nõudsid oma sõnavõtet, et rahaline abi oleks mõeldud just väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele, et Euroopa Investeeringispanka abi tõesti eraldatakse.

Võite kindlad olla, et Euroopa Ülemkogu kohtumisel edastavad ministrid selle sõnumi riigipeadele ja valitsusjuhtidele ning meie eesistujana nõuame võimalikult karmi kohaldamist. Anname endast parima, et väikeettevõtete õigusaktil ja selle tegevuskaval oleks võimalikult selge poliitiline toetus kõige kõrgemal tasandil. Nagu härra Toubon ütles, tuleb hoolitseda selle eest, et konkreetsete meetmed ja lihtsustamisviisid ei nõrgestaks väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete seotud garantiisid. Pean seda oluliseks.

Lõpetuseks peanoogutus proua Wortmannile: tahaksin talle öelda, kui hästi ma tean, et peame toetama naiste ettevõtlust. Mulle tuletatakse seda meelde igal õhtul (välja arvatud täna õhtul), sest ka minu abikaasa juhib väikeettevõtet. Olen seetõttu sellest hästi teadlik ning võite kindel olla, et eesistuja ja mina hoolitseme selle eest, et sõnadele järgneksid teod, muidugi ilma, et esineks väiksematki huvide konflikti – seda ütlen teie kõigi ees.

Tahaksin südamest tänada komisjoni asepresidenti ja kogu komisjoni kõige tehtu eest, meie väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete heaks tehtud koostöö oli sel eesistumisajal hea. Täna teid arutelu osalemise eest, samuti täna proua Fontaine'i tõstatatud küsimuse eest ning ütlen veel kord, et Euroopa Parlamendil on selles protsessis ja järelmeetmetes otsustav tähtsus.

Günter Verheugen, komisjoni asepresident. – (DE) Austatud juhataja, daamid ja härrad! Täna teid laialdase üksmeele eest siin arutelul – mitte ainult seoses meie väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete poliitika eesmärkidega, vaid ka seoses nende saavutamise meetmetega.

Vastaksin kiiresti küsimustele, mille te esitasite. Härra Chichester, Euroopa Investeeringispank on juba andnud positiivse vastuse. 2011. aastani oli kavandatud krediiti 15 miljardit, aga nüüd on see 30 miljardit, seega on summa kahekordistunud. Lisaks on VKEdel loomulikult Euroopa Liidus kasutada teisi finantsinstrumente, eelkõige seoses tõukefondiga. Samuti tahan juhtida tähelepanu sellele, et kõik suuremad Euroopa projektid on koostatud nii, et väikestel ja keskmise suurusega ettevõtetel on neile juurdepääsemisel eelisõigus.

Mis puudutab kulude vähendamise küsimust, on mul hea meel teile teatada, et Euroopa ettevõtete halduskoormuse vähendamise programm läheb plaanipäraselt. Järgmine suur samm on nüüd ka ettepanek võtta kasutusele e-arved, nagu siin nõutakse, mille tulemusena on väikestel ja keskmise suurusega ettevõtetel võimalik aastas kokku hoida kuni 18 miljardit eurot.

Ettepanekuga võtta vastu hilinevad maksete probleemi käsitlev direktiiv – hilinevad maksete direktiiv – on töö kaugel jõudnud ja sellega saab tegelda veel parlamendi praegune koosseis.

Härra Rübig küsis lõpetuseks, milline täitevvõimu asutus Euroopa Parlamendi rahapakkumise tagasi lükkaks. Kardan siiski, et te ei paku meile raha, vaid te pakute eelarverida, millel seisab null. Kui te suudate pakkuda meile eelarverida, millel on suur summa lisaraha, siis palun, aga ma ei näe, et seda juhtuks.

Seetõttu arvan, et seekord on mõistlikum optimeerida olemasolevaid programme ja projekte, nii et nendega saaks väikeettevõtete õigusakti rahastada. See kehtib eelkõige konkurents- ja uuendusprogrammi kohta, mille eest vastutan mina, kuid see kehtib ka peamise tõukefondi kohta, isegi maaelu arengu programmi ning teadus- ja arendustegevuse raamprogrammi kohta. Kokkuvõttes näen olulisi võimalusi, kuidas neid programme Euroopa Liidu väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete edendamiseks ära kasutada.

Juhataja. – Arutelu lõpetuseks olen saanud kodukorra artikli 108 lõike 5 kohase resolutsiooni ettepaneku⁽²⁾.

Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub neljapäeval, 4. detsembril alates kella 12.00st.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

⁽²⁾ Vt protokoll.

Adam Bielan (UEN), kirjalikult. – (PL) Euroopa väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete olukorra parandamine ja väikeettevõtete harta toetamine on ettevõtluse ja Euroopa Liidu majanduse arendamise seisukohalt väga olulised. Põhjus on eelkõige see, et väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted annavad tööd enamale kui pooltele Euroopa Liidu kodanikest ja moodustavad 99% kogu liidu ettevõtetest. Kahjuks ei ole ma Euroopa väikeettevõtete harta rakendamisega paljuski rahul.

Näiteks Poolas lubati kõrgelennulisi halduskoormuse vähendamise, sätete lihtsustamise ja üleliigsete õigusaktide kaotamise kavasid. Tegelikuses aga ei ole olukord valitsusasutustes muutunud. Ettevõtjad on ikka silmitsi ebapädevate ametnike ja tarbetute menetlustega. Lisaks kannatavad nad liigse bürokraatia all, mis piirab nende ettevõtlustegevust märkimisväärselt.

Siiani ei ole Internetis avalike teenuste portaale avatud. Selliste portaalide mõte on lihtsustada ettevõtete registreerimist, maksu- või tollideklaratsioonide esitamist ja statistiliste andmete kogumist. Kõiki neid asju saaks teha elektrooniliselt. Kui me ei tõhusta menetlusi ega reformi valitsusasutusi, ei õnnestu meil väikeettevõtete harta kohustusi täita. Järelkult ei õnnestu meil VKEdele sobivat abi anda.

Lidia Joanna Geringer de Oedenberg (PSE), kirjalikult. – (PL) Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted (VKEd) on Euroopa majanduse, selle konkurentsivõime ja tööhõive jaoks väga tähtsad. Et VKEd on loonud üle saja miljoni töökohta, aitavad nad kaasa majanduskasvule. Peale selle on nad piirkondliku arengu ja uuendustegevuse peamine allikas ning edendavad soolist võrdõiguslikkust.

Euroopa Liidu VKEde tootlikkus ja kasv on endiselt väiksemad kui Ameerika Ühendriikides, kus sellised ettevõtted suurendavad esimesel tegevusaastal töökohtade arvu keskmiselt 60%, aga Euroopas on see näitaja umbes 10–20%.

Euroopa Komisjoni poolt eelmise aasta juunis algatatud Euroopa väikeettevõtete hartas võetakse esmakordselt kasutusele kõikehõlmav VKE-poliitika raamistik, mille kohaselt antakse neile võrdsed tingimused ning püütakse parandada nende õigus- ja halduskeskkonda ELis.

Sellega seoses tekib kohe küsimus, kas nõukogu toetab ametlikult Euroopa väikeettevõtete hartat ja kas liikmesriigid võtavad siduva kohustuse see rakendada.

Oluline on kindlaks teha, milliseid samme soovib nõukogu astuda, et tagada praegusel finantskriisi ajal VKEde pidev juurdepääs rahastamisele.

Richard Seeber (PPE-DE), kirjalikult. – (DE) Kahtkümmend kolme miljonit väikest ja keskmise suurusega ettevõtet on õigustatult nimetatud Euroopa Liidu majanduse selgrooks. Vaatamata VKEde tähtsusele ei saa nad siseturu eeliseid veel täiel määral kasutada ja eelkõige on neil probleeme bürokraatiaga. Väikeettevõtete õigusakt on VKEde konkurentsivõime parandamisel ja potentsiaali rakendamise võimaluse andmisel suur samm. Parema õigusloome põhimõtte edu ei ole siin ainus otsustav tegur. Tuleb parandada ka väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete teadlikkust Euroopa lõimimise võimalustest. Ettevõtjate vahetusprogramm on selles valdkonnas hea mõte.

Väikeettevõtete õigusaktis sisalduvad finantsmeetmed on VKEde edendamise jaoks eriti olulised. Praegust rasket majandusolukorda arvestades peavad VKEd oma töötajaid hoidma. Hangete lihtsustamine, hilinevad maksete vastu võitlemine ning laenamise ja uute ettevõtete loomise võimalused on selleks tõhusad vahendid. Kokkuvõttes kaitseb väikeettevõtete õigusakt Euroopa küpset ettevõtlusstruktuuri ja muudab Euroopa VKEd rahvusvahelistel turgudel konkurentsivõimeliseks.

17. Relvaeksport (käitumisjuhised) (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on nõukogu avaldus relvaekspordi (toimimisjuhendi) kohta.

Jean-Pierre Jouyet, nõukogu eesistuja. – (FR) Austatud juhataja! Nagu te ütlesite, oleme hilja peale jäänud, ja ma tahaksin parlamendiliikmete ees selle pärast vabandada.

Juhatan selle arutelu sisse, aga kahjuks ootavad mind teised kohustused, millest ma ei saa ära öelda, sest viivitus oli ootamatu. Seetõttu palun nõukogu peasekretariaadil minu eest arutelu osaleda ja esitada muidugi eesistujale väga üksikasjalik ülevaade arutelu järeldustest.

Austatud parlamendiliikmed, tahaksin juhtida teie tähelepanu sellele, et toimimisjuhendi muutmine ühiseks seisukohaks on eesistujariigi Prantsusmaa jaoks oluline eesmärk. Liikmesriikide vastutustundlikule käitumisele

seoses relvaekspordiga on vaja anda õiguslik alus ja sellega seotud lähenemist liikmesriikide vahel tuleb suurendada.

Teie 13. märtsi resolutsioon näitab, et jagate selles küsimuses meie arvamust. Läbirääkimised on viimastel nädalatel taas alanud. Teeme kõik endast oleneva, et selles küsimuses toimuks edasiminekuks enne Prantsusmaa eesistumisaaja lõppu. Ühise seisukoha vastuvõtmine võimaldab rakendada kavandatud vastutustundlikku poliitikat, et eelkõige vältida sellise ekspordi kasutamist ELi-siseseks surveavalduseks või rahvusvaheliseks agressiooniks ning hoida ära ebastabiilsuse suurenemist piirkondades.

Oleme veendunud, et see, et Euroopa Liit algatas ÜRO raames relvakaubanduslepingu koostamise, muutub tõsiseltvõetavamaks, kui meie endi relvastuse üleandmise kontrolli süsteem muutub õiguslikult siduvaks, ning me toetame parlamendi arvamust, milles rõhutatakse, et toimimisjuhend on hädasti vaja õiguslikult siduvaks muuta.

Samuti toetame teie arvamust, et tuleb kehtestada mõjus kontroll relvavahenduse üle. Liikmesriigid on kokku leppinud, et nõukogu 2003. aasta seisukohas mainitud teabevahetusega seotud kohustusi tuleb täitma hakata toimimisjuhendi raames loodud mehhanismi abil.

Seega, kuigi mõni liikmesriik ei ole veel vastu võtnud õigusakte, mida on vaja nende kohustuste ülevõtmiseks riigi õigusesse, võin teile kinnitada, et kõikidel liikmesriikidel on olemas selle valdkonna õigusaktid. Nüüd on vaja need õigusaktid ajakohastada, et need oleksid täielikult kooskõlas nõukogu ühise seisukohaga.

Ka ühiste ekspordikontrolli õigusaktide vastuvõtmine ühise seisukoha näol võimaldab liikmesriikidel tugevdada nende endi ohjevahendeid relvavahenduse valdkonnas. Teine probleem, mis meid puudutab, on relvade ebaseaduslik liikumine. ELi väike- ja kergrelvade strateegia viitab selgelt vajadusele võtta meetmeid relvade ebaseadusliku liikumise lõpetamiseks või takistamiseks. Seda tegevust tugevdati tavarelvade ning kahese kasutusega kaupade ja tehnoloogia ekspordikontrolli käsitlevas Wassenaari kokkuleppes osaleva 40 riigi kohtumisel 6. detsembril 2007 Viinis.

Eesistujariik toetab mõtet uurida võimalust laiendada neid parimaid tavasid väike- ja kergrelvade destabiliseerivale liikumisele, mis toimub eelkõige meritsi. Vaatamata viivitusele ühise seisukoha vastuvõtmisel tahaksin rõhutada, et toimimisjuhend on eriti mõjus vahend, mis on tublisti kaasa aidanud liikmesriikide relvaekspordi kontrolli valdkonna poliitika ühtlustamisele, ning seepärast tahaksin juhtida tähelepanu ka sellele, et ühtlustamist hõlbustab kasutusjuhend, milles on suunised selle valdkonna eest vastutavatele riigiametnikele. Juhendit ajakohastatakse regulaarselt ja seetõttu aitab see suurepäraselt kaasa riikide selle valdkonna poliitika praktilisele ühtlustamisele.

Lõpetuseks tahaksin öelda, et töötame koos selle nimel, et luua vastutustundlik käsitus relvaekspordist, ja tahaksin tänada Euroopa Parlamenti abi eest selles küsimuses.

Parlament võib arvestada nii nõukogu kui ka eesistujariigi pühendumusega.

Stefano Zappalà, fraktsiooni PPE-DE nimel. – (IT) Austatud juhataja, nõukogu eesistuja, kolleegid! Kahjuks muudavad 2001. aastast alates aset leidnud terroriaktid, millest viimased toimusid viimastel päevadel Indias, ja mitmesugused paljudes maailma kohtades kestvad konfliktid relvakaubandusteema kõige laiemas mõttes oleviku ja tuleviku jaoks eriti oluliseks. Liiga sageli juhtub, et põhimõttelistes deklaratsioonides väljendatud suuri kavatsusi ei toeta konkreetsed teod. Kõigile on täiesti ilmselge, et see on tundlik teema, mis hõlmab suuri tööstus- ja kaubandusprotsesse. Seetõttu on arusaadav, kui raske on kõikidel riikidel, eelkõige liikmesriikidel, kontrolli- ja reguleerimissüsteemi ratifitseerida. Ent sündmuste surve ja teadmine, et nii liidu sees kui ka sellest väljas toimub ebaseaduslik relvaäri, muudavad selle valdkonna juriidiliselt mõjusa reguleerimise kiireloomuliseks eelisküsimuseks. Samuti annab toimimisjuhendi kiire ratifitseerimine veidi reaalselt tähendust direktiivile, mida koostatakse kaitsega seotud toodete üleandmise kohta ühenduse piires.

Kahju, et nõukogu eesistuja ära läks, kuigi tema sõnade järgi tundub kõik korras olevat. Seetõttu jätan ütlema mõned muud asjad, mille olin ette valmistanud. Tegelikult ei arva ma, et kõik on väga hästi. Seetõttu leian, et kuna Prantsusmaa eesistumisaeg on lõpule jõudmas, tuleb lubadus, mille minister siin täna õhtul andis, nagu mõnes teises olukorras nii paljude teiste poolt antud nii paljud teised lubadused, muuta kaugeleulatuvaks stiimuliks, eelkõige teha seda järgmisel nädalal, nii et kõik liikmesriigid saavad toimimisjuhendi vähemalt ratifitseerida. Oleks märkimisväärne, kui Prantsusmaa sellega toime tuleks, mitte ei kuulutaks seda siin parlamendi istungisaalis, suutmata seejärel mingeid konkreetseid tulemusi ette näidata.

Juhataja. – Härra Zappalà, härra Jouyet pidi tõesti ära minema. Tahaksin tema eest vabandada, sest ta pidi rongile jõudma. Ta ei saa siin olla sellepärast, et arutelu läks üle ettenähtud aja. Me kõik teame, kui

kohusetundlikult herra Jouyet on oma tööd nende kuue kuu jooksul teinud, aga hilineja on parlament. Võite kindel olla, et nõukogu siinviibivad ametnikud edastavad eesistujale kõik teie ja teiste parlamendiliikmete märkused.

Ana Maria Gomes, *fraktsiooni PSE nimel.* – (PT) Austatud juhataja! Resolutsioon, mille üle me täna arutleme, näitab, et parlamendis valitseb üksmeelne arvamus sellest, milline peaks olema Euroopa Liidu liikmesriikide relvaekspordi poliitika. Kuus suuremat fraktsiooni pooldavad ühiselt Euroopa relvaekspordi jaoks siduvate kriteeriumide ühtset loetelu – toimumisjuhendi kaheksat kriteeriumi.

Kõik on ühel meelel, et tuleb pöörduda eesistujariigi Prantsusmaa poole, et too lahendaks selle ummikseisu, mis on kestnud kolm aastat ja mida ainult tema saab lahendada. Kuulsime, kuidas herra Jouyet veidi aega tagasi ütles, et Prantsusmaa toetab nüüd õiguslikult siduvat toimumisjuhendit. Kuulsime eile väliskomisjonis Prantsusmaa kaitseministriilt, et selle riigi hiljutist ettepanekut muuta toimumisjuhend ühiseks seisukohaks õõnestas üksmeele puudumine nõukogus. Minister ei maininud asjaolu, et Prantsusmaa ettepanek oli seotud Hiina relvaembargo kaotamisega ning see oli põhjus, miks mitu riiki Prantsusmaa ettepaneku tagasi lükkas. Kui see strateegia leiab kinnitust, on see häbiplekk eesistujariigi Prantsusmaa julgeoleku- ja kaitsetegevuskaval, mida muidu eristab euroopalik kõrgelennulisus ja aktiivsus.

Arvestades, et Euroopa lõimub välispoliitika valdkonnas järjest rohkem, on suhtumine „igäiks enda eest” relvaekspordis üha põhjendamatum. On tõsi, et toimumisjuhendit võetakse paljudes pealinnades juba tõsiselt, aga me peame kaotama olukorra, kus Euroopa riigid, kes rakendavad oma ekspordis järjepidevalt inimõiguste, säästva arengu ja piirkondliku stabiilsuse kriteeriume, on ebasoodsamas olukorras kui nende partnerid, kes rakendavad neid kriteeriume valikuliselt.

Euroopa eesistujate ametiaeg lõpeb, aga vajadus Euroopa ühiste relvaekspordi kriteeriumide järele ega Euroopa Parlamendi üksmeelne poolehoid ühisele seisukohale ei lõpe.

Renate Weber, *fraktsiooni ALDE nimel.* – Austatud juhataja! Tähistame sel aastal ELi relvaekspordi toimumisjuhendi kümnnendat aastapäeva. Kuigi see oli omal ajal edukas, oleme praegu sunnitud väljendama oma pahameelt ja kibestumust, et seda ei suudetud muuta õiguslikult siduvaks.

Ajast, mil nõukogu tavarelvastuse ekspertide tööühm jõudis tehnilisele kokkuleppele ühise seisukoha üle, on möödunud kolm aastat. Mitu aastat Euroopa Ülenkogul selle vastuvõtmiseks veel vaja läheb? Kuidas saab Euroopa Liit kaitsta oma tõsiseltvõetavust ebaseaduslikust relvaärist rääkides, kui me ei suuda oma kodus korda luua?

Toimumisjuhend peab olema õiguslikult siduv, kui me tahame vältida hõlpsat ühendusesisest relvade üleandmist, mis võib ahvatleda vahendajaid otsima Euroopa nõrgimat lüli. Kui räägime relvaekspordist, peame samas mõtlema inimeludele, mis on kaalul ebastabiilsetes riikides. Meid võidakse lihtsalt süüdistada rahuloomise asemel kohalike konfliktide õhutamises maailma haavatavates osades.

Mul on hea meel Prantsusmaa kaitseministri avalduse üle, et Prantsusmaa ei ole enam ühise seisukoha vastu. Kas eesistujariik Prantsusmaa suudab veenda ka teisi liikmesriike, kes on ikka selle vastu? Mul jääb üle vaid seda loota. Soovin, et eesistujariik Prantsusmaa muudaks ühise seisukoha vastuvõtmise järgmise kahe nädala jooksul veel üheks suureks oma ametiaja saavutuseks.

Raül Romeva i Rueda, *fraktsiooni Verts/ALE nimel.* – (ES) Austatud juhataja! Tõtt-öelda olen mina nõrдинud, sest oleksin palju parema meelega pidanud entusiastliku kõne eesistujariigi Prantsusmaa kiituseks selle eest, ta lõpuks ometi tegi teoks selle, mille vajalikkusest on rääkinud üheksa eesistujat, ehk ühise seisukoha vastuvõtmise relvaekspordi kohta. Ütlen, et oleme üheksa eesistuja ametiajal kuulanud üht ja sama, sest meile on lubatud, et see töö saab tehtud, alates 2004. aastast, mil eesistujaks oli Holland.

Teame, et tehnilisest vaatevinklist on relvaekspordi toimumisjuhend valmis. Oleksin tahtnud täna kuulda juba tehtud otsusest, et ministrid allkirjastavad lõpuks selle dokumendi.

Seetõttu on mul kurb kuulda, et me ei ole nii kaugele veel jõudnud. Veelgi kurvem on mul kuulda, et sellise olukorra põhjus on asjaolu, et see otsus on seotud teise murettekitava otsusega – Hiina relvaembargo lõpetamisega. Nagu me oleme korduvalt öelnud, on need kaks omaette teemat ja neil pole teineteisega mingit pistmist. Mulle tundub, et ühe allutamine teisele ei tule kasuks meie tänase arutelu teemale, nimelt rahule ja relvaekspordi kontrollimisele.

Tobias Pflüger, *fraktsiooni GUE/NGL nimel.* – (DE) Austatud juhataja! Relvad on tapmiseks. Meie arutatava relvaekspordi põhjus on teiste inimeste – vastaste – tapmine. See jäetakse selles arutelu alati välja.

Kümme aastat on arutatud, kas see toimejuhend on õiguslikult siduv. Nagu kolleegid, lootsin ka mina täna lõpuks kuulda, et, jah, oleme jõudnud sellesse punkti. Ent selgub, et me ei ole sellesse punkt veel jõudnud. Vahepeal anti mulle teada, et direktiivis, mis käsitleb kaitsega seotud toodete üleandmise lihtsustamist ELis, on kohaldamisest loobumise võimalus, mis näitab selgelt soovi pakkuda relvaekspordi õiguslikult siduvusest möödahiilimise võimalusi. Seda ei tohi lubada. Samuti tuleb sellesse lisada kaheksa kasutusega kauba.

Tahan taas kord selgelt välja öelda, et jutt on relvadega varustamisest Euroopa Liidu poolt. Euroopa Liidust on saanud maailma suurim relvaeksportija. Kui relvi antakse, siis mingil hetkel neid ka kasutatakse. Ja kui neid kasutatakse, hakatakse krokodillipisaraid valama. Meil on seda õiguslikult siduvat toimejuhendit lõpuks ometi vaja. Loodan, et see on võimalik enne, kui Prantsusmaa eesistumisaeg nõukogus lõpeb.

Justas Vincas Paleckis (PSE). – (LT) Kümme aastat tagasi leppis Euroopa Liit kokku relvaekspordi toimejuhendis. Kahjuks seda ei rakendata. Suletud uste taga istuv nõukogu ei suuda vastu võtta ühist seisukohta. Väga oluline oleks teada, millised riigid on selle vastu ning kes lõikavad suurt kasu inimeste verest ja pisaratest.

Euroopa Parlament võttis märtsis vastu selleteemalise resolutsiooni. Ent ajal, kui meie siin kõneleme, liiguvad Euroopa Liidus toodetud relvad üha suureneva ebaseadusliku voona konfliktipiirkondadesse ja satuvad kurjategijate kätte. Paradoksaalselt lähevad need relvad ka riikidesse, millele EL annab tohutut arengut.

Euroopa Liidu Nõukogu eesistujariigid – Prantsusmaa ja võib-olla lõpuleviijana ka Tšehhi – peavad tegema kõik võimaliku, et relvaekspordi toimejuhend heaks kiita ja vältida selliselt ELi relvade vastutustundetut üleandmist kurjategijatele. Kui see ei õnnestu, tuleb seda takistavad asjaosalised avalikustada.

Jan Cremers (PSE). – (NL) Austatud juhataja ja kolleegid! Kui tähistasime ELi relvaekspordi toimejuhendi 10. aastapäeva, pidime kahjuks märkima, et selle vabatahtliku juhise õiguslikult siduvaks dokumendiks muutmisel ei ole saavutatud mingit edu. Euroopa Parlament on relvatööstuse üleilmastumist arvestades aastaid taotlenud selle toimejuhendi muutmist liikmesriikidele siduvaks õigusaktiks.

Euroopa Parlament arutab praegu ettepanekut võtta vastu direktiiv, mille eesmärk on luua kaitsetoodete siseturg. Selleteemalistes aruteludes nõudis Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsioon suuremat läbipaistvust ja mõjusaid sanktsioone kohustuste täitmatajätmise korral. Sellega seoses viitas meie fraktsioon taas kord toimejuhendile, aga õigusliku raamistiku puudumise tõttu ei saa me praegu teha enam, kui kutsuda liikmesriike üles toimejuhendit järgima.

Vaja on karmimaid eeskirju relvakoponentide ekspordi kohta, toodete üleandmise kohta ühisettevõtete kaudu ja Euroopa militaarkaupade tagasiekspordi kohta kolmandatesse riikidesse. Ainuüksi eelmisel aastal müüsid lääneriigid arengumaadele hinnanguliselt 42 miljardi väärtuses relvi. Pooled neist relvadest olid Euroopa päritolu. See peab muutuma. Euroopa Liit peab eriti selles valdkonnas olema heaks eeskujuks.

Ioan Mircea Pașcu (PSE). – Austatud juhataja! Juhendi vastuvõtmise kümnes aastapäev on nii tähistamisvõimalus kui ka ajend jätkata jõupingutusi selle kohustuslikuks muutmise nimel. Ent see, et kümme aastat pärast juhendi vastuvõtmist on see endiselt vabatahtlik, näitab keerulisi majanduslikke, kaubanduslikke ja poliitilisi huvisid, millega meil tegemist on. Seetõttu ei piisa meie moraalsest üleolekust juhendi kohaldamise kohustuslikuks muutmise nõudmisel, vaid me vajame nende huvide põhjalikku professionaalset analüüsi, et leida toimivad viisid, kuidas veenda relvatootjaid, eksportijaid ja poliitikuid oma arvamust muutama. Seetõttu, nagu ma juba ütlesin, ei piisa ainult moraalsusel põhinevatest üleskutsetest, olgu need kui häälekad tahes.

Juhataja. – Arutelu lõpetuseks olen saanud neli kodukorra artikli 103 lõike 2 kohast resolutsiooni ettepanekut⁽³⁾.

Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub neljapäeval, 4. detsembril alates kella 12.00st.

18. Üheminutilised sõnavõtted poliitiliselt olulistel teemadel

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on üheminutilised sõnavõtted poliitiliselt olulistel teemadel.

⁽³⁾ Vt protokoll.

Olen väga karm ja katkestan sõnavõtu täpselt ühe minuti möödumisel. Nimekirjas on 31 parlamendiliiget, kuigi paljud või vähemalt mõned neist ei ole kohal. Need ei ole registreerimata sõnavõtud. Meil on nimekiri sõnavõtjatest, kes on avaldanud soovi esineda üheminutiliste sõnavõttudega.

Dragoș Florin David (PPE-DE). – (RO) Euroopa Komisjon esitas novembris oma 2008. aasta aruande Makedoonia Vabariigi kohta. Aruandes rõhutatakse viimase aasta jooksul saavutatud edu, aga ei esitata konkreetset ühinemisläbirääkimiste alustamise kuupäeva.

Arvan, et majanduse, haldusreformi ja kohtureformi valdkonnas saavutatud edu ning praegune olukord Lääne-Balkani riikides annab Makedoonia Vabariigile lootust, et 2009. aastal pannakse paika ühinemisläbirääkimiste alustamise kuupäev. See sõltub sellest, kas Makedoonia Vabariigi parlament ja valitsus teevad püsivamaid vastutustundlikke jõupingutusi demokraatliku õhkkonna loomiseks, et tagada 2009. aasta märtsis toimuvate kohalike ja presidendivalimiste jaoks läbipaistvad, demokraatlikud tingimused.

Samas tahaksin kutsuda Euroopa Komisjoni üles mitte unustama Makedoonia Vabariigi viimaste aastate edusamme ning Makedoonia Vabariigi parlamendi ja valitsuse võetud kohustusi. Samuti peaks komisjon koostama tegevuskava, et lõpetada Makedoonia Vabariigi kodanikelt viisa nõudmine...

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Marusya Ivanova Lyubcheva (PSE). – (BG) Tahaksin juhtida tähelepanu laienemise peadirektoraadi sanktsioonidele Bulgaaria vastu, kui võeti ära akrediteering kahelt ametilt, millel oli õigus kasutada ELi liitumiseelseid vahendeid. Bulgaaria valitsuse rakendatud jõupingutusi tuleb pidada ELi kehtestatud nõuete tingimusteta aktsepteerimiseks. Õigusaktide suur sünkroniseeritus, muudatused riigihangete seaduses, kriminaalseadustik, uus seadus huvide konflikti kohta, personalimuudatused ja kõikide riiklike ressursside kaasamine ELi vahendite haldamise ja järelevalve kava parandamisse on valitsuse tõelise pühendumuse garantii. Akrediteeringu äravõtmine ei ole parim võimalik meede. See kõlab ELi järgmise laienemise jaoks isegi hoiatusena. ELi kriteeriumide järgimise kohustus peab vastama kõikide riikide võrdse kohtlemise põhimõttele ja probleemide lahendamiseks tehtavale koostööle. Bulgaaria valitsus teostab kindlat poliitikat võitluses...

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Marco Cappato (ALDE). – (IT) Austatud juhataja ja kolleegid! Tiibeti eksilvalitsus andis välja memorandum, dokumendi ja ettepanekud Tiibetile reaalse autonoomia andmiseks ning esitas need läbirääkimiste ajal Hiina võimudele. See on reaalne tõend – kui seda üldse vaja on –, et Hiina võimud on valetanud ja teevad seda endiselt, kui väidavad, et dalai-laama ja Tiibeti võimude tegelik eesmärk on saavutada iseseisvus. Dalai-laama tuleb meile homme külla ja esineb Euroopa Parlamendi ees. Kolmkümmend viis kolleegi alustavad keskööst alates – seega väga pea – 24tunnist nälgastreiki dalai-laama toetuseks. Tema Pühadus andis meile täna teada, et ta loobub ka ise söögist. Arvan, et praegu on see kõige käegakatsutavam viis, kuidas Euroopa Parlamendi president peab toetama ja läbi viima...

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Austatud juhataja! Euroopa Parlament ei järgi mittediskrimineerimise põhimõtet. Samuti ei austata selle parlamendi mitmekeelsust. Parlamendikomisjonide ja delegatsioonide koosolekutel on esinenud keelelist diskrimineerimist. Eriti tekitab meelehäarmi suulise tõlke etteatamata piiratud kättesaadavus ärakuulamiste või hääletamise ajal, kui arutletakse suuliste muudatusettepanekute üle. Kuni kodukorras ei ole sätestatud keeldu alustada koosolekuid, kui kõik tõlkenõuded ei ole täidetud, leiavad sellised juhtumid endiselt aset.

Lisaks ei edasta finantsteenistus teavet nende parlamendiliikmete emakeeles, kellele see teave on mõeldud. Sellest tulenevate arusaamatustega kaasnev rahaline koorem jääb parlamendiliikmete kanda. Samuti esineb sihiliku keelelist diskrimineerimist EuroNewsis. Seetõttu tahaksin teha ettepaneku, et EuroNewsi peaks kaasrahastama vaid need riigid, kelle keeltes seal uudiseid edastatakse...

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Pedro Guerreiro (GUE/NGL). – (PT) Austatud juhataja! Soovist kaitsta tootmist ja töötajate õigusi tekstiili- ja rõivatööstuses, kasutan praegu võimalust, et esitada kaebus ja üleskutse.

Minu kaebus puudutab seda, et üha rohkem ettevõtteid lõpetab tegevuse või viib tootmise mujale ning suurenevad töötus ja töötajate jõhker ärakasutamine, mis iseloomustavad selle olulise sektori liberaliseerimist.

Mu üleskutse on, et Euroopa Parlament peaks kavandama kiireloomulise arutelu eri liikmesriikide tekstiili- ja rõivasektori kohta. Konkreetsemalt peaks see hõlmama Euroopa Liidu ja Hiina ühise järelevalvesüsteemi lõppemist 31. detsembril 2008 ning hindamist, kui hästi on järgitud Euroopa Parlamendi soovitusi, mis võeti vastu peaaegu aasta tagasi.

Urszula Krupa (IND/DEM). - (PL) Austatud juhataja! Lubage mul kasutada Euroopa Parlamendi võimaldatud kõneaega selleks, et paluda toetust Poola patriootlike ringkondade üleskutsesele nimetada 25. mai – päev, mil lasti maha kapten Pilecki – Euroopa totalitarismivastase võitluse kangelaste päevaks.

Briti ajaloolane, professor Michael Foot pidas kapten Pileckit üheks kuuest vapraimast osalejast Teise maailmasõja vastupanuliikumises. Poola armee ohvitser Witold Pilecki, kes võttis Saksamaa okupatsiooni ajal Poolas osa septembrikampaaniast, korraldas vastupanuliikumise Auschwitzis, kuhu ta end vabatahtlikult vangi andis.

Pärast natsilaagrist põgenemist võitles ta Varssavi ülestõusus ja Teises Poola Korpuses Itaalias. Kommunistlik julgeolekuteenistus vahistas ta, kui ta oli kommunistlikku Poolasse naasnud,, pani ta vangi, piinas teda, mõistis ta surma ja lasi 25. mail 1948 maha.

Kapten Pilecki pühendas oma elu 20. sajandi kuritegelike diktatuuride vastu võitlemisele.

Jim Allister (NI). - Austatud juhataja! Eelmisel esmaspäeval toimunud külaskäigul Belfasti vaimustus president Pöttering sellest, et EL toetab kohta, mida kutsutakse ilustava nimega konfliktide muutmise keskuseks. See on endine Maze'i vangla, kus hoiti korralikult kinni kõige alatumaid ja pahelisemaid terroriste. Seal sooritasid ka kümme süüdimõistetud IRA terroristi näljastreigi ajal enesetapu. President ehk ei mõistnud, et sellise ajaloo tõttu on liri vabariiklased, kes tunnevad enesehaletsusest suurt mõnu, otsustanud kõik niisugused keskused muuta selle põlvkonna kõige pahelisemate terroristide pühamuks. Seega on EL rumal, et langes lõksu ja rahastab sellist jätkust, ja president rumal...

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Nicolae Vlad Popa (PPE-DE). - (RO) Laupäeval, 30. novembril leidis Rumeenias aset ajalooline sündmus, kui vasakpoolsed said lüüa üldvalimistel, kus kasutati esmakordselt enamusevalimiste süsteemi.

Liberaaldemokraatlik partei sai kõige rohkem parlamendikohti ning võis koos teiste kesk-parempoolsete parteide – natsionaalliberaalide ja UMDRi ungari rahvusparteiga – moodustada mugava enamuse, et toetada valitsust, mille peaminister on liberaaldemokraatlikust parteist.

Kahjuks teatasid Rumeenia sotsiaaldemokraadid enneaegu, et on valimised võitnud. Õigupoolest on see teave eksitanud mõningaid Euroopa Parlamendi sotsiaaldemokraatide juhte ja isegi valitsusjuhte. Seetõttu on selge, et nende juhtide positsioon muutub Rumeenia valimiste tegelikke tulemusi arvestades.

Neena Gill (PSE). - Austatud juhataja! Esindan delegatsiooni Indiaga suhtlemiseks ja tahaksin kõigepealt avaldada siirast kaastunnet kõigi Mumbai elmise nädala kohutavates terroriaktides tapetute peredele ja sõpradele ning soovida vigastatutele kiiret paranemist. Minu kaastunne ka kolleegidele ja ametnikele Euroopa Parlamendist, kes neisse kohutavatesse ja metsikutesse rünnakutesse sattusid. Kirjutasin India peaministrile ja Maharashtra ülemministrile, et edastada meie kaastundeavaldused.

Selliste kooskõlastatud rünnakute eesmärk on levitada kodanike seas hirmu ja usaldamatust ning panna proovile demokraatia pühendumus sügavatele väärtustele. Sellised rünnakud nõuavad jõulist reaktsiooni kõikidelt, kes peavad demokraatiat ja rahvusvahelist õigust kalliks. Seetõttu on mul hea meel president Pötteringi jõuliste Indiat toetavate avalduste üle. Euroopa Parlament peab nüüd minema sõnadest kaugemale ja toetama India vajadusi konkreetsete tegudega.

Marco Pannella (ALDE). - (IT) Austatud juhataja ja kolleegid! Arvan, et peaksime praegu paremini teadma, et Tiibetist ja dalai-laamast rääkides räägime me tegelikult peamiselt endist. Mõned päevad tagasi esitati lihtne avaldus, et president Sarkozy kavatseb dalai-laamaga Poolas julgelt kohtuda. Aga meiega on käitunud nii, et meid pole isegi ära kuulatud, meid on eiratud ja meile pole antud isegi võimalust kohtumiseks. Laiemal Euroopa üldsusel lubatakse dalai-laamat tervitada, temaga rääkida, teda vastu võtta ja kuulata. Miks see nii on, härra juhataja? Arvan, et vastus on üsna selge. Me teame, et 80% eurooplasi – kui neilt küsitakse kui ühel rahvalt – toetaks dalai-laamat...

(Juhataja katkestas kõneleja.)

László Tőkés (Verts/ALE). - (HU) Austatud juhataja! Tuhat aastat tagasi, aastal 1009 asutas Ungari kuningas István I Püha Transilvaanias Gyulafehérvári piiskopkonna. See tähtis kirikuajaloo sündmus tähendab, et Ungari sai pärast ristiusu vastuvõtmist toonase Euroopa liikmeks. 16. ja 17. sajandil oli Gyulafehérvár Transilvaania sõltumatu vürstiriigi pealinn ning see piirkond sai sallivuse ja usuvabaduse sümboliks. 1918. aastal kuulutas Gyulafehérváris kokku tulnud Rumeenia rahvuskogu pärast Transilvaania okupeerimist Rumeenia poolt välja Transilvaania ungari vähemuse õiguse ise end valitseda. Rumeenial on selle otsuse alusel endiselt Euroopa ees kohustus. Gyulafehérvári vaimus teen ettepaneku, et peapiiskopkonna loomise tuhandendal aastapäeval...

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Marcin Libicki (UEN). - (PL) 27. detsembril tähistame 90 aasta möödumist Wielkopolska ülestõusust. Selle ülestõusu võidu tõttu sai Poola vana Wielkopolska provints ehk Suur-Poola äsjatekinud Poola osaks. Edu eest maksti kallist hinda. See hind oli 2000 langenu ja 20 000 haavatu veri. Austame nende mälestust.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). - (PT) Kapitalismi kriisi ettekäändel on suurenemas töötajate vastu suunatud väljapressimine. See tähendab, et neile kehtestatakse tingimused, mille tulemuseks on nende saadud õiguste kadumine. Märkimisväärsed näited sellest on Portugali autotööstusesse kuuluvad Peugeot'/Citroëni tootmiskeskus Mangualdes ja Renault' tööstusüksus Aveiros Cacias.

Mõlemal juhul andis nii valitsus kui ka EL märkimisväärselt rahalist abi tingimusel, et luuakse rohkem töökohti. Ent Mangualde Peugeot'/Citroëni juhtkond tahab praegu kaotada välja võideldud ja tööõiguses sätestatud õigused ning avaldab töötajatele survet, et nad nõustuksid neile kahjulike tingimustega, mis ohustavad nende elu. Renault' tööstusüksuses Cacias otsustas juhtkond selle aasta tootmist vähendada ja teha ettevalmistusi tähtajaliste lepingute pikendamata jätmiseks, vaatamata sellele, et oli võtnud kohustuse laieneda...

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Desislav Chukolov (NI). - (BG) Selle aasta 27. novembril möödus 89 aastat Bulgaaria alandamisest Neuilly rahulepingu allkirjastamisega, mis tähendas, et meie riigi küljest rebiti ära alad, milles siamaani elavad end bulgaarlaseks pidavad inimesed. Need alad, mis asuvad tänapäeva Serbia ja Makedoonia piirides, tuleks tagastada Bulgaariale, sest neid ei saa pidada serblaste, horvaatide ja sloveenide riigi järeltulijateks. ÜRO ja rahvusvaheline üldsus ei tunnistanud Serbiat Jugoslaavia õigusjärglaseks, aga endist Jugoslaavia Makedoonia Vabariiki ei tunnistata isegi selle põhiseadusliku nime alusel. Meie, Ataka patrioodid, nõuame, et läänealade tagastamise küsimus lahendataks enne, kui alustatakse läbirääkimisi Serbia ühinemise üle ELiga, ning Makedoonia liitumine ELiga võiks toimuda alles pärast seda, kui on lahendatud Strumica piirkonna Bulgaariale tagastamise küsimus.

Romana Jordan Cizelj (PPE-DE). - (SL) Tahaksin võtta sõna komisjoni kavandatud meetmete kohta, millest lugesin meediast ja millele mõned valijad minu tähelepanu on juhtinud. Nende meetmetega peaks eeldatavasti rahastatama kodanike uute autode ostu. Sellised meetmed soodustaksid aga tarbimisele õhutamist. Sellega antaks otsest abi autotööstusele ja see oleks vastuolus meie keskkonnapoliitikaga. Samuti tunnen ma muret, kes vastutab nende autode demonteerimise ja ringlussevõtu eest.

Seetõttu kutsun komisjoni üles alustama – nagu varem tehti keskkonnahoidlike sõidukite väljatöötamise ja tootmise edendamise – järkjärgulise asendamisega keskkonnakriteeriumide alusel ja andma samas kodanikele selget teavet, kuidas majanduse elavdamise kava on kooskõlas keskkonna- ja kliimapolitikaga.

Proinsias De Rossa (PSE). - Austatud juhataja! Tahtsin täna esineda üheminutilise sõnavõtuga sellepärast, et mulle teeb muret, et Irimaal kavatseb Ryanair esitada ostupakkumise riigi lennuettevõttele Aer Lingus. Kui see pakkumine osutub edukaks, tekib liri turul lennuettevõtete eramonopol.

Komisjon lükkas selle ettepaneku eelmine kord tagasi ja ma palun volinik Neelie Kroesil see pakkumine ka nüüd tagasi lükata. Minu arvates on see kiskjalik pakkumine ja liri majandusele ei oleks kasulik, kui see lennuettevõtte kuulub Ryanairile, kellel puudub igasugune lojaalsus Iiri majanduse suhtes.

Sylwester Chruszcz (NI). - (PL) Austatud juhataja! Tahaksin juhtida Euroopa Parlamendi tähelepanu erakorralisele sündmusele, mis leidis aset eelmise aasta juulis Ukrainas Brodõs. Seal avati mälestusmärk mõrvarliku Relva-SSi Galiitsia divisjoni sõduritele. Minu arvates on uskumatult skandaalne, et 21. sajandil, rahustevahelise leppimise ajal, saab avalikult natsionalismi ja fašismi pooldav rühmitus ülistada mõrvarite üksust, kes vastutab miljonite eurooplaste surma eest, sealhulgas minu kaasmaalaste surma eest, kes hukkusid 1943.–1945. aasta planeeritud genotsiidi käigus Lääne-Ukrainas.

Ma ei kahtle, et enamik ukrainlasi jagab mu muret selle küsimuse pärast. Samuti arvan, et Ukraina võimud ei saa jääda ükskõikseks sellise häbiväärse püüde suhtes ajalugu ümber kirjutada. Samuti esitan Euroopa Parlamendile ja ELi institutsioonidele üleskutse...

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Anna Záborská (PPE-DE). - (SK) 10. detsembril tähistatakse kogu maailmas inimõiguste ülddeklaratsiooni 60. aastapäeva. Tema pühadus dalai-laama tuleb homme Euroopa Parlamenti visiidile. Hiina on üks deklaratsiooni allkirjastanud riikidest, aga rikub meeste, naiste ja laste inimõigusi.

Naiste õiguste ja soolise võrdsuslikkuse komisjoni esimehena tahaksin teile meelde tuletada ühe lapse poliitikat, mis on selge näide Hiina riigikorra totalitaarsest ja ebademokraatlikust iseloomust. Selle poliitikaga rikutakse selgelt mitmeid inimõigusi. Lubage mul mainida vaid mõnda rikkumist: soovimatute tüdrukute tapmine, mis on seotud soo valimisega, inimkaubandus ja seksiorjus, lastevargus, teisest rasedusest ja järgmistest rasedustest sündinud laste juriidilise olemasolu eitamine, laste mahajätmine, vägivald rasedate vastu, sundabordid, abordijärgsed probleemid ja naiste enesetapud. Demokraatlik maailm peaks selgelt väljendama kahtlust Hiina poliitika suhtes ja jälgima...

Silvia-Adriana Țicău (PSE). - (RO) Rumeenias võitsid valimised vasakpoolsed, sest nad said laupäevastel valimistel suurima arvu ja protsendi hääli. See on fakt, mida ei saa eirata ega moonutada.

3. detsember on rahvusvaheline puuetega inimeste päev. Igas neljandas peres on puudega inimene. Praeguse majandus- ja finantskriisi taustal kuuleme peaaegu iga päev tuhandetest koondamistest liikmesriikides. Sel raskel ajal halveneb ka puuetega inimeste olukord.

Kuidas saavad puuetega inimesed leida töö, mis võimaldaks neil palgast korralikult ära elada, kui tuhanded teised inimesed, kellel puuet ei ole, jäävad oma tööst ilma? Kutsun komisjoni üles võtma kiiresti konkreetseid meetmeid puuetega inimeste toetamiseks.

Erilist tähelepanu tuleb pöörata haruldastele seisunditele, mis tekitavad füüsilist või vaimset teovõimetust. Loodan, et 2009. aastal – innovatsiooniaastal – investeerime enam uurimistevõime, mille eesmärk on tuvastada...

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Colm Burke (PPE-DE). - Austatud juhataja! Kõikidel ELi riikidel peavad olema õigusaktid, mille kohaselt on naiste suguelundite moonutamine kuritegu. Samuti tuleb rakendada meetmeid nende uutest sisserännanute kogukondadest pärit naiste ja tüdrukute kaitseks, keda ohustab suguelundite moonutamine.

Mul on hea meel, et Iirimaa on üks viieteistkümnest ELi liikmesriigist, kes võttis hiljuti kohustuse alata naiste suguelundite moonutamise vastane riiklik tegevuskava. Hinnangute kohaselt on umbes 2 500 Iirimaa elavat naist elanud teistes riikides läbi suguelundite moonutamise. Iiri tegevuskavas tuuakse esile suguelundite moonutamisega seotud ohud naistele ja tüdrukutele ning sätestatakse poliitilised eesmärgid selle kahjuliku mõjuga tegelemiseks.

Samuti viitavad arvud sellele, et 9 624 naisest, kes on Iirimaaale tulnud riigist, kus moonutatakse naiste suguelundeid, on 26,9% selle moonutamise läbi teinud. Selle tegevuse kaotamiseks tuleb kehtestada seadus, millega keelustatakse naiste suguelundite moonutamine täielikult.

Csaba Sógor (PPE-DE). - (HU) Kultuuride ja rahvaste vahel on tõeline dialoog, kui nad kõik saavad vabalt kasutada oma emakeelt ning individuaalseid ja kollektiivseid õigusi. Täna ja homme väljendab Euroopa Parlament solidaarsust Tiibeti rahvaga. Enam kui 500 inimest on ühinenud vaikiva meeleavaldusega tiibetlaste vabaduse nimel kasutada oma emakeelt, järgida oma usku ja nautida tõelist autonoomiat.

ELis on põliseid rahvusvähemusi, kes ei saa õppida oma emakeeles ega seda keelt vabalt kasutada ja kellel puudub kultuuri- või territoriaalne autonoomia. Veelgi enam, mõned riigid on taas kasutusele võtnud Teist maailmasõda meenutava kollektiivse süü mõiste ning mõned tahavad endiselt põliste rahvusvähemuste õiguste tagamisel aluseks võtta 1940. aastate kommunistlikud seadused.

ELi tegevus Hiina territooriumil elavate vähemuste nimel saab olla mõjus, kui...

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Zita Plešinská (PPE-DE). - (SK) Elame suurte võimaluste, aga ka ohtude ajastul. Inimene suudab hävitada palju kiiremini, kui üles ehitada. Indias Mumbais toimunud terrorirünnakud, mis nõudsid kahesaja süütu tsiviilelaniku elu, näitasid taas, et inimeste hävitamisvõimel ei ole piire. Terrorism on uus piiride ja rinneteta sõda, nii et tuuma- ja bioloogilise relva hirm ei ole alusetu.

Euroopa on erineva kultuuri ja usutunnistusega inimeste kooseksisteerimise musternäide. Euroopa kristlik pärand annab talle vastutuse maailma rahu eest ning võimaluse saada rahumeelse koosolemise ja vastastikuse austuse lootuse allikaks. Seega on Benedictuse artiklis „Euroopa kultuuride kriis” („Europe in the Crisis of Cultures”) hulk soovitusi, mida paavst Benedictus XVI Euroopale oma sarnase pealkirjaga raamatus esitab. Arvan, et Euroopa ei eira neid soovitusi, vaid järgib neid.

Avril Doyle (PPE-DE). - Austatud juhataja! Euroopa Liidu ringlussevõtusektori käive on 24 miljardit eurot ja see annab tööd 500 000 inimesele. Sellesse sektorisse kuulub 60 000 ettevõtet ning ELi jäätme- ja ringlussevõttutööstus moodustab maailma omast 50%.

Ent see sektor on nüüd maailmaturul toimunud ringlussevõetud materjalide hinnalanguse tõttu kriisis ja jäätmeteevõtete edasine tegutsemine on muutumas majanduslikult jätkusuutmatuks.

Arvestades selle sektori tähtsust säästliku tarbimise ja tootmise jaoks ELis, tahaksin tungivalt nõuda, et komisjon rakendaks viivitamata soovitusi, mis on sätestatud komisjoni ringlussevõtu tööühma aruandes, mis koostati teatise „Juhtivate turgude algatus Euroopas” ettevalmistamise ajal.

Juhataja. – Sellega on päevakorrapunkti käsitus lõppenud.

19. Rahastamisvahend kiireks reageerimiseks toiduainete hinnatõusule arengumaades (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on arengukomisjoni nimel Gay Mitchelli koostatud raport, mis käsitleb rahastamisvahendit kiireks reageerimiseks toiduainete hinnatõusule arengumaades (KOM(2008)0450 – C6-0280/2008 – 2008/0149(COD)).

Gay Mitchell, raportöör. – Austatud juhataja! Toiduainete rahastamisvahend sai alguse mõningates riikides rahutusi esile kutsunud toiduainehindade tõusu taustal tehtud komisjoni ettepanekust kasutada põllumajandustoetustest üle jäänud miljardit eurot selleks, et leevendada arengumaades valitsevat olukorda põllumajandusliku tooraine ja turvavõrgu abil. Sellisel kujul pidi tegemist olema üksnes lisarahaga seniste arengufondide täienduseks. Nüüd, viis kuud hiljem, on meil see miljard olemas, kuid täiesti teistsugusel kujul, kui algselt kavandatud.

Üle-eelmisel reedel osalesin koos kolleegidega eelarvekomisjonist ja nõukogust eelarveteemalisel lepituskohtumisel, kus suutsime lõpuks jõuda toiduainete rahastamisvahendit käsitleva määruse suhtes kompromissile. Viimased erimeelsused siluti siis sellele järgnenud esmaspäeval Euroopa Parlamendi, komisjoni ja nõukogu kolmepoolsel kohtumisel.

Rahastamist puudutav lõplik kompromiss on järgmine: üks miljard eurot antakse kolmeaastaseks ajavahemikuks, aastateks 2008–2010; seda tehakse paindlikkusvahendi kaudu 420 miljoni euro suuruses summas, ümberpaigutamisest eelarverubriiki 4 „Välistegevus” antakse veel 240 miljonit ja 2008. aasta hädaabi reservi suurendatakse 240 miljoni euro võrra. Suurendamiseks on vaja läbi vaadata institutsioonidevaheline kokkulepe. See summa on täienduseks sajale miljonile eurole, mis võetakse kasutusse olemasolevast hädaabi reservist. Et hädaabi reserv moodustub liikmesriikide osamaksetest, loetakse juurdemakstavat osa lisasummaks üksnes siis, kui liikmesriigid ei kompenseeri oma osamakseid riigieelarve vastava vähendamiseega.

On vihjatud, et väliskomisjonis ja ka mujal ollakse rahuolematud selle rahastamisvahendi osalise rahastamise pärast stabiilsusfondist. See võib väliskomisjoni kurvastada, kuid tõenäoliselt oli see antud oludes parim võimalik lahendus.

Kuigi ma toetan saavutatud kompromissi, pean mainima puudujääke nii töö käigus kui ka tulemustes, et olla aus ja rõhutada, nagu ma varasematelgi kordadel olen teinud, kentsakat olukorda, kus kogu maailma riikide valitsused leiavad pankade päästmiseks mitmeid miljardeid dollareid, ent 27 liikmesriiki peavad enda ja Euroopa Liidu eelarvest tikutulega otsima üht miljardit eurot, et aidata maailma vaeseid.

Minu arvates oleme saavutanud parima, mida on saja päevaga võimalik saavutada. Leidsime selle summa ja koostasime määru, kuid see ei ole täielikult lisamiljard. Käesolevas raportis sisaldub tõsiasi, et kompromissteksti on alaliste esindajate komitees heaks kiitnud juba kõik liikmesriigid ning see sisaldab minu raportist pärit olulisi punkte ja arengukomisjoni kuuluvate kolleegide muudatusettepanekuid.

Määrus on ajaliselt piiratud. Praeguse seisuga kehtib see 2010. aasta lõpuni. Määruses keskendutakse lühiajalisele kriisile, selle eesmärk on suurendada põllumajandustootmist. Määruses ei pooldata summade hajutamist, vaid selle kohaldamisel piiratakse üksnes piiratud arvu esmatahtsate riikidega. Samuti laiendatakse sellega võimalike rakendusorganisatsioonide tegevusulatust ja tagatakse parlamendi tasandi aruandekohustus. Määrusele on lisatud kaks avaldust, mis aitavad tagada selle nõuetekohase rakendamise.

Seda kõike arvesse võttes leian, et oleme nõukogus, Euroopa Parlamendis ja komisjonis andnud endast parima. Tegime seda saja päevaga. Tõime õigusakti Euroopa Parlamendi ette. Me hääletame seda homme. Kokkulepe on juba saavutatud. Oleme raha juba leidnud. Seepärast soovin kiita koostööd, mida nõukogu ja komisjon meiega tegid, eriti volinik Michel, kes tõepoolest tahtis, et see oleks lisaraha.

Samuti tahaksin tänada arengukomisjoni sekretariaati, eeskätt Guido Van Heckenit ja Anne McLaughlanit ning oma töotajaid Eoin Ó Seanáini ja Oliver O'Callaghani, kes olid kõiges väga abivalmid. Usun, et kokkuvõttes oleme teinud head tööd ja et see on parim, mida me teha saime.

Juhataja. – Täna teid, härra Mitchell, ning tunnustan teid raporti ja selle tõesti olulise teema suurepärase käsitlemise eest; see süvendab maailmas Euroopa Parlamendi mainet progressi ja solidaarsuse kandjana.

Nüüd on sõna volinik Michelil. Nagu Siiri Oviir, Hélène Goudin ja mina, saabus ka tema äsja tagasi maailma teisest otsast, 14 000 kilomeetri kauguselt, ja kavatseb meile komisjoni nimel rääkida kohtumisest, millel me AKV-ELi parlamentaarse ühisassamblee ajal osalesime. Näen, härra volinik, et olete heas vormis.

Louis Michel, komisjoni liige. – (FR) Austatud juhataja, lugupeetud raportöör, daamid ja härrad! Toidukriis on arengumaid rängalt mõjutanud.

Ma leian, nagu te ütlesite ja nagu te olete oma tegudega näidanud, et Euroopal oli moraalne kohus kiiresti reageerida ja seda tuli teha eriti seetõttu, et selle kriisiga on kaasnenud väga tõsine finants- ja majanduskriis, mille hävitavat mõju arengumaadele saame me kahjuks peagi välja arvutada, sest see võib väga vabalt hõlmata vähemalt riikliku arenguabi tühistamist. Selle teema juurde on meil aga võimalus tagasi tulla.

Mulle näib, et meie kolm institutsiooni – Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon – on ülesandega toime tulnud, sest nad asusid selle rahastamisvahendiga, mille eesmärk on võimaldada kiiret reaktsiooni arengumaade toiduainete hinnatõusule, kärmelt tegutsema.

Tahaksin teid president Barroso ja komisjoni nimel tänada. Minu eriline tänu kuulub ka raportöör Mitchellile silmapaistva töö eest, samuti eelarvekomisjoni nimel tegutsenud härra Bögele ning põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni nimel tegutsenud härra Le Follile nende panuse eest.

Nagu teate, peame me kahetsusväärseks, et rubriigis 2 oleva varu kasutamisest keelduti. Me jäime siiski realistideks, pidades silmas väljavaadet jõuda kokkuleppele heas dokumendis. Pean märkima, et kompromisstekst, mida te homme hääletama hakkate, on hea – ühest küljest seetõttu, et see sisaldab väga õigesti teie ja nõukogu muudatusettepanekuid, ning teisest küljest seetõttu, et selles korraldatakse üle meie seisukoha kolm peamist aspekti.

Esimene on reageerimine, milleks kasutatakse miljardit eurot. Näib, et keegi ei ole seadnud meie hinnangut vajaduste kohta tõsiselt kahtluse alla. Teiseks on kogu aeg valitsenud arusaam, et keskenduda tuleb väga lühikesele ajavahemikule. Pakkusime välja kahe aasta pikkuse aja, kuid võime nõustuda ka kolmega. Kolmandaks oli eesmärk taaslustada põllumajandustootmine riikides, mida hinnatõus mõjutas enim. Teisisõnu oli eesmärk hoida lühiajal põllumajandustootmist.

Millised on järgmised sammu pärast teie homset hääletust ja pärast nõukogu 16. detsembri otsust? Minu arvates on kõige olulisem elluviimine. 2009. aasta jaanuaris teeb komisjon ettepaneku esialgsete projekti rahastamist puudutavate otsuste kohta, sest usun, et ilmselgelt on vaja asi kiiresti liikuma saada. Peaesmärk on hoida 2009. aasta saagist saadavat põllumajandustoodangut. Seetõttu teeme kõik võimaliku, et enamik rahalistest kohustustest täidetakse 2009. aastal ja et sellel oleks mõju põllumajanduslikule toorainele, näiteks 2009. aasta saagi puhul.

Nagu kokku lepitud, esitatakse rahastamisvahendi rakendamise üldkava teile lähiajal, kuid kindlasti hiljemalt 2009. aasta aprilli lõpuks. Rahastamisvahend sündis tänu kolme institutsiooni poliitilisele tahtele ning selle kiireks ja tõhusaks elluviimiseks on ilmselgelt vaja samasugust ühist tahet.

László Surján, *eelarvekomisjoni arvamuse koostaja*. – (HU) Austatud juhataja! Eelarvekomisjon oli teadlik Euroopa Liidu moraalsest vastutusest raskustes olevate riikide ees. Kuid teil, volinik, pole vaja hetkegi kahetsust tunda, et me ei suutnud selleks üllaks eesmärgiks eelarve 2. peatükist raha leida.

Kahetsuseks pole mingit põhjust, sest meil on samasugune moraalne vastutus Euroopa põllumajandustootjate ees, kellele me oleme juba kuid rääkinud, et selleks ja toleks raha ei ole ning et uute liikmesriikide põllumajandustootjad peavad kümme aastat ootama, kuni neid hakatakse võrdselt kohtlema. Raha tuli leida mujalt, sobivast kohast, ja nagu raportöör märkis, õnnestuski meil tõepoolest need summad leida. Minu arvates oleme teinud tublit tööd ja võime selle üle uhkust tunda.

Eelarvekomisjonil oli veel üks probleem. Me ei olnud veendunud, nagu ka volinik märkis, et komisjon tegutses kiiresti ja et tema ettepanek on igati otstarbekas. Meie arvates oli kahetsusväärne, et algses dokumendis ei mainitud mikrokrediidi ideed. Eelarvekomisjon leiab, et Brüsselis või ükskõik millise rahvusvahelise institutsiooni peakorteris on väga keeruline kindlaks määrata, kuidas üks või teine raskustes olev piirkond või põllumajandustootja võiks olukorrast väljapääsu leida.

Mikrokrediidi süsteem on osutunud väga edukaks ja on aidanud paljusid raskustes olnud riike ning me oleme väga tänulikud, et arengukomisjon on selles valdkonnas eelarvekomisjoni soovitusel heaks kiitnud. Austatud volinik, ma ei saa seda küll kindlalt väita, kuid ennustan, et väga tõenäoliselt vastavad homse hääletuse tulemused teie ja kõigi teiste asjaosaliste ootustele. Täna teid tähelepanu eest.

Stéphane Le Foll, *põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni arvamuse koostaja*. – (FR) Lugupeetud juhataja, ma teen lühidalt. Kõigepealt tahaksin tänada Gay Mitchelli ja kiita teda tehtud töö eest. Samuti soovin tänada volinikku pühendumuse eest ja öelda, et toidukriisiga ei tegelda mitte üksnes järgmisel kahel või kolmel aastal, vaid see jääb lähiaastate mureküsimuseks.

Tahaksin mainida üht asjaolu oma töös põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni esindajana. Nimelt on põllumajandusse suunatud arenguabi osakaal viieteistkümne aasta vältel järjekindlalt kahanenud. Nagu härra Diouf ütles, on see langenud 15%lt 4%le. On aeg hakata kaaluma mõtet, et areng hõlmab ka põllumajanduse toetamist, ja kui sellel rahastamisvahendil peaks mõte olema ka tulevikus, siis sellise mõtte ma isiklikult talle anda kavatsengi.

Colm Burke, *fraktsiooni PPE-DE nimel*. – Austatud juhataja! Täna Gay Mitchelli raporti eest. Mul on hea meel, et maailma vaeseimate põllumeeste jaoks on loodud rahastamisvahend ja et selles suudeti pärast pikki läbirääkimisi lõpuks kokku leppida.

Osa nõukogu liikmeid ei tahtnud kasutada põllumajandusele ette nähtud kulutamata summasid arengumaade toetamiseks. Samal ajal kui kuuendik maailma rahvastikust on näljas, polnud osa Euroopa Ülemkogu liikmesriike sellega nõus (kuigi enamik liikmetest pooldas ühise põllumajanduspoliitika kasutamist), viidates oma nõrkades põhjendustes kartusele luua pretsedenti.

Raha leiti mujalt ja kahe aasta pikkuse ajavahemiku asemel on see jaotatud kolmele aastale – 2008.–2010. aastale. Kahjuks oli seda raha kõige rohkem vaja paar kuud tagasi, kui toiduainete hinnad tõusid. Osas nendessamades riikides on hinnatõus nüüdseks peatunud.

Sellest saati, kui toiduainete hinnatõus algas, on nälga kannatavate inimeste arv kasvanud peaaegu miljardini. Sel aastal langes toidu- ja kütusekriisi tõttu vaesusesse veel sada miljonit inimest ja nende arv kasvab edasi. Arengumaades kulutavad inimesed kuni 80% sissetulekust toidule ja see näitab ilmekalt, miks toiduainete hind peab jääma taskukohaseks.

Toiduainete rahastamisvahend aitab leida lahenduse mõningatele lühiajalistele vajadustele, sest tagab põllumajandusliku tooraine ja tugevdab turvavõrke. Kuid kui Euroopa Liidu liikmesriigid ja teised rikkad riigid ei tegele toidukriisi põhjustanud struktuursete probleemidega, saabub varsti uus toidukriis.

Josep Borrell Fontelles, *fraktsiooni PSE nimel*. – (ES) Suur tänu, volinik! Teie täieliku pühendumuseta sellele teemale poleks see protsess jõudnud silmanähtavalt õnneliku lõpuni. Te olete selle eesmärgi nimel kogu aeg kõvasti võidelnud. Soovin tänada ka kolleegi, raportöör Gay Mitchelli. Teie kaks päästsite Euroopa Liidu naeruväärsest olukorrast, mis oleks saanud, kui me poleks suutnud seda miljardit leida, kuigi olime seda nii sagedasti nii paljudes maailmas kohtades leida lubanud.

Võib-olla ei ole see täpselt miljard ja pole ka otsast lõpuni lisaraha, kuigi valdav osa sellest siiski on. See raha ei tule põllumajanduselt, nagu teie välja pakkusite, volinik, ja kõik see ei tule ühe aasta vältel, vaid kahe või kolme aastaga. Reaalse maailma puudused ei takistanud teil aga saavutamast eesmärki, mille olite endale – kui lubate öelda – arengukomisjoni ja Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsiooni abiga püstitanud.

See ei ole suur raha, see on kõigest üks euro iga maailmas elava alatoitumuses inimese jaoks, üks euro iga nälga kannatava inimese kohta. See võib aga aidata vähendada nende inimeste hulka tulevikus, juhul kui liikmesriigid ei arva neid lisasummasid, mille nad peavad erakorralise abina maksma, oma arenguabist maha.

Lugupeetud volinik, seetõttu kutsun kõiki liikmesriike üles mitte vähendama selles rahas sisalduvat lisasummat kärbetega oma eelarves. Üks liikmesriik on juba vihjanud, et võib seda teha. Seevastu teised, näiteks Hispaania, on kindlalt lubanud seda mitte teha. Pole mingit mõtet võtta ühelt, et anda teisele – teisisõnu lihtsalt raha liigutada ja lõpptulemusena saada kokku ikkagi sama summa. Olen kindel, et teie, volinik, olete esimene, kes tõstab kisa, kui see nii peaks minema.

Kyösti Virrankoski, *fraktsiooni ALDE nimel.* – (FI) Austatud juhataja! Ma tänan Gay Mitchelli suurepärase raporti eest. Minu fraktsioon on alati kiiret toiduabi andmist pooldanud. Komisjon esitas ettepaneku miljardi euro suuruse abi kohta juulikuus. Kahjuks mindi selles vastuollu eelarvedistsipliini käsitleva institutsioonidevahelise kokkuleppe põhimõtetega. See oli üllatav, sest tavaliselt on komisjon asutamislepingu täitmise ja seaduslikkuse järelevalvaja. Komisjon muutis oma ettepanekut alles eelarve lepitusmenetluse etapis, et viia see kehtivate õigusaktidega kooskõlla. Alles siis jõuti kokkuleppele.

Meie tänu väärib ka eesistujariik Prantsusmaa, kellel õnnestus veenda liikmesriike toiduabi pooldama. 760 miljonit eurot ühest miljardist eurost on uus raha ja selge võit Euroopa Parlamendi jaoks.

Üks probleem on see, et tuleb tagada abi jõudmine sihtkohta. Skeptikud väidavad, et vaid osa abist jõuab tõeliste abivajajateni, kuid suurem osa sellest jääb vahendajatele. Sellel on vaja hoolikalt silma peal hoida. Arengumaades ei ole põllumajandusega seotud probleemiks mitte väetiste või seemnete kättesaadavus, vaid teadmiste ja elementaarsete töömeetodite, vahendite ja võimaluste puudumine. Seda probleemi ei lahenda ühe aasta ega miljardi euroga. Seepärast ongi toiduabi eeskätt nagu äratuskell, mis annab märku sellest, et arengukoostöös peaks esmatähtis olema põllumajanduse areng ja toiduainetootmise suurendamine.

Põllumajandusega tegeldakse arengumaades sageli keerulistes oludes, tavaliselt viljakandmatul maal ja karmides ilmastikuoludes. Sellistes tingimustes on vaja erakordselt suuri erialaseid teadmisi ja esmaklassilisi põlluharimismeetodeid. Seetõttu on vaja arendada kutseharidust. Praegu kutseharidust peaaegu polegi. Tootmismeetodeid on vaja sobitada piirangutega, mida vaesus endas kätkeb. Järsk üleminek adralt kõrgtehnoloogilisele traktorile pole üldse hea. Põllumajandus peab arenema sammhaaval.

Marie-Hélène Aubert, *fraktsiooni Verts/ALE nimel.* – (FR) Austatud juhataja! Nüüd, kus kolleegid on meile meenutanud selle suurepärase algatuse mõnevõrra keerulist kulgu, loodame, et see hakkab võtma konkreetsemat vormi.

Mina omalt poolt soovin esitada teile, volinik, küsimuse kahe aspekti kohta. Esiteks räägitakse, et osa lisasummadest saadakse vahenditest, mis olid määratud konfliktide ennetamiseks ja rahu kindlustamiseks loodud stabiilsusvahendi jaoks. Mulle tundub see ümberpaigutamine äärmiselt probleemne. Kas see on kindel? Kui on, siis kas nähakse ette mingi hüvitis? Kujutan ette, et kahtlemata valmistab teilegi muret, kui see oleks pikas plaanis ebastabiilsusvahend.

Teiseks – nüüd, kus tundub, et miljard eurot on kokku saadud, tahaksin küsida, milliseid kanaleid kasutatakse, et tagada raha kiire ja tõhus jõudmine paljude väga hajutatud huvirühmadeni ja ka sadade põllumajandusega tegelevate pereettevõteteneni. Kuidas te kavatsete tegelda otse selle valdkonna huvirühmadega ning hoida ära raiskamise ja kaod, mis on teatavasti seotud mitmesuguste vahendajate kaasamisega?

Wiesław Stefan Kuc, *fraktsiooni UEN nimel.* – (PL) Austatud juhataja! Euroopa Liit püüab luua rahastamisvahendit, mis võimaldaks tal kiiresti abistada vaeseid riike ja neid riike, mis ei arene, et nende rahvas suudaks toiduainete hinnatõusu üle elada. Selle taustal oleme rääkinud, et nendes riikides valitsev toidupuudus on püsiv ega ole seotud üksnes saagi ikaldumise või toiduainete hinna spekulatiivsete tõusudega. Niisiis järeldub sellest, et lühiajalised meetmed ja toiduabi ei lahenda probleemi.

Koolitusvõimaluste pakkumine ja uute tootmismeetodite tutvustamine, parem seeme ja väetis, mida on aastaid propageerinud ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsioon ja Maailmapank, ei ole oodatud tulemusi toonud. Seepärast ei saa ühe miljardi euro suurust rahastamisvahendit kiireks reageerimiseks toiduainete hinnatõusule arengumaades pidada ootustele vastavaks, arvestades eeskätt seda, kuidas Euroopa Liit toimib.

Seda mainis ja mõistis väga õigesti raportöör Gay Mitchell, kuid näib, et nõuandvate komisjonide ja eelarvekontrollikomisjoni raportöörid ei ole sellest aru saanud.

ISTUNGI JUHATAJA: MECHTILD ROTHE

asepresident

Konstantinos Droutsas, *fraktsiooni GUE/NGL nimel.* – (EL) Üleilmse toidukriisi ja hinnatõusu põhjus on see, et toit on muutunud ellujäämise vahendist tavaliseks kaubaks, kapitalistlike spekulatsioonide esemeks. Euroopa Liit soovib minimaalsete vahenditega ja aega kulutamata silmakirjalikult pesta käed puhtaks oma vastutusest selle eest, mida on ametlikult nimetatud inimsusevastaseks kuriteoks. Meie arvates satuvad need vahendid arenguprogramme oma kontrolli all hoidvate rahvusvaheliste ettevõtete taskutesse. Probleemi lahendamiseks on vaja tunnustada õigust toiduainetega kindlustatusele ja piisavale toidule, toetada väikesi ja keskmise suurusega põllumajandustootjaid ning struktureerida ümber kohalikud ja piirkondlikud turud. Põhimõtteliselt vajame põhjanevat muutust ühises põllumajanduspoliitikas, millega praegu soodustatakse maa üleminekut üksikutele tootjatele, kontrollimatut loodusvarade ärakasutamist ja põllukultuuride asendamist teiste taimedega.

Hélène Goudin, *fraktsiooni IND/DEM nimel.* – (SV) Austatud juhataja! Vaesus, viletsus ja nälg on igapäevased kaaslased enam kui kahele miljardile maailma inimesele, kes peavad päevas toime tulema vähem kui kahe dollariga. Hiljutine järsk hinnatõus, eeskätt riisi, maisi ja teiste põhitoiduainete hinna tõus on loomulikult veel üks suur põhjus, miks paljudel inimestel ei ole piisavalt süüa. Ka Euroopa Liit on seda probleemi märganud ja soovib luua selle kriisiga toimetulemiseks fondi.

Head kolleegid, me peame endalt küsima, miks me lepime Euroopa Liidu kahjuliku põllumajanduspoliitikaga, mis on andud olukorras üks suuremaid kurja juuri. Praegune proteksionistlik poliitika rõõvib vaestelt inimestelt võimaluse sissetulekut teenida ja seega hoida ära näljasurma. Sellest hoolimata hääletatakse siin istungisaalis alati ühise põllumajanduspoliitika poolt. Sellest on väga kahju ja ma küsin endalt, kas see on Euroopa Liidu teadlik samm või mitte.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Me kõik teame, et toidukriisi jätkumise tõttu on paljud inimesed, eriti aga väga vaestes arengumaades elavad inimesed ülimalt suurtes raskustes. ÜRO aastatuhande arengueesmärkide saavutamise asemel näeme, kuidas miljonid inimesed langevad vaesusesse.

Euroopa Liit peab neile inimestele kõhklematult appi minema. Ma usun, et enamik siinolijatest nõustub minuga. Nende riikide abistamine on meie moraalne kohus, me näitame sellega üles solidaarsust vaesemate riikidega. Peame nad juhtima kriisi ületamiseks õigele teele ja aitama neil varustada oma riike piisavate toidukogustega. Selleks tuleb toetada eelkõige nende põllumajandustootmist.

Samuti soovin rõhutada, et abi ei ole vaja ainult väljaspool Euroopa Liitu. Ka Euroopa Liidus on miljonitel inimestel probleeme kõrgete toiduainehindade ja toidupuuduse pärast. Seetõttu palungi, et teisi, näiteks Aafrika riike aidates ei unustaks me ära neid, kes meie kõrval abi vajavad. Sellepärast peame toetama Euroopa Komisjoni ettepanekut suurendada rahalisi vahendeid toiduabi jaotamise programmile Euroopa enim puudust kannatavate isikute jaoks. On kahetsusväärne, et mõned liikmesriigid on selle programmi vastu.

Juan Fraile Cantón (PSE). – (ES) Austatud juhataja! Seoses praeguse kriisiga on ÜRO hoiatanud meid kohutava olukorra eest kahekümne kahes eriti haavatavas riigis. Maailmapank annab meile teada, et 850 miljonile inimesele, kes praegu maailmas nälga kannatavad, lisandub kriisi tagajärjel veel sada miljonit.

See olukord nõudis Euroopa Liidu kiiret ja ühtset reageerimist ning juulis tegi komisjon ettepaneku spetsiaalse rahastamisvahendi kohta, mille abil toetada arengumaade põllumajandustootjaid ja püüda leevendada toiduainete hinnatõusu.

Selle meetmega püüti ühelt poolt suurendada põllumajandustootmist riikides, kus hinnatõusu mõju on kõige tuntavam ja kus see seab ohtu võimaluse saavutada aastatuhande arengueesmärgid, ning teiselt poolt vältida nii palju kui võimalik ebastabiilsust ja pingeid, mis võiksid seada ohtu aastate jooksul tehtud panused arengu ja rahuvalve valdkonda.

Seetõttu kiidame heaks saavutatud kokkuleppe, millega saab, nagu öeldud, kõige kõrgemal poliitilisel tasandil täidetud lubadus anda lisaks üks miljard eurot...

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Proinsias De Rossa (PSE). - Lugupeetud juhataja! Soovin avaldada tunnustust kõigile, kes aitasid kaasa raporti koostamisel ja selle märkimisväärse saavutuseni jõudmisel – raportöör Gay Mitchellile, kõikidele fraktsioonidele, sealhulgas minu fraktsioonile, ja volinik Michelile.

Toiduainete hindadel ja maailma majanduse kokkuvarisemisel on arengumaade rahvale laastav mõju. Prognooside kohaselt toob iga languseprotsent maailma sisemajanduse kogutoodangus kaasa 40 miljoni inimese sattumise allapoole vaesuspiiri. Seetõttu on ääretult oluline, et ettepanek reageerida toiduainete hinnatõusule viidaks kiiresti ellu. Arengumaad ei ole põhjutanud praegust finants- ja majanduskriisi. Kui soovime hoida ära veel ühe inimpõlve määramise viletsust ja nälga kannatama, peame arenguabi andmisel vältima lühinägelikku koonerdamist. Nagu juba märgitud, võib miljard eurot näida suur summa, kuid see on tühine võrreldes rahaga, mida me pumpame pankadesse ja stimuleerimispakettidesse. Ma palun tungivalt, et see raport viidaks võimalikult kiiresti ellu.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Euroopa Liidu Nõukogu peaks muutma riiklikud ja rahvusvahelised tegevuskavad, mis käsitlevad elanikkonna toiduga varustamise probleemi, palju sidusamaks.

Kõrged toiduainehinnad toovad kõige vaesematele elanikkonnarühmadele kaasa tõsised tagajärjed ja seavad ohtu aastatuhande arengueesmärkide saavutamise. Määrusega välja pakutud rahastamisvahendi kasutuselevõtt on tingitud väiksematest kulutustest põllumajandusele.

Euroopa Ühendus peab aitama suurendada arengumaade põllumajandustootmist nii lühikeses kui ka keskpikas plaanis ja vähendada samas toiduainete hinnatõusu kahjulikku mõju arengumaade vaesematele elanikkonnarühmadele.

Ühenduse abi ei hakata kasutama maksude, lõivude ega muude tasude maksmiseks. Samas peab see määrus tagama Euroopa põllumeeste kaitse.

Friedrich-Wilhelm Graefe zu Baringdorf (Verts/ALE) - (DE) Austatud juhataja! Sellega, et oleme andnud miljardite väärtuses ekspordisoodustusi, oleme hävitanud arengumaade põllumajanduse ja kahjustanud nende riikide toiduga kindlustatust. Kui me arvame, et saame selle ühe miljardiga heastada, siis on see naeruväärne! Ärge saage minust valesti aru – ma olen miljardi maksmise poolt, kuid 850 miljonit inimest ei nälgigi mitte kõrgete toiduainehindade tõttu, vaid seetõttu, et me oleme oma ekspordisoodustustega ajanud hinnad nendes riikides nii madalaks, et põllumajandus ei tasu enam ära. Elatist andev majandus, põllumajanduslik eraomand ja isemajandamine on ära hävitatud.

Selle mõtteviisiga üht miljardit andes teeme nüüd kasu asemel kahju. Seetõttu peame hoolikalt vaatama, kuidas seda raha antakse.

Ma pooldan nende riikide pikaajalist paremat toiduga kindlustatust. See tähendab, et peame lõpetama neil turgudel ekspordidumpingu.

Louis Michel, komisjoni liige. – (FR) Austatud juhataja! Vastusena eelmisele ja veel mõnele sõnavõtule sooviksin selgitada üht olulist aspekti. See miljard eurot ei ole kindlasti mitte struktuurne lahendus probleemile, mida arengumaade toidukriis endast kujutab.

Tegelikkuses on see kiire reageering, mille eesmärk on hoida tulevast põllumajandustootmist, s.t 2008.–2009. aasta saaki, kuigi minu arvates oleks õigem rääkida 2009., 2010. ja võib-olla ka 2011. aasta saagist.

Lisaksin ka, et aluspõhimõte on see, et muidugi võiks see kiire reageering millalgi tulevikus kujuneda püsivaks abiks. Seda öeldes panen kindlasti mitmed liikmesriigid muretsema. Seetõttu ütlesingi, et tegemist on kiire ja tervikliku reageerimisega. See ei ole struktuurne lahendus.

Struktuursele lahendusele vihjas põhimõtteliselt Stéphane Le Foll, kui ta rääkis väga õigesti oma murest selle pärast, et arenguabi eelarvetest põllumajandusele ja maaelu arengule eraldatud osa on nüüd juba mitu aastat pidevalt vähenenud. Loomulikult ei tee ma välja küsimusest, kes selle eest vastutab. Ma usun, et kuigi rahvusvaheline kogukond on kahtlemata tegutsenud heas usus, on ta siiski mingil määral sellele kaasa aidanud. Seega peame selles küsimuses tähelepanu ilmselt ümber suunama. Edusamme on tehtud. Mul oli juba võimalus teile arve tutvustada. Üheksas Euroopa Arengufond: neli riiki valis põllumajanduse või maaelu arengu valdkonnaks, millele koostöös komisjoniga keskenduda. Neli riiki ja 650 miljonit eurot kümnendas Euroopa Arengufondis, ning pärast pikki arutelusid, paljusid ettepanekuid ja tungivat pealekäämist oleme nüüd jõudnud 1,25 miljardi euroni 25 riigi kohta. 25 riiki on aga vaid kolmandik koguarvust. Seetõttu on tööd vaja jätkata.

Selle põhjal, mida Stéphane Le Foll rääkis, usun, et mitme Euroopa Liidu arenguvaldkonnaga tegeleva ministri väljapakutud idee, et viie aasta jooksul peaksid kahepoolsed arenguabi eelarved, milles keskendutakse põllumajandusele, kasvama keskmiselt 10–15 %, on hea. Loomulikult on nende arvude üle vaja arutleda. On selge, et sellised mahud võimaldaksid leida struktuurseid lahendusi. Seega ei ole praegune miljard eurot mõeldud lahendama midagi struktuurset, vähemalt mitte suures mahus. See on mõeldud erakorraliseks otstarbeks.

Pean tunnistama, et Euroopa põllumajandustootjate olukorra võrdlemine arengumaade väiketalunike omaga tekitab minus moraalse dilemma. Esiteks ei ole minu arvates neid kaht õige võrrelda. Ma tean, et Euroopa põllumajandustootjate kogukond või vähemasti perekondlikud põllumajandusettevõtted seisavad silmitsi paljude probleemidega, kuid mis oli selle ühe miljardi euro puhul lähtekohaks? Lähtekohaks oli mõte, et kuna hinnad olid tõusnud, minetas Euroopa põllumajandustootjatele hinnalanguse ja sissetuleku kaotuse puhuks sisse seatud hüvitusmehhanism oma otstarbe. Seetõttu tekkiski mõte, et Euroopa põllumajandustootjatele kavandatud, kuid neile ebavajalikuks osutunud summasid võiks omamoodi sümboolselt kasutada teiste riikide aitamiseks.

Minu arvates ei tohiks neid olukordi võrrelda. Mina tõepoolest ei võrdle. Loomulikult olen nõus, et Euroopa tarbijatel ja kodanikel on õigus nõuda meilt, et me nendega täielikult arvestaksime, ning mõistagi tunnen kahetsust, et abi andmine nendele, kes Euroopas seda vajavad, on nii keeruline, eeskätt selle abi raames, mille üle praegu aru peetakse ja mille puhul näivad edusammud väga väikesed.

Me ei peaks sellist seost looma ega muutma kellegi huvides võetavaid meetmeid sõltuvaks sellest, millised on meie võimalused võtta samalaadseid meetmeid teiste huvides. Need kaks asja ei ole üks ja sama, need ei ole tõesti üldse üks ja sama. Esiteks ei räägi me samasugusest vaesusastmest ja teisest peame minu arvates olema oma tegevuses sidusad.

See on põhimõtteline küsimus, mis oma olemuselt võtab ideaalselt kokku Euroopa põllumajanduspoliitika sidususe probleemi. Selle probleemi tõstatas härra Borrell. On ilmselge, et meie ees seisev tegelik küsimus, mida peame nüüd väga põhjalikult uurima ja mis nõuab meilt väga aktiivset reageerimist – nii Euroopa Parlamendi tasandil, kes hakkab minu arvates kindlasti tegutsema, kui ka komisjoni ja teatavate nõukogu liikmete tasandil –, puudutab liikmesriike, mis on selle mudeli heaks kiitnud, ja ka teisi liikmesriike, kes on olnud sunnitud selle heaks kiitma põhjusel, et meil on olnud vaja selle probleemi vastu võidelda. Minu siiras tänu Euroopa Parlamendile – ilma teieta ei oleks see minu arvates võimalik olnud. Mingil hetkel ma isegi arvasin, et me ei tule sellega toime, sest esitatud väited näisid järjest veenvamad ja olid aususe piirimal.

Härra Borrell, loomulikult on vaja kogu aeg olla valvel, et kontrollida, ega liikmesriigid või mõningad neist kompenseeri mingil moel siin võetud kohustusi. Kui nii peaks minema, oleks ilmselgelt tegemist rumalusega, ja me peaksime kahtlemata oma jõupingutusi jätkama.

Tulin just tagasi Dohast. Pean tunnistama, et ma olen riikliku arenguabi suurendamise suhtes kõike muud kui meeletult optimistlik. Pean ütlema, et lahkudes mitmeid tunde kestnud koosolekutelt – tunnistan, et olen vahel oma loomult üsna püsimatu, kuid suudan oma temperamenti sellegipoolest talitseda – võib olla keeruline asjadega leppida. Raske on leppida sooviga teisi petta – kui esinetakse sõnavõttudega, milles rõhutatakse vajadust riikliku arenguabi järele, kuid pärast võetud kohustuste kinnitamiseks sobiva dokumendi koostamist ei ole äkitselt enam üksmeelt ning inimesed mõtlevad välja kõikvõimalikke ettekäandeid, miks nad ei saa võetud kohustusi täita, või kui nad jätavad endale piisava taganemistee, mis võimaldab neil oma kohustustele ja lubadustele äärmiselt häbistaval moel selja pöörata. Seega peame me võitlema. Ärgem loogem endale illusioone. Me peame näpuga näitama, avalikustama, kutsuma vastutavaid isikuid üles oma kohustusi täitma ja eelkõige lõpetama sihiliku silmakirjatsemise – tunnistan, et viimatinimetatud käitumist ei suuda ma lihtsalt enam taluda, sest kõige hullem on, et need, kes peavad kõnesid kõige imelisemast heldusest, teevad samal ajal reeturlikult kõik endast oleneva, et hoida oma kohustuste täitmisest kõrvale. Seega olen kindel, et me näeme sellist käitumist ka edaspidi.

Härra Virrankoski, abi peab jõudma abivajajateni ja ma usun tõesti siiralt, et antud juhul ka jõuab. Siiski pean mingil moel nõudma, et me oleksime võitluses, mida soovime koos alustada, järjepidevad. Kui me ütleme, et abi peab jõudma ettenähtud sihtkohta, siis saadame halvima sõnumi, mida üldse on võimalik saata, avalikkusele, keda me vajame selleks, et nad aitaksid julgustada riike oma riiklikku arenguabi suurendama.

Me peame lõpetama selles küsimuses esimesena pähe tulevate asjade väljaütlemise. Ma arvan, et see avalik abi, mida komisjon Euroopa Parlamendi ja vastutavate institutsioonide järelevalve all välja jagab, jõuab tõepoolest abivajajateni. Me võime arutleda oma menetluste ja eeskirjade üle, selle üle, et vaja on pidada konsultatsioone, teha auditeid, uuringuid ja nii edasi, ja et sellega kaasnevad teatud kulud ja et selleks kulub

raha, kuid teisalt on see kahtlemata hind, mida tuleb tõelise järelevalve eest maksta, ja see on ka hind, mida tuleb tasuda minimaalse kvaliteedi eest teenuse osutamisel.

Seega peame teadma, mida me tahame, kuid samas leian, et te ei saa öelda, nagu ei jõuaks see abi ettenähtud sihtkohta. Antud juhul võin teile kinnitada, et kõike seda on võimalik kindlaks teha ja kontrollida ning et meil on olemas kõik vajalikud menetlused, millega olete kursis nii teie kui ka mina. Seetõttu usun siiralt, et me ei tohiks selle pärast liialt muretseda.

Proua Aubert, ma leian, et oma küsimuse või ettepanekuga sõnastasite te põhimõtteliselt selle, mis on minu jaoks samuti tõenäoliselt üks miinuseid – üks väheseid tõelisi miinuseid, mida kokkuleppe sisaldab. Pidades silmas stabiilsusvahendit, märkasite te väga õigesti, et sellelt võetakse raha ära ja seda raha ei ole järelkult võimalik kasutada teistel eesmärkidel, ning see tähendab ausalt öeldes oma olemuselt pööret. Lisaks ei luba see meil või vähemasti minul väita, et tegemist on täiendava miljardi euroga. Me ei saa tegelikult öelda, et see on lisamiljard, ja Gay Mitchellil oli ausust, et see välja öelda. Objektiivselt võttes aga arvan sellegipoolest, et see ei tohiks takistada meil rõõmu tundmast, sest ma ei uskunud tõesti, et jõuame nii kaugele.

Seega paigutatakse stabiilsusvahendist ümber 240 miljonit eurot ja 70 miljonit eurot sellest 2009. aastal. Ülejäänud summa on laias laastus 2008. aasta tasemel, s.o 135 miljonit eurot. See ei ole aga õigupoolest mingi argument. Kui tingimused oleksid samad, siis küll, aga kui stabiilsusvahendile seatakse uued nõuded, seisaksime me probleemi ees. Mis puutub aga aastasse 2010, on komisjoni kutsutud üles esitama eelarve lepitusmenetluse etapis muudetud finantsprogramm, mille eesmärk on tagada ajavahemikuks 2010–2013 kavandatud summade järjepidev kasv ja säilitada samas muutumatu aastane varu. See muudetud programm esitatakse iga-aastase poliitikastrateegia raamistikus ja loomulikult kontrollime seda põhjalikult.

Nüüd pöördun teie küsimuste juurde, mis puudutasid rakendamist. Sõltuvalt riigist tehakse valik tõhususe kriteeriumi alusel. Kes võiksid antud juhul koostööd teha? Kindlasti rahvusvahelised ja piirkondlikud organisatsioonid, riigid ise, liikmesriigid ja detsentraliseeritud asutused, vabaühendused, samuti liikmesriikide ametid. Kui eri liiki osalejate arvu on suurendatud, on seda tehtud Euroopa Parlamendi palvel. Tunnistan, et mina isiklikult olin selle vastu, kuid nii te soovisite ja ma saan sellest aru. Kriteerium on tõhusus, kuid kui me soovime tegutseda kiiresti, siis teate kindlasti, et parim viis selleks on teha koostööd esmajooneliste organisatsioonidega, kes on selleks eesmärgiks loodud ja kellega me saame põhimõtteliselt liikuda edasi kiiremini, sest meil on olemas reeglid just kiireks reageerimiseks suutlike asutustega tehtava koostöö kohta. Võin teile siiski kinnitada, et osaleme nendes jõupingutustes igakülselt, nii nagu otsustas Euroopa Parlament ja nii nagu lepitati kokku lõplik kokkuleppe.

Mina arvan, et Euroopa on olnud oma ülesannete kõrgusel, sest ma usun, et me räägime siin miljardist eurost põllumajandustootmise hoidmiseks kasutatava rahastamisvahendi jaoks. Tahaksin teile meenutada ka sadu miljoneid eurosid, mis on juba eraldatud ja ära kasutatud, ning seda, et me jätkame raha jagamist erakorralise humanitaarabi või erakorralise toiduabi raames. Euroopa on olnud nendes valdkondades ülimalt reageerimisvõimeline. Soovin teile vaid meenutada – teen seda siin rõõmuga –, et 2007. aastal eraldas Euroopa 46 miljardit eurot aastas. Ma ei tea kedagi teist, kes annaks nii palju arenguabi.

Mis puutub sellesse, mida ütles härra Droustas – et Euroopa Liit peseb oma käed selles küsimuses puhtaks ja et kogu abi neelavad alla ärimehed –, siis see on seisukoht, millega ma ei saa nõustuda ja mis tundub mulle mõnevõrra liialdatud. Ma ei ütleks, et kõik on täiesti valesti. Näiteks on selge, et me võime väetiste ja seemnete hinna üle aru pidada ja vaielda. Me võime püüda jõuda selles küsimuses objektiivse seisukohani. Püüd pidada struktuursete meetmete raames suurte rahvusvaheliste organisatsioonide tasandil läbirääkimisi kõigi nende juhtivate ettevõtetega, kes põhimõtteliselt toodavadki erakordselt head saaki andvaid seemneid, kuid väga kõrge hinnaga, ei oleks tõenäoliselt energia raiskamine ja selle peale mõtlen ma üha rohkem. Sama kehtib väetiste kohta. Need on meetmed, mille võtmist me peaksime kindlasti kaaluma, eeskätt näiteks mõte toota väetisi kohapeal. On kohti, kus seda oleks võimalik teha. Me võiksime luua ka tarnekoridore, mille abil oleks võimalik veokulusid tublisti kahandada. Kohtusin hiljuti ühe tootjate organisatsiooniga, et saada aimu, mida nad oleksid valmis tegema, ning meil on kavas korraldada nende ja meie ettevõtlusega tegelevate kohtumine, et näha, mida nemad saaksid meie struktuurse lahenduse heaks pakkuda. Ma pean seda kindlasti oluliseks.

Proua Goudin, ma olen teiega sageli nõus, kuid pean ütlema, et ma ei usu, et proteksionistlik poliitika lahendaks midagi riikides, mis selle probleemiga silmitsi seisavad. Vastupidi, minu arvates võib proteksionistlik poliitika kõik tasakaalust välja viia või vähemasti seada ohtu probleemidele reageerimise piirkondlikul tasandil, ja olgugi et see on majanduslik mõõde, mida ma praegu käsitlema ei hakka, arvan ma, et küsimus, mis pakuks huvi, milles ma oleksin valmis teid toetama ja mille kallal me praegu aktiivselt tööd teeme, eeskätt koos eesistujariigi Prantsusmaaga, on järgmine: kuidas me saame arengumaade eriomase põllumajanduse üles ehitada samamoodi, nagu Euroopa on oma põllumajanduse üles ehitanud? Meil Euroopas

näib selles mõttes olevat lühike mälu. Euroopas ei ole põllumajandust kunagi peetud selliseks tootmisliigiks või majandustooteks, mis oleks samasugune kõigi teiste majandustoodetega. Põllumajandusele on alati osaks saanud erikohtlemine. Ma ei ütle veel, et see on mu lõplik seisukoht, kuid kui me peame silmas piirkondlikku ühist põllumajanduspoliitikat, siis on minu arvates tegemist huvitava uurimisvaldkonnaga, kus oleks vaja üsna kiiresti edasi liikuda – loomulikult mitte selleks, et sellega kaasneks proteksionism, vaid et sellega kaasneks miski, mis on hoopis midagi muud – kaitse. Ma eelistan kaitset proteksionismile ja viimase põhjustatud probleemidele.

Lootuses, et andsin võimalikult põhjaliku ülevaate, sooviksin lõpetuseks tänada teid kokkuleppe ja pühendumuse eest. Ilma teieta ei oleks see olnud võimalik. Me oleme väga veenvalt näidanud, et kui Euroopa Parlament ja komisjon suudavad töötada üksmeelselt, on liikmesriikidel raske vastu seista.

Gay Mitchell, *raportöör*. – Austatud juhataja! Ma tänan volinikku ja juhatajat ning sõna võtnud kolleege, kes ütlesid sooje sõnu minu töö kohta selle raportiga. Sooviksin tänada ka Reimer Böget, kes muutis töö eelarvekomisjonis lihtsamaks, ja oma variraportööri Thijs Bermanit, kes oli kogu aeg väga toetav ja abivalmis.

Arengumaades sureb tuhandest vastsündinust 78. Euroopa Liidus on keskmiselt viis surma tuhande vastsündinu kohta. Vahetult pärast Teist maailmasõda oli see arv Iirimaal 45. Me oleme suutnud selle arvu arengumaades tuua 78ni ning otsusekindluse ja pühendumusega suudame saavutada ka selle languse samale tasemele, nagu kunagi oli Iirimaal, ja samale tasemele, nagu see on seal praegu.

Kui nad sündides ellu jäävad, sureb kaks miljonit neist enne viieaastaseks saamist sellepärast, et pole vaktsiine, mis on läänes olemas olnud juba üle 30 aasta. Kui seda arvestada ning kui mõelda nende laste nälgimisele, haridusvõimaluste ja tervishoiurajatiste puudumisele, on osa siin täna õhtul esitatud sõnavõttudest olnud väga lähedal ebainimlikkusele. See, et parlamendiliikmed püüavad nende inimeste arvel oma kodumaal muljet avaldada, on häbematu ja on aeg seda väga selgelt tunnistada.

2050. aastaks on maakera rahvaarv suurenenud ligikaudu kuuelt miljardilt umbes kaheksale miljardile. 90% inimestest sünnib sellesse maailma osasse, kuhu praegu kuuluvad arengumaad. Kui nende inimeste elu jätkub samasugustes oludes nagu praegu, toob see kaasa kolmanda laastava hävingu meie planeedil ning põhjustab massilist rännet ja tohutuid probleeme.

Aga kui me teeme investeeringuid ja töötame nende riikidega koos, solidaarselt, saavad neist meie kaubanduspartnerid. Need on meie ees seisvad valikud ja seetõttu on minu arvates oluline, et me saaksime probleemidele vastu astuda sellise meetmega nagu antud rahastamisvahend.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub neljapäeval, 4. detsembril kell 12.00.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), *kirjalikult*. – (FR) Ma toetan algatust, millega luuakse Euroopa Liidule uus arengupoliitika vahend, mille eesmärk on lahendada suuri probleeme seoses toiduainete hinnatõusuga. See hinnatõus on mitmetes riikides põhjustanud rahutusi, rahulolematust ja ebastabiilsust ning pannud ohtu aastate jooksul poliitikasse, arengusse ja rahuvalvesse panustamisest tõusnud tulu.

Sajad miljonid inimesed on veel sügavamasse vaesusesse sattunud. Aastatuhande arengueesmärkide saavutamisel tehtud edusammud on saanud kahjustada. Euroopa Liit kavatseb anda 10% vajaminevast 18 miljardist eurost, see tähendab 1,8 miljardit eurot, ning juba olemasolevaid vahendeid arvesse võttes on vaja veel miljardi euro suurust paketti. Ma ei nõustu aga Euroopa Komisjoni ettepanekuga kasutada vahendeid, mis on mõeldud põllumajandusele, ja ma loodan, et nõukogu on selle vastu ja saavutab rahastamisel kompromissi. Poliitilisel tasandil oleks see katastroof, kui rahaliste vahendite, või mis veel hullem, sümbolite kasutamise pärast tekiks Euroopa kodanikel tunne, et meie arengupoliitika toimib ühise põllumajanduspoliitika arvelt, eriti siis, kui jutt on näljahädast. Ühine põllumajanduspoliitika on tegelikult täiesti omaette teema.

Constantin Dumitriu (PPE-DE), *kirjalikult*. – (RO) Minu arvates on komisjoni ettepanekus esitatud liiga vähe valikuvõimalusi rahalise abi andmise viiside kohta, sest selles on öeldud, et meetmeid tuleks ellu viia üksnes piirkondlike ja üleilmsete organisatsioonide abil. Ma mõistan selle piirangu taga peituvaid kaalutlusi, kuid toetan kõikide huvirühmade – tarbijate, tootjate ja ka üldsuse – aktiivset kaasamist.

On ütlematagi selge, et põllumajandustingimused erinevad arengumaade lõikes. Et turgusid konsolideerida ja ühtlustada, on seda rahastamisvahendit aga vaja kohandada konkreetsete kohalike oludega. Väiketalunikke tuleb kaitsta selle eest, et turul kujuneksid välja valitseva seisundiga asjaosalised.

Sedalaadi rahastamisvahendi rakendamine on kasulik ja motiveerib arengumaade põllumehi. Samuti on see sobiv praegust üleilmset majandus- ja finantskriisi arvestades. Ma soovin aga rõhutada, kui tähtis on, et rahalisi vahendeid eraldataks olemasolevatele lisaks ja et see ei kahjustaks teistes valdkondades vajalikke arengulaseid meetmeid. Me peame endale võetud kohustusi rangelt täitma. Samuti peame kaitsma põllumajandustootjaid, eriti uute liikmesriikide omasid, kes ei saa ikka veel samasugust toetust kui ülejäänud 15 liikmesriigi põllumajandustootjad.

Siiri Oviir (ALDE), kirjalikult. – (ET) Juba aastaid on ÜRO, Maailmapanga ja Rahvusvahelise Valuutafondi toiduõiguste eksperdid hoiatanud maailma avalikkust näljakatastroofi eest.

Ajal, mil jõukad lääneriigid põletavad toitu, nälgib maailmas üle 850 miljoni inimese. Iga viie sekundi tagant sureb toidupuuduse tõttu üks alla kümne aasta vanune laps. Toiduainete kiire hinnatõus mõjutab igapäevaselt 2,1 miljardit inimest maailmas, kes püüavad ellu jääda vähem kui 2 dollariga päevas.

Järjest laienev biokütuse tootmine on andnud oma osa kogu maailma tabanud toiduainete hinnatõusule. Toidu hind on maailmaturul raketina kallinenud pärast seda, kui järjest suuremal põllupinnal kasvatatakse biokütuse tooraineks kõlbavaid õlitaime (nt 50 liitri kütuse tootmiseks kulub 200 kilo maisi, millest üks Sambia või Mehhiko laps elaks ära terve aasta). Lisaks on mitmes riigis olnud põud või uputused, mis on vähendanud tuntavalt viljasaaki.

Leian, et ka Euroopa Liit peab jõulisemalt kaasa aitama ÜRO aastatuhande arengueesmärgi saavutamisele: vähendada nälga maailmas 2015. aastaks poole võrra.

Tervitan Euroopa Komisjoni algatust suunata üks miljard eurot toiduainetekriisi lahendamisele, mis võimaldab jätkata ELi toiduabi pakkumist ebasoodsamas olukorras olevatele elanikele esmaste toitumisvajaduste rahuldamiseks ja panustada arengumaade tootmisvõimsuste suurendamisse.

Ehkki hetkel valmistatakse Euroopas toidulauale sobivatest viljadest mootorikütust veel suhteliselt vähe, ei tohiks me Euroopas tuua inimeste toiduaineid ohvriks „rohelisele energiale”. Pigem tuleb toetada teaduslikke uuringuid mootorikütuse tootmiseks alternatiivsetest allikatest. See aitaks vältida toiduainete hinnatõusu ja näljahäda ning ära hoida ka ülemaailmset kliima soojenemist.

Bogusław Rogalski (UEN), kirjalikult. – (PL) Viimasel kahel aastal on põllumajandustoodete ja toiduainete hinnad pidevalt tõusnud. Kõige valusamini on need muutused andnud tunda riikides, kus majanduslik olukord on kõige keerulisem ja kus on käimas sõda.

Ligikaudu 2,1 miljardit maailma inimest peab tulema toime vähem kui kahe dollariga päevas – see tähendab, et need inimesed kulutavad umbes 50% oma sissetulekust toidule. Just neid inimesi ähvardab põhitoiduainete, s.t selliste teraviljade nagu riis, mais ja nisu rekordiliselt kõrge hinna tõttu haiguste ja surma oht kõige rohkem. See avaldab otsesest mõju nälga kannatavate inimeste arvule, mis suurenes ainuüksi 2007. aastal veel 50 miljoni võrra. Kriisi süvendavad veelgi kliimamuutuse kahjulik mõju ning loodusvarade, näiteks vee ja energia vähesus.

Püüdes abi anda ja seda elutähtsat probleemi lahendada, peame arengumaade põhiliste toiduvajaduste rahuldamiseks investeerima rahalisi vahendeid, et parandada põllumajandustoodangu ja -teenuste kättesaadavust, ja suurendama põllumajandusliku tootmise mahtu.

Samuti peab Euroopa Liit suurendama oma põllumajanduskulutusi, sest arengupoliitikale seni eraldatud 4% on ilmselgelt liiga vähe.

Sama oluline on aga see, et rahvusvahelisi turge hakataks taas minimaalselt reguleerima, et tagada toiduvarud ja vähemasti suhteline stabiilsus kõikide maailma tarbijate ja tootjate jaoks.

Toomas Savi (ALDE), kirjalikult. – Ma tunnustan seda õigeaegset raportit ettepaneku kohta võtta vastu määrus, millega luuakse rahastamisvahend kiireks reageerimiseks toiduainete hinnatõusule arengumaades. Sel aastal on maailma vapustanud mitmed kriisid, mis on avaldanud maailma rahvastiku vaeseimale osale kohutavat mõju.

On tehtud ettepanek eraldada nende olukorra parandamiseks 2008.–2009. aastal miljard eurot ja see on Euroopa Liidu eelarvest üsna märkimisväärne summa. Soovin aga teile meelde tuletada, et valdavat osa

Euroopa Liidu humanitaar- ja arenguabist ei ohja mitte komisjon, vaid liikmesriigid ise. Kui liikmesriigid täidaksid endi aastatuhande arengueesmärkidele vastavaid kohustusi, ei peaks komisjon selliseid meetmeid üldse võtma.

Raportöör on väga õigesti märkinud, et me ei saa eeldada tõhusamat ühist poliitikat, kui me ei eralda selleks rohkem eelarvelisi vahendeid. Näib aga, et liikmesriigid on üsna tõrksad seda tegema.

Minu arvates peaksid liikmesriigid hakkama komisjoni egiidi all oma vahendeid koondama, et viia ellu tõeliselt tõhusat ühist humanitaar- ja arengupoliitikat.

Daniel Stroj (GUE/NGL), kirjalikult. – (CS) Ma pooldan kindlasti selle raporti vastuvõtmist, mis käsitleb rahastamisvahendi loomist kiireks reageerimiseks toiduainete hinnatõusule arengumaades (A6-0396/2008), sest arengumaad vajavad sedalaadi abi. Samas sooviksin aga osutada sellele, et raportis ei ole ära märgitud üht kriisi põhjust, mis minu arvates on palju olulisem kui suurenenud lihatarbimine Hiinas ja Indias ning põud Austraalias. Tuletaaksin teile meelde, et toiduainete hinnad tõusevad ka Euroopa Liidus ning on täiesti selge, et pidevate hinnatõusude põhjuseks on kasvav energiahind, mis omakorda on otseselt seotud rahvusvaheliste energiaettevõtete kerkiva kasumiga. Uusliberalism on saanud kõikide Euroopa Liidu tegevuskavade aluseks, kuid tegelikult ei lahenda see mitte kusagil maailmas toiduga varustamise probleemi.

Anna Záborská (PPE-DE), kirjalikult. – (SK) Põhitoiduainete enneolematult kõrged hinnad, mis mõjutavad väga suurel määral paljusid nälga kannatavaid inimesi maailmas, on tingitud mitmest hästi teada olevast tegurist. Kui jätta kõrvale mõne riigi (näiteks Hiina ja India) eriolukord, hõlmavad need tegurid ilmastikuolude üleilmset kõikumist, üleminekut toiduks ette nähtud põllukultuuride kasvatamiselt biokütusena tarvitavate kultuuride kasvatamisele ja maailma väikesi teraviljavarusid.

Seoses sellega pean ülimalt tähtsaks, et Euroopa Liit kujundaks välja ühtse, kooskõlastatud ja tõhusa lahenduse. Ma tunnustan komisjoni ettepanekut luua toidukriisiga toimetulemiseks rahastamisvahend, eeskätt ajal, mil kõrgemate toiduainehindade tõttu kasvavad ka kulutused toiduabile, mida vajab järjest rohkem inimesi. Me ei tohi unustada, et kasutame arenguabiks Euroopa Liidu maksumaksjate raha. Ei järsk toiduainete hinnatõus arengumaades ega ka selle mõju vaeseimatele inimestele saa õigustada seda, et me ei suuda tagada nende vahendite tõhusat ja läbipaistvat eraldamist. Võttes arvesse mitmete arengumaade ebastabiilset riigikorda, seal valitsevat demokraatia põhimõtete rikkumist ja korruptsiooni, olen väga tõrges nende riikide eelarvet turgutama. Eelistaksin abiprojekte ja -programme, mida viiksid ellu vabaihendused või riigi osalusega organisatsioonid, ühendused või neid esindavad ühingud. Kaks aastat tagasi tegin ettepaneku, mis võeti täiskogu istungjärgul vastu ja milles pakkusin välja, et abi andmist kontrollitaks ja hinnataks kaks korda aastas ning seejärel kirjutaksid sellele alla komisjon, abi saava riigi ametiasutused ja abisaajad ise.

20. Ühendusesiseste tehingutega seotud maksupettustega võitlemine (ühine käibemaksusüsteem) – Ühendusesiseste tehingutega seotud maksupettustega võitlemine – Euroopa Kontrollikoja eriaruanne nr 8/2007 (arutelu)

Juhataja. - Järgmine päevakorrapunkt on ühisarutelu järgmistel teemadel:

– majandus- ja rahanduskomisjoni nimel José Manuel García-Margallo y Marfili koostatud raport ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu direktiiv, millega muudetakse nõukogu direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi), et võidelda ühendusesiseste tehingutega seotud maksupettustega (KOM(2008)0147 – C6-0154/2008 – 2008/0058(CNS)) (A6-0448/2008),

– majandus- ja rahanduskomisjoni nimel José Manuel García-Margallo y Marfili koostatud raport ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1798/2003, et võidelda ühendusesiseste tehingutega seotud maksupettustega (KOM(2008)0147 – C6-0155/2008 – 2008/0059(CNS)) (A6-0449/2008), ja

– eelarvekontrollikomisjoni nimel Bart Staesi koostatud raport Euroopa Kontrollikoja eriaruande nr 8/2007 kohta, mis käsitleb halduskoostööd käibemaksu valdkonnas (2008/2151(INI)) (A60427/2008).

José Manuel García-Margallo y Marfil, raportöör. – (ES) Austatud juhataja! Tahaksin kõigepealt avaldada kahetsust, et vastutav volinik ei viibi täna siin, kuigi see tegelikult ei üllata mind, sest selle teema puhul on meil palju kära ja vähe villa – rohkelt ilukõnet käibemaksupettusega võitlemisest ja väga vähe meetmeid, millega seda tehtaks.

Teatistes, mille volinik on meile esitanud ja millest viimane pärineb käesoleva aasta 1. detsembrist, tuntakse suurt muret maksupettustega tekitatava kahju pärast. See mõjutab tegevuse piisavust ja õiglust ning põhjustab turumoonutusi, mis on seotud tõeliselt suurte summadega. Käibemaksupettus hõlmab igal aastal 60–100 miljardit eurot.

Kuidas saab pettust peatada? Neis teatistes pandud diagnoos on samuti üldiselt korrektne ning ilukõneline ja sõnaderohke. Seal on öeldud, et riikide ametiasutused vastutavad pettusega võitlemise eest, aga et tehingud, mille puhul tarnija ja klient ei ela samas riigis, nõuavad liikmesriikide koostööd. Samuti on seal märgitud, et kontrollikoda ütleb oma eriaruandes nr 8, et selline koostöö on olnud ilmselgelt ebarahuldav ja seetõttu tuleb võtta meetmeid. Probleem ilmneb siis, kui volinik hakkab meile rääkima, millist laadi meetmeid tuleb võtta. Ta väidab üsna mõistlikult, et on kaks strateegiat: üks, mida ta nimetab kaugeleulatuvaks, tähendab olulist käibemaksureformi, mis hõlmaks kas pöördmaksustamise süsteemi või maksu kinnipidamise süsteemi ja arvelduskoda, kuid teise kohta ütleb volinik „traditsioonilised meetmed”.

Me järeldasime tema siinsest 24. juuni esinemisest, et ta ei kavatse mingil juhul hakata läbi viima kaugeleulatuvat reformi ja et ta piirduks traditsiooniliste meetmetega. Ent kui ta seejärel kirjeldas traditsioonilisi meetmeid, siis tegi ta ettepaneku nelja meetme kohta, mis põhimõtteliselt pole halvad. Ta kõneles kohustuslike deklareerimistähtaegade lühendamisest, maksuametite vahelise koostöö parandamisest, solidaarvastutuse rakendamisest (kui kauba ostja ei deklareeri seda, kes kauba müüs) ja käibemaksukohustuslastest teavitamise parandamisest. Siis teatas ta tagatipuks, et isegi need neli meetet ei ole konkreetsete meetmete hulgas, mida ta kavatseb vastu võtta. Nüüd pakub ta välja direktiivi ja määruse kaks muudatusettepanekut. Ta väidab, et esimese eesmärk on lühendada ajavahemikku, mille jooksul saab saata aruandeid, mida käibemaksukohustuslased peavad esitama, kolmelt kuult ühele kuule, ning teise eesmärk on lühendada ajavahemikku, mille jooksul edastatakse teave liikmesriigile, kes peab maksu sisse nõudma, kolmelt kuult ühele kuule. Ja ongi kõik. See on kõik, mis ettepanekus on sätestatud.

Majandus- ja rahanduskomisjon üritas seda tõeliselt tühja teemat veidi vürtsitada ja me esitasime järgmised muudatusettepanekud. Kiitsime heaks muudatusettepaneku, millega soodustatakse väikesi ja keskmise suurusega ettevõtteid ja mille eesmärk on sobitada maksupettusega võitlemine kokku väikeettevõtete halduskoormuse vähendamisega, mida Euroopa Parlament ja EL tervikuna on kohustunud tegema. Seepärast ütleme, et komisjon peab varsti, kahe aasta jooksul esitama meile aruande selle kohta, kuidas need meetmed on toimunud, kuidas need on mõjutanud ettevõtete halduskulusid ja kui kasulikud on need olnud maksupettusega võitlemisel.

Me toonitame ka seda, et komisjon peaks õigusaktide väljatöötamisel hakkama senisest palju rohkem osalema. Tal peaks olema juhtivam roll. Samuti kutsume teda üles tsentraliseerima andmed, mida asjaomased liikmesriigid edastavad, koostama parimate tavade käsiraamatu, et maksuametid saaksid paremini toimida, töötama välja näitajad selle kohta, millised valdkonnad on riskantsed ja millised mitte, ning ütlema meile, kes järgib eeskirju ja kes mitte. Petturite jälitamise lihtsustamiseks koostame lisaks registri üksikisikutest, kes ei saa ettevõtete loomise kaudu maksudest kõrvale hoida.

Mul on kahju, et volinik ei saa meie koostatud muudatusettepanekutele vastata.

Bart Staes, raportöör. – (NL) Austatud juhataja, lugupeetud volinik, head kolleegid! Maksupettus ja käibemaksupettus on karistatavad rikkumised. Need võivad olla valgekraede kuriteod, aga need on siiski kuriteod ja vahetevahel on need seotud organiseeritud kuritegevusega.

Vaatame, milliste summadega on tegemist, sest just see muudab alati asja huvitavaks. 2007. aastal hindas volinik Kovács, et maksupettus on kokku samaväärne kahe kuni kahe ja poole Euroopa eelarvega ehk 200–250 miljardi euro suuruse summaga. Käibemaksupettuse osakaal selles on hinnangute kohaselt 40 miljardit eurot. Need arvud on tõenäoliselt palju suuremad, sest kontrollikoja hinnangul ulatus saamata jäänud käibemaksutulu Saksamaal 2005. aastal 17 miljardi euroni ja Ühendkuningriigis 18,2 miljardi euroni – see on kokku üle 35 miljardi euro saamata jäänud käibemaksutulu.

Seetõttu tuleb avaldada heameelt selle üle, et komisjon on rahastanud uuringut, selle uuringuga on alustatud ja see on käimas ning tulemused tehakse avalikuks, nii et me näeme probleemi tõelist ulatust.

Poliitikaga on seotud kaks põhiprobleemi. Esiteks peab riiklike maksuametite vaheline koostöö paranema ning teiseks peaksime tõepoolest seadma eesmärgiks lühemad tähtajad, kui liikmesriikide haldusorganid koguvad ja vahetavad teavet, nii et andmeid saaks töödelda palju kiiremini.

Minu raportis analüüsitakse peamiselt kontrollikoja uuringut käibemaksupettuse kohta. Kontrollikoda viis kontrolli läbi seitsmes liikmesriigis: Hollandis, Itaalias, Luksemburgis, Poolas, Prantsusmaal, Sloveenias ja

Ühendkuningriigis. Need riigid tegid head koostööd. Ent Saksamaa keeldus igasugusest koostööst. Septembris algatas komisjon Saksamaa vastu rikkumismenetluse ja ma pean ütlema, lugupeetud volinik, et see on asi, mida ma toetan.

Kontrollikoda tegi kindlaks, et mõnes liikmesriigis puuduvad sedalaadi pettuse kontrollimisel tõhusa koostöö tingimused täielikult. Minu kaasraportöör märkis, et teabenõuetega tegelemisele kulub rohkem kui kolm kuud. See on tõesti andestamatu, sest tegelikult tuleks nende kuritegudega võidelda kohe. Siiski on ka riikidesisene korraldus sattunud tule alla. Eriti Hollandis ja Saksamaal jääb üht-teist soovida. Lisaks on täielik puudus piisavalt tugevatest kontrollimehhanismidest.

Mulle jääb mõistematuks, miks liikmesriigid keelduvad asumast kindlale seisukohale, isegi kui nad teavad, et kaotavad miljardeid tulu. Sellest ei saa ma tõepoolest aru. Kurjategijate vaba liikumine on paratamatu. Ühinenud Euroopas jääb maksupettuse vastane võitlus suuremalt jaolt täitumatuks unistuseks.

Ent on ka häid uudiseid. Minu enda liikmesriik Belgia on loonud Euroopa karussellpettuste vastu võitlemise võrgustiku (Eurocanet), mis tagab spontaanse teabevahetuse. Aga ka sellel on puudusi, sest vaid 24 liikmesriiki on nõustunud tegema koostööd ning kolm suuremat liikmesriiki – nimelt Itaalia, Saksamaa ja Ühendkuningriik – on koostööst keeldunud.

7. oktoobril kokku tulnud majandus- ja rahanduskiisimuste nõukogu algatas uue mehhanismi – Eurofisci mehhanismi –, et parandada liikmesriikidevahelist koostööd käibemaksupettuse vastu võitlemisel. See on minu arvates mõistlik algatus, aga see annab midagi juurde üksnes siis, kui kõik liikmesriigid osalevad ja kui tegemist on enamaga kui vaid valitsustevahelise koostööga. Olen kindel, et komisjon peaks selles uues algatuses osalema. Ta võiks igal juhul osa võtta ja olla isegi koordineerija.

Lisaks arvan, et peaksime oluliselt tugevdama koostööd ka kohtuasutuste vahel. Kõik liikmesriikide õigusaktides sisalduvad õiguslikud takistused piirülese kriminaalvastutusele võtmise suhtes tuleks viivitamata kaotada. Olen oma raportisse lisanud loetelu meetmetest, mida tuleb võtta. Tahaksin kuulda komisjoni vastust või reaktsiooni ja mul on kahju, et nõukogu esindajat ei ole kohal, sest kokkuvõttes peab nõukogu selles valdkonnas meetmeid võtma.

Louis Michel, komisjoni liige. - (FR) Austatud juhataja, daamid ja härrad! Tahaksin tänada Euroopa Parlamenti ja eriti kaht raportööri – José Manuel García-Margallo y Marfili ja Bart Staesi – sisutihedate raportite eest, mille nad on esitanud sellisel tundlikul teemal nagu käibemaksupettusega võitlemine Euroopa Liidus, eriti seoses komisjoni esimese konkreetse ettepanekuga selles valdkonnas.

Me oleme oma käibemaksupettuse vastase võitluse strateegia rakendamisel praegu pöördepunktis. Kolm raportit, mille Euroopa Parlament peab homme vastu võtma, sisaldavad mitmeid soovitusi selle kohta, kuidas parandada võitlust pettuse vastu, ja väljendavad teie arvamust esimese meetme kohta tervest meetmete reast.

1. detsembril võttis komisjon vastu teatise, milles olid kirjas meetmed, mida ta lähikuudel tutvustab, ja mis puudutas ka esimest direktiivi, mis sisaldab osa neist meetmetest. Kavandatud ettepanekud vastavad ka Bart Staesi raportis väljendatud muredele ja soovitudele.

Meetmed, mille komisjon kavatseb vastu võtta, võib jagada kolme rühma.

Esimesse on koondatud meetmed, mille eesmärk on hoida ära käibemaksupettust. Üks neist seisneb miinimumstandardite kehtestamises riiklikes andmebaasides registreerimise ja registritest kustutamise kohta, et suurendada neis sisalduva teabe usaldusväärsust ja võrreldavust.

Kavas on parandada ka menetlust, mida kasutatakse elektroonilise kinnituse saamiseks ettevõtjate käibemaksukohustuslase numbrite ja vastavate nimede ja aadresside kohta, et tagada tarnijate jaoks õiguskindlus.

Lisaks teeb komisjon ettepaneku lihtsustada arvete esitamist käsitlevaid eeskirju ja ratsionaliseerida eeskirju, mis on seotud maksude sissenõutavusega, et tagada selle parem kohaldamine, sest see hõlbustab kontrolli.

Teine rühm on seotud meetmetega, mille eesmärk on parandada maksuametite tõhusust käibemaksupettuse avastamisel. Sellesse rühma kuulub tähtaegade lühendamist puudutav meede, mida käsitletakse José Manuel García-Margallo y Marfili kahes raportis. Pettuse paremaks avastamiseks tuleb tagada ka impordilt nõutava käibemaksu erandite parem jälgimine, nagu komisjon eelmisel esmaspäeval välja pakkus, ning suurendada sellise teabe ulatust, mille liikmesriigid peavad teiste liikmesriikide maksuametitele oma andmebaasidele automaatse juurdepääsu kaudu kättesaadavaks tegema.

Lisaks hõlmab see rühm, nagu te märkisite, ka Eurofisci nime kandva Euroopa võrgustiku loomist. Selle eesmärk on edendada liikmesriikidevahelist operatiivkoostööd käibemaksupettusega võitlemisel Eurocaneti võrgustiku mudeli põhjal, mis loodi Belgia maksuameti poolt ja mida komisjon ja Euroopa Pettustevastane Amet toetavad.

Kolmandasse rühma kuuluvad meetmed, mille eesmärk on suurendada maksuametite suutlikkust maksude sissenõudmisel ja kogumisel. Nende hulka kuulub eelkõige meede, millega määratakse kindlaks juhud, mil piiriüleseid tehinguid tegevad tarnijad ja kliendid vastutavad ühiselt maksu maksmise eest. Selle eesmärk on kahtlemata tugevdada piiriülest maksude sissenõudmist reguleerivat õigusraamistikku.

Peale selle kuulub nende hulka meede, mille mõte on kehtestada kogumaksutulu kaitsmiseks liikmesriikidevaheline solidaarvastutus.

Komisjon märgib ka, et Euroopa Parlament on kinnitanud oma jätkuvat soovi tagada Euroopa Ühenduse finantshuvide kaitse, arvestades, et käibemaksupettus mõjutab ka Euroopa eelarve omavahendeid.

Avaldan heameelt selle üle, et toetatakse ettepanekut võtta vastu määrus vastastikuse haldusabi kohta pettusevastasel võitlusel ja eriti käibemaksupettuse vastasel võitlusel.

Komisjon on rahul ka sellega, et Euroopa Parlament palub nõukogul jätkata läbirääkimisi ettepaneku üle, mis tagab üksikasjaliku raamistiku, mis võimaldab komisjonil ja Euroopa Pettustevastasel Ametil pakkuda liikmesriikidele võitluses käibemaksupettuse vastu tegevustoetust ja teavet.

Euroopa Parlamendi poolt raporti projektis väljendatud positiivne arvamus tähtaegade lühendamise ja selles küsimuses nõukogus tehtud kiirete edusammude kohta on heaks endeks veelgi ulatuslikumatele ettepanekutele, mille komisjon lähiajal vastu võtab.

Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, õiguskomisjoni arvamuse koostaja. - (PL) Lugupeetud juhataja! Pettuse ohjeldamine, mis on siiani olnud peamiselt liikmesriikide pädevuses, on probleem, mida ei saa lahendada vaid riigi tasandil. Maksupettusega võitlemine peab hõlmama tihedamat koostööd liikmesriikide haldusasutuste vahel, aga ka koostööd komisjoniga.

Direktiivi ja määruse ettepanekud, mida projekt käsitleb, tulenevad vaid osaliselt esmatähtsatest soovitudest, mille majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu 2007. aasta juunis esitas. Kavandatud muudatuste põhieesmärk on kiirendada ühendusesiseseid menetlusi käsitleva teabe kogumist ja vahetamist, standardides menetlusi ja lühendades ühendusesiseste tehingute deklareerimise aega ning tähtaega, mille jooksul liikmesriigid peavad nende tehingute kohta teavet vahetama, ühe kuuni.

Käibemaksunõuete ühtlustamine tagab esitatud teabe tõhusa kontrolli. Liikmesriikidele kehtestatud nõue tunnustada elektrooniliselt esitatud käibemaksudeklaratsioone lihtsustab protsessi samuti märkimisväärselt.

Kavandatud õigusaktid on vaid esimesed sammud majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu eelnimetatud ettepanekute elluviimise poole. Meil ei ole veel teenuseosutajatele esitatavate uute vorminõuete üksikasjalikku mõjuhinnangut ning soovitatav oleks koostada selle küsimuse kohta eriraport, eriti seepärast, et see on seotud maksumaksjate ja haldusasutuste halduskuludega ja maksupettuse vastase võitluse tulemuslikkusega.

Pidades silmas kontrollikoja õigustatud kriitikat tõhusa halduskoostöö puudumise kohta selles valdkonnas, peaks komisjon kaaluma suurema rolli võtmist, eriti mis puutub analüüsides koostamisse ja heade mudelite väljapakkumisse.

Gabriele Stauner, fraktsiooni PPE-DE nimel. - (DE) Austatud juhataja, lugupeetud kolleegid! Ligikaudu 2,25% ELi sisemajanduse koguproduktist – umbes 200 miljardit eurot aastas, nagu Bart Staes juba ütles – jääb käibemaksu maksmisest kõrvalehoidmise, eeskirjade eiramise ja pettuse tõttu saamata. Need on faktid, millele Bart Staesi raport õigustatult tugineb.

Vastustest selle teema kohta esitatud viiele kirjalikult vastatavale küsimusele, mille ma nõukogule ja komisjonile esitasin – mul on muide kahju ka sellest, et nõukogu read on siin nii hõredad –, ilmnes, et muu hulgas ulatus 2005. aastal saamata jäänud käibemaks ainuüksi Saksamaal 17 miljardi euron ja Ühendkuningriigis 18 miljardi euron. Need arvud kinnitavad igaühele tõesti selgelt, et riigi majandusele tehakse suurt kahju ja et see tuleb võimalikult kiiresti peatada.

Ent kuidas seda teha? Siiani leiti – kontrollikoja järgi, kes on seda teemat eriaruandes käsitlenud –, et seda peaks tegema riikide vastutavate haldusasutuste koostöö kaudu, ent just see ei ole viimastel aastatel üldse toiminud.

Taas leiavad eurooplased end olukorrast, kus nad püüavad saavutada heade kavatsustega eesmärgi, aga loevad tibusid enne sügist. Ja praegusel juhul on tibusid liikmesriigid, kes ei suuda rahvusvahelisele käibemaksupettusele haldusmeetmete abil kindlalt vastu astuda.

Seetõttu esinevad näiteks suured põhjendamatud erinevused saadud ja vastatud teabenõuete andmetes. Samuti võivad käibemaksupettusele viidata äraspidised erinevused ühendusesise kaubanduse andmetes, mille komisjon esitas vastuseks minu 6. mai kirjalikult vastatavale küsimusele. Need erinevused pidid 2007. aastal eeldatavasti ulatuma tohutu summani – 77 miljardi euron. Kasutaksin praegu võimalust küsida komisjonilt, millal uuringu tulemusi meile tutvustatakse.

Vladimír Maňka, *fraktsiooni PSE nimel.* – (SK) Lugupeetud kolleegid, kujutlegem, et Euroopa Liidus ei ole maksupettust. Kui sel viisil saadud vahendid jaotatakse õiglaselt, saaks iga Euroopa Liidu kodanik, sealhulgas lapsed ja pensionärid, igal aastal 500 eurot rohkem.

Ükski riik ei suuda maksupettusega üksipäini tõhusalt võidelda. Rahvusvaheline koostöö on tingimata vajalik, eriti käibemaksu valdkonnas, mille puhul ühendusesiseste tehingute jälgimine on praeguse süsteemiga keeruline. Üks lahendus, millel on maksupettusega võitlemisel pikaajaline soodne mõju, oleks sellise käibemaksusüsteemi loomine, mille alusel liikmesriikidevahelisi tehinguid ei maksustataks nullmääraga. Kauba ekspordilt arvestatavat nullmääraga maksu kasutavad petturid ja kuritegelikud rühmitused, kes tekitavad näiteks fiktiivseid tehinguid ja petavad riigieelarvest välja miljardeid eurosid.

Praegused pikad maksudeklaratsioonide esitamise tähtajad pakuvad samuti sellise maksupettuse võimalust. Direktiivi eelnõu käsitlev raport, mida me praegu arutame, kiirendab maksupettusega võitlemiseks vajaliku teabe vahetust. See on üks põhjus, miks me lühendame ühendusesiseid tehinguid kajastavate maksudeklaratsioonide esitamise tähtaega.

1993. aastal loodud käibemaksusüsteem sobib vaid üleminekuajaks. Arvan, et järgmise ametiaja alguses esitab komisjon palju kaugeleulatuvamad meetmed, mis käsitlevad lõplikku ja kõikehõlmavat käibemaksureformi. Praeguse süsteemi ajutine laad on üks põhjusi, miks ma soovin oma muudatusettepanekus, mille parlamendikomisjon heaks kiitis, et komisjon hindaks vastuvõetud meetmete mõju kolm aastat varem, kui esialgses muudatusettepanekus oli soovitatud. Selle eesmärk on hoida ära olukord, et süsteemi hinnatakse siis, kui see enam ei kehti.

Lõpetuseks soovin raportööri tasakaalustatud raporti eest tänada ja tunnustada. Projekt võimaldab tagada kiire reaktsiooni käibemaksupettusele. Samuti on hea, et ettevõtjad ise on märkinud, et halduskoormus muutub minimaalseks.

Miguel Portas, *fraktsiooni GUE/NGL nimel.* – (PT) Austatud juhataja! Kui kontrollikoda ütleb, et käibemaksupettuse maht võib olla suurem kui ühenduse kogueelarve, ja Bart Staes kinnitab, et see näitaja peab olema rohkem kui kahekordne, siis on nende raportite arutelu täiesti põhjendatud. Eriti selge on see, et liikmesriigid peavad toetama registri loomist füüsilistest isikutest, kes kasutavad maksupettuseks riilifirmasid. Toetan ka Bart Staesi ettepanekuid.

Sealjuures ei ole Euroopas toimuva maksupettuse puhul käibemaksu maksmisest kõrvalehoidmine peamine probleem, sest valitsused on lubanud ja võimaldanud *offshore*-finantskeskuste näol seaduslikku viisi maksudest hoidumiseks. Just nendes keskustes pestakse kuritegelikku raha ja seal muutuvad seaduslikud vahendid kriminaalseteks. Kui meie maksudest saadud raha kasutatakse lõpptulemusena pankade ja pankurite väljaostmiseks, siis on maksuparadiiside kaotamine tõeline vaprus proovilepanek, mille Euroopa peab lähitulevikus läbi tegema. Just selline otsus meie kohta tehakse ja me oleme endiselt valgusaastate kaugusel sellest, mida maksupettuse valdkonnas teha on vaja.

Sergej Kozlík (NI). – (SK) Lugupeetud juhataja, austatud parlamendiliikmed ja külalised! Kahtlemata põhjustab maksupettus märkimisväärset kahju konkurentidele ja siseturu toimimisele ning vähendab riigi tulu. Seletuskiri ei ole päris veenev, kui selles väidetakse, et kavandatud meetmed, mille ainus eesmärk on kiirendada teabe kogumist ja vahetamist ühendusesiseste tehingute kohta, ei tekita ettevõtlussektorile liigset koormust.

Samal ajal on komisjoni seletuskirjas tunnustatud, et ettevõtlussektoril on kahtlusi maksuametite suutlikkuses esitatud teavet kasutada. Seletuskirjas ei hajutata neid kahtlusi millegagi. Sellegipoolest tuleb maksupettusega võitlemise meetmeid millestki alustada. Ilmselt näitab üksnes praktika, kas kavandatud meetmed toimivad või põhjustavad ettevõtlussektorile vaid uue halduskoormuse.

Bogusław Liberadzki (PSE). - (PL) Austatud juhataja, tahaksin nii raportit kui ka probleemi ennast vaadelda esiteks pettuse, teiseks eelarvele tekitatava kahju ja kolmandaks ettevõtjate konkurentsivõime seisukohast, sest maksupettus nõrgestab ausa konkurentsi põhimõtteid.

Soovin raportit eriliselt kiita ja avaldada tunnustust raportöör Bart Staesile, kes on koostanud suurepärase raporti. See on üks väheseid raporteid, milles ei viidata vaid summadele, vaid nimetatakse ka liikmesriike, kus eeskirjade eiramine aset leiab. Samuti soovin avaldada tänu kontrollikojale, kes on tõstnud esile kaks peamist põhjuste rühma. Esimesse kuuluvad liikmesriikidega seotud põhjused, mida me võiksime tõlgendada teatava passiivsusega nõukogu poolt või loidusena liikmesriikide poolt, kes võiksid aidata märkimisväärselt kaasa probleemi lahendamisele. Selleks tuleks neil võtta pealtnäha lihtsaid meetmeid, mis hõlmavad näiteks kiiret ja usaldusväärset teabevahetust, ning näidata üles tahet teha kindlaks ja kõrvaldada praeguse olukorra põhjused.

Teine tähtis küsimus, millele voliniku sõnavõttus piisavalt tähelepanu ei pööratud, on järgmine: mida saab komisjon koos oma alluvate talitustega, näiteks maksunduse ja tolliliidu peadirektoraadi ja Euroopa Pettustevastase Ametiga (OLAF) tegelikult ära teha, selle asemel et anda sageli bürokraatlikke selgitusi, mis kõlavad umbes nii, et pingutagu me kui tahes palju, tulemusi ikka veel pole?

Louis Michel, komisjoni liige. - (FR) Lugupeetud juhataja, austatud daamid ja härrad! Sooviksin tänada teid tähelepanekute ja seisukohtade eest, mida olete selle arutelu jooksul väljendanud.

Komisjon võtab Euroopa Parlamendi esitatud soovitusi oma praegustes ja tulevastes õigusakti ettepanekutes arvesse.

Mul on hea meel näha, et Euroopa Parlamendi seisukohad sarnanevad komisjoni arvamusega meetmetest, mida käibemaksupettuse vastase võitluse parandamiseks Euroopa Liidus tuleb võtta. Ma olen eriti rahul suure toetusega komisjoni esimese konkreetse ettepaneku põhieesmärgile, nimelt kiirendada 2010. aasta jaanuariks ühendusesiseseid tehinguid käsitleva teabe kogumist ja vahetamist.

Oleme rääkinud mõju hindamisest. Komisjon on uurinud mõjusid ettevõtluskuludele. Selgub, et need kulud on piiratud. Tegelik mõjude täpsemaks uurimiseks on komisjon valmis koostama hindamisaruande. Praeguse hindamise esialgsed tulemused, millele teie, proua Stauner, viitate, avaldatakse lähinädalatel ja seejärel kinnitatakse need koostöös liikmesriikidega.

Mulle on öeldud, et komisjon saab nõustuda vaid raporti muudatusettepanekutega 4 ja 7...

Kas te ei saa siis nõustuda raporti muudatusettepanekutega 4 ja 7?

Tegelikult me saame nõustuda García-Margallo y Marfili raporti muudatusettepanekutega 4 ja 7.

Vabandan sellise sõnavõtu pärast, aga nagu te olete märganud ja nagu te teate, ei ole ma vastutav volinik, ning seetõttu olen neis minu jaoks ülimalt keerulistes küsimustes palju vähem suhtlemisaldis kui teistes küsimustes.

José Manuel García-Margallo y Marfil, raportöör. - (ES) Uskuge mind, lugupeetud volinik Michel, ma hindan seda, et te olete lahkesti meiega ja arutate teemasid, mis on kõigi jaoks rasked.

Komisjon palus meil kiirustada ja me vastasime kärmelt. Õiguskomisjon avaldas õigel ajal nõuetekohaselt oma arvamuse ning harvaesineva üksmeelega kiitis majandus- ja rahanduskomisjon täna arutatava raporti heaks.

Volinik Michel, te lugesite maksuasjade komitee poolt teie jaoks koostatud märkmetest meile ette 1. detsembril vastu võetud nõukogu ettepanekud. Need ettepanekud ei ole siiski täpselt samad, mida me siin arutame. Meie arutame siin midagi muud. Mulle ei tule üllatusena, et nad kinnitavad meile, mida nad kavatsevad teha, sest nagu ma juba ütlesin, on nad tegelikult väga vähe teinud.

Euroopa Parlamendi tegutsemise kiirus sel tõesti tähtsal teemal, nagu kolleeg mainis, ei ole leidnud sama innukat järgimist ei komisjonis ega ka nõukogus.

Üks väga tähtis parlamendikomisjoni esimees sõnas kord, et ta ootab komisjonilt julgust, veel kord julgust ja alati julgust – „*de l'audace, encore de l'audace et toujours de l'audace*”. Komisjon on ainus, kes võib õigusakte algatada, ja Euroopa Parlament on soovinud, et see oleks nii, aga selline ainuõigus tähendab, et need algatused tuleb teha nähtavaks ning esitada julgelt ja kartmatult, tundmata hirmu, et nõukogu ei pruugi neid heaks kiita.

Algatused tuleb käima lükata, neid tuleb esile tõsta ja nende nimel võidelda ning nõukogu peab komisjonile ja Euroopa Parlamendile vastama, kui ettepanekutel pole edu. Seda pole tehtud. Oma eelmises sõnavõtus kirjeldasin, kuidas eesmärgid vähenevad, kui täiuslikud ettepanekud muutuvad traditsioonilisteks meetmeteks, meetmepaketiks, mille hulgast valitakse vaid kaks kõige tagasihoidlikumat meetet.

Olen Louis Michelile tänulik ja palun tal öelda vastutavale volinikule edasi minu tänusõnad paari muudatuse ettepaneku heakskiitmise eest, aga ma olen tõsiselt mures selle pärast, mida me siin arutame.

Bart Staes, raportöör. - (NL) Austatud juhataja, lugupeetud volinik, head kolleegid! Võin härra García-Margallo y Marfili sõnu vaid kinnitada. Minu arvates näitavad mõlemad raportid, tegelikult kolm meile esitatud raportit ning see, kuidas need on heaks kiidetud ühelt poolt majandus- ja rahanduskomisjonis ning teiselt poolt eelarvekontrollikomisjonis, suurt tahet – tahet mitte suhtuda sellesse kergekäeliselt.

Tegemist on suure hulga rahaga. Kujutlegem, et saaksime tagasi vaid veerandi sellest rahast. Meil oleks siis liikmesriikides ja Euroopa Liidus 60 miljardit eurot lisaraha. Me vajame seda raha. Härra Verheugen, kes on täna siin, teab, et tal on tähtis töö teha. Seega me teame, mille nimel võitleme. Me võitleme ka ebaõigluse ja ülekohtu vastu. Lõppude lõpuks tegutsevad need, kes ei maksa makse ja üritavad neist kõrvale hoiduda, ühiskonnast väljas. Seetõttu tuleb selle kohta siin Euroopa Parlamendis otsus teha.

Tahaksin öelda volinik Michelile, et mõistan tema vastust. Tal on oma pädevusvaldkond. Ta asendab siin kedagi teist ja ma saan aru, et ta loeb vaid vastuse ette. See ei ole probleem. Ma võtan tema teksti kaasa ja me töötame sellega.

Paluksin siiski komisjonil mitte pelgalt arutada liikmesriikidega pettuse ulatust käsitlevat uurimust, mis peaks valmima aasta lõpuks, vaid esitada see ka majandus- ja rahanduskomisjonile ja eelarvekontrollikomisjonile, et saaksime samuti mitmed muud tahud lisada.

Juhataja. - Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub neljapäeval, 4. detsembril 2008 kell 12.00.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Sebastian Valentin Bodu (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Kõnealune raport on eriti tähtis seetõttu, et sellega kehtestatakse mehhanismid, mille eesmärk on kõrvaldada võimalused või vähendada võimalusi käibemaksuga maksustatavate ühendusesiseste tehingutega seotud pettuse abil riiki tüsata.

Kahju, mis tekitatakse varifirmadega tehtavate fiktiivsete tehingute tõttu, on praegu ligikaudu sada miljonit eurot aastas (16% ELi tegelikest vahenditest).

Kui lühendame tähtaegu nii teabe kogumiseks kui ka vahetamiseks liikmesriikide maksuametite vahel, aitab see parandada sedalaadi tehingute jälgimist.

Kõnealuse raporti heakskiidetud muudatuse ettepaneku kohaselt, mida soovitas komisjon, hakkavad liikmesriikide maksuametid olema seotud ühise andmebaasiga, kuhu sisestatakse varifirmade taga olevate ja sedalaadi petturlike tehingute eest vastutavate füüsiliste isikute andmed.

See takistab neid ettevõtjaid loomast uusi ettevõtteid terves Euroopa Liidus, mitte vaid ühes liikmesriigis nagu praegu. See saavutatakse nii, et isik tuvastatakse reaajas, kui andmebaasist andmeid kontrollitakse, ja teave saadetakse äriregistrisse, kuhu uue ettevõtte registreerimise avaldus on esitatud.

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (UEN), kirjalikult. – (PL) Võttes sõna arutelus maksupettuse vastase võitluse kohta, sooviksin juhtida tähelepanu järgmistele küsimustele. Käibemaksupettuse tõttu saamata jäänud tulu on eri liikmesriikides väga suur ja see kasvab igal aastal. Näiteks Saksamaal oli 2005. aastal kahju ligikaudu 17 miljardit eurot ja Ühendkuningriigis ulatus see 2005.–2006. maksuaastal rohkem kui 18 miljardi euroni.

Vaatamata asjaolule, et Euroopa Liit on teinud mitu algatust käibemaksupettusega võitlemiseks, näiteks loonud Eurocaneti (käibemaksupettuses kahtlustatavaid ettevõtjaid käsitleva teabe vahetamise võrgustik, kuhu kahjuks ei kuulu Saksamaa, Ühendkuningriik ja Itaalia), ning olenemata selliste asutuste tööst nagu Europol, Eurojust ja OLAF, kasvab see kahju aasta-aastalt väga palju.

Selles olukorras peaksime jätma kõrvale meetmed, mis toovad kaasa uute valitsustevaheliste ametite loomise, ja tugevdama selle asemel Euroopa Komisjoni rolli liikmesriikide vahel toimuva halduskoostöö keske koordineerijana käibemaksupettusega võitlemisel. Seetõttu tuleks vähemalt arutada, kas me peaksime looma

uue mehhanismi – Eurofisci –, millest saab uus detsentraliseeritud võrgustik, milles liikmesriigid osaleksid vabatahtlikult.

Andrzej Jan Szejna (PSE), *kirjalikult*. – (PL) Raport, mis käsitleb ühendusesiseste tehingutega seotud maksupettuse vastu võitlemist, on väga tähtis õiguslik meede.

Maksupettus on rünnak ausa ja läbipaistva maksustamise vastu. Lisaks õõnestab see Euroopa Liidu tegevuse alust. Vähem raha Euroopa Liidu eelarvesse tähendab, et me ei suuda eri valdkondade poliitikat täielikult rakendada.

Maksupettusega võitlemine kuulub suuresti liikmesriikide pädevusse. Liikmesriigid ei tohiks siiski tegutseda ainult omaette. Kindlasti on vaja kooskõlastada tööd ühenduse tasandil ning tugevdada liikmesriikide riigiasutuste ja Euroopa Komisjoni koostööd.

Käibemaksureform on pikaajaline ja aeganõudev protsess. Seega on kõnealuses raportis öeldud, et tuleks kasutada tavapäraseid vahendeid. Nende hulka kuuluvad muudatused õigusaktides, mis käsitlevad maksumaksja vastutust, juhul kui vajalikke dokumente ei esitata õigel ajal või need esitatakse valesti. Teised muudatused hõlmavad teabe saamiseks vajaliku aja lühendamist ja ebaõigete andmete kiiret parandamist, samuti ühendusesiseste tehingutega seotud teabe vahetamise kiirendamist.

21. REACHi rakendamine (arutelu)

Juhataja. - Järgmine päevakorrapunkt on komisjonile esitatud suuliselt vastatav küsimus faasiainete eelregistreerimise kohta vastavalt REACHile (O01 31/2008) (B6-0490/2008).

Guido Sacconi, *küsimuse esitaja*. – (IT) Austatud juhataja, lugupeetud kolleegid! Ma ei kuluta teie aega palju, sest see on laialt tuntud teema. Me räägime keemiliste ainete eelregistreerimisest, eeleapist, tegelikult REACHi rakendamise esimesest etapist, mis on väga tähtis. See on tähtis seetõttu, et sellega pakutakse ettevõtetele võimalust kasutada üleminekukorra kohaldamise õigust, teisisõnu hajutada ainete registreerimiseks ettenähtud tähtaegu. See on põhjalikum kord, mis lisaks kõigele muule – ja see on isegi olulisem – võib tuua kaasa andmeid omavahel jagavate ettevõtete rühmade moodustumise. See tähendab, et sama aine tootjad võivad esitada andmeid ühiselt.

Nagu me kõik hästi teame, saime teavet, et võrreldes esialgsete prognoosidega, millel REACHi süsteem põhineb, ei ole eelregistreerimiste arv olnud mitte ainult suur, vaid tegelikult palju suurem, kui oodatud. Me rääkisime mõnesajast tuhandest, aga eelregistreeritud ainete arv on ilmselt ületanud miljoni – volinik annab meile selle kohta kindlasti täpsed andmed. See on meie jaoks probleem, sest tekitab palju küsimusi selle plahvatusliku kasvu või – ütleme – isegi positiivse nähtuse põhjuste kohta. Põhiline, mida me teame, on see, et niisugune andmelaviin, olgugi et see on siiski esialgne põhiteave, on pannud tõsiselt proovile äsja Helsingis loodud Euroopa Kemikaaliameti suutlikkuse sellega toime tulla.

Meie küsimus on seega just järgmine: me tahame teada, kuidas need probleemid lahendati, milline struktuur on loodud, kui on tekkinud probleeme ettevõtete jaoks, kes on nii-öelda väga innukalt soovinud tähtajast kinni pidada. Eelregistreerimise taotluste esitamise tähtaeg lõppes 1. detsembri keskööl. Samuti tahame teada, milline on komisjoni analüüs ja esialgne hinnang selle nähtuse kohta ning milliseid probleeme see võib põhjustada määruse rakendamise järgmises etapis.

John Bowis, *küsimuse esitaja*. - Lugupeetud juhataja, nagu Guido Sacconi, võin ka mina teha üsna lühidalt. See on ehk Euroopa Parlamendi viimaste aastate ulatuslikem teema. See on üks suuremaid töid, millega ta on tegelema hakanud, ning see on väga oluline nende inimeste tervise ja ohutuse jaoks, kes käitlevad, kasutavad ja tarbivad kemikaale, mis võivad olla ohtlikud või riskantsed ja mis nõuavad seega suurt hoolikust.

Seetõttu löime REACHi. Seetõttu kehtestasime eelregistreerimise ja seejärel autoriseerimise nõude. Seetõttu oleme mures, kui kuuleme, et see on lumepallina paisunud ja äsjaloodud ameti peaaegu lämmatanud.

Guido Sacconi ütles, et ta pole kindel eelregistreerimiste arvus, aga arvas, et neid oli üle miljoni. Ma võin teile öelda, et 1. detsembril, kui registreerimisaeg lõppes, oli see arv üle kahe miljoni. Tegemist oli 2 212 129 registreerimisega 65 655 ettevõtetelt. Selline oli selle nähtuse ulatus.

Küsimus on selles, miks on neid nii suur hulk. Ma pakun vastuseks, et paljudel ettevõtetel soovitati võtta ennetavaid meetmeid juhuks, kui nad peavad hiljem tegema palju kallimaid toiminguid.

Aga küsimus on seega järgmine: kas septembris, kui meile sellest esimest korda teatati, oli komisjon valmis toetuse pakkumiseks sekkuma? Kas komisjon peab registreerimisprotsessi nüüd piisavaks ja milliseid samme ta astub, et tagada ameti ülejäänud toimingute sujuvus ja tõhusus?

Günter Verheugen, komisjoni asepresident. – (DE) Lugupeetud juhataja, austatud parlamendiliikmed! Ma tahaksin tänada Guido Sacconit ja teisi küsimuse esitajaid, sest nende küsimus annab mulle võimaluse rääkida Euroopa Parlamendile tõepoolest rabavatest tulemustest REACHi raames toimunud eelregistreerimismenetluse puhul. ELi turul pakutavate keemiliste ainete eelregistreerimine on esimene menetlus REACHi raames. See on eeltingimus ettevõtetele pakutavateks pikimateks registreerimisaegadeks, mis seejärel ulatuvad 2018. aastani.

REACHi sätetud eelregistreerimisperiood algas 1. juunil 2008 ja lõppes 1. detsembril 2008 ehk kuus kuud hiljem. Määruse vastuvõtmisel eeldasime, et peame arvestama ligikaudu 200 000 keemilise aine registreerimisega. Tegelikult oli eelregistreerimisperioodi lõpuks tehtud täpselt 2 236 625 registreerimist. Mitu tuhat ühist taotlust on praegu töötlemisel ja need võivad seda arvu veelgi märkimisväärselt suurendada.

Amet teatab lõpliku arvu detsembri keskel. Muidugi tekkis ka meil küsimus, kuidas on võimalik, et meie õigusakti aluseks olnud hinnangud ületati kümnekordselt. Lihtne vastus on just see põhjus, miks REACH välja töötati – sellepärast, et me lihtsalt ei teadnud – sest keegi ei teadnud täpselt –, kui palju aineid meil saadaval on.

On ilmnunud, et kõik asjaomased isikud olid selle ülesande ulatust alahinnanud. Hinnangud tehti kõigi liikmesriikide ja tööstusharu olemasolevate andmete põhjal. Muidugi töid need esialgu kaasa probleeme, kui selgus, et tööhüpetes oli olnud vale. See oli üsna paratamatu. REACHi kohaselt oli Helsingis asuva ameti ülesanne luua eelregistreerimisvorm ja teha see oma veebilehel kõigile kättesaadavaks. REACHi IT-süsteem ja vastav vorm asjaomaste ainete eelregistreerimiseks oli ettevõtetele kättesaadav õigel ajal, selle aasta 1. juunil.

Oktoobris ja novembris teavitasid ettevõtted komisjoni, et REACHi IT-süsteem, mida amet kasutas, töötas väiksema võimsusega või ei töötanud mõnikord üldse.

Komisjon jälgis seejärel ameti tegevust väga hoolikalt ning arutas tarkvara parandamist ja isegi ameti hädaolukorra kava. Kogu eelregistreerimisperioodi jooksul töötas agentuur pingeliselt, et parandada IT-süsteemi toimimist ja tõhusust. Pidades silmas eelregistreerimiste arvu kiiret kasvu viimastel nädalatel – aeg-ajalt kuni 100 000 eelregistreerimist ühel päeval –, võttis amet täiendavaid tehnilisi meetmeid ja suurendas oma jõudlust.

Need muudatused võimaldasid parandada süsteemi kasutatavust ja kiirust. Sellegipoolest ei saanud reaktsiooni viibimist tiptundidel täielikult ära hoida, sest korraga tehti väga suur hulk päringuid. Olukord on tõepoolest selline – ning sellega saab seostada mõnda küsimust –, et ligikaudu pool kõigist eelregistreerimise taotlustest esitati eelregistreerimisperioodi kahe viimase nädala jooksul, seega rohkem kui miljon taotlust kahe viimase nädalaga.

Seetõttu soovitas amet teha raskuste korral eelregistreerimine muul ajal kui tiptunnil. Lisaks soovitati ettevõtetele kasutada ühise registreerimise vormi, mis on kiireim võimalus. Eelregistreerimise viimases etapis avas agentuur täiendava kiirtelefoniliini, et probleemide korral abistada. Tänu sellele lühenesid REACHi IT-süsteemi reageerimisajad eelregistreerimise taotluste suurele arvule vaatamata pidevalt.

Lõpuks kasutati kavandatud alternatiivset menetlust vaid päris viimasel eelregistreerimise päeval ja see osutus vajalikuks üksnes piiratud ulatuses, sest REACHi IT-süsteem toimis lõpuni siiski piisavalt hästi. Ma oletan, et vaatamata ilmnunud raskustele õnnestus kõigil ettevõtetele oma ained eelregistreerida ja REACHi esimene rakendusetaapp viidi seega edukalt lõpule.

Carl Schlyter, fraktsiooni Verts/ALE nimel. – (SV) Austatud juhataja, ma soovin volinikku vastuse eest tänada. Pidades silmas asjaolu, et eelregistreerida soovijate arv oli uskumatult palju suurem, kui me esialgu arvasime, usun, et võime siiski öelda, et suur osa tööst läks hästi. Lõppude lõpuks õnnestus kõigele vaatamata ained registreerida 2,2 miljonil inimesel 65 000 ettevõttest, nagu John Bowis ütles. Kahtlemata on tegelikult hea, et me oleme saanud teada, kui palju kemikaale kasutatakse. Võib-olla näitab see mõningast närvilisust ja tunnet, et parem karta kui kahetseda, mistõttu inimesed registreerivad isegi siis, kui sama kasutusotstarve võib olla juba registreeritud, ja nii edasi. Kuid me ei oska esialgu öelda, kas see oli nii.

Ent ma soovin seega küsida järgmist. Terava kontrastina oma kemikaalid eelregistreerinud isikute arvule on meil äärmiselt vähe kemikaale kõige ohtlikumaid kemikaale hõlmavas kandidaatainete loetelus. Praegu on neid vaid viisteist, samas kui meil on 27 püsivat, bioakumuleeruvat ja toksilist ainet ning 800 muud kemikaali,

mis peaksid selles loetelus juba olema. Mis juhtuks, kui nende arv kasvaks väga kiirelt? Kuidas saab Euroopa Kemikaaliamet edaspidiste REACHi vastavate menetlustega ja järgmise tähtja lähenemisega hakkama, kui temalt otsuseid nõutakse? Minu hinnangul peame oluliselt suurendama Euroopa Kemikaaliameti töötajate arvu, kui soovime, et REACH oleks edukas. Arvan, et kui me vajame ametilt järgmise etapi lõpul otsuseid, ei ole tal vastasel korral võimalik neid õigeaks ajaks teha. Seetõttu usun tõepoolest, et peame selles etapis nägema Euroopa Kemikaaliameti jaoks ette palju suurema eelarve.

Guido Sacconi, *küsimuse esitaja*. – (IT) Austatud juhataja, esiteks soovin tänada volinikku, sest leian, et tema vastused olid väga veenvad. Eelkõige mõistan, et see plahvatuslikult kasvanud eelregistreerimine kajastab ilmselgelt selle teema üht olulist tahku, nagu ta ütles. Meil on olnud probleeme, sest REACH on toiminud isegi liiga tõhusalt ja paljastanud siiani tegelikult teadmata ained, mis hakkavad esile kerkima.

Kui tohib, siis esitaksin ühe küsimuse, mis on võib-olla ennatlik, sest ilmselt ei ole veel võimalik saada asjakohaseid andmeid ja selle teema hinnangut. Pealegi arvasime alati, et süsteem hõlmaks ligikaudu 30 000 ainet. Kas te oskate eelregistreerimiste arvu vaadates praegu või lähiajal määrata kindlaks nende ainete arvu, mis eelregistreerimise kaudu süsteemi sisestatakse? Küsin seda seepärast, et kuna praegu kasvas see arv tähelepanuväärselt, siis peaksime ilmselgelt hakkama mõtlema, kuidas edasised etapid kulgevad.

Günter Verheugen, *komisjoni asepresident*. – (DE) Lugupeetud juhataja! Ma ei saa vastata küsimusele, miks on ilmnenud selline tohutu erinevus hinnangute ja tegeliku tulemuse vahel. Ma pole ei teadlane ega haldusametnik. Nagu teiegi, tuginesin neile hinnangutele ja arvasin, et need on mõistlikult täpsed. Ent ma ei süüdistata kedagi, sest tegelikult oligi asi selles, et seda ei saanud täpselt teada. Kui me oleksime teadnud täpselt, milliste ainete me iga päev tegeleme, siis poleks REACHi vaja olnud. Just seetõttu vajasime REACHi, et me ei teadnud seda.

Sellega seoses kinnitab esialgne tulemus, mida me täna arutame, väga veenvalt, et see projekt oli vaja käima lükata – näen, et Guido Sacconi noogutab –, see on suurepärane tõend, et kõnealune õigusakt, mida avalikkus on teravalt kritiseerinud, oli tõepoolest siiski vajalik.

Selle esialgse etapi puhul ei ole tegemist ohtlike ainete loetelu laiendamisega. Selles etapis ka ei autoriseerita üht ega teist ainet. Esimeses etapis tahtsime kõigepealt teada saada, mida meil tegelikult kasutatakse, ja seega anda ettevõtetele võimaluse pöörduda aineid tarnides nende tootjate poole, kes on ained eelregistreerinud. Süsteem hakkab toimima järk-järgult, nagu määruses kavandatud, ja selle käigus muutub ohtlike ainete loetelu ilmselt pikemaks.

Muidugi on küsimus, millised probleemid tekivad tööstuse jaoks REACHi edasisel kasutamisel. Me uurime seda väga põhjalikult, tuginedes registreeringute analüüsile. Ent praegu ei saa veel öelda, mida see suur arv meile tegelikult näitab. Me vajame selleks veidi rohkem aega ning ma pakun välja, et tulen tagasi täiskogu või parlamendikomisjoni ette, et teavitada teid analüüsi tulemusest ja anda ka täpselt aru järgmistest sammudest.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

22. Naiste olukord Balkani maades (lühiettekanne)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on naiste õiguste ja soolise võrdsuslikkuse komisjoni nimel Zita Gurmai koostatud raporti „Naiste olukord Balkani maades” lühiettekanne (2008/2119(INI)) (A6-0435/2008).

Zita Gurmai, *raportöör*. – (HU) Lugupeetud volinik, kallid kolleegid! Tänan teid, et olete nii hilisel ajal siia veel kuulama jäänud. Mul on väga hea meel teile täna see ettepanek esitada. Mul on hea meel sellepärast, et see näitab, et Euroopa Parlament peab naiste olukorra jälgimist ja parandamist Balkani maades tähtsaks. Olen veendunud, et see on meie ühine huvi ja kohustus, sest Euroopa Liit ei saa sellest eemale tõmbuda.

Me kõik teame, et selle piirkonna riikidel on olnud ränki läbielamisi. Need ei toimunud sugugi mitte ammu. Nad teevad väga suuri pingutusi, et oma probleeme lahendada, ja väärivad selle eest imetlust. Ent minu arvamus on see, et nad ei võta piisavalt arvesse oma väga tähtsat vara – naisi.

Tõsi on, et naised kannatasid sõdade ajal eriti rängalt, aga meil tuleb silmas pidada, et nad ei ole vaid ohvrid, vaid neil on demokraatlikus stabiliseerimises ja ülesehituses edasiviiv, aktiivne, vajalik ja asendamatu roll.

Ma pole kunagi pooldanud naistele erandite tegemist, aga julgen öelda, et neile tuleks anda samad võimalused mis meestele. Mitte rohkem ega vähem. Ka antud juhul ei ole see teisiti. Naised suudavad eelnimetatud rolli täita vaid siis, kui neile antakse selleks võimalus.

Milline see võimalus siis on? Et naised moodustavad poole elanikkonnast, tuleb neile anda samas proportsioonis otsustusõigust. Ma tean, et paljude arvates ei ole kvoot õige lahendus, aga pean ütlema, et kahjuks pole tõhusamat halduslahendust veel leitud.

Naiste majanduslik emantsipeerumine on üks esimesi ülesandeid. Töötavad naised toovad ühiskonnale rohkem tulu ja on vähem allasurutud. Ja kui nad töötavad, siis ei saa me lubada neid majanduselus juhtivatelt kohtadelt kõrvale jätta. Samal ajal tuleb naistele, kes teevad palju tööd, anda võimalus tööelu ja perekohustusi tasakaalus hoida.

Selleks peab ühiskonna suhtumine naistesse muutuma positiivsemaks ja negatiivsed stereotüübid peavad kaduma. Haridus ja meedia mängivad siin suurt rolli. Võiksin seda pikka loetelu jätkata, aga aja kokkuhoiu huvides toonitaksin kaht väga tähtsat asjaolu.

Esiteks ei tohi me kunagi unustada, et kõnealune piirkond koosneb eri riikidest ning neid ei saa kokku panna ega ühtemoodi kohelda. Iga riik pingutab kõvasti igas valdkonnas, seega ka naiste olukorra parandamisel. Muidugi on osa riike neis püüdlustes teistest kaugel ees. Püüdsin seda kirjeldada raportile lisatud tabelis.

Teiseks motiveerib võimalus saada edaspidi Euroopa Liidu liikmeks märkimisväärselt neid riike oma eesmärgi täitma. Nende ja meie jaoks on tähtis seda aega ka selles mõttes ära kasutada.

Minu eesmärk oli selle raportiga näidata, et nad on õigel teel, et ma kiidan neid pingutuste eest ja soovin neile eesiseisvaks vaprust.

Tahan kasutada võimalust avaldada tänu suure abi eest, mida on mulle selle ülesande täitmisel osutanud Rudolfs Verdins ja Elvy Svennerstål naiste õiguste ja soolise võrdsuslikkuse komisjoni sekretariaadist, Effy Tsonos ja Majella McCone Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsiooni sekretariaadist, kolleegid ja variraportöörid Marie Panayotopoulos-Cassiotou, Doris Pack, Edit Bauer, Lívia Járóka, Filiz Hyusmenova, Emine Bozkurt, Anni Podimata, Marusya Lyubcheva ja paljud teised. Erilist tänu võlgnen Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide fraktsiooni, Roheliste / Euroopa Vabaliidu fraktsiooni ja muidugi liberaalide fraktsiooni sekretariaadile väsimatu töö eest ja alatise valmisoleku eest teha järeleandmisi. Lisaks soovin tänada oma lähemaid kolleege.

Olen väga uhke, et ettepanek, mida ma täna siin tutvustan, kajastab laialdast kompromissi, mis minu arvates muudab Euroopa Parlamendi sõnumi selgeks, ühemõtteliseks ja kindlaks. Loodetavasti saab ridade vahelt lugeda, et minu eesmärk on anda raportile positiivne ja julgustav alatoon. Tänan teid tähelepanu eest. Mul on väga hea meel ka selle üle, et Günter Verheugen, kes oli meie ELiga ühinemise ajal laienemisvolinik, on täna siin.

Günter Verheugen, komisjoni asepresident. – (DE) Austatud juhataja, daamid ja härrad! Proua Gurmai, ma vastutasin laienemise eest, aga see oli neli aastat tagasi. Siiski mäletan tollest ajast mõningaid asju. Olen väga rõõmus, et saan täna õhtul teiega sel teemal kõnelda. Olen alati tundnud selle teema vastu erilist huvi ja tunnen tänini.

Teie raport on kooskõlas komisjoni järeldustega. Meil ei ole selles vallas lahkarvamusi. On täiesti õige, et peame naiste õiguste ning meeste ja naiste võrdsuslikkuse teemat poliitiliste kriteeriumide vältimatuks osaks, mis on ühinemisläbirääkimiste alustamise ja lõpetamise oluline eeltingimus.

Oma kogemusest võin öelda ja ka praegu selle valdkonna eest vastutav Olli Rehn kinnitab seda, et laienemisläbirääkimised, tegelikult kogu laienemisprotsess, pelgalt lootus, et ühinemisläbirääkimised võivad alata, parandavad tavaliselt väga palju ebasoodsas olukorras olevate rühmade sotsiaalset olukorda. Asjaomaste riikide valitsused ja parlamendid teavad, mida Euroopa neilt ootab. Minu arvates ei erguta kiireid sotsiaalseid muutusi kandidaatriikides või võimalikes kandidaatriikides paremini miski muu kui Euroopa Liidu liikmeks saamise väljavaade ja seega vajadus vastata teatud normidele, mis meil Euroopas kehtivad.

Teie koostatud raportid, teie analüüs ja meie analüüs kirjeldavad tõeliselt kohutavat probleemi. Meie arutelu teemaks olevates riikides on naised üldiselt nii tööturul kui ka poliitikas alaesindatud. Koduvägivall on laialt levinud. Maapiirkondades on naiste olukord väga murettekitav. Riigi rahvusvähemuste hulka kuuluvad tüdrukud ja naised – eelkõige romi naised – ning ka puudega naised kannatavad eriti suure diskrimineerimise all ning liiga sageli on naised ja tüdrukud kahjuks inimkaubanduse ohvrid.

Seetõttu on komisjonile ütlema tagi selge, et koostöös kandidaatriikide ja võimalike kandidaatriikidega tuleb nende tingimuste parandamiseks töötada välja programmid. Ma ei pea seda siin üksikasjalikult kirjeldama. Meil on palju programme, mis peaksid võimaldama kandidaatriikide valitsustel ja ametiasutustel probleemiga nõuetekohaselt tegelda. Ent on ka projekte ja programme, mis põhinevad eneseabi põhimõttel ning toetavad vabaihendusi ja teisi sotsiaalseid ühingu.

Võin teile kinnitada, proua Gurmai, et komisjon püüab edaspidigi teha kõik endast oleneva, et aidata kaasa naiste õiguste suurendamisele Balkani maades. Nagu ma juba ütlesin, kuulub selle hulka kindlalt toetus naiste organisatsioonidele ja vabaihendustele. Ma arvan, et usutav ja tõsine ühinemise väljavaade on nende riikide jaoks suurim võimalik ajend, mis sunnib neid vajalikke asju tegelikult ära tegema.

Ent me ei peaks selles suhtes endale mingeid illusioone looma. Igaüks siin saalis teab, et sellised sotsiaalsed protsessid võtavad aega. Taas oma kogemustele tuginedes arvan, et me ei saa piirduda asjaoluga, et üks või teine asi on seadustekogus kirjas. Me ei saa rahulduda sellega, et koostatakse suurepärased tegevuskavad, mis näevad paberil head välja. Olen näinud neid hulgaliselt ja need ei tähenda mingil juhul, et päriselt midagi toimub. Tegelik töö siis alles algab. Olen väga tänulik, et Euroopa Parlament tunneb selle töö vastu nii suurt huvi.

Juhataja. - Sellega on päevakorrapunkti käsitus lõppenud.

Hääletus toimub homme, neljapäeval, 4. detsembril 2008 kell 12.00.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Cristian Silviu Bușoi (ALDE), kirjalikult. – Sotsiaalne areng Balkani maades on soolise võrdsuslikkuse puhul olnud kahjuks kurikuulus selle poolest, et olukord selles valdkonnas ei parane. Isegi kuigi mõnele Balkani riigile on antud ELi liikmekandidaadi staatus, muutub naiste olukord aina murettekitavamaks ega kipu paranema.

Selleks et säilitada naiste suhteline koht Balkani maade ühiskonnas, peab EL hakkama rohkem sekkuma demokraatia aeglasesse edenemisse, mis iseloomustab enamikku selle piirkonna riike, ja toetama naiste õiguste ja vabadustega seotud õiguslikult siduvate õigusaktide edendamist. Lisaks peaks ka positiivne diskrimineerimine olema üks selle piirkonna valitsuste rakendatavatest põhimõtetest, nagu see on ELi liikmesriikides, kes seda kohaldavad.

Sellegipoolest tuleb konfliktijärgse keskkonna stabiilsuse taastamiseks kindlasti edendada võrdse ühiskonna arengut. Selles ühiskonnas kaitstaks naiste seisundit ja välditaks samal ajal niinimetatud patriarhaalsete institutsioonide taasloomist, mis on olnud iseloomulikud suuremas osas minevikust. Naiste osalemine otsuste tegemisel on vajalik selleks, et nende seisund ühiskonnas muutuks oluliselt, ja sellel on kindel tähtsus olukorra edasise paranemisel.

Anneli Jäätteenmäki (ALDE), kirjalikult. – Naiste ja meeste võrdsed võimalused on Kopenhaageni kriteeriumide tähtis osa. Balkani maadel on selles valdkonnas palju tööd teha. Kandidaatriigid peaksid üritama muuta oma diskrimineerimisvastased ja soolise võrdsuslikkuse õigusnormid ühenduse õigustikuga samaväärseks.

Balkani maades nõuavad eritähelepanu järgmised küsimused: tervishoiu edendamine, naiste esindatuse suurendamine valitsuses, naiste kaitsmine koduvägivalla eest, seksuaalkuritegude ohjeldamine ja kindlamate diskrimineerimisvastaste strateegiate rakendamine.

Need probleemid esinevad muidugi ka ELi liikmesriikides. Me peaksime pidevalt püüdlema naiste ja meeste suurema võrdsuslikkuse poole.

Ent kandidaatriigid peavad nende probleemide lahendamisele erilist tähelepanu pöörama, enne kui saavad Euroopa Liiduga ühineda.

Livia Járóka (PPE-DE), kirjalikult. – Diskrimineerimisprobleemid, mis puudutavad romide kogukondi, on endiselt kogu Euroopas lahenduseta. Nii vanades kui ka uutes liikmesriikides, samuti kandidaatriikides on integratsioonipoliitika üldiselt nõrk, paigutine ja sellega tegeldakse juhtumipõhiselt. Kogu Balkani romi naised kannatavad diskrimineerimise all – mitte vaid oma soo tõttu, vaid ka selle tõttu, millisesse rahvusühendusse nad kuuluvad. Et romi naised on tavaühiskonnast välja tõrjutud, siis neid diskrimineeritakse. See mõjutab nende juurdepääsu tervishoiule, kvaliteetsele haridusele, eluasemetele ja tööturule.

On väga tähtis, et Balkani kandidaatriigid ja võimalikud kandidaatriigid tagaksid, et lõpeks igasugune romi naiste diskrimineerimine ja kaoksid nende kohta levinud eelarvamused, ning kehtestaksid tõhusa ja praktilise diskrimineerimisvastase strateegia, mida rakendatakse kõigil tasanditel (riigi ja kohalikul tasandil).

Selge on see, et Euroopa Liidu laienemine suudab Kopenhaageni kriteeriumide kasutamise kaudu muuta märkimisväärselt romide olukorda Balkanil. Seetõttu on väga tähtis, et Euroopa Komisjon võtaks vastu tõhusa seiresüsteemi, et mõõta tegelikke pingutusi, mida Balkani maades vähemuste ja naiste õiguste valdkonnas tehakse. See näitaks, et nad vastavad täielikult poliitilistele ühinemiskriteeriumidele.

Dumitru Oprea (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Raport naiste olukorra kohta Balkani maades käsitleb üht praeguse aja päevakajalisemat teemat – naiste kohta tänapäeva ühiskonnas. See lööb tugevat häirekella naiste olukorra pärast Balkani maades ajal, mil on käimas stabiilse demokraatia kehtestamine. See raport ei ole üksnes laiahaardeline, vaid selles tegeldakse ka võtmeteemadega, mis on üldjoontes asjakohased. Need teemad hõlmavad näiteks naisi tööturul, võitlust stereotüüpidega, naiste tervist, naiste kaasamist otsuste tegemisse, naistevastast vägivalda ja inimkaubandust. Nende teemade tähtsus on veelgi ilmsem mõnes riigis, kus on viimase 20 aasta jooksul toimunud suured muutused.

Murelikuks teeb see, kui keeruline on hinnata tegelikku olukorda neis riikides. Naisi diskrimineeritakse – tahtlikult või mitte. Üks näide sellest on nii-öelda mitteametlik naiste tööturg. Seda olukorda peetakse mõnes riigis tavaliseks. Veelgi suurem probleem esineb nende naiste hulgas, keda suunatakse või tõmmatakse tegevuse juurde, mis rikub inimväärikust, näiteks prostitutsiooni, või kes satuvad inimkaubandusega tegelevate isikute lõksu. Teine mure on tõsiasi, et paljud naised on ka koduvägivalla ohvrid.

Teisalt peavad naised hakkama rohkem osalema seisukohtade muutmisel, nii et nad saaksid hõivata ühiskonnas koha, mida nad väärivad.

Rovana Plumb (PSE), kirjalikult. – (RO) Lääne-Balkani vahetus läheduses asuvast riigist pärit parlamendiliikmena väljendan ma heameelt edusammude üle, mida raportis nimetatud kandidaatriigid või võimalikud kandidaatriigid on teinud. Ent me vajame konkreetseid poliitilisi meetmeid, et kaotada piirkonnas püsiv sotsiaalne ja majanduslik diskrimineerimine ja ebakindlus.

Selles piirkonnas esinenud konfliktid on rikkunud naiste kuvandit kollektiivses mälus. Need on toonud kaasa ka naisuguste stereotüüpide tekke ja tugevnemise, mille kohaselt on naise roll ühiskonnas suuresti alandatud ja jääb võimukate meeste varju.

Nende stereotüüpide kaotamine saab alguse alghariduse tasandilt. Koolide õppematerjalid peaksid tegelikult edendama positiivset kuvandit naistest, kellel on meestega võrdsed õigused.

Meie ülesanne on toetada neid programme nii poliitiliselt kui ka rahaliselt. See tähendab, et läbirääkimiste käigus tuleks saavutatud tulemusi täpsemalt jälgida.

Daciana Octavia Sârbu (PSE), kirjalikult. – (RO) EL peab täpsemalt jälgima naiste olukorda Balkani maades, eriti ELi kandidaatriikides.

Samal ajal tuleks toetada ühinemiseelsete vahendite andmist Balkani maadele võitluseks inimkaubanduse ja prostitutsiooniga, eriti kui see puudutab lapsi, samuti pakkuda piisavaid tervishoiuteenuseid, millele on juurdepääs igal naisel, olenemata rassist, usulistest veendumustest või sotsiaalsest seisundist. Lisaks aitaksid need vahendid luua ka varjupaiku ja nõustamiskeskusi koduvägivalla ohvriks langenud naiste jaoks.

Tahaksin ka rõhutada, kui tähtis on anda toetust vabaihendustele, kes võitlevad naiste õiguste eest Balkani maades, et nendega tegeleksid nii Balkani piirkonna riikide valitsused kui ka ELi liikmesriikide vabaihendid.

Kutsun üles avaldama survet Balkani riikide valitsustele, et nad võtaksid kiiresti vastu meetmed, mille abil võidelda inimkaubandusega, alaealiste prostitutsiooniga ja lapspornograafiaga ning neid nähtusi ära hoida, pidades silmas, et Balkani maad on nii inimkaubanduse transiitpiirkond kui ka lähtepunkt.

Me ei tohi jätta tähelepanuta ka vajadust selle järele, et Balkani maade pädevad asutused võtaksid meetmeid, mille eesmärk on tagada naiste ja meeste võrdne tasustamine ning teavitada inimesi stereotüüpide teemal.

Dushana Zdravkova (PPE-DE), kirjalikult. – (BG) Eelmisel nädalal tähistati rahvusvahelist naistevastase vägivalla kaotamise päeva. Euroopa Komisjon rõhutas, kui tähtis on halastamatu võitlus selle tõsise probleemiga. Euroopa Parlament peab paluma ka kandidaatriikidel võtta aktiivseid meetmeid olemasoleva õigusliku raamistiku nõuetekohaseks rakendamiseks ja järgimiseks. Et seadus ei saa kehtida vaid paberil, tuleb seda ka tegelikult kohaldada, et parandada nende naiste olukorda, kes kannatavad iga päev sellist piina

ega saa isegi aru, et see on vastuvõetamatu. Seetõttu olen raportööriga nõus, et tuleb võtta meetmeid stereotüüpsete seisukohtade muutmiseks neis riikides.

Ma juhiksin teie tähelepanu veel ühele tähtsale punktile, mida raportis öeldakse. Arvestades selle piirkonna eripära ja eelkõige sõjalisi konflikte, mille tunnistajaks kogu Euroopa eelmise kümnendi jooksul oli, sooviksin rõhutada asjaolu, et konfliktipiirkondades kogevad mehed ja naised, poisid ja tüdrukud sõda erinevalt. Tõsi on see, et naised ja lapsed on kõige sagedamini neis konfliktides ohvrid, ent naistele tuleb anda samad võimalused ja tagada nende võrdne seisund, et nad saaksid samuti võidelda, osaleda aktiivselt ühiskonnaelus ja poliitikas, juhtida ja stabiliseerida ühiskonda.

23. Järgmise istungi päevakord (vt protokoll)

24. Istungi lõpp

(Istung lõppes kell 23.55.)